

Somero

TILINPÄÄTÖS 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2021	5
2	KAUPUNGIN HALLINTO	6
	2.1 Kaupunginvaltuusto	6
	2.2 Kaupunginhallitus	9
	2.3 Toimielimet	10
	2.4 Tilivelvolliset	12
	2.5 Toimielimet ja niiden esittelijät	12
3	TALOUELLINEN KEHITYS	13
	3.1 Yleinen taloudellinen kehitys	13
	3.2 Oman talousalueen kehitys	15
	3.2.1 Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset	18
	3.2.2 Verotulot	18
	3.2.3 Valtionosuudet	18
	3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	19
	3.4 Kaupungin henkilöstö 31.12.	20
	3.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttamista seikoista	20
	3.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	21
	3.7 Ympäristöasiat	22
4	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	23
	4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
	4.2 Toiminnan rahoitus	25
	4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	30
5	KOKONAISTULOT JA -MENOT	33
6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	34
	6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	34
	6.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	34
	6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	35
	6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	36
	6.5 Tytäryhteisöjen tavoitteet ja niiden toteutuminen	36
	6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
	6.7 Konsernin henkilöstömäärä 31.12.	44
7	HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMINPITEISTÄ	45
8	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	46
	8.1 Keskusvaalilautakunta	46

8.2	Tarkastuslautakunta	47
8.3	KAUPUNGINHALLITUS	48
8.3.1	Hallinto	48
8.3.2	Elinvoimapaalvelut	50
8.3.3	Maaseutupalvelut	53
8.3.4	Maa- ja metsätilat	57
9	PERUSTURVALAUTAKUNTA	58
9.1	Perusturvatoimen hallinto ja huolto	58
9.1.1	Perusturvan hallinto	59
9.1.2	Perusturvan huolto	62
9.2	Ympäristöterveydenhuolto	64
9.3	Kansanterveystyö	66
9.3.1	Avohoito	67
9.3.2	Kansanterveystyö	73
9.4	Erikoissairaanhoido	76
9.5	Sosiaalityö	78
9.6	Vanhustyö	82
9.7	Vammaispaalvelut ja kehitysvammatyö	88
10	SIVISTYSLAUTAKUNTA	92
10.1	Sivistystoimen hallinto	92
10.2	Perusopetus	95
10.3	Toisen asteen koulutus	98
10.4	Vapaa sivistystyö Somero-opisto	101
10.5	Kirjastoimi	104
10.6	Vapaa-aikapalvelut	108
10.6.1	Vapaa-aikatoimen hallinto	109
10.6.2	Liikuntatoimi	110
10.6.3	Nuorisotoimi	117
10.6.4	Kulttuuritoimi (Someron Kulttuuri yhdistys ry)	120
10.7	Varhaiskasvatus	124
11	TEKNINEN LAUTAKUNTA	128
11.1	Tekninen hallinto	128
11.2	Tilahallinto	130
11.3	Liikennealueet ja yleiset alueet	134
11.4	Vesihuolto	136
11.5	Suojelutoimi	137
12	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	138

12.1	Ympäristötoimen hallinto	138
12.2	Yksityistietoimi	139
12.3	Rakennusvalvonta	141
12.4	Ympäristönsuojelu	143
12.5	Yhdyskuntasuunnittelu	145
13	KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	148
13.1	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	151
14	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	155
15	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	162
15.1	Yhteenvedo määrärahojen toteutumisesta	163
16	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	166
17	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	174
17.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	174
17.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	175
17.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	176
17.4	Tasetta koskevat liitetiedot	180
17.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	185
18	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUSSIVU	190

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2021

Someron kaupungin talousvuosi 2021 on hyvä, sillä tilinpäätös oli noin 1,25 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Toimintatuotot kasvoivat jopa 20 %, toimintamenot 6 % ja toimintakate 3 %. Verotulot lisääntyivät 5 % ja valtionosuudet puolestaan vähenivät 5 %. Kirjanpidollinen ylijäämä kasvoi jo 31,7 miljoonaan euroon, mikä on vahva puskuri siirryttäessä kohti ennusteiden mukaan heikkenevää kuntatalousaikaa.

Niin tuloissa kuin menoissakin toki elettiin edelleen poikkeuksellisia koronavuosia. Tilinpäätös olisi jäänyt silti plussalle, vaikka koronasta olisi jäänyt pelkät välittömät menot, mutta koronatuotot olisi poistettu. Numeroiden valossa Somero onkin selvinnyt toistaiseksi koronasta vähin vaurioin. Samalla henkilöstöltä on kysytty poikkeuksellisen paljon voimavaroja tilanteen hallitsemiseksi. Palvelujen pyörittäminen on ollut kaikkea muuta kuin helppoa.

Kaupungin investointitaso säilyi - osin tahtomattammekin suurten hankkeiden viivästyessä – varsin alhaisena. Tästä syystä myös kaupungin lainamäärä jatkoi alenemistaan. Sitä oli noin 1 800 €/asukas ja konsernilainaa noin 2 700 €/asukas. Kuntien ja kuntakonsernien vastaavat keskiarvot vuoden 2020 tilinpäätöksissä olivat noin 3 450 €/asukas ja 7 500 €/asukas.

Uusi valtuusto aloitti ja keskustelut tuskailivat usein väestökehityksen ympärillä. Selväksi kävi, että jotain suunnan muutosta kaivataan. Tähän liittyen on ladattu paljon odotuksia uuteen kaupunkistrategiaan, jonka valmistelulähtökohdaksi asetettiin yhteisöllisyys ja sen voimistaminen. Perusajatuksesta on sitoa asukkaita ja eri toimijoita yhä kiinteämmin sosiaaliseen Somero-yhteisöön ja sen moninlaisiin alayhteisöihin. Tällä pystyttäisiin jatkamaan muuttovoittoisten vuosien sarjaa, uskoakseni ennen kaikkea korottamalla poismuuton kynnystä.

Yhteisöllisyysstrategiaehdotusta viimeistellään keväällä 2022 tilanteessa, jossa Ukrainan sota on tuonut paikallisyhteisöömme runsaasti lisää väkeä ja jopa vastaanottokeskuksen. Tilanteen välittömänä vaikutuksena on paikallisten asuntojen ja muiden palvelujen lisääntyvä kysyntä, mikä kohdistuu myös kuntapalveluihin. Nähtäväksi jää millaisia kauaskantoisempia vaikutuksia tällä tulee olemaan Somerolla.

Vuosi 2021 oli ensimmäinen, jona kaupunki tuotti jälleen liikuntapalvelut itse pitkän Liikunta ry – kauden jälkeen. Myös konsernihallinnon rintamalla tapahtui, kun kaupunki hankki ensin kokonaan omistukseensa Koy Jukolantien ja jatkoi sote-uudistukseen liittyviä Lamminniemen omistusratkaisujen valmistelua. Nämä valmistelut johtivat siihen, että Lamminniemen hyvinvointikeskus Oy osti kaupungilta Koy Someron Lamminniemen neljällä miljoonalla eurolla vuoden 2022 alkupuolella. Tällä parannettiin kaupungin rahoitusvalmiutta ajankohtaisia investointihankkeita, kuten uutta Tervaskantoa varten. Samalla turvattiin palvelujen pysyvyyttä alueella vuodesta 2023 alkaen, jolloin Lamminniemen hyvinvointikeskus ja Koy Someron Lamminniemi siirtyvät Someron kaupunkikonsernista Varsinais-Suomen hyvinvointialueen konserniin.

Viime vuosien erikoisolosuhteille ei näy vielä kukaan loppua. Kaupunki on silti edelleen onnistuneet perustehtävässään, eli laadukkaiden palvelujen tuottamisessa somerolaisille. Asiasta saatiin kirjallista näyttöä vuoden 2021 lopulla valmistuneesta muuttajatuotkimuksesta, jossa kaikkien palvelujen onnistumisarvosanaksi saatiin 8,3, kuten myös viisi vuotta sitten.

Tästä lämpimät kiitokset kaikille mukana kulkeneille!

Somerolla 29.3.2022

Sami Suikkanen, kaupunginjohtaja

2 KAUPUNGIN HALLINTO

2.1 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 35.

Valtuuston kokoonpano toimikaudelle 1.6.2017 – 31.7.2021

KESK	17
KOK	7
SDP	6
PS	2
VAS	2
VIHR	1

Valtuuston kokoonpano toimikaudelle 1.8.2021 – 31.5.2025

KESK	12
KOK	7
PS	6
SDP	6
VAS.	2
KD	1
VIHR	1

Someron kaupungin valtuustoryhmät ja jäsenet vuonna 2021:

Suomen Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Ahlbom Kari
Iivonen Tarja (KD) (8.4.2019 alkaen)
Kesäniemi Hannu
Koivuniemi Ilkka
Kurvinen Jani
Kyyrä Jaana
Lehtimäki Jarno
Merelle Jody (8.4.2019 asti)
Pirttilä Tero
Pöri Taru
Roto Matias
Rouhiainen Mirja
Ryhtä Riitta
Salo Juha
Tuomisto Heikki
Tuomola Maija
Virtanen Mikko
Älli Mikko

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Ahlbom Kari

Alitalo Minna
Anolin Reima (KD)
Kesäniemi Hannu
Kurvinen Jani
Kyyrä Jaana
Pirttilä Tero
Ryhtä Riitta
Salo Juha
Tapio Maria
Tuomisto Heikki
Virtanen Mikko
Älli Mikko

Kansallisen kokoomuksen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Eino Pauli
Fonsell-Laurila Kati
Maavirta Pia
Mäki-Teeri Markku
Seppälä Henry
Varjus Jutta
Wiskari Juha

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Fonsell-Laurila Kati
Malin Kalle
Mäki-Teeri Markku
Nuotio Laura
Ramsay Martina
Seppälä Henry
Varjus Jutta

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Hakamäki Raila
Kaivo Juhani
Kotti Antti
Lehtinen Riitta
Ruuhilehto Taina
Valve Ismo

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Hakamäki Raila
Kotti Antti
Kotti Minna
Lehtinen Riitta
Ruuhilehto Taina
Valve Ismo

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Kurki Kirsti (25.2.2019 asti)
Känkänen Harri (25.2.2019 alkaen)
Mäkinen Matias

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Kujala Pertti
Kurki Kirsi
Känkäinen Harri
Mäkinen Matias
Nurmi Janne
Salo Jaakko

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Lehtinen Heikki
Lehtilä Jukka

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Kurkikangas Elli
Lehtinen Heikki

Vihreät

Valtuustoryhmä 31.7.2021 asti

Kauriinoja Katariina

Valtuustoryhmä 1.8.2021 alkaen

Bergström Heidi

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 31.7.2021 asti

Puheenjohtaja Kurvinen Jani (KESK)
1. varapuheenjohtaja Koivuniemi Ilkka (KESK)
2. varapuheenjohtaja Hakamäki Raila (SDP)
3. varapuheenjohtaja Mäkinen Matias (PS)

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.8.2021 alkaen

Puheenjohtaja Kurvinen Jani (KESK)
1. varapuheenjohtaja Ryhtä Riitta (KESK)
2. varapuheenjohtaja Valve Ismo (SDP)
3. varapuheenjohtaja Ramsay Martina (KOK)

Kaupunginvaltuuston kokoukset:

Kaupunginvaltuusto kokoontui 7 kertaa vuoden 2021 aikana.

2.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 31.7.2021 asti

KESK Kesäniemi Hannu
KESK Pirttilä Tero
KESK Pöri Taru
KESK Ryhtä Riitta
KOK Eino Pauli
KOK Maavirta Pia
KOK Varjus Jutta
SDP Lehtinen Riitta
SDP Valve Ismo

Kaupunginhallitus 1.8.2021 alkaen

KESK Pirttilä Tero
KESK Kyyrä Jaana
KESK Virtanen Mikko
KOK Seppälä Henry
KOK Varjus Jutta
PERUS Mäkinen Matias
PERUS Nurmi Janne
SDP Lehtinen Riitta
SDP Ruuhilehto Taina

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat 31.7.2021 asti

Puheenjohtaja Pirttilä Tero (KESK)
1. varapuheenjohtaja Maavirta Pia (KOK)
2. varapuheenjohtaja Lehtinen Riitta (SDP)

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat 1.8.2021 alkaen

Puheenjohtaja Jutta Varjus (KOK)
1. varapuheenjohtaja Pirttilä Tero (KESK)
2. varapuheenjohtaja Ruuhilehto Taina (SDP)

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Sami Suikkanen

Kaupunginhallituksen kokoukset

Kaupunginhallitus kokoontui 21 kertaa vuoden 2021 aikana.

2.3 Toimielimet

Keskusvaalilautakunta (5 jäsentä)

Majuri Inkeri (pj)
Kyyrä Juha-Matti (vpj)
Kulmala Eero
Pyykkö Leena
Timperi Hannu

Tarkastuslautakunta (5 jäsentä)

Kaivo Juhani (pj)
Roto Matias (vpj)
Haho Eevi
Hinttala Irma
Mäkinen Jaakko

Perusturvalautakunta (11 jäsentä)

Kotti Antti (pj)
Rouhiainen Mirja (vpj)
Ahlbom Kari
Haho Eevi (8.4.2019 alkaen)
Järvinen Jarkko
Koivuniemi Ilkka
Kotti Minna
Kurkikangas Tuomo
Lauren Leena
Merelle Jody (8.4.2019 asti)
Salokoski Sari
Tähtinen-Joosela Sonja

Sivistyslautakunta (11 jäsentä)

Fonsell-Laurila Kati (pj.)
Kyyrä Jaana (vpj.)
Friskopf Christer (10.9.2018 alkaen)
Gustafsson Erkki (10.9.2018 asti)
Hakamäki Raila
Hyytiäinen Petteri
Iivonen Tarja
Norrby Jani
Ojala-Sirro Irina
Saarinen Maija
Sundberg Kenneth (26.2.2018 asti)
Tuomisto Heikki (26.2.2018 alkaen)
Wiskari Juha

Tekninen lautakunta (9 jäsentä)

Salo Juha (pj.)
Känkänen Harri (vpj.)
Kankaanpää Sirkku
Laine Outi

Lehtinen Heikki
Lehtinen Riitta
Seppälä Henri
Teräväinen Anne
Älli Mikko

Ympäristölautakunta (9 jäsentä)

Virtanen Mikko (pj.)
Korpihuhta Ulla (vpj.)
Hakala Antti
Kaivonen Johanna
Kauriinoja Katariina
Moisander Visa
Nuoritalo Totti
Rajala Sanna
Sjöman Heidi (26.2.2018 alkaen)
Sundberg Inkeri (26.2.2018 asti)

Toimielimet 1.8.2021 alkaen

Keskusvaalilautakunta (5 jäsentä)

Majuri Inkeri (pj)
Manni Markku (vpj)
Evstifeeva-Auraniemi Larissa
Kulmala Eero
Sintonen Arto

Tarkastuslautakunta (5 jäsentä)

Kujala Pertti (pj)
Tuomisto Heikki (vpj)
Rauhala Hannu
Tyni Janna
Virkki Maria

Perusturvalautakunta (11 jäsentä)

Rouhiainen Mirja (pj)
Kontti Minna (vpj)
Ahlbom Kari
Kurki Kirsti
Kurkikangas Elli
Kurkikangas Tuomo
Mäkinen Jaakko
Ramula Kai
Teräväinen Anne
Vaha Marianne
Valve Ismo

Sivistyslautakunta (11 jäsentä)

Kotti Antti (pj.)
Alitalo Minna (vpj.)
Fonsell-Laurila Kati
Hakamäki Raila
Hyytiäinen Petteri
Kylämäki Sini
Lehtinen Riina
Norrby Jani
Ojala-Sirro Irina
Salo Juha

Tekninen lautakunta (9 jäsentä)

Känkänen Harri (pj.)
Älli Mikko (vpj.)
Hakala Antti
Lehtinen Heikki
Malin Kalle
Nuotio Laura
Pyykkö Leena-Maija
Salokoski Sari
Tapio Maria

Ympäristölautakunta (9 jäsentä)

Kesäniemi Hannu (pj.)
Nuoritalo Totti (vpj.)
Bergström Heidi
Haho Eevi
Laine Outi
Lemberg Mikko
Moisander Visa
Rajala Sanna-Maria
Salo Jaakko

2.4 Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet, kunnanjohtaja, konsernihallinnon johtajat sekä toimielinten alaisten tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat (yleensä esittelijät).

2.5 Toimielimet ja niiden esittelijät

Kaupunginhallitus:	Kaupunginjohtaja Sami Suikkanen
Perusturvalautakunta:	Perusturvajohtaja Marjaana Sorokin
Sivistyslautakunta:	Sivistysjohtaja Minna Mäkelä-Rönholm
Tekninen lautakunta:	Tekninen johtaja Marko Mäkinen
Ympäristölautakunta:	Rakennustarkastaja Juha Kopra
	Ympäristönsuojelusihteeri Timo Klemelä heinäkuuhun 2020 asti
	Ympäristönsuojelusihteeri (aluksi vs.) Sanna Vesa toukok. 2020 alkaen
	Ympäristönsuojelusihteerin sijainen Milla Suutari syyskuusta 2020 alkaen
	Maankäyttöinsinööri Jyrki Virtanen

3 TALOUDELLINEN KEHITYS

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteen mukaan vuonna 2022 BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2023 ja 1,4 prosenttia vuonna 2024.

Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä ja kääntyy vähitellen alenevaksi vuoden 2022 aikana. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Inflaation nousun oletetaan jäävän tilapäiseksi kysyntä- ja tarjontahäiriöiden vähitellen helpottaessa.

Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021-2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elpyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan maailmantalous kasvaa 6,1 % v. 2021, kasvu tasaantuu 4,6 prosenttiin v. 2022 ja hidastuu edelleen 3,4 prosenttiin v. 2023 ja 3,0 prosenttiin v. 2024. Maailmantalouden kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio. Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä johtuen esimerkiksi puolijohdeiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepulasta satamissa.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt nopeasti maailmanlaajuisesti. Taustalla ovat mm. tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu. Sähkön hinta on erittäin korkealla Euroopassa mm. maakaasun hinnan nousun takia. Inflaatiopaineiden ennakoitaan laajasti hellittävän vuoden 2022 kuluessa, mutta riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta laajemmasta kustannuspaineesta talouksissa on kasvanut.

Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkymiä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen ja vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa.

Euroalueen talous kasvaa 4,5 % v. 2022. Kasvu hidastuu 2,0 prosenttiin v. 2023 suhdanteen tasaannuttua ja 1,6 prosenttiin v. 2024 talouden lähestyessä potentiaalista kasvuaan. Teollisuuden näkymät Saksassa ovat vaisut pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia. Ranskan talous on elpynyt nopeasti v. 2021 pitkälti palvelusektorin ansiosta, mutta kasvu hidastuu laaja-alaisesti ennusteperiodilla.

Ison-Britannian talouskasvu hidastui selvästi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Muiden haasteiden ohella EU-eron takia joidenkin hyödykkeiden tarjonnassa on ollut häiriöitä. Kasvunäkymiä varjostavat inflaation kiihtyminen sekä ulkomaankaupan haasteet. Kasvu hidastuu vuoden 2022 4,6 prosentista 1,4 prosenttiin v. 2023 ja edelleen 1,3 prosenttiin v. 2024.

Ruotsi on toipunut vaikeasta koronaepidemiasta. Teollisuuden näkymät ovat verrattain valoisat, vaikka puolijohdepula heikensi kesällä 2021 vientiä. Palvelualojen näkymät ovat niin ikään myönteiset. Kuluttajien luottamuksen heikentyminen loppuvuoden 2021 kuluessa viittaa kuitenkin hidastuvaan kasvuun. Talous kasvaa 2,9 % v. 2022, 2,2 % v. 2023 ja 1,9 % v. 2024.

Valtiovarain ennusteen mukaisesti rahoitusmarkkinoiden tilanne on melko rauhallinen huolimatta potentiaalisista riskeistä. Pankkien tilanne Euroopassa on raportoitujen tulos- ja tasetietojen mukaan edelleen kohentuvalla uralla, joskin taseiden laadussa on epävarmuutta koronaviruksen myötä. Euro on heikentynyt Yhdysvaltain dollariin nähden johtuen rahapolitiikan ja talouden erilaisista näkymistä sekä odotetusta korkourasta. Ennusteessa arvioidaan, että koronapandemia tulee inflaation ohella aiheuttamaan markkinaheilahtelua vielä jonkin aikaa.

Kiinan kiinteistösektorin riskien laukeaminen voisi myös aiheuttaa heijastusvaikutuksia maailmanlaajuisesti. Lyhyet markkinakorot ovat olleet sängen vakaita jo pidempään.

Keskeisten euroalueen maiden valtionlainojen korot ovat jälleen negatiivisia, kun odotukset rahapolitiikan muutoksesta ovat laantuneet. Sekä lyhyet että pitkät korot nousevat kuitenkin maltillisesti ennusteperiodilla.

Raakaöljyn hinta on ollut jälleen korkealla tasolla, heijastaen maailmantalouden epävarmoja näkymiä. Tarjonnan odotetaan kuitenkin kasvavan rajoitteiden poistuessa asteittain, ja raakaöljyn futuurihinnat ovat laskevia ennusteperiodilla. Maakaasun hinta Euroopassa on hieman laskenut historiallisen korkealta tasoltaan. Teollisuuden raaka-aineiden hinnat ovat laskeneet kesän huipputasoltaan, ja ne pysyvät verrattain korkealla tasolla ennusteperiodilla.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Talouden katsaus, Talvi 2021 / 20.12.2021
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-884-2>

Talouden tunnuslukujen muutokset	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
Lyhyet korot (Euribor 3 kk) %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Pitkät korot (Valtion obligaatiot, 10 v) %	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	1,0	0,3	2,2	2,6	1,8	1,8
Työllisyysaste %	71,6	70,7	72,4	73,5	74,0	74,2
Työttömyysaste %	6,7	7,7	7,6	6,7	6,5	6,4

*ennuste

Lähde: Valtiovarainministeriö, Talouden katsaus, Talvi 2021 / 20.12.2021
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-884-2>

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuun 2022 lopulla muutti Euroalueen ja Suomen talouden näkymät erittäin epävarmaksi. Myös edellä kuvatut Valtiovarainministeriön arviot tulevasta talouskehityksestä muuttuivat epävarmoiksi. Huhtikuun 2022 alkupuolella voidaan tehdä sodan ja rahoitussektorin pakotteiden vaikutuksista vain alustavia arvioita ja tarkempi arvio tulevasta talouskehityksestä selviää vasta myöhemmin.

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkolliset tilinpäätösarviot

Kuntaliiton julkaiseman kuntatalouden vuoden 2021 ennakkollisten tilinpäätösarvioiden valossa kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd. euroa. Tulos on kuntatalousohjelman mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 mrd. euron tuloksesta.

Kuntatalouden vahvistamista selittävät valtion myöntämät koronatuet ja kertaluonteiset myynnit. Vuonna 2021 kunnat saivat koronatukea yhteensä noin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Muita koronatukeytoimia kohdennettiin myös opetus- ja kulttuuritoimen sektorille sekä peruspalvelujen valtionosuuteen yhteensä vajaat 0,4 mrd. euroa. Kunnille myönnettiin koronatukea myös korotetun yhteisövero-osuuden kautta noin 0,6 mrd. euroa. Kuntataloutta vahvistamista selitti myös kertaluonteiset omaisuuden myynnit, jotka vähensivät kuntien lainanottoa tarvetta ja ilman em. myyntivoittoja kuntatalouden tulos olisi jäänyt alle miljardin.

Vuonna 2021 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 68 kuntaa, kun edellisellä vuonna tulos oli alijäämäinen 32 kunnassa.

Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kärkipäässä ovat Helsinki (+352 m€), Espoo (+187 m€), Tampere (+75 m€), Jyväskylä (+64 m€) ja Vantaa (+ 54 m€).

Kuntien ennakkollisten tilinpäätösarvioiden mukaan toimintakulut kasvoivat viime vuonna 7,7 prosenttia, toimintatuotot kasvoivat 23,1 prosenttia, verotulot kasvoivat 6,5 prosenttia, valtionosuudet laskivat 8,3 prosenttia, vuosikate heikkeni 6,5 prosenttia ja investoinnit laskivat 8,6 prosenttia.

Kuntien lainakanta oli n. 19,6 m€ ja siinä oli nousua 0,3 prosenttia edellisvuodesta. Asukasta kohden laskettu lainamäärä oli ennakkotietojen mukaan 3 469 euroa ja vuotta aiemmin 3 458 euroa.

Lähde: Kuntaliitto, Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 22.2.2022

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2022/kuntatalous-selvisi-vahvana-toisesta-koronavuodesta-mutta-rakenteelliset-ongelmat#>

3.2 Oman talousalueen kehitys

Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun lopussa 22 400 työtöntä työnhakijaa. Joulukuun aikana työttömien määrä kasvoi 2 000 henkilöllä. Vuotta aiemmasta työttömien määrä on vähentynyt 8 400 henkilöllä (27 %). Koko maassa työttömien määrä kasvoi vuotta aiemmasta 23 prosentilla. Varsinais-Suomessa lomautettujen määrä aleni 6 600 (74 %) henkilöllä verrattuna vuodentakaiseen.

Työttömien työhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Varsinais-Suomessa 9,8 % eli 3,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Näin työttömien osuus työvoimasta oli pienempi kuin koko maassa (10,5 %).

Joulukuussa työttömiä oli vähemmän kuin vuotta aiemmin kaikissa Varsinais-Suomen seutukunnissa. Eniten työttömyys väheni Salon seutukunnassa (29 %) ja vähiten Vakka-Suomessa (23 %).

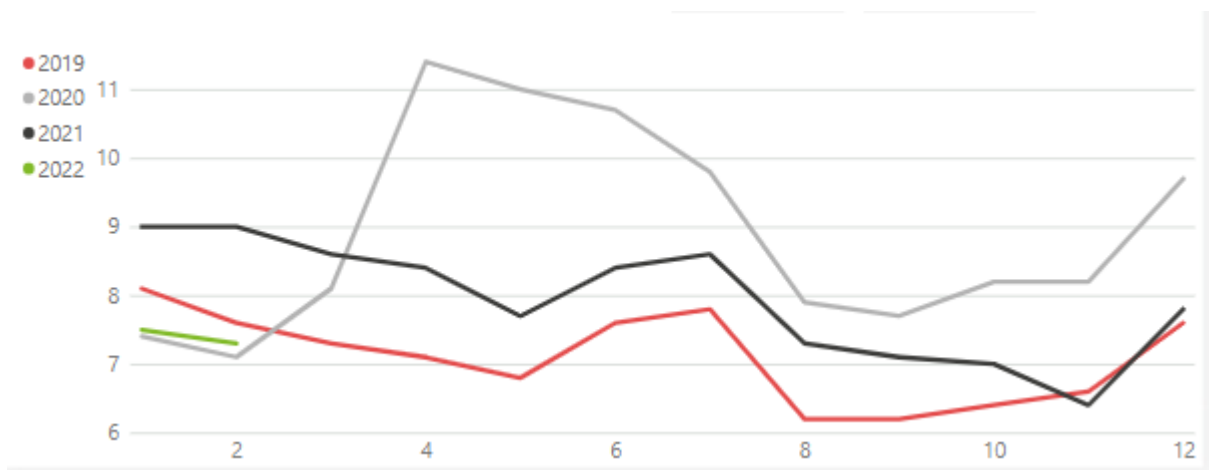
Työttömyysaste oli korkein Turun seudulla (10,3 %) sekä Turun kaupungissa (13,2 %). Pienin työttömyysaste oli Turunmaan saaristossa (6,9 %) sekä kunnissa Sauvossa (3,7 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä oli pienempi kuin vuotta aiemmin kaikissa Varsinais-Suomen kunnissa. Työttömyysprosentti on korkein Turun kaupungissa (13,2 %) sekä alin Sauvossa (3,7 %). Verrattuna koko maan tasoon (10,5 %) on työttömyysaste sitä alempi 26 varsinaissuomalaisessa kunnassa ja sitä korkeampi vain Turun kaupungissa. Muissa kunnissa paitsi Turussa ja Salossa (10,4 %) työttömyys jää alle 9 % tason.

Nuria oli työttömänä vähemmän kuin vuotta aiemmin lähes kaikissa Varsinais-Suomen kunnissa, nousua oli vain Vehmaalla. Työttömien naisten ja miesten määrät vähenivät kaikissa kunnissa verrattuna vuoden takaiseen. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli vuoden takaista suurempi (24 %) kahdeksan kuntaa (mm. Masku ja Kaarina) lukuun ottamatta kaikissa muissa Varsinais-Suomen kunnissa.

Somerolla työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 281 henkeä (355), joista alle 25-vuotiaita 26 (45), yli 50-vuotiaita 141 (167) ja yli vuoden työttömänä olleita 81 (72). Työttömistä miehiä oli 168 (203) ja naisia 113 (152). Avoimia työpaikkoja oli Somerolla vuoden lopussa 74 (34). Työttömyysaste oli Somerolla 7,8 % (9,7 %). (Suluissa vuoden 2020 vastaava tieto.)

Lähde: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus, joulukuu 2021

Lähde: Kuntamaisema, Työttömien osuus työvoimasta kuukausittain Somerolla

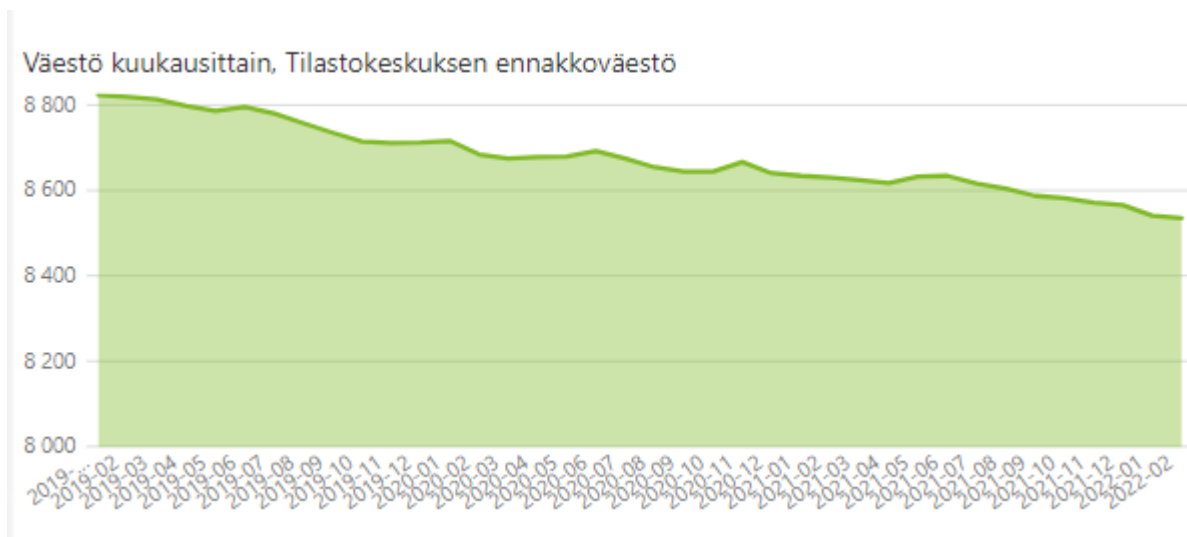
Somerolla kuntien välinen tulomuutto oli tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 320 (339) ja lähtömuutto 300 (334) henkilöä. Syntyneitä oli 45 (48) ja kuolleita 155 (135). Maahanmuuttajia oli 19 (16) ja maasta muuttajia 9 (3). Somerolla väkimäärä väheni 82 (-72) henkilöllä. Väestömäärä oli vuoden lopussa 8 564 (8 639) henkilöä.

* suluissa vuoden 2020 vastaava tieto

Vuoden 2021 aikana Someron väkiluku on muuttunut seuraavasti:

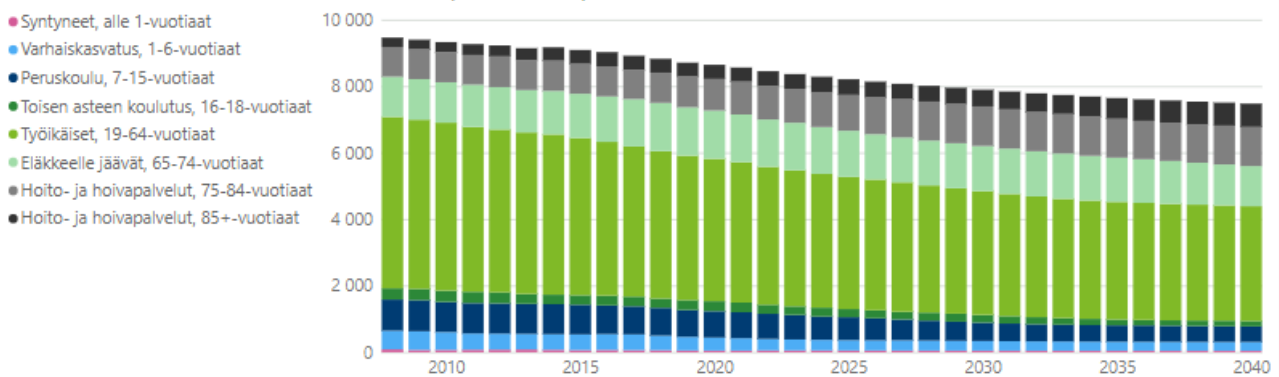
Kuukaudet	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen netto-muutto	Netto-maahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2021-01	7	14	-7	-3	1	-13	8 633
2021-02	3	12	-9	3	2	-4	8 629
2021-03	5	15	-10	4	0	-6	8 623
2021-04	4	9	-5	-2	0	-7	8 616
2021-05	4	8	-4	18	1	15	8 631
2021-06	3	11	-8	6	3	2	8 633
2021-07	4	15	-11	-10	3	-18	8 615
2021-08	3	6	-3	-4	-5	-12	8 603
2021-09	3	13	-10	-6	-1	-17	8 586
2021-10	3	14	-11	4	2	-5	8 581
2021-11	2	18	-16	2	3	-11	8 570
2021-12	4	20	-16	8	1	-6	8 564
Yhteensä	45	155	-110	20	10	-82	8 564

Lähde: Kuntamaisema, väkiluku 2021

Lähde: Kuntamaisema, Väestö kuukausittain, Somero

Väestö 2008-2020, väestöennuste 2021-2040 (Tilastokeskus)

Lähde: Kuntamaisema, Väestöennuste 2021-2040, Somero

3.2.1 Olennaiset toiminnan ja talouden muutokset

Vuoden 2021 tilinpäätös oli tuloksen kannalta edellisvuotta parempi. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen. Ulkoiset toimintatuotot olivat n. 10,8 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion lähes 1,7 milj. euroa (19 %). Vastaavat ulkoiset toimintatuotot vuonna 2020 olivat n. 9 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat 64,6 milj. euroa ja ne jäivät n. 0,5 milj. euroa alle budjetoidun. Vastaavat menot vuonna 2020 olivat 61,1 milj. euroa. Vuonna 2021 tilinpäätöksen vuosikate oli n. 4,3 milj. euroa ja vuotta aiemmin vuosikate oli n. 6,1 milj. euroa. Poistot olivat 3 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 1 249 389 euroa.

3.2.2 Verotulot

Verotuloja oli budjetoitu 29 260 000 euroa ja niitä kertyi lopulta kaikkiaan 30 311 198 euroa, joka oli 1 051 198 euroa arvioitua enemmän.

Tuloveroarvio oli 25 655 000 euroa ja veroa kertyi 26 253 615 euroa. Ylitystä syntyi 598 615 euroa. Yhteisöverokertymä oli 2 215 536 euroa, joka ylitti arvion 428 536 eurolla. Kiinteistövero kertyi 1 842 046 euroa. Ylitystä syntyi 24 046 euroa.

	Talousarvio 2021	Toteuma 31.12.2021	Poikkeama	Talousarvion ylitys/alitus %
Kunnan tuloverot	25 655 000	26 253 615	598 615	2,33 %
Kiinteistövero	1 818 000	1 842 046	24 046	1,32 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 787 000	2 215 536	428 536	23,98 %
VEROTULOT YHTEENSÄ	29 260 000	30 311 197	1 051 197	3,59 %

3.2.3 Valtionosuudet

Kuntien valtionosuusrahoitus muodostuu valtiovarainministeriön hallinnoista kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoiminnan valtionosuusrahoituksesta.

Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö tekivät päätökset vuoden 2021 valtionosuudesta joulukuun 2020 lopussa. Vuonna 2021 valtionosuutta myönnettiin 7 593 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten korvauksia 2 362 miljoonaa euroa. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa eli kirjanpidon mukainen valtionosuus oli yhteensä 9 955 milj. euroa vuonna 2021.

Sekä vuoden 2020 että 2021 valtionosuusmaksatukseen vaikuttaa vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa (9.4.2020) päätetty ja 5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettu koronavirusepidemiaan liittyvä veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus, joka lisäsi valtionosuutta 118 milj. € vuonna 2020 ja vähensi valtionosuutta 88 milj. € vuonna 2021. Loppuosa vähennyksestä tehdään vuonna 2022.

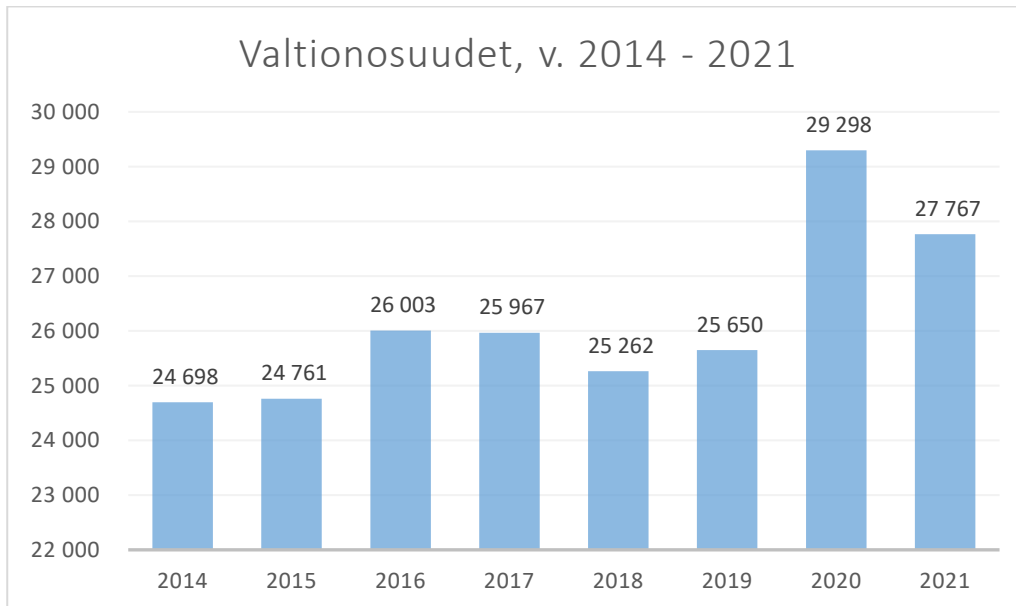
Koronaepidemiaan liittyviä tukia maksettiin kunnille vuonna 2021 valtionosuuden yhteydessä 46 miljoonaa euroa. Tästä 31 milj. euroa jaetaan kuntien välillä kunnallisverojen suhteessa ja loppuosa 15 milj. euroa asukasta kohden tasasuuruudesta (2,80 €/as).

Kuntaliiton ensimmäinen arvio vuoden 2021 valtionosuudesta julkaistiin kuntien talousarviovalmistelun tueksi 28.4.2020. Ennakkolaskelmaa päivitettiin kesäkuussa, syyskuussa ja marraskuussa 2020.

Someron kaupungin vuoden 2021 talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan 27,66 milj. euroa. Lopullinen kertymä oli 27,77 milj. euroa. Ylitystä oli noin 0,1 milj. euroa. Kaikkiaan valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta noin 1,5 milj. euroa.

Koronapandemiaan liittyviä tukia Someron kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 1 126 957 euroa.

Alla olevassa kuvassa on kuvattu valtionosuuksien kertymät (1 000 euroa) v. 2014 – 2021:

3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Edellisvuoden ylijäämäisen vuoden jälkeen vuodelta 2021 tuli ylijäämää noin 1,2 milj. euroa, ja taseessa on ylijäämiä kaikkiaan noin 31,7 milj. euroa.

Koronapandemia mahdollinen jatkuminen ja käynnissä oleva Ukrainan sota heijastunevat julkisen talouden heikentymisenä tulevina vuosina. Epidemia vaikuttaa elinkeinoelämään voimakkaasti, joten työllisyyden kehitystä on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Toistaiseksi Somero on selviytynyt koronavaikutuksista ennakoitua paremmin. Valtionvarainministeriön joulukuisen ennusteen mukaan kuntatalouden eli paikallishallinnon kokonaistulojen ja -menojen tasapaino heikkenee jo kuluvana vuonna. Kuntatalouden tulopohjaa heikentävät muun muassa pienenevät koronatuotet sekä kuntatalouden valtionosuuksiin vuonna 2022 kohdistettu uusi valtionosuusleikkaus.

Someron kaupungin talousarvio- ja suunnitelmavuosien 2022 – 2024 investointimenot ovat tuntuvasti vuoden 2021 toteutuneita investointimenoja suuremmat. Investointiohjelman toteutus tulee arvion mukaan kääntämään vähenemässä olleen lainamäärän nousuun. Velkamäärä kasvattaa myös korkokustannuksia, vaikka korot toistaiseksi ovatkin olleet alhaiset.

Vuoden 2023 alusta alkaen sote-uudistuksen käynnistyminen tulee vaikuttamaan oleellisesti Someron talouskehitykseen. Kaupungin väestörakenteesta johtuva keskimääräistä suurempi vanhuspalvelujen kustannuskasvupaine siirtyy suuremmalla väestöpohjalla katettavaksi, millä arvioidaan olevan kaupungin taloutta parantava vaikutus. Tästä huolimatta ennakoarvioiden mukaan kaupungilla tulee olemaan kunnallisveron korotuspainetta tulevaisuudessa.

Someron kaupunki on valmistellut vuonna 2021 talousohjelmaa, jonka valmistelu jatkuu oppimisympäristöselvityksen perusteella tehtävien päätösten ja sote-uudistukseen liittyvien rahoituslaskelmien tarkennuttua keväällä 2022. Talousohjelma tähtää palvelurakenteen kehittämiseen tulevina vuosina niin, että kaupungin taloudellinen tilanne paranee.

3.4 Kaupungin henkilöstö 31.12.

Someron kaupungin henkilöstömäärä on kehittynyt vuosien 2017 – 2021 aikana seuraavasti:

Someron kaupunki	2021	2020	2019	2018	2017
Vakinaiset	478	443	463	459	466
Määräaikaiset (sis. työllistetyt, sijaiset, oppis.)	166	175	138	138	134
Koko henkilöstö yhteensä	644	618	601	597	600

Määräaikaisissa on mukana myös sairausloman- ja vuosiloman sijaiset, jolloin luvuissa on mukana sekä vakinainen että sijainen.

Kaupunki laatii vuosittain erillisen henkilöstöraportin, jossa on tarkemmat selvitykset henkilöstömuutoksista, sairauspoissaoloista ym.

Henkilöstökustannukset 2018-2021	2021	2020	2019	2018
	euroa	euroa	euroa	euroa
Palkat	22 304 453	20 803 142	20 770 750	19 830 277
Henkilösivukulut	5 395 441	5 074 574	5 088 589	5 054 661
Henkilöstökorvaukset	-336 409	-333 433	-280 937	-309 123
Henkilöstökulut yhteensä	27 363 485	25 544 283	25 578 402	24 575 815
Henkilöstökulujen muutos	6,65 %	0,13 %	4,10 %	-0,60 %
Sisältää työllisyysvaroin palkattujen henkilöstökuluja:	197 165	245 085	248 502	344 027
Valtion palkkatuki	124 980	105 319	108 095	148 566
Tuen osuus henkilöstökuluista	63 %	43 %	43 %	43 %

3.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttamista seikoista

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on tärkeä osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista. Someron kaupungin eri toimintayksiköt pitävät yllä ajantasaista valmiussuunnitelmaa, jotta keskeiset uhat hallitaan suunnitelmallisesti.

Someron kaupungin valmiussuunnitelmaa on päivitetty vuonna 2021. Valmiussuunnittelulla luodaan sellaiset johtamisjärjestelmät ja toimintaperiaatteet, joilla kunnan johtoryhmä ja kunnan eri organisaatiot sekä yhteistyöviranomaiset voivat toimia siten, että kunnan elintärkeiden toimintojen ylläpito erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tulee turvatuksi.

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia vaikutti kaupungin toimintaan ja palveluihin myös vuonna 2021. Normaaliolojen häiriötilanteissa kunnan keskeinen tehtävä on järjestää peruspalvelut ja turvata niiden jatkuvuus. Kaupungin koronajohtoryhmä kokoontui säännöllisesti koko vuoden

koronaviruspandemian johdosta pidettyihin tilannejohtamisen kokouksiin sekä koronaviruspandemiasta johtuvien erilaisten toimenpiteiden tekemiseen.

Tulevaisuudessa vaikutuksiltaan merkittävänä riskinä on työvoiman saatavuuden jatkuvuuden turvaaminen mm. sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Riski on jo nyt realisoitunut vuoden 2021 aikana, koska sijaisten saatavuus on osoittautunut olevan haastavaa esimerkiksi lyhytkestoisissa sijaisuuksissa.

Sote-uudistuksen riskinä on, että kaupunki ei pysty sopeuttamaan tukipalveluitaan taloudellisesti tehokkaalla tavalla tilanteessa, jossa merkittävä osa toiminnasta siirtyy hyvinvointialueelle. Asiaan on valmistauduttu vuoden 2021 loppupuolella käynnistetyllä suunnittelutyöllä.

Vuodesta 2024 alkaen tapahtuva TE-palvelujen siirto kaupungille asettaa tulevaisuudessa haasteita kunnan TE-palveluiden järjestämiseen. Uudistus on merkittävä ja se sisältää toiminnallisia muutoksia. TE-palvelujen siirto kaupungille tullaan huomioimaan suunnitellusti ja hallitusti kunnan palveluverkko- ja kehittämissuunnitelmissa vuosien 2022 - 2023 aikana. Asia kytkeytyy osin myös sote-uudistukseen ja siinä tehtäviin maakunnallisiin linjauksiin mm. kuntouttavan työtoiminnan osalta.

Kaupungin tietoliikenneyhteyksien toiminta oli vuonna 2021 luotettavaa eikä siinä esiintynyt juurikaan esiintynyt merkittäviä tietoliikenneyhteyksien häiriöitä. Kaupungin valmiussuunnitelmassa on varauduttu merkittävimpiin ICT-toiminnan häiriöihin. Vuoden 2022 alkupuolella ilmenneet sähköpostiliikennehäiriöt/Someron kaupungin nimissä lähetetyt valeviestit osoittavat, että tietoliikennehäiriöiden riski on kasvanut.

Toinen perättäinen koronavuosi toteutui kaupungin talouden kannalta katsottuna odotettua parempana. Vuonna 2021 kaupungin lainamäärä pieneni, sillä mm. alkuvuoden hyvä kassatilanne mahdollisti mm. investointien ja lainan lyhennysten rahoittamisen ilman uuden lainan nostoa. Kaupungin lähivuosien kasvavat investointisuunnitelmat voivat kuitenkin lisätä kaupungin lainanottotarvetta. Siten toimenpiteet oman tulo-rahoituksen ja investointien yhteensovittamiseksi myös tulevaisuudessa ovat keskeisiä haasteita, jotta kaupungin lainamäärän kasvu pysyisi myös tulevaisuudessa kohtuullisena.

3.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Sisäinen valvonta ja vastuut on määritelty hallintosäännössä hallitukselle, lautakunnille, toimialajohtajille ja esimiehille.

Sisäistä valvontaa koskevaa ohjeistusta annetaan vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa, jotka hallitus hyväksyy vuoden alussa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.9.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan päivitetty ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.12.2015 ja se on tullut voimaan 1.1.2016. Ohjeeseen on tehty muutamia tarkennuksia (kh 17.12.2018) ja se on tullut voimaan 1.1.2019.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaan toimielimet ja tilivelvolliset seuraavat talousarvion toteutumista suoritetuilla kirjanpidon kyselyillä ja tulostetuilla raporteilla. Kaupunginhallitukselle raportoidaan

talousarvion toteutumisesta neljännesvuosittain ja maksuvalmiudesta pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Lautakunnille raportoidaan kahden kuukauden välein talousarvion toteutumisesta. Valtuustolle raportoidaan tavoitteiden toteutumisesta puolivuositain ja talousarvion toteutumisesta neljännesvuosittain.

Tekninen lautakunta on kilpailuttanut vakuutukset 21.8.2018. Vakuutuspalveluiden toimittajaksi valittiin IF Vahinkovakuutus Oy 1.1.2019 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Kaupungin hankinnat on kilpailutettu ohjeen mukaan ja ilmoitukset on julkaistu sähköisessä ilmoituskanavassa (HILMA). Someron kaupungin viimeisin hankintaohje on päivitetty ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.2.2020.

Someron kaupungin uusi konserniohje on hyväksytty valtuustossa 16.4.2018 ja se on tullut voimaan 1.6.2018 alkaen. Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan puolivuositain. Raportti annetaan kaupunginhallitukselle ja tekniselle lautakunnalle. Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy ja Koy Someron Lamminniemi raportoivat toiminnastaan kaupunginhallitukselle ja perusturvalautakunnalle.

Hallintosääntö on hyväksytty valtuustossa 12.2018 ja se on tullut voimaan 1.1.2019. Hallintosääntöön on tehty tarkennuksia, jotka on hyväksytty valtuustossa 14.12.2020. Hallintosääntö tuli voimaan 15.12.2020 ja siihen on hyväksytty valtuustossa tarkennuksia 10.5.2021.

Kaupungissa on käytössä riskienkartoituslomake, jossa kartoitetaan henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja johtamisjärjestelmään/päätöksentekoon liittyvät riskit. Lisäksi tulee selvittää todettujen riskien osalta tarpeelliset/suunnitellut toimenpiteet. Asiaa on käyty lävitse säännöllisin väliajoin esimiespalavereissa. Lomake päivitetään vähintään vuosittain. Lomakkeen tietoja käytetään pohjana mm. talousarvion perustelutekstissä.

Riskienhallinta poikkeusoloissa on otettu huomioon valmisteltaessa Someron kaupungin valmiussuunnitelman yleistä osaa. Tämä perustuu Valmiuslakiin, jonka mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa.

3.7 Ympäristöasiat

Ilmaston suojele

Someron kaupungille on laadittu ilmasto-ohjelma vuonna 2015. Ohjelman osa-alueita ovat Lämpö, sähkö ja vesi, Hankinnat ja jätehuolto, Maankäyttö ja rakentaminen, Liikenne, Maa- ja metsätalous, Ilmastonmuutokseen varautuminen, sekä Tiedotus ja viestintä. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain, ja koolle kutsutaan kaikki ohjelman hallintokuntien edustajat. Vuonna 2020 ohjelman toteutuminen edellisen vuoden osalta päivitettiin ja päätettiin tehdä ohjelmaan laajempi päivitys. Työtä tämän eteen tehtiin, mutta uutta ohjelmaa ei saatu valmiiksi vuoden 2021 aikana.

Someron kaupungin kasvihuonekaasupäästöjä seurataan vuosittain. Laskennassa mukana olevat sektorit ovat kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, sähkölämmitys, maalämpö, kaukolämmitys, erillislämmitys, tieliikenne, maatalous ja jätehuolto.

Vuonna 2020 tehtiin sopimus 100 % uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön hankinnasta vuosille 2021-2024.

Vesien suojele

Someron Vesihuolto Oy:ssä tehtiin jätevesienkäsittelyyn liittyen tehostamissuunnitelmaa sekä jätevedenpuhdistamon purkuvesien johtamispaikkaan liittyvää suunnittelua, jotka aiheuttavat / voivat aiheuttaa suurehkoja investointeja. Akustin pääpumppaamon kapasiteettia rajoittaa paineputken koko eikä se ole huippuvirtaamalla riittävä. Pumppaamon kapasiteettia on tarkoitus kasvattaa rakentamalla nykyisen paineputken rinnalle kaksi uutta paineputkea. Jätevedenpuhdistamoa on tarkoitus tehostaa ja nostaa kapasiteettia vastaamaan kasvavia virtaamia.

Metsänhoito

Metsänhoitoa ja hakkuita toteutettiin kuten aiemmin.

4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen välitulos arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä lyhyellä aikavälillä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

TULOSLASKELMA (Ulkoiset erät)	Toteutuma 1-12 / 2021 1 000 €	Toteutuma 1-12 / 2020 1 000 €
Toimintatuotot	10 821	9 006
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-64 628	-61 130
Toimintakate	-53 808	-52 124
Verotulot	30 311	28 929
Valtionosuudet	27 767	29 298
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	2
Muut rahoitustuotot	100	124
Korkokulut	-66	-88
Muut rahoituskulut	-17	-11
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	18	27
Vuosikate	4 288	6 130
Poistot ja arvonalentumiset	-3 039	-3 163
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	1 249	2 967
Ylikauden ylijäämä / alijäämä	1 249	2 967

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,7	14,7
Vuosikate/Poistot, %	141	194
Vuosikate euroa/asukas	501	710
Asukasmäärä	8 564	8 639

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Tunnusluku osoittaa, että 14,7 % toiminnan menoista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloina sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla.

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa /asukas:

= Vuosikate / asukasmäärä tilikauden lopussa

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon myös erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, joiden avulla kunta järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivinen (ylijäämäinen) välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Negatiivinen (alijäämäinen) välitulos taas osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavirtoja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Antolainauksen muutoksina esitetään erikseen kunnan myöntämien lainojen lisäykset ja lainojen lyhennykset. Myös kunnan maksamat palautuskelpoiset liittymismaksut näkyvät tässä erässä.

Lainakannan muutoksista ilmenee, paljonko kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lainaa tai lyhentänyt niitä. Lyhytaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lyhytaikaista lainaa tai uusinut niitä. Lyhytaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon kunta on lyhentänyt lyhytaikaisia lainojaan. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa nettona.

Muut maksuvalmiuden muutokset –kohtaan on laskettu toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutokset, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu muutos osoittaa rahavarojen muutoksen. Rahavaroja ovat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1-12/2021 (1 000 €)	2 021	2 020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 288	6 130
Satunnaist erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-28	-7
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 373	-463
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43	23
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 930	5 683
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainaamisen lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	15	15
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-2 317	-2 316
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	-1 800
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-102	-19
Vaihto-omaisuuden muutos	0	-2
Saamisten muutos	-269	721
Korottomien velkojen muutos	790	314
Rahoituksen rahavirta	-1 882	-3 086
Rahavarojen muutos	1 048	2 596
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 913	4 864
Rahavarat 01.01.	4 865	2 268
	1 048	2 596

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	2064	2096
Investointien tulorahoitus, %	-312,3	-1 324,0
Lainanhoitokate	1,83	2,59
Laskennallinen lainanhoitokate	2,29	2,86
Kassan riittävyys, pv	32	28
Asukasmäärä	8 564	8 639

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti on pienentynyt, johtuen osaltaan pienentyneestä vuosikatteesta ja investointimenoista.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate:

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla em. lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Lainanhoitokate on heikko, jos tunnusluvun arvo on jää alle yhden, joka tarkoittaa sitä, että vuosikate ei riitä lainojen lyhennysten maksuun.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 - 2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Tulos osoittaa, että rahavarat riittivät 32 päivän kassasta maksuihin. Kaupungin maksuvalmius oli edelleen kuitenkin kohtalainen. Uutta pitkäaikaista- tai lyhytaikaista ei nostettu. Kassavarat kasvoivat vuoden aikana noin 1,05 milj. euroa ollen vuoden lopussa noin 5,9 milj. euroa.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

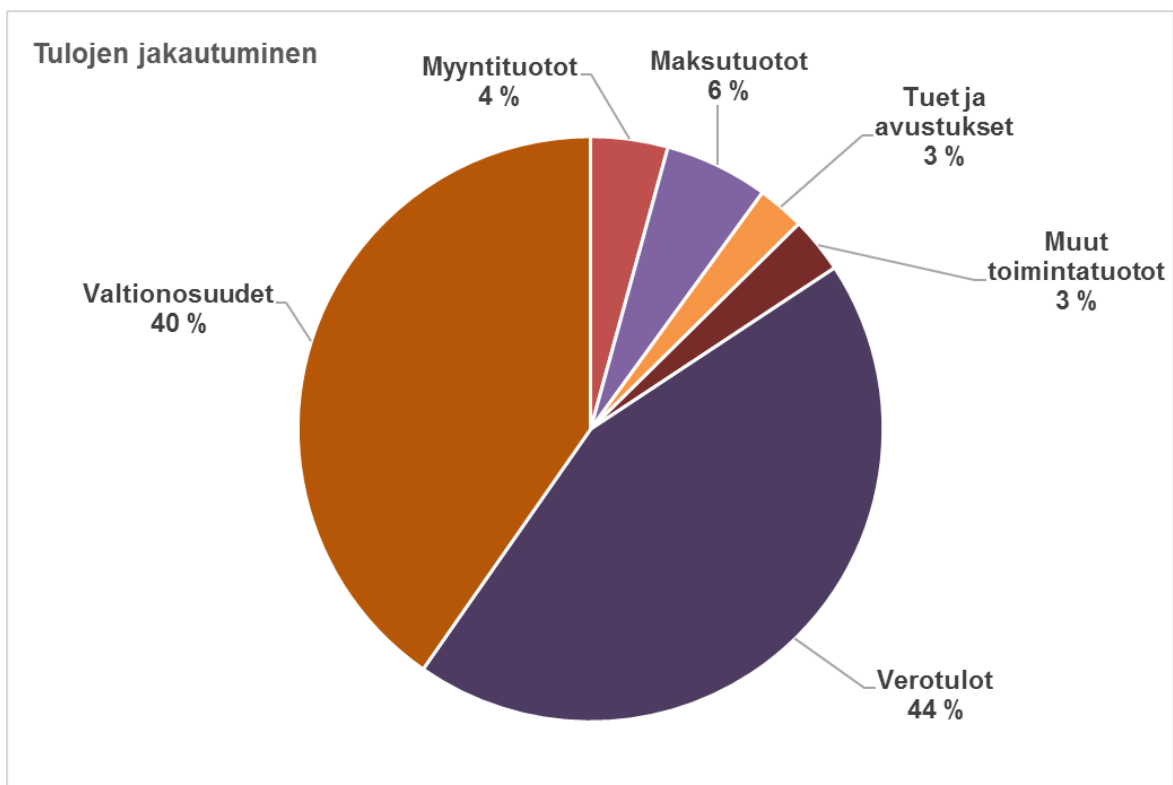
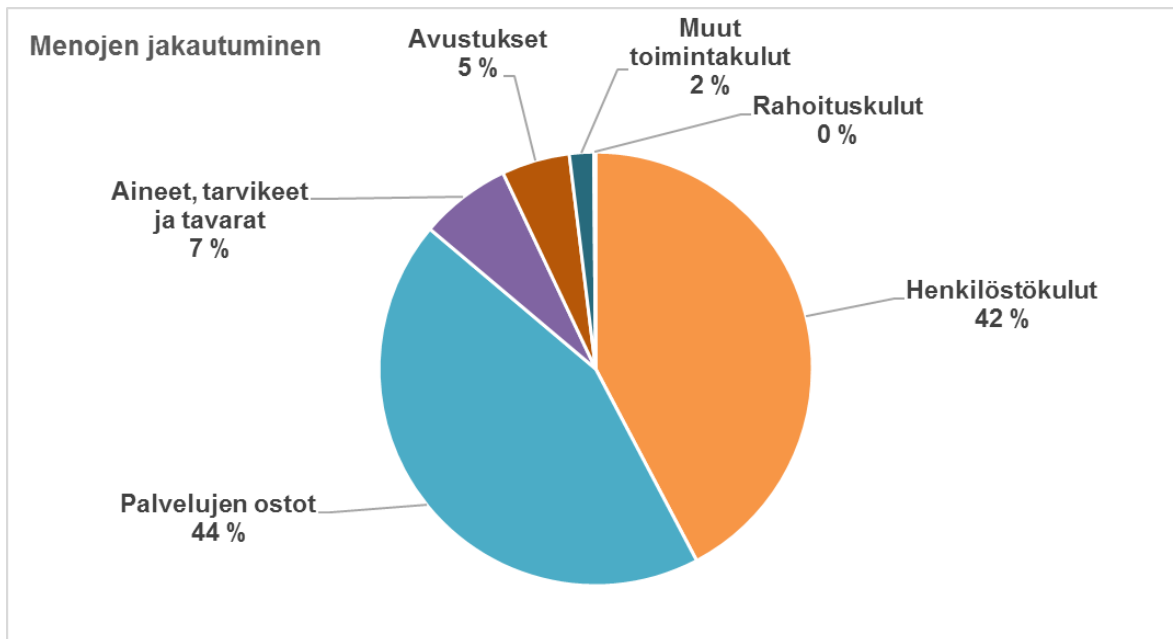
Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kaupungin menot ja tulot jakaantuivat vuoden 2021 aikana seuraavasti:

4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT 2001 (1 000 euroa)

	12/2021	12/2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	192	303
AINEETTOMAT OIKEUDET	192	303
AINEELLISET HYÖDYKKEET	58 537	60 144
MAA- JA VESIALUEET	6 570	6 551
RAKENNUKSET	45 170	46 905
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	5 701	5 991
KONEET JA KALUSTO	336	457
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	70	70
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKINNAT	691	171
SIJOITUKSET	15 386	15 364
OSAKKEET JA OSUUDET	14 466	14 429
MUUT LAINASAAMISET	765	780
MUUT SAAMISET	155	155
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	74 115	75 811
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	494	491
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	494	491
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	10	10
AINEET JA TARVIKKEET	10	10
SAAMISET	3 585	3 316
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 046	1 177
MUUT SAAMISET	1 046	1 177
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 538	2 139
MYYNTISAAMISET	1 590	1 495
MUUT SAAMISET	584	566
SIIRTOSAAMISET	364	78
RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 913	4 865
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 507	8 190
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 116	84 492

TASE 1-12/2021 (1000 EUROA)	12/2021	12/2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	27 947	27 947
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	30 515	27 548
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 249	2 967
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	59 711	58 462
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	105	131
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 343	1 411
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	75	80
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 523	1 621
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	12 946	15 264
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	12 797	15 088
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	149	176
LYHYTAIKAINEN	9 937	9 145
LAINAT RAHOITUS JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	2 290	2 290
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	27	26
SAADUT ENNAKOT	404	251
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	2 744	2 464
MUUT VELAT	481	415
SIIRTOVELAT	3 990	3 698
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 883	24 409
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 116	84 492
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	71,3	69,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,6	35,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	31 764	30 515
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 709	3 532
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	15 264	17 581
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	1 782	2 035
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	15 472	17 815
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	1 807	2 062
Lainasaamiset, 1000 euroa	765	780
Asukasmäärä	8 564	8 639

Omavaraisuusaste, %:

= 100 * (Oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä.

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= (Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + Muut velat) + vuokravastuut)

Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas

Em. lainojen ja vastuiden määrä jaettuna tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo- ja –meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	1 000 €
<i>Toiminta</i>	
Toimintatuotot	10 821
Verotulot	30 311
Valtionosuudet	27 767
Korkotuotot	1
Muut rahoitustuotot	100
Satunnaiset tuotot	0
Tulorahoituksen korjauserät	-28
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	0
<i>Investoinnit</i>	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43
<i>Rahoitustoiminta</i>	0
Antolainasaamisten vähennykset	15
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0
Kokonaistulot yhteensä	69 030

MENOT	milj. €
<i>Toiminta</i>	
Toimintakulut	64 628
Korkokulut	66
Muut rahoituskulut	17
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustap- piot	0
<i>Investoinnit</i>	0
Investointimenot	1 373
<i>Rahoitustoiminta</i>	0
Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 317
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaismenot yhteensä	68 402

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa tai siihen verrattavassa ulkomaisessa yrityksessä (kohdeyritys), kun sillä on:

1. enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö kohdeyrityksen hallituksen jäsenistä tai siihen verrattava toimielimen jäsenistä tai

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen (kpl)

Tytäryhteisöt:

Yhtiöt

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt:	6
- Ktö Oy Somerasunnot	1
- Ktö Oy Jukolantie	1
- As Oy Someron Törmä	1
- As Oy Someron Aurinkopuisto	1
- Ktö Oy Someron Lamminniemi	1
- Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt:	3
- Someron Lämpö Oy	1
- Someron Vesihuolto Oy	1
- Someron Talkkari Oy	1
Muut yhtiöt	1
- Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	1

Kuntayhtymät:

- V-S sairaanhoitopiirin ky	1
- V-S erityishuoltopiirin ky	1
- Forssan seudun hyvinvointiky	1
- Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymä	1
- Salon seudun koulutusky	1
- Varsinais-Suomen Liitto	1

Yhteensä **16**

6.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

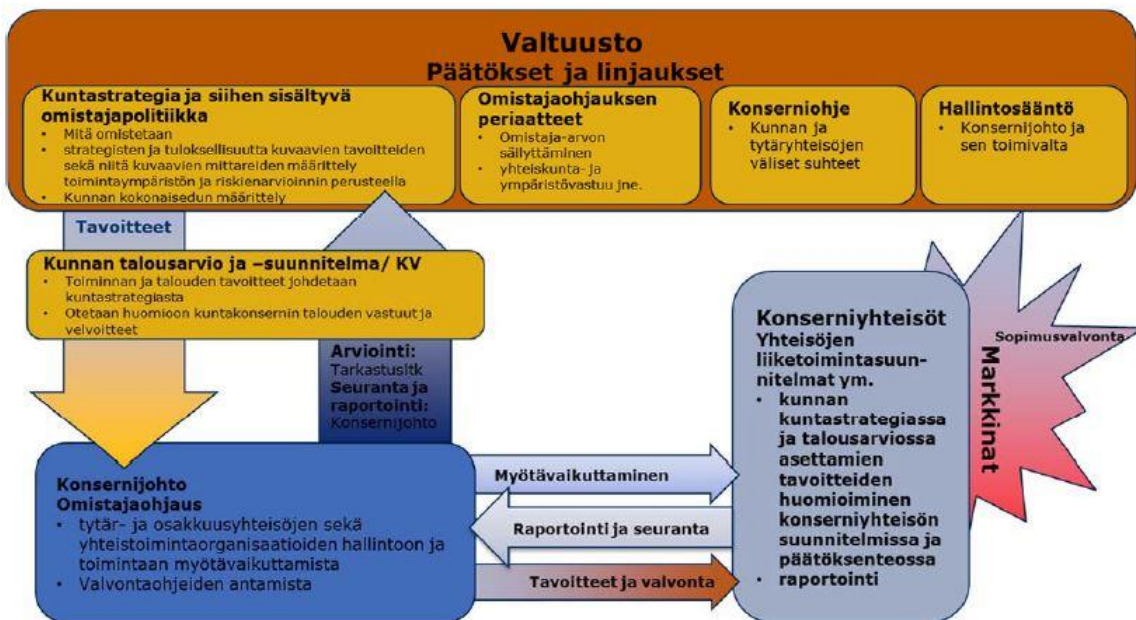
Valtuusto päättää osana kuntastrategiaa omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan, antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Kaupunginhallitus nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja toimii konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa. Raportointikaudet ovat 1.1. – 30.6. ja 1.7. – 31.12. Tytäryhteisö toimittaa yhtiökokouksen esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset kaupunginhallitukselle.

Kuntayhtymät toimittavat hallituksen ja valtuuston esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset kaupunginhallitukselle.

Kuvio 1. Konserniohjaus kuntakonsernissa
Kuntaliitto

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Someron kaupunkikonserniin kuuluu 10 tytäryhteisöä ja 6 kuntayhtymää.

Kaupunki omistaa kokonaisuudessaan kaukolämpöä tuottavan Someron Lämpö Oy:n, As Oy Someron Törmän, Ktö Oy Somerasunnot, Ktö Oy Someron Lamminniemen, Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy:n, Lamminniemen Satumaan sekä Someron Talkkari Oy:n. Lähes kokonaisuudessaan omistetaan Someron Vesihuolto Oy. Kaupunki on ostanut yksityisten omistamia Vesihuollon osakkeita. Puuttuvia osakkeita on enää 4 kpl.

Ktö Oy Jukolantiestä kaupunki omistaa 100 %. As Oy Someron Aurinkopuiston 7 asunnosta kaupunki omistaa 4 eli 57,1 %.

Kaupunginhallitus päätti 30.8.2021 (§ 200) hyväksyä Koy Somerasuntojen ostotarjouksen ja myi Koy Somerasunnoille yhden Someron Talkkari Oy:n osakkeen.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote-uudistus ”keventää” kaupunkikonsernia huomattavasti, kun Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy ja sille vuoden 2022 puolella myyty Koy Someron Lamminniemi poistuvat Someron kaupunkikonsernista Varsinais-Suomen hyvinvointialueen konserniin vuoden 2023 alussa. Mikäli uusi omistaja tekee uusia ratkaisuja em. yksiköiden kiinteistöhuoltopalvelujen suhteen, on asialla mahdollisia vaikutuksia myös Someron Talkkari Oy:n toimintaan.

Em. yhtiövaikutusten lisäksi sote-uudistus luonnollisesti vaikuttaa erittäin merkittävästi kaupungin henkilöstömäärään ja tulevaisuudessa hyvinvointialueen ns. 3 + 1 takuuvuokrakauden jälkeen vaikutuksia voi olla myös kaupungin omistamien kiinteistöjen käyttötarkoitukseen ja –asteeseen.

Koy Somerasunnot myi vuoden 2022 alkupuolella kerrostalon (Evertintie 10) yksityiselle toimijalle kunnostettavaksi. Tavoitteena oli parantaa jäljelle jääneen kiinteistökannan käyttöastetta ja siten ylläpito- ja kehittämisedellytyksiä. Vuonna 2022 alkanut Ukrainan sota ja sen myötä tulleet pakolaiset sekä vastaanottokeskuksen perustaminen lisäsivät em. tavoitteen toteutumista välittömästi.

Vuoden 2021 aikana jatkettiin jätevedenkäsittelyn tehostamisen suunnittelutyötä ja aloitettiin investointi jätevedenpuhdistamon jälkikäsittelystä. Etelä-Suomen aluehallintovirastolta saatiin kannanotto jätevedenpuhdistamon saneeraussuunnitelmiin 28.9.2021 ja ympäristölupapäätös Vaasan hallinto-oikeudesta 26.10.2021.

Vesihuolto Oy:n mittavassa investointihankkeessa rakennetaan kaksi siirtoviemäriä Akustin jätevedenpumppaamolta jätevedenpuhdistamolle sekä saneerataan jätevedenpuhdistamo vastaamaan lisääntyvään jätevesimäärään. Jätevedenpuhdistamolla on hankkeen yhteydessä tarkoitus myös lopettaa lietteen kompostointi ja tehdä tarvittavat muutokset lietteenkäsittelyyn ja lietteenkäsittelytilan ilmastointiin kompostoinnin päättyessä. Investointi käynnistettiin vuoden 2021 aikana tekemällä sopimus jätevedenpuhdistamon jälkikäsittelyn neljästä uudesta hiekkasuodattimesta. Muut tehostamiseen tehtävät urakat on tarkoitus saada käyntiin vuoden 2022 keväällä. On mahdollista, että puhdistamon tehostamista on nyt tehtävien saneerauksien jälkeen vielä jatkettava esimerkiksi ilmastuksen laajentamisella.

6.5 Tytäryhteisöjen tavoitteet ja niiden toteutuminen

Someron Talkkari Oy

- 1. Henkilöstön koulutus, vähintään 5 päivää / koko yrityksen henkilöstö. Koulutustarpeita katsotaan vuoden aikana.**

Toteutunut 2:n päivän osalta. Koronatilanne vaikeuttanut osallistumista koulutuksiin.

- 2. Henkilöstön EPassin käyttöasteen tavoite 80 %**

Käyttöaste 100 %.

- 3. Maksaa omistajilleen osinkoina 25 % voitosta**

Osinkoa maksettiin 25 % tilikauden 2020 tuloksesta.

Someron Vesihuolto Oy

- 1. Myytävien vesihuoltopalveluiden hinnat tarkistetaan vuosittain vastaamaan investointeja ja kustannustason kehitystä.**

Hintoja ei ole muutettu vuonna 2021. Tulevaisuuden taloustilannetta mallinnettiin vuoden 2021 aikana.

- 2. Tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella huomioiden saneeraustarpeet.**

Vuonna 2021 on saneerattu jätevesiverkostoa noin 1,8 km. Someron vesihuolto tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella.

- 3. Puhdistaa jätevesiä tavoitteena lupamääräysten noudattaminen ja ohijuoksuutta niitä mahdollisimman vähän.**

Puhdistustulos ohitukset mukaan luettuna täytti ympäristöluvan puhdistusvaatimukset ensimmäisellä puolivuosisijaksolla. Koko vuotta koskeva raportointi ei ole vielä valmistunut. Ohijuoksuuksia on ollut verkostosta.

- 4. Valmistautua uusiutuviin jätevedenkäsittelyn ympäristölupamääräyksiin.**

Jätevedenkäsittelyn tehostamiseen liittyen investoinnit on käynnistetty 2021 loppupuolella jälkikäsittelyn hiekkasuodattimista alkaen.

- 5. Maksaa omistajilleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta verojen jälkeen.**

Tilikauden ylijäämästä on maksettu osinkoa 25% vuoden 2020 osalta. Vuoden 2021 tulos ei ole vielä selvillä.

Someron Lämpö Oy

- 1. Tuotetaan kaukolämpöä edelleen asiakkaille edullisesti (=alle valtakunnan keskihinnan 7/2021 71,93 €/MWh ALV 24%) ja pidetään yhtiön kassavirta positiivisena.**

Someron Lämpö Oy:n energiamaksu on vuonna 2021 ollut 61,75 €/MWh (ALV 24 %).

- 2. Verkostoa laajennetaan kaupungin maankäytön kehittämissuunnitelmien mukaisille, kannattaville alueille.**

Verkostoa ei ole laajennettu uusille alueille. Vuonna 2021 liittyi viisi uutta liittyjää.

- 3. Aloitetaan tulevana vuonna kaukolämpöverkoston saneeraus verkoston vanhimista putkistoista saneeraussuunnitelman mukaisesti.**

Rinnetiellä ja Pääskyntielle on tehty saneeraussuunnittelu ja pyydetty suunnitelmien perusteella urakkatarjouksia rakentamisesta. Tarkoituksena on ollut toteuttaa hanke yhteishankkeena kaupungin teknisen toimen kanssa siten, että kaduille rakennetaan myös hulevesiverkosto. Tarjoukset on saatu. Päätöstä hankinnasta ei ole vielä tehty. (Aloitus siirtyi vuodelta 2021 johtuen mm. kaupungin kanssa suunniteltujen yhteishankkeiden ajoituksesta.)

- 4. Maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta verojen jälkeen.**

Tilikauden ylijäämästä on maksettu osinkoa 25% vuoden 2020 osalta. Vuoden 2021 tulos ei ole vielä selvillä.

Kiinteistö oy Jukolantie

1. PT-suunnitelman toteuttaminen

Ilmanvaihtoa korjattu osittain; LT 3 osalta ilmanvaihto uusittu suunnitelmien mukaiseksi.

2. Energiatehokkuuden parantaminen

Lämmönvaihdin uusittu, lämmitysjärjestelmä säädetty.

3. Talouden vakaana pitäminen

Onnistuttu kohtalaisesti. Lämmönvaihtimen uusintakustannuksiin kerättiin ylimääräinen vastike.

Kiinteistö Oy Somerasunnot

1. Pitkän aikavälin talouden tervehdyttäminen myymällä vuokra-asuntoja / purkamalla heikkokuntoisia vuokrataloja.

Toteutui. Päätettiin myydä Evertintie 10 (15 huoneistoa).

2. Jatketaan talouden tervehdyttämissuunnitelman toteuttamista valtiokonttorin kanssa. Valtiokonttorin sitouttaminen tervehdyttämissuunnitelmaan.

Saatu ARA-kohteen myyntiin (Evertintie 10) vaadittavat rajoitusten vapautukset.

3. Energiatehokkuuden parantaminen (Unto Monosentie).

Kyyräntie 33:n lämmitysmuodon uudistus valmistui, Unto Monosentien kohde ei edennyt.

As Oy Someron Törmä

1. Kiinteistön kunnossapito ja kehittäminen siten, että se tukee kaupungin tavoitetta osakehuoneistojen myynnistä.

Toteutui, kaupunki päätti myydä osakekannan (Kval 20.12.2021 § 96).

Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy

1. Työhyvinvointiin panostaminen, sairauspoissaolojen väheneminen. Tavoitteena alle 8 sairauspoissaolopäivää / työntekijä. Mittari: Sairauspoissaolojen määrä.

Toteutunut 4 pv/hlö (ei sis. pitkät sairaslomat)

- 2. Laadukas toiminta. Ei vakavia poikkeamia ulkoisessa auditoinnissa. Tyytyväiset asukkaat, asiakkaat ja omaiset. Mittari: Poikkeamien määrä ja tyytyväisyyskyselyt.**

Toteutunut

- 3. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.**

Selvitys käynnistetty.

- 4. Maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta käytettäväksi vanhustenhuollon kehittämiseen.**

Ei toteutunut.

Kiinteistö Oy Someron Lamminniemi

- 1. Kiinteistön ylläpitoon vuonna 2019 tehdyn pitkäaikaissuunnitelman toteuttaminen.**

Toteutunut osittain

- 2. Kiinteistön juoksevien kulujen sekä vaadittavien huolto- ja korjaustöiden kattaminen hoitovastiketuloilla. Mittari: Tulojen/menojen seuranta**

Toteutunut

- 3. Energiatehokkuuden parantaminen Mittari: Lukemaseurannat.**

Toteutunut sähkönkäytön osalta

- 4. LHK Oy:n ja Kiinteistö Oy:n fuusioituminen kaupungin linjausten mukaisesti.**

Selvitystyö käynnistetty.

Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa

- 1. Vuoden 2021 aikana tehdään vertailu eri vaihtoehtojen väliltä Kiinteistö Oy Satumaan tontin hyödyntämisestä.**

Vuonna 2021 vertailujen jälkeen päätetty esittää:

- Talousarviotavoitteeksi esitettiin vuodelle 2022 – Yhtiön purkaminen ja siitä saatujen myyntitulojen (25 000 €) korvamerkintä Lamminniemen senioripalvelukeskityössä ikäihmisten palvelujen kehittämiseen.

Tytäryhteisöihin kuuluvalle As Oy Someron Aurinkopuistolle ei ole asetettu tavoitteita vuoden 2021 talousarviossa.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA (ulkoiset)

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	36 918	34 100
Toimintakulut	-90 049	-85 598
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	30	22
TOIMINTAKATE	-53 101	-51 476
Verotulot	30 247	28 864
Valtionosuudet	29 981	31 424
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	42	33
Muut rahoitustuotot	74	43
Korkokulut	-177	-203
Muut rahoituskulut	-24	-22
VUOSIKATE	7 041	8 662
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 266	-5 617
Omistuksen eliminointierot	0	-2
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	1 775	3 042
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	10	-60
Laskennalliset verot	-14	68
Vähemmistöosuudet	0	-7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 771	3 042

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,0	39,8
Vuosikate/Poistot, %	133,7	154,2
Vuosikate, euroa/asukas	822	1003
Asukasmäärä	8564	8639

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 041	8 662
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	23	-2
Tulorahoituksen korjauserät	-7	-56
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 485	-1 617
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43	74
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58	94
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 674	7 154
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-0
Antolainasaamisten vähennykset	10	10
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	461	173
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 789	-4 111
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-202	-1 361
Oman pääoman muutokset	-0	-2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-126	-20
Vaihto-omaisuuden muutos	138	-255
Saamisten muutokset	-689	684
Korottomien velkojen muutokset	1 197	540
Rahoituksen rahavirta	-2 999	-4 343
Rahavarojen muutos	1 675	2 811
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	12 293	10 618
Rahavarat 01.01.	-10 618	-7 807
	1 675	2 811
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	9305	1 779
Investointien tulorahoitus, %	288,4	561,2
Laskennallinen hoitokate	2,5	2,7
Lainanhoitokate	2,2	2,3
Kassan riittävyys, pv	46	42

KONSERNITASE

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 905	90 995
Aineettomat hyödykkeet	352	474
Aineettomat oikeudet	322	436
Muut pitkävaikutteiset menot	30	37
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	86 727	87 698
Maa- ja vesialueet	7 327	7 312
Rakennukset	62 744	63 457
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 954	10 364
Koneet ja kalusto	5 273	5 655
Muut aineelliset hyödykkeet	140	152
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 288	757
Sijoitukset	2 826	2 824
Osakkuusyhteisöosuudet	276	265
Muut osakkeet ja osuudet	1 826	1 826
Muut lainasaamiset	687	697
Muut saamiset	36	36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	755	707
Valtion toimeksiannot	104	82
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	525	517
Muut toimeksiantojen varat	125	108
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 711	17 624
Vaihto-omaisuus	619	757
Aineet ja tarvikkeet	479	600
Keskeneräiset tuotteet	11	38
Muu vaihto-omaisuus	129	120
Ennakkomaksut	0	0
Saamiset	6 798	6 248
Pitkäaikaiset saamiset	4	599
Myyntisaamiset	3	0
Lainasaamiset	1	0
Muut saamiset	0	47
Siirtosaamiset	0	551
Lyhytaikaiset saamiset	6 795	5 649
Myyntisaamiset	3 058	2 983
Lainasaamiset	1 379	1 300
Laskennalliset verosaamiset	32	32
Muut saamiset	1 038	995
Siirtosaamiset	1 287	339
Rahoitusarvopaperit	1 168	907
Osakkeet ja osuudet	1 168	907
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	11 124	9 712
VASTAAVAA YHTEENSÄ	110 371	109 326

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	31.12.2021 1 000 €	31.12.2020 1 000 €
OMA PÄÄOMA	69 672	66 126
Peruspääoma	27 947	27 947
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1	1
Arvonkorotusrahasto	52	52
Muut omat rahastot	3 107	3 051
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	36 794	32 032
Tilikauden yli-/alijäämä	1 771	3 042
VÄHEMMISTÖOSUUDET	114	158
PAKOLLISET VARAUKSET	817	777
Eläkevaraukset	3	3
Muut pakolliset varaukset	814	774
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 789	1 847
Valtion toimeksiannot	210	214
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 376	1 443
Muut toimeksiantojen pääomat	202	190
VIERAS PÄÄOMA	37 980	40 418
Pitkäaikainen	21 236	24 517
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 290	22 659
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 217	22 490
Lainat julkisyhteisöiltä	71	168
Lainat muilta luotonantajilta	2	2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 946	1 857
Saadut ennakot	36	36
Muut velat	1 909	1 821
Lyhytaikainen	16 744	15 902
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 730	3 917
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 702	3 890
Lainat julkisyhteisöiltä	27	27
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	13 014	11 984
Saadut ennakot	493	336
Ostovelat	4 141	3 578
Muut velat	1 047	962
Siirtovelat	7 216	7 010
Laskennalliset verovelat	117	99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	110 371	109 326

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2 020
Omavaraisuusaste, %	63,5	60,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,6	42,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	38 565	35 074
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	4 503	4 060
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	23 020	26 577
Konsernin lainat, € / asukas	2688	3 076
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.2021	19 756	22 120
Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	2307	2 560
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	687	697
Asukasmäärä	8 564	8 639

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuus-% mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämään sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

6.7 Konsernin henkilöstömäärä 31.12.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärä.

	2021	2020	2019
Kaupunki (vakinaiset) *	478	443	463
Someron Talkkari Oy **	7	7	7
Someron Lämpö Oy	3,5	4	3,5
Someron Vesihuolto Oy	8,5	4	6,5
Ktö Oy Someron Lamminniemi ja Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	71	70	65
Kiinteistöosakeyhtiöt (Somerasunnot, Törmä ja Jukolantie)1	1	1
Yhteensä	569	529	546

*) Kaupungin henkilöstömäärässä on käytetty pelkästään vakinaisten määrää.

**) Sisältää määräaikaiset työsuhteet.

7 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMINPITEISTÄ

Someron kaupungin vuoden 2021 tilinpäätöksen vuosikate oli 4 287 906 euroa ja poistoja kirjattiin 3 038 517 euroa. Ylijäämää syntyi näin ollen 1 249 389 euroa.

Vuoden 2021 aikana ei nostettu lyhytaikaista eikä pitkäaikaista lainaa. Korkoja maksettiin 66 486 euroa ja lainojen lyhennyksiä -2 316 708 euroa.

Kaiken kaikkiaan taseessa oli vuoden lopussa kertynyttä ylijäämää n. 31,8 milj. euroa. Tällä varaudutaan mm. tuleviin investointeihin ja taloussuunnitelmavuosien 2022 – 2023 alijäämien kattamiseen.

Vuoden 2021 ylijäämä 1 249 389 euroa siirretään tilikauden yli-/alijäämätilille.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2021 toimitettiin kunnallisvaalit.

Talousluvut

100 VAALIT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	10 474	10 474		
TOIMINTAKULUT	-22 900	0	-22 900	-36 279	-13 379	-58,42%	158,42%
TOIMINTAKATE	-22 900	0	-22 900	-25 805	-2 905	-12,69%	112,69%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
TOIMINTAKULUT	-700	0	-700	-635	65	9,31 %	90,69 %

8.2 Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta
Tehtäväalue: Tilintarkastustoimi

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet, ja laatii arviointikertomuksen. Lisäksi tarkastuslautakunnalle on kuulunut 1.6.2017 lähtien kuntalain 84 §:ssä mainittujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta sekä ilmoitusten käsittely ja vieni valtuustolle tiedoksi.

Sidonnaisuusrekisteri julkaistaan kunnan tietoverkossa.

Kaupunginvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan esityksestä BDO Auditor Oy:n tilintarkastusyhteisöksi vuosiksi 2019 - 2022. Tarkastuspäiviä on arvioitu tarvittavan vuodessa 19. Tilintarkastus jakaantuu ajallisesti kahdelle vuodelle päättyen toukokuussa 2022 annettavaan arviointikertomukseen.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 6 kertaa.

Talousluvut

200 TARKASTUS-TOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTAKULUT	-21 300	0	-21 300	-13 384	7 916	37,17%	62,83%
TOIMINTAKATE	-21 300	0	-21 300	-13 384	7 916	37,17%	62,83%
POISTOT JA ARVON-ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-550	0	-550	-58	492	89,51 %	10,49 %

8.3 KAUPUNGINHALLITUS

8.3.1 Hallinto

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Hallinto

Toiminta-ajatus

Yleishallinto johtaa ja ohjaa kaupungin ja kaupunkiorganisaation kehittämistä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyössä esimiesten ja henkilöstön kanssa yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaa. Yleishallinnossa luodaan edellytyksiä kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

Hallinto

1. Kuntaorganisaation uudistaminen työhyvinvointia sekä innostavaa ja kehitysmuotoista työyhteisökulttuuria tukeväksi

Mittarit:

- Vuonna 2020 valmistellun uuden toimintamallin käyttöönotto henkilöstön työhyvinvoinnin johtamiseen ja osaamisen monipuoliseen hyödyntämiseen.
- KVTES:n tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmän päivittäminen (2021 – 2022).

Toteutuminen: Toteutui osittain. Johtaminen palveluna –toimintamalli käynnistettiin syksyllä 2021. KVTES:n työn vaativuuden arviointijärjestelmän päivittäminen ei edennyt. (Suuri osa henkilöstöstä siirtyi alkusyksyllä sote-sopimuksen piiriin.)

2. Nykyaikaisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen palvelutuotannon johtamisessa ja asiakaspalvelussa

Mittarit:

- Tiedolla johtamisen uusien välineiden (talouden ohjauksen Kuntamalli ja Kuntamaisemajärjestelmä) jalkauttaminen koko organisaatioon
- Digi-palvelujen kehittäminen (sähköisten lomakkeiden ja asiointipalvelujen kehittäminen)

Toteutuminen: Toteutui. Uusia järjestelmiä käytettiin toimialakohtaisesti mm. talousohjelman valmistelussa. Vuoden aikana käyttöön otettiin mm. sähköinen rakennuslupapalvelu ja (vuoden vaihteessa käyttöön otettu) verkkokauppasovellus kaupungin vapaa-ajan mökkien ja venelaituripaikkojen vuokraukseen.

3. Talouden tasapainoa tukevan talousohjelman laatiminen - Kval 20.12.2021 § 91: oppimisympäristöselvityksen linjaukset ja tarkentuvat valtioneosuuslaskelmat 2023 huomioiden talousohjelma valmistellaan vasta vuonna 2022 valtuuston käsiteltäväksi

Mittari:

- Ohjelman valmistuminen

Toteutuminen: Etenee uudistetun tavoitteen mukaisesti.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

	2021	2020	2019	2018	2017
Sairauspoissolopäiviä / työntekijä	10	11	10,3	10,1	10,7
Sairauspoissolopäivän hinta, € / tpv	110	114	114	114	115
Sairauspoissaolojen palkkakustannukset sivukului- neen (1000 euroa)	714	775	808	879	845

Talousluvut

300 HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	13 500	0	13 500	60 934	47 434	351,36%	451,36%
TOIMINTAKULUT	-1 448 440	-71 000	-1 519 440	-1 442 066	77 374	5,09%	94,91%
TOIMINTAKATE	-1 434 940	-71 000	-1 505 940	-1 381 133	124 807	8,29%	91,71%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-57 800	0	-57 800	-60 128	-2 328	-4,03%	104,03%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	397 800	0	397 800	391 254	-6 546	-1,65%	98,35%
TOIMINTAKULUT	-155 000	0	-155 000	-158 095	-3 095	-2,0%	102,0%

8.3.2 Elinvoimapalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Elinvoimapalvelut

Toiminta-ajatus

Elinvoiman kehittämistyöllä luodaan strategianmukaista, hyvinvoivaa kaupunkia, jossa on monipuolinen yrityskehittäminen, korkea palvelutaso sekä hyvä työpaikkaomavaraisuus- ja työllisyysaste.

Elinvoiman rakennuspalikoita ovat mm. vetovoimainen ympäristö, kilpailukykyinen yrityskehittäminen ja työvoiman saatavuus, yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, vahva kuntatalous sekä palveluiden monipuolisuus ja laatu. Elinvoimapalveluissa keskitytään erityisesti kilpailukykyisen yrityskehittämiseen sekä osaamisen ja työvoiman saatavuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa uusien yritysten houkuttelemista, nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantamista sekä työllisyyden edistämistä. Elinvoimaisen kunnan voimavarana huomioidaan myös yhteisöllisyyden edistäminen.

Lisäksi elinvoimapalveluissa hoidetaan kaupungin yleismarkkinointi sekä osallistutaan kaupunki- ja organisaatiokehitystyöhön.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Elinkeinoelämän elpymisen tukeminen koronakriisin jatkuessa ja sen jälkeen

Elinkeinoelämää kohdanneen kriisin hoidossa otetaan proaktiivinen ote ja yhteydenottojen määrää kasvatetaan ja edelleen ylläpidetään matalankynnyksen kanavia yrittäjälähtöisille yhteydenottoille. Edistetään hankintojen kohdentamista mahdollisuuksien mukaan paikallisille toimijoille.

Hyödynnetään strategialähtöisesti verkostoja aktiivisesti valmisteluvaiheesta lähtien. Keskeisiä verkostoja ovat Seutukaupunkihanke, V-S yrittäjät, Yrityssalo sekä paikalliset yrittäjäjärjestöt. Samoin aktiivista osallistumista jo käynnissä oleviin hankkeisiin jatketaan. Esimerkiksi seutukaupunkiverkon kautta käynnistyneessä, osaavan työvoiman saatavuutta edistävissä Joustavat koulutusmallit – hankkeessa keskitytään toiminnan jatkuvuuden takaamiseen ja laajentamiseen muille aloille.

Mittarit:

- Yhteydenottojen määrä
- parantunut tulos Yrittäjien kuntabarometrissä
- tavoitteiden mukaiset teetetty ja käynnissä olevat hankkeet.

Toteutuminen: Toteutui. Toteutetut hankkeet, kuten Ammatillisen koulutuksen edistäminen Somerolla, sen jatkohankkeeseen (Ketterää Osaamista) mukaan lähteminen ja SomeroTaskussa-sovellus tukevat hyvin yhteistyötä yrityskehittämisen kanssa lisäämällä molemminpuolista yhteydenpitoa. Suoria soittoja ei luonnollisesti ole ollut yhtä paljon kuin poikkeusvuonna 2020, jolloin kuntien kautta jaettiin Työ- ja elinkeinoministeriön koronatuki yksinyrittäjille.

Elinvoimapalveluissa on tehty ja edelleen tehdään työtä koetun yrittäjävälisyyden parantamiseksi ja kyselyihin osallistumisen aktiivisuuden nostamiseksi. Kuntabarometrin tulokset saadaan vasta hieman myöhemmin.

2. Erinomane ja notkja Somero 2025 –kuntastrategian päivittäminen

Mittarit:

- Valmistelutyön eteneminen siten, että strategia voidaan hyväksyä alkuvuonna 2022

Toteutuminen: Toteutui. Strategian päivittäminen eteni suunnitellusti siten, että se voi valmistua kesän 2022 aikana.

Vuoden aikana strategiatyöhön osallistettiin mm. valtuutettuja ja omaa henkilöstöä. Menetelminä olivat Learning Cafe –menetelmä ja työyhteisöjen osallistaminen.

3. Yrittäjäystävällisen kaupunkiorganisaation edistäminen

Koronakriisin keskeyttämän yrittäjyysvalmennuksen läpivienti kaupunkiorganisaatiossa. Yhdessä kehitetään palveluprosesseja yrittäjien toiveita huomioiden.

Mittarit:

- Yrittäjien kuntapalvelukokemuksen paraneminen (esim. Yrittäjien kuntabarometri);
- Tavoitteiden mukaiset toimenpiteet ja käynnissä olevat hankkeet.

Toteutuminen: Toteutui osittain. Vuoden aikana toteutettiin toinen osa keskeisille työntekijöille tarkoitettua yrittäjäjärjestön valmennuspaketista. Prosessien kehitystyö jatkuu.

4. Keskustaympäristön kehittämissuunnitelman valmistuminen

Jatketaan yhteistyötä Tampereen yliopiston kanssa ja Opiskelukilpailun pohjalta nostettuja kärkiteemoja hyödyntäen osallistetaan keskeisiä sidosryhmiä suunnittelutyöhön – asukkaat, yritykset ja yhteisöt.

Mittari:

- Kehittämissuunnitelman valmistuminen

Toteutuminen: Toteutui. Kehittämissuunnitelma hyväksyttiin valtuuston kokouksessa Kval 20.12.2021 § 93.

5. Hovimäen leirintäalueen kehittämissuunnitelman valmistuminen

Kaupungin omistaman leirintäalueen kehittämissuunnitelma toteutetaan yhteistyössä tilahallinnon kanssa ja alueen toiminnanharjoittaja huomioiden. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan mm. valtuustoaloite yleisestä saunasta.

Toteutuminen: Toteutui. Hovimäen leirintäalueen kehittämissuunnitelma ja sen toimenpiteet laadittiin yhdessä yrittäjän kanssa. Sen pohjalta vuokrasopimusta jatkettiin optiokaudella kolmen vuoden ajan.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2021	Taloussuunnitelma		
		2021	2022	2023
Yritysneuvontakerrat	115	100	100	100
Yrityskoulutustilaisuudet	4	5	5	5
Yritysverkostotapaamiset	20	15	15	15
Mittarit				
Neuvonta- ja aktivointitoimenpiteiden piirissä olleiden yritysten osallistumiskertojen yhteismäärä	450	500	500	500
Palkkatukilisäpäätökset	1	8	9	10
Yritysmäärän nettomuutos	10	20	21	22
Työllisten määrä (työvoima 12/2021: 3610)	3338	3 450	3 450	3 500

Talousluvut

320 ELINVOIMAPAL- VELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	2 400	0	2 400	2 384	-16		
TOIMINTAKULUT	-301 100	0	-301 100	-213 690	87 411	29,03 %	70,97 %
TOIMINTAKATE	-298 700	0	-298 700	-211 305	87 395	29,26 %	70,74%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-24 700	0	-24 700	-17 842	6 858	27,77%	72,23%

8.3.3 Maaseutupalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Maaseutupalvelut

Talousluvut

330 MAASEUTU- PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	113 100	0	113 100	104 866	-8 234		
TOIMINTAKULUT	-279 700	0	-279 700	-250 239	29 461	10,53%	89,47%
TOIMINTAKATE	-166 600	0	-166 600	-145 372	21 228	12,74%	87,26%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTAKULUT	-22 400	0	-22 400	-31 337	-8 937	-39,9%	139,9%

Maaseutupalvelujen tehtäväalueen määrärahoja ja kustannusarvioita seurataan kahdella eri kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikat ovat seuraavat:

- 3711 Seudulliset maaseutupalvelut
- 3712 Omat maaseutupalvelut

8.3.3.1 Seudulliset maaseutupalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Maaseutupalvelut
Kustannuspaikka: 3711 Seudulliset maaseutupalvelut

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Huolellinen ja aikataulujen mukainen asiakirjojen käsittely

Mittari: kaikki maataloustuet maksetaan välittömästi Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

Toteutuminen: Toteutunut. Vuonna 2021 maksettavien tukien käsittelyt ovat olleet valmiita heti maksatusten avautuessa ja tuet ovat lähteneet maksuun.

2. Viljelijöiden tukihallinnon osaamiseen parantaminen

Mittari: Järjestetään tukikoulutustapahtuma tukivuoden sekä uuden ohjelmakauden muutoksista, jos koronatilanne sen sallii.

Toteutuminen: Toteutunut. Koronatilanteesta johtuen tukikoulutus järjestettiin etänä 14.4.2021. Ilmoittuneita oli 34 henkilöä. Koulutuksen lisäksi osallistujat pystyivät tekemään kysymyksiä, joiden vastaamiseen koko toimiston henkilökunta osallistui. Koulutus onnistui hyvin.

3. Tavoitteena on sähköisten maataloustukihakemusten lisääminen

Mittari: Sähköisten hakemusten määrä.

Toteutuminen: Toteutunut. Päätukihakemusten kokonaismäärä laski jonkin verran, suhteellinen sähköisten hakemusten määrä pysyi edellisen vuoden tasossa.

Talousluvut

3711 SEUDULLISET MAASEUTUPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vio- muutok- set	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	113 100	0	113 100	104 866	-8 234	-7,28%	92,72%
TOIMINTAKULUT	-251 900	0	-251 900	-277 305	-25 405	-10,09%	110,09%
TOIMINTAKATE	-138 800	0	-138 800	-172 439	-33 639	-24,24%	124,24%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0 %	0 %
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-22 400	0	-22 400	-30 823	- 8 423	0 %	0 %

8.3.3.2 Omat maaseutupalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Maaseutupalvelut
Kustannuspaikka: 3712 Omat maaseutupalvelut

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden aktivointi ja tukeminen

Mittari: Kylärahaa hakevien kylien määrä. Tukipäätökset tekee kaupungin hallitus.

Toteutuminen: Toteutunut. Someron kylärahaa maksettiin vuonna 2021 kuudelle kyläyhteisölle.

Vuonna 2021 hakemuksia oli yhteensä 6 kpl, 2020 yhteensä 6 kpl, vuonna 2018 yhteensä 4 kpl ja vuonna 2017 yhteensä 5 kpl.

2. Someron kaupungin avustus hukkakauran torjunta-ainekuluihin

Mittari: Pinta-ala, jolta avustuksen avulla on torjuttu hukkakauraa.

Kaupunki varaa talousarviovuodelle 11 000 euroa somerolaisten viljelijöiden hukkakauran torjunta-ainekulujen korvaamiseen. Maksatukset tekee maaseututoimisto seuraavien ehtojen perusteella ilman erillispäätöksiä:

Tukea maksetaan 15 euroa / ha enintään 500 euroa / tila. Tilan pitää olla hukkakaurarekiserissä ja tilalla on todettu kemiallisen torjunnan tarpeellisuus. Tukea maksetaan enintään torjunta-aineen käyttösuosituksen mukaiselle hehtaarimäärälle. Avustuksen saamiseksi tulee maaseutuyksikköön toimittaa hukkakauran torjunta-aineen ostokuitti sekä selvitys lohkoista, joille torjunta-aine on levitetty. Kuitti ja lohkoselvitykset tulee toimittaa maaseutuyksikköön. Avustuksia maksetaan hakujärjestyksessä niin kauan, kuin varattu määräraha riittää.

Toteutuminen: Toteutunut. Hukkakauran torjunta avustusta haki 21 maatilaa 581,4 ha:lle. Maksettu tuki-summa yhteensä 6663,45 €. Vuonna 2022 tukea ei enää makseta.

3. Ruokava-messujen toiminnan tukeminen

Ruokava-messujen järjestäjä kilpailutetaan loppuvuodesta 2020. Kolmen vuoden sopimuksen vahvistaa kaupunginhallitus

Someron kaupunki varaa Ruokava-messujen järjestämistä 6 000:lla eurolla Someron kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toteutuminen: Toteutunut osittain. Koronan vuoksi kevät Ruokavaa ei toteutettu. Jouluruokava toteutettiin, avustusta maksettiin 3000 €.

4. Maaseudun kehittämis- ja koulutushankkeet muiden toimijoiden kanssa

Varataan budjettiin 3 000 euron määräraha mahdollisten yhteistoimintahankkeiden maksuosuuksiin.

Toteutuminen: Määräraha varattiin, mutta koulutushankkeita ei ole ollut.

5. Tuottajaorganisaation perustamiskoulutuksen järjestäminen yhteistyössä MTK:n kanssa

Mittari: Tehty/ei tehty

Toteutuminen: Ei toteutunut. Koulutusta ei selvityksen jälkeen ole nähty tarpeelliseksi järjestää.

Talousluvut

3712 OMAT MAASEUTU-PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT							
TOIMINTAKULUT	-27 800	0	-27 800	27 066	54 866	197,36%	-97,36%
TOIMINTAKATE	-27 800	0	-27 800	27 066	54 866	197,36%	-97,36%
POISTOT JA ARVON-ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0 %	0 %
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-514	-514	0 %	0 %

8.3.4 Maa- ja metsätilat

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tehtäväalue: Maa- ja metsätilat

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito.

Toteutuminen: Toteutui. Uusi metsänhoitosuunnitelma on saatu valmiiksi ja hyväksytty kaupunginhallituksessa.

Hakkuukaudella 2021 puuta myytiin seuraavasti: Pystykaupalla Stora Ensolle 5 660 m³, joka toteutui osittain vuodelle 2020. Hakkuista oli ensiharvennusta 6,5 ha, muuta harvennusta 49,8 ha ja uudistushakkuita 5,1 ha. Metsänhoitotöitä tehtiin seuraavasti: istutusta 11,5 ha, taimikonhoitoa 13 ha ja ennakkoraivausta 27,2 ha.

2. Kaupungin kiinteistöihin kuuluvan maatalousmaan vuokraustoiminnan tehokas hoito

Toteutuminen: Toteutui. Kaupungin pellot, joiden vuokrasopimukset olivat katkolla, on kilpailutettu Somero lehdessä olleella ilmoituksella, kaupungin nettisivuilla sekä sähköpostiviesteillä. Uudet vuokrasopimukset on tehty kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lohkoille seuraavaksi viideksi vuodeksi.

Talousluvut

3811 MAA- JA METSÄTILAT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	254 900	0	254 900	173 274	-81 626	-32,02%	67,98%
TOIMINTAKULUT	-75 500	0	-75 500	-55 227	20 273	26,85%	73,15%
TOIMINTAKATE	179 400	0	179 400	118 048	-61 352	-34,2%	65,8%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0 %	0 %
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	0 %	0 %

9 Perusturvalautakunta

9.1 Perusturvatoimen hallinto ja huolto

500 PERUSTURVAT. HALLINTO JA HUOLT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	58 940	0	58 940	110 471	51 531	87,43%	187,43%
TOIMINTAKULUT	-1 013 400	-35 000	-1 048 400	-969 144	79 256	7,56%	92,44%
TOIMINTAKATE	-954 460	-35 000	-989 460	-858 672	130 788	13,22%	86,78%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-2 900	0	-2 900	-2 915	-15	-0,53%	100,53%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	178 800	0	178 800	198 152	19 352	10,82%	110,82%
TOIMINTAKULUT	-124 700	0	-124 700	-136 589	-11 889	-9,53%	109,53%

Perusturvatoimen hallinto- ja huolto –tehtäväalueen määrärahoja ja kustannusarvioita seurataan kahdella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

- 5000 Perusturvatoimen hallinto
- 5100 Perusturvatoimen huolto

9.1.1 Perusturvan hallinto

Toimielin:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Perusturvatoimen hallinto ja huolto
Vastuualue:	Perusturvan hallinto
Kustannuspaikat:	5111-5115

Toiminta-ajatus

Perusturvatoimen hallinnon tavoitteena on tukea ja edistää kaupungin asukkaiden hyvinvointia, ehkäistä sairauksia ja sosiaalisten ongelmien syntymistä sekä turvata riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

Perusturvan hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää toimialan palveluiden tuottamista laadukkaasti ja taloudellisesti Someron kaupungin linjausten ja strategian mukaisesti. Tavoitteena on luoda perusturvan toimialan työntekijöille edellytykset tehdä omissa toimintayksiköissään työtä laadukkaasti ja turvallisesti sekä tehdä toimialarajat ylittävää poikkihallinnollista yhteistyötä tavoitteiden toteuttamiseksi.

Toiminta

Vuonna 2021 on Covid-19 -pandemiatilanne on ollut entistä vaikeampi. Tilanne on vaatinut edelleen poikkeusjärjestelyjä perusturvatoimen toiminnoissa ja henkilökunta on joutanut ja tehnyt sitoutuneesti töitä somerolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä riskiryhmiin kuuluvien, sairastuneiden ja heidän lähipiirinsä turvaamiseksi. Työntekijöiden jaksaminen on herättänyt vuoden aikana huolta. Etenkin henkilöstön sairastuminen, altistumisista aiheutuneet karanteenit ja eristyspäätökset, työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen sekä muutoinkin valtakunnallisesti haasteellinen rekrytointitilanne etenkin hoivahenkilöstön osalta on aiheuttanut merkittävän haasteen palveluiden toteuttamiselle.

Someron perusturva on lanseerannut vuoden 2021 aikana oman sloganin ”sujuvastas yhres”, jolla on pyritty tuomaan esiin yhteisöllistä Someron kaupunkia sekä sen perusturvaa. Ketään ei jätetä yksin ja kaikesta selvitään yhdessä. Suurin osa perusturvan työntekijöistä on hankkinut itselleen perusturvan hupparin, johon on painettu perusturvan slogan. Tarkoituksena on ollut lisätä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta tilanteessa, jossa koronatilanteen ennakoimattomuuden lisäksi tuleva hyvinvointialueelle siirtyminen herättää epävarmuutta.

Vuoden 2021 aikana on kehitetty sijaisrekrytointia edelleen. Vuoden aikana on luotu perusturvan rekrytointisivut, muutettu rekrytointitapaa perinteisistä rekrytoinneista hakijoita kontaktoivaksi ja aktiiviseksi rekrytoinniksi ns. ”headhunting”-periaatteella toimivaksi. Lisäksi yksittäisiä sijaisrekrytointeja on pyritty vähentämään palkkaamalla loppuvuodesta 2021 ns. vakituisia sijaisia, joiden myötä ajoittainen henkilöstömitoitus voi olla suurempi mitä tarve on, mutta toisaalta sitten taas yksittäisten poissaolojen osalta sijaisrekrytointien tarvetta ei ole.

Someron kaupunki on tuottanut vuodesta 2009 lähtien edunvalvontapalveluja Someron kaupungin asukkaille. Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ostaa edunvalvontapalvelun Someron kaupungilta. Edunvalvonta on jäämässä kaupungin tuottamaksi palveluksi perusturvan siirtyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Perusturvan esimiesten yhteistyö on tiivistynyt edelleen vuoden 2021 aikana. Covid-19 –tilanteesta johtuen perusturvan laajennettu johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti vähintään kerran viikossa. Säännölliset kokoukset ovat tiivistäneet perusturvan esimiesten yhteistyötä sekä parantanut tiedonkulkua entisestään.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstörakenne ja -määrä

Perusturvan hallinto (5111)	2021	
Perusturvajohtaja	1	
Johtava sosiaalityöntekijä	1	
Järjestelmätukihenkilö	1	
Osastonsihteeri-edunvalvoja	0 / 0,5	0,5 edunvalvoja (irtisanoutunut keväällä 2021, ei täytetty osastonsihteerin osuutta)
Toimistovirkailija	1	
Toimistosihteeri	1	
Yhteensä	5/5,5	
Varahenkilöstö (5113)		
Vastaava sairaanhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	3	
Hoitaja	5	+ 2 hoitajaa (Perltk 22.9.2021 § 86)
Hoitoapulainen	2	
Yhteensä	11	
Edunvalvonta (5115)		
Osastonsihteeri-edunvalvoja	1	Työntekijävaihdoksen myötä rekrytoitu kokoaikainen edunvalvoja. (05/2021)
Yhteensä	1	

Varahenkilöstön käyttötilasto

	Kotihoito	Vastaanotto	Osasto	Tervaskanto	Mäntykoti	Rauhankallio	Tuulentupa	Päiväkoti	Yhteensä
2021	274	186	172	260	80	0	11	0	983
2020	334	182	207	140	87	0	51	8	1009
2019	329	118	129	219	99	0	78	8	980
2018	325	137	113	219	87	28	88	21	1018
2017	252	106	199	318	89	42	68	15	1089
2016	222	81	248	326	0	39	67	43	1026

Edunvalvonnan päämiesmäärät

	2017	2018	2019	2020	2021
31.12 voimassa olevat päämiehet yhteensä	66	75	74	76	71
tavanomainen	64	66	73	73	61
erityistehtävä	2	9	1	3	10
Uudet päämiehet yhteensä	11	10	12	11	11
tavanomainen	9	7	11	8	5
erityistehtävä	2	3	1	3	6

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Perusturvatoimen palveluprosessien tunnistaminen ja kuvaaminen.

Mittari: SHQS-laatuohjelma otettu käyttöön / ei käytössä

Tavoite ei ole toteutunut suunnitellusti koronatilanteen jatkumisesta sekä toimintayksikköjen ajoittain lähes kestävästi kuormituksesta sekä rekrytointihaasteista johtuen. Vuoden 2021 aikana tulevaan laadunauditointeihin tähtäävää toimintaa on pystytty kuitenkin edistämään siten, että laadun-arviointiin liittyvät itsearviointit on tehty kaikissa toimintayksiköissä sekä lisäksi sisäisiä auditointeja on koulutettu lisää. Sisäisiä auditointeja on myös jo tehty vuoden 2021 aikana. Esiauditointi on toteutettu tammikuussa 2022 ja varsinainen laaduntunnustusauditointi on sovittu syksyyn 2022.

2. Talousseurannan ja toiminnan taloudellisten reunaehto- jen tiedostaminen.

Mittari: Talousarviossa pysytty / ei pysytty.

Perusturvan talousarvioon on tehty muutos (perltk 24.11.2021 § 122) syksyllä 2022 toimintakulujen osoittauduttua ylittävän talousarvion noin 1 miljoonalla eurolla, mutta toisaalta sitten taas toimintatuottojen kasvavan noin 1 miljoonalla eurolla. Toimintakulujen kasvu on johtunut asiakaspalveluiden ostojen (mm. ikääntyneiden asumispalveluiden ostot, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut sekä lääkäripalveluiden ostot) tarpeen merkittävästä kasvusta. Toimintatuotot puolestaan ovat olleet ennakoitua suurempia valtion korona-avustuksista johtuen.

3. Tulosityksiköiden vastuunalaisten esimiesten toteuttama talousseuranta ja säännöllinen raportointi oman tulosityksikkönsä käyttömenojen kehityksestä perusturvajohtajalle 4 kertaa vuodessa.

Mittari: Raportoitu / ei raportoitu

Perusturvalautakunnalle on esitelty talouskatsaus neljännesvuosittain.

4. Toteutetaan Covid-19 –tilanteen hoitamisen kokonaisuuden arviointi. Todetaan onnistumiset ja kehittämistarpeet.

Mittari: Arviointi tehty / ei tehty

Loppuvuodesta 2021 oli suunnitteilla kyselyn toteuttaminen henkilöstölle sekä somerolaisille asukkailla. Covid-19 –tilanne huononi kuitenkin loppuvuodesta merkittävästi ja kyselyn purkuun ei olisi ollut resursseja. Arviointi pyritään tekemään vielä vuoden 2022 aikana.

Talousluvut

5000 PERUSTURVA-TOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	58 140	0	58 140	110 238	52 098	89,61%	189,61%
TOIMINTAKULUT	-864 000	-35 000	-899 000	-850 019	48 981	5,45%	94,55%
TOIMINTAKATE	-805 860	-35 000	-840 860	-739 781	101 079	12,02%	87,98%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	0	0	0	35	35	0 %	0 %
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-117 800	0	-117 800	-129 710	-11 910	-10,1 %	-10,1 %

9.1.2 Perusturvan huolto

Toimielin:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Perusturvatoimen hallinto- ja huolto
Vastuualue:	Perusturvatoimen huolto
Kustannuspaikat:	5211-5212

Toiminta-ajatus

Perusturvatoimen huollon tavoitteena on tukea ja edistää perusturvan eri toimintayksiköiden toimintaa tuottamalla vaatehuoltoa sekä kiinteistöhuoltoa. Perusturvan huollon tavoitteena on vastata Someron kaupungin toimintayksiköiden vaatehuollon toimivuudesta, puhtaudesta sekä hygieniasta laadukkaasti. Lisäksi kiinteistöhuollon tavoitteena on huolehtia toimitilojen sekä työvälineiden, koneiden ja laitteiden kunnossapidosta ja huollosta.

Toiminta

Vaatehuolto on toteuttanut koko perusturvan sekä myös muiden toimialojen vaatehuollon laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Vaatehuolto on tarjonnut vuosittain työllistämismahdollisuuden palkkatukityöhön, kuntouttavaan työtoimintaan sekä kesätöihin.

Kiinteistöhuolto eli Someron Talkkarit Oy on toteuttanut perusturvan toiminnasta aiheutuvia huolto- ja korjaustarpeita (ei kiinteistöihin kuuluvia) erilliseen perusturvan kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen. Osa perusturvan koneista ja laitteista on laitteiden valmistajien huoltosopimusten piirissä. Someron Talkkarit Oy on huolehtinut mm. apuvälineiden korjauksesta ja huolloista.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Vaatehuolto (5211)	2021	
Tiimivastaava (konepesijä)	1	
Pesula-apulainen	3	
Yhteensä	4	

Pyykkikilot

Koko kaupunki	2020	2021
Yhteensä	70205,96	90053,06

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Uudelleenorganisoinnin mahdollisuudet arvioidaan

Mittari: Uudelleenorganisointi tehty / ei tehty

Perusturvan toiminnan ja tuloksellisuuden näkökulmasta perusturvan huollon, eli vaatehuollon ja kiinteistöhuollon sijoittuminen perusturvan organisaatiossa suoraan perusturvajohtajan alaisuuteen ei ole tarkoituksenmukaista esimerkiksi henkilöstöhallinnon tai työturvallisuuden, asiakas- ja potilas-

turvallisuuden sekä toimintayksiköiden käytössä olevien koneiden ja laitteiden vaatiman erityisosaimisen näkökulmasta. Kehittämistarpeena on organisoida vastualueet siten, että kustannusvaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Vaatehuoltoon on nimetty vakituisesti tiimivastaava vuoden 2021 alusta alkaen.

Vuoden 2021 aikana on käyty keskusteluja sekä arvioitu vaatehuollon siirtämistä Someron kaupungin työllisyyspalveluiden alaisuuteen. Vuoden aikana kuitenkin on käynyt selväksi, että vaatehuolto kokonaisuudessaan on hyvinvointialueelle siirtyvä palvelu, kun taas työllisyyspalveluiden kokonaisuudesta suurin osa on jatkamassa kaupungin palveluna. Tästä johtuen organisaatiomuutosta ei ole katsottu järkeväksi toteuttaa vuoden 2021 aikana, etenäkään ennen kuin hyvinvointialueelle siirtymä ja tuleva hyvinvointialueen organisaatorakenne selkiytyvät.

Kiinteistöhuollon kulut on todettu järkeväksi siirtää toimintayksiköiden alaisuuteen kustannusten oikean kohdentumisen vuoksi. Erillistä kiinteistöhuollon kustannuspaikkaa ei vuodelle 2022 tulla käyttämään.

Talousluvut

5100 PERUSTURVATOIMEN HUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	800	0	800	233	-567	-70,88%	29,13%
TOIMINTAKULUT	-149 400	0	-149 400	-119 125	30 275	20,26%	79,74%
TOIMINTAKATE	-148 600	0	-148 600	-118 892	29 708	19,99%	80,01%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 900	0	-2 900	-2 915	-15	-0,53%	100,53%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	178 800	0	178 800	198 117	19 317	10,8 %	110,8 %
TOIMINTAKULUT	-6 900	0	-6 900	-6 844	56	0,8 %	99,2 %

9.2 Ympäristöterveydenhuolto

Toimiala: Perusturvalautakunta
Tehtäväalue: Ympäristöterveydenhuolto
Vastuualue: Ympäristöterveydenhuolto
Kustannuspaikat: 5311-5312

Toiminta-ajatus:

Ympäristöterveydenhuollon (eläinlääkintähuolto ja terveysvalvonta) tehtävistä vastaa Someron kaupungin alueella Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä on vuokralla Someron kaupungin tiloissa. Someron kaupunki on ollut kuntayhtymän osajäsenenä ympäristöterveydenhuollon osalta vuoden 2013 alusta lukien. Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköllä on valvontaviranomaisen hyväksymä toimintaa ohjaava valvontasuunnitelma. Löytöeläintoiminta on toteutettu ostopalveluna yksityisen toimesta.

Toiminta:

Covid-19 tilanne on vaikuttanut jonkin verran tarkastuskäyntien sekä eläinlääkintähuollon käyntimääriin. Löytöeläinkotitoiminnan palveluntuottaja on vaihtunut keväällä 2021. Löytöeläinkotitoiminnasta vastaa löytöeläinkoti Omatassu.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Someron terveysvalvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Suunnitelma 2021	Toteuma 2021
Tarkastus	611	660	471	500	443
Eläinlääkintähuolto, käynnit	2991	2814	2797	2800	2308

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Säännöllisten yhteistyöpalavereiden toteutuminen ja toimintasuunnitelman laatiminen.

Mittari: Toteutunut / ei toteutunut

Osin toteutunut. Covid19-epidemiatilanteesta johtuen on pidetty yhteistyöneuvotteluja ja vuoden 2021 aikana on aloitettu Fshky:n sekä Salon ja Liedon kanssa neuvottelut palveluntuottamisen tavoista 1.1.2023 alkaen. Ympäristöterveydenhuolto jää kaupungin palveluksi.

Talousluvut

510 YMPÄRISTÖTER- VEYDENHUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	1 200	0	1 200	906	-294	-24,52%	75,48%
TOIMINTAKULUT	-359 300	0	-359 300	-380 475	-21 175	-5,89%	105,89%
TOIMINTAKATE	-358 100	0	-358 100	-379 570	-21 470	-6,0%	106,0%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET							
	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-100	0	-100	-131	-31	-30,74%	130,74%

9.3 Kansanterveystyö

Toimielin: Perusturvalautakunta
Tehtäväalue: Kansanterveystyö

520 KANSANTER- VEYSTYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	983 328	0	983 328	2 026 396	1 043 068	106,08%	206,08%
TOIMINTAKULUT	-4 960 300	-570 000	-5 530 300	-5 781 745	-251 445	-4,55%	104,55%
TOIMINTAKATE	-3 976 972	-570 000	-4 546 972	-3 755 349	791 623	17,41%	82,59%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-55 100	0	-55 100	-25 295	29 805	54,09%	45,91%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	300	0	300	116 839	116 539	38 846,5%	38 946,5%
TOIMINTAKULUT	-785 400	0	-785 400	-768 739	16 661	2,12%	97,88%

Kansanterveystyö –tehtäväalueen kustannuksia ja niiden toteutumista seurataan kahdella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

5300 Avohoito

5400 Täydentävät palvelut

9.3.1 Avohoito

Toimielin:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Kansanterveystyö
Vastuualue:	Avohoito
Kustannuspaikat:	5321-5325

Toiminta-ajatus

Kansanterveystyön avohoidon perustehtävänä on tukea alueensa väestön terveyttä, ehkäistä sairauksien syntyä sekä järjestää sairauksien tutkimus ja hoito tarkoituksenmukaisella tavalla. Toiminta on asiakaslähtöistä, terveyttä edistävää ja ennaltaehkäisevää sekä asiakkaan itsehoitoa tukevaa. Kansanterveystyön avohoidon palveluita ovat neuvola- ja kouluterveydenhuolto (terveysneuvonta), työterveyshuolto, sairaanhoidon vastaanotto toiminta, mielenterveystyö sekä hammashuolto. Avohoidon toimintaa toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti.

Terveysneuvonnan, eli neuvolan ja kouluterveydenhuollon asiakasryhmänä ovat lapset ja nuoret perheineen sekä lasta odottavat perheet. Ennaltaehkäisevällä työllä tuetaan lasten ja nuorten terveyden ja mielenterveyden edistämistä, erityisen tuen tarpeen tunnistamista ja tuen oikea-aikaista järjestämistä myös vanhemmille ja muille aikuisille. Perustehtävän toteuttaminen edellyttää määrältään riittävää ja ammattitaitoista henkilöstöä, jonka johtaminen toteutetaan laadukkaasti. Varhaisen tuen perhetyö täydentää neuvolan toimintaa. Lisäksi neuvolassa toteutetaan omaishoitajien terveys-tarkastukset sekä työttömien terveystarkastukset. Neuvola palvelee myös ikääntynyttä väestöä.

Sairanhoidon vastaanotto sekä suun terveydenhuolto panostavat laaja-alaiseen perushoittoon ja hyvään erityisosaamiseen edistämällä henkilöstön vahvaa ammattitaitoa ja moniammatillista tiimityötä. Sairanhoidon vastaanoton toimintaa kehitetään moniammatilliseksi sekä ennaltaehkäiseväksi somerolaisten tarpeet huomioiden. Sairanhoidon vastaanotto sekä suun terveydenhuolto huolehtivat eri ikäryhmien palvelutarpeisiin vastaamisesta laadukkaasti, luottamuksellisesti ja asiakaslähtöisesti sekä tukemalla asiakkaiden itsehoitoa.

Työterveyshuolto tarjoaa Someron kaupungin lisäksi sopimuksen tehneille yrityksille, yrittäjille ja maatalousyrittäjille laadukkaita lakisääteisiä työterveyspalveluja, joiden sisältö sovitaan asiakasyritysten kanssa yksilöllisesti työterveyshuoltosopimusta laadittaessa.

Mielenterveystyö palvelee yksilöitä, pareja ja perheitä elämän erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa. Mielenterveys- ja päihdeyksikkö toimii ilman lähetettä matalan kynnyksen tutkimus- ja hoitopaikkana, jonne asiakas voi oma-aloitteisesti ottaa yhteyttä. Mielenterveystyössä hoidetaan myös pitkäaikaista seuranta- ja hoitoa vaativia psykiatrisia avohoitopotilaita. Mielenterveysyksikön työntekijät tekevät vastaanottotoimintaa ja kotikäyntejä, toteuttavat kotikuntoutusta, lääkeseuranta- ja päihdeongelmien selvittelyä ja hoitoon ohjausta, opioidiriippuvaisen korvaushoitoa sekä omaisten neuvontaa.

Toiminta

Vuoden 2021 aikana lääkärin rekrytointi on ollut entistä haastavampaa. Vakituisiin virkoihin ei ole saatu tekijöitä hauista huolimatta. Lääkäreiden vaihtuvuus on ollut suurta ja apuna on käytetty ostopalveluita sekä rekrytointifirmojen apua lyhytaikaisten virkasuhteiden sekä tuntityöntekijöiden lisäksi. Vaihtuvuudesta ja lyhyistä palvelussuhteista huolimatta huomattavaa on ollut, että Someron kaupungille palataan usein töihin uudestaan takaisin ja osa työhön tulevista on ollut jo entuudestaan töissä Somerolla. Johtava lääkäri Arja Lukka on jäänyt loppuvuodesta 2021 opintovapaalle ja viransijaisena on aloittanut joulukuussa 2021 Somerolla jo aiemmin työskennellyt LL Mimosa Uoti.

Sairaanhoidon vastaanotto toiminta on ollut ruuhkautunutta ja resurssien ääri rajoilla koronatilanteesta johtuen. Infektiopoliklinikkaa on edelleen pidetty koko vuoden ajan muusta vastaanotto toiminnasta erillään Jonkkalan tiloissa (ent. mielenterveys- ja päihdeyksikön tilat). Testaustoiminta on vuoden 2021 aikana ajoittain ruuhkautunutta riippuen epidemian vaiheista. Todettujen tartuntatauti tapausten määrä nousi voimakkaasti elo-syyskuussa sekä vuoden vaihteessa 2021-2022. Vaikka koronan hoitoon on palkattu lisäresurssia mm. koronahoitajan osalta, on ohjauksen ja neuvonnan rooli ollut merkittävä myös vastaanotto toiminnassa. Koronahoitaja on koordinoinut tartuntataudeista vastaavan/vastaava terveydenhoitajan kanssa koronan hoitoon liittyviä toimia sekä toiminut linkkinä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tartuntatauti yksikköön.

Tartuntataudeista vastaavana lääkärinä on toiminut johtava lääkäri. Koronan jäljitystyöryhmä, johon on kuulunut vastaavan terveydenhoitajan lisäksi terveydenhoitaja, koronahoitaja, järjestelmätuki henkilö sekä toimintakeskuksen ja Tuulentuvan vastaavat ohjaajat, ovat hoitaneet koko vuoden ajan vapaamuotoiseen varallaoloon perustuvaa jäljitystyötä iltaisin sekä viikonloppuisin. Jäljittäjät ovat saaneet tiedon positiivisista testituloksista SAI-järjestelmän kautta ja ovat hoitaneet altistuneiden kartoituksen sekä mahdollisen muun jälkihoidon nopeasti ja tehokkaasti. Jäljittäjät ovat palvelleet joustavasti somerolaisia myös virka-ajan ulkopuolella koronaan liittyvissä kysymyksissä.

Lisäksi perusturvan työryhmä on vastannut koko kaupungin koronajohtoryhmässä terveydenhuollon asiantuntemuksesta suosituksia ja rajoituksia sekä niiden vaikutuksia arvioitaessa sekä vastannut koronatoimiin liittyvästä viestinnästä.

Suun terveydenhuolto on hoitanut kertynyttä hoitovajetta, joka on kertynyt koronatilanteen alusta alkaen vuodesta 2020. Suun terveydenhuolto on vastaanotto toiminnan testaustoimintaa harjoittavien lisäksi suojautumaan erityisen huolellisesti ja tämä on aiheuttanut merkittävän lisäkuormituksen päivittäiseen työntekoon. Hammashoitolassa on hoidettu vain oireettomia potilaita. Kiireellistä hoitoa tarvitseva flunssaoireiset potilaat hoidettiin sairaanhoitopiirin alueella keskitetysti Turun terveyskeskuksen toimesta. Covid-potilaiden sekä –altistuneiden kiireellinen hoito keskitettiin Tyksiin.

Ilta-, arkipyhä- ja viikonloppupäivystys jatkui Tyksin organisoimana alueellisena toimintana. Hammashoitolan henkilökunta osallistui päivystykseen kuutena päivänä kaupungin asukasluvun mukaisesti jyvitetynä.

Terveysneuvonta on hoitanut koko vuoden 2021 ajan kiireiset ja välttämättömät asiakasasiat mm. odottavat äidit ja alle vuoden ikäisten vauvojen tarkastukset sekä muut ikäkausitarkastukset. Terveysneuvonta on vastannut rokotustoiminnasta ja sen organisoinnista. Rokotukset on toteutettu monitoimihallilla pukuhuonetiloissa, jotka mahdollistavat useamman rokottajan yhtäaikaisen työskentelyn sekä riittävän väljät tilat rokotukseen tulijoille. Rokotuspäivät ovat lohkaisseet 1-2 työpäivää viikossa. Lisäksi vuoden 2021 aikana on järjestetty myös viikonloppuisin non-stop-rokotuspäiviä, joihin on voinut tulla ilman ajanvarausta. Vuoden 2021 aikana saatiin käyttöön sähköinen ajanvarausjärjestelmä, joka on helpottanut ajanvarausta. Lisäksi terveydenhoitajat ovat hoitaneet rokotusajanvarauksista myös puhelimitse. Somero on onnistunut rokotustoiminnassa alueellisesti tarkasteltuna erinomaisesti ja rokotuskattavuus on ollut Varsinais-Suomen alueen parhaita.

Työterveyshuolto on toteutettu omana toimintana edelleen vuoden 2021 aikana. Työterveyshuollon vastaavan terveydenhoitajan työajasta merkittävä osa on mennyt koronatoimien sekä rokotusten organisointiin. Välttämättömät työterveyshuollon palvelut on kuitenkin pystytty joustavasti toteuttamaan tästä huolimatta.

Mielenterveys- ja päihdeyksikkö sai loppuvuoden 2021 aikana uudet toimitilat. Toimintaa pystytään nyt tuottamaan työ- ja asiakas-/potilasturvallisesti. Lisäksi vuoden 2021 aikana mielenterveys- ja päihdeyksikköön on palkattu toinen psykiatrinen sairaanhoitaja.

Ryhmätoimintoja ei ole pystytty vähäisistä resursseista johtuen pitämään yllä vuodesta 2019 alkaen. Ryhmätoimintojen aloittaminen on kuulunut vuonna 2020 tehtyyn kehittämissuunnitelmaan ja todettu

kustannustehokkaana sekä asiakkaille mielekkäänä toimintamuotona. Ryhmätoimintoja ei ole saatu käyntiin vuoden 2021 aikana.

Mielenterveys- ja päihdeperusteisten asumispalveluiden tarve on kasvanut vuosittain. Odotettavissa on, että riittävällä henkilöstöresursseilla sekä eri toimintayksiköiden välisellä yhteistyöllä voidaan järjestää tuettua asumista paikallisesti ja vähentää yksityisten asumispalveluiden ostoja merkittävässä määrin tulevaisuudessa. Asumispalveluiden ostot ovat lisääntyneet merkittävässä määrin vuoden 2021 loppupuolella.

Mielenterveys- ja päihdeyksikön työ ennaltaehkäisevässä merkityksessä on suuri niin aikuisväestön kuin myös lasten, nuorten ja lapsiperheiden osalta. Vuoden 2021 aikana nuorisoneuvola on pyrkinyt vakiinnuttamaan asemaa osana lapsiperheiden palveluita sekä jalkautumaan myös kouluille. Nuorisoneuvolatoiminnan tarkoituksena on tarjota matalan kynnyksen apua ja tukea lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen tilanteissa, joissa huoli herää päihteidenkäyttöön tai mielialaan liittyen. Palvelun kohdentumisessa on ollut haasteita osin myös koronatilanteesta johtuen. Nuorisoneuvola on muodostunut psykiatrisen sairaanhoitajan, sosiaalityöntekijän sekä etsivän nuorisotyöntekijän työpanoksesta.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Terveysneuvonta (5321)	2021	
Terveystenhoitaja	6	(2 äitiysneuvola, 2 lastenneuvola, 2 koulu-terveydenhuolto)
"Koronahoitaja"	1	31.12.2022 saakka
Yhteensä	7	
Työterveyshuolto (5322)		
Vastaava terveydenhoitaja, työterveyshoitaja	1	
Työterveyshoitaja	1	
Työterveyslääkäri	0,4	
Yhteensä	2,4	
Vastaanotto (5323)		
Johtava lääkäri / Ylilääkäri	1	
Terveyskeskuslääkäri	5	(Ostopalvelu, tuntityöntekijät)
Osastonhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	7	
Osastonsihteeri	1,5	
Diabeteshoitaja	1	
Välinehuoltaja	1	
Yhteensä	17,5	
Mielenterveystyö (5324)		
Vastaava sairaanhoitaja	1	
Sairaanhoitaja	1	Uusi vakanssi 2021
Mielenterveyshoitaja	2	
Yhteensä	3	
Hammashuolto (5325)		
Vastaava hammaslääkäri	1	
Hammaslääkäri	5	
Suuhygienisti	2	
Hammashoitaja	5	
Yhteensä	12	

Kansanterveystyön vastualueen keskeiset suoritteet				
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP2021
Sairaanhoidon vastaanotto/ käynnit	43 147	39 884	39 884	62 972
Lääkärikäynnit ja kontaktit yhteensä	22 885	21 931	17 558	20 127
peruuttamattomat poisjäännit	27	28	22	68
Hoitajakäynnit ja kontaktit yhteensä	21 528	20 956	19 290	39 947
peruuttamattomat poisjäännit	0	10	13	8
Neuvola/ käynnit				
Kouluterveydenhuolto	2837	2570	2269	2483
Lastenneuvola	2335	1979	1523	1343
Perhetyö	484	407	225	400
Perhesuunnittelu-/ ehkäisy	737	770	780	766
Opiskeluterveydenhuolto	787	746	620	583
Äitiysneuvola	1264	978	890	1370
Seulonnat ja muut	272	265	290	377
Muu terveydenhuolto	92	124	139	656
Suun terveydenhuolto/ käynnit	10 729	10 817	7728	8538
Hammaslääkärikäynnit	7 505	7 932	5 095	5655
peruuttamattomat poisjäännit	404	435	232	257
muut kontaktit	321	234	175	144
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	2 364	2 885	2 356	2628
peruuttamattomat poisjäännit	117	185	151	165
muut kontaktit	18	24	2	3
Mielenterveystyö: käynnit	3780	3022	2155	2364
Sairaanhoitajat	1305	47	194	806
Hoitajat	2367	2963	1870	1276
Lääkärit	25	12	74	272
Ryhmäkäyntien lkm	32	-	-	-
Ryhmiiin osallistujien lkm	185	-	-	-
Asiakaspalveluostot € (mm. mielenterveys- asumispalvelut)	383 053	374 576	483 270	369 779
Päihdetyö	6	72	73	79
Työterveyshuolto				
Lakisääteinen työterveyshuolto, käynnit	2448	1983	2391	4303
Ei-lakisääteinen työterveyshuolto, käynnit	-	6	1475	3348
Yrittäjien/ työnantajien lukumäärä, kpl	350			
Asiakkaiden lkm	1 500			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Aikuis- ja vanhusneuvolan terveystarkastuksiin osallistuu 80% kutsutusta ikäluokasta, vuoden aikana 75 vuotta täyttävät.

Mittari: Toteutunut / ei toteutunut

Aikuis- ja seniorineuvolatoiminta on käynnistetty uudelleen syksyllä 2021. Aiempi toimintamalli tietyn ikäluokan läpileikkaavasta terveydenhoitajan yhteydenotosta on todettu kustannustehottomaksi useamman 75 vuotta täyttäneen ollessa edelleen työelämässä ja toimintakyvyn ollessa hyvä. Resurssien kohdentamista ikääntyviin, jossa on suurin tuen tarve, katsottiin paremmaksi lähestymistavaksi, etenkin koronatilanteen sitoessa terveydenhoitajaresurssia. Aikuis- ja seniorineuvolan toimintasuunnitelma hyväksyttiin perusturvalautakunnassa 16.6.2021 § 54. Uusi aikuis- ja seniorineuvolatoiminta muutettiin palveluohjaaja ja seniorihoitaja –lähtöiseksi terveydenhoitajien resurssin ollessa vähäinen koronatilanteesta johtuen. Seniorihoitaja palkattiin alkusyksyllä 2021. Tarvittaessa asiakas ohjataan terveydenhoitajalle tai lääkäriin. Aikuis- ja seniorineuvolatoimintaa ei myöskään rajattu tiukasti mihinkään ikäluokkaan vaan tulevaisuudessa työelämän ulkopuolella olevien aikuisten on lisäksi mahdollista hakeutua palvelun piiriin.

2. Henkilökohtainen apu suun päivittäiseen omahoitoon -toimintamallin käyttöönotto

Toimintamalli on tarkoitus ottaa käyttöön Varsinais-Suomen maakunnan alueella vuoden 2021 aikana. Suun terveydenhuollon asiantuntijaryhmä vastaa toimintamallin kehittämisestä ja ohjeistuksen laatimisesta sekä käyttöönoton tukemisesta. Käyttöönotto edellyttää paikallista koulutusta ja ohjausta ympärivuorokautisen hoidon ja kotihoidon työntekijöille sekä omaishoitajille.

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

Toimintamalli on luotu, mutta käyttöönoton osalta on ollut viivettä koronatilanteen aiheuttaman hoitovajeen täyttämistä johtuen.

3. Sairaanhoidon vastaanotto toiminnan kehittämissuunnitelma (sis. rekrytointisuunnitelma ja moniammatillisen yhteistyön kehittäminen)

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

Osin toteutunut, osin ei. Rekrytointisuunnitelmaa on luotu ja vastaanotto toiminnan kehittämistä on aloitettu asiakasohjauspilotin myötä. Asiakasohjauspilotin tarkoituksena on ollut lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota vastaanottotyössä. Pilotin avulla on pyritty tunnistamaan vastaanotolle hakeutuvat asiakkaat, jotka hyötyisivät asiakasohjaus-palvelusta sekä kokonaisvaltaisesta palvelutarpeen arvioinnista hoidontarpeenarvion lisäksi. Hanketyö on edennyt hitaasti työntekijäresurssin vähäisyydestä johtuen. Vastaanotto toiminta ei ole juurikaan pystynyt perustuksen lisäksi kehittämistyöhön, vaikkakin asiakasohjauspilottiin on kohdennettu jonkin verran sairaanhoitajan työpanosta.

4. Työterveyshuollon kilpailutuksen valmisteleminen sekä toimintasuunnitelman laatiminen.

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

Työterveyshuollon kilpailutus on tarkoitus toteuttaa kevään 2022 aikana sen henkilöstön osalta, joka jää Someron kaupungin palvelukseen. Kilpailutuksen valmistelu on aloitettu loppuvuodesta 2021. Hyvinvointialue hoitaa sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden työterveyshuollon 1.1.2023 alkaen.

5. Mielensterveys- ja päihdetyön kehittämissuunnitelman laatiminen

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut, kustannusseuranta

Mielensterveys- ja päihdetyön kehittämissuunnitelma on laadittu ja uudistuksia toteutettu vuoden 2021 aikana. Työryhmään on rekrytoitu toinen sairaanhoitaja ja käytössä on uudet sekä asianmukaiset tilat.

Talousluvut

5300 AVOHOITO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	901 288	0	901 288	1 312 127	410 839	45,58%	145,58%
TOIMINTAKULUT	-4 049 700	-570 000	-4 619 700	-4 582 611	37 089	0,8%	99,2%
TOIMINTAKATE	-3 148 412	-570 000	-3 718 412	-3 270 484	447 928	12,05%	87,95%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-55 100	0	-55 100	-25 295	29 805	54,09%	45,91%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	300	0	300	116 839	116 5390	38 846,5 %	38 946,5 %
TOIMINTAKULUT	-703 100	0	-703 100	-698 774	4 326	0,6 %	99,4 %

9.3.2 Kansanterveystyö

Toimielin: Perusturvalautakunta
Tehtäväalue: Kansanterveystyö
Tehtäväalue: Täydentävät palvelut
Kustannuspaikat: 5421-5425

Toiminta-ajatus

Kansanterveystyön täydentävien palveluiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita kansanterveystyötä tukevia erityispalveluita monialaisesti. Täydentäviin palveluihin kuuluvat laboratoriopalvelut, röntgen, kuntoutus sekä erityistyöntekijöiden palvelut. Erityistyöntekijöihin kuuluvat terveyskeskuksen palveluohjaaja, terveyskeskuspsykologi sekä puheterapeutti.

Laboratorio- ja röntgentutkimuksia tehdään lääkärin määräyksestä.

Kuntoutuksessa annetaan sekä yksilö- että ryhmäkuntoutusta. Kuntoutukseen tarvitaan lääkärin lähetete. Kuntoutus toteuttaa mm. fysioterapeuttista tutkimista ja neuvontaa, antaa liike- ja liikuntahoittoja, vastaa työfysioterapiapalveluista, fysikaalisista hoidoista, akupunktiosta sekä lymfaterapiasta. Ryhmäkuntoutusta järjestetään esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinsairauksia ja neurologisia sairauksia sairastaville.

Terveyskeskuksen kuntoutuksesta saa lainata määräajaksi esimerkiksi liikkumista ja hygienian hoitoa helpottavia apuvälineitä (kynänsauvat, kelkat, rollaattorit, wc-korottajat, suihkutuolit), kun toimintakyky on heikentynyt vamman, sairauden tai ikääntymisen takia. Kuntoutustyöryhmän päätöksellä apuvälineitä voi saada myös pitkäaikaiskäyttöön yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Toimintaterapiassa kuntoutetaan sekä lapsia että aikuisia. Lapset voivat tulla toimintaterapiaan lääkärin, neuvolan terveydenhoitajan, psykologin tai puheterapeutin suosituksesta. Toimintaterapia on tavoitteellista työskentelyä yhteistyössä vanhempien kanssa. Aikuisia toimintaterapeutti palvelee ilman lähetettä apuväline- ja asunnonmuutostyöasioissa. Asiakas tai hänen omaisensa voi ottaa näissä asioissa toimintaterapeuttiin suoraan yhteyden. Lääkärin läheteellä toimintaterapeutti kuntouttaa aikuisia, joilla on esimerkiksi neurologisen vamman tai muun pitkäaikaisen sairauden vuoksi vaikeuksia päivittäisissä toiminnoissa.

Puheterapia on kielen, puheen ja äänen häiriöiden tutkimista ja kuntoutusta. Sen tavoitteena on poistaa, lieventää ja ehkäistä puheen ja kielen häiriöitä sekä niihin liittyviä vuorovaikutuksen ongelmia. Puheterapialla pyritään saavuttamaan mahdollisimman hyvä kommunikaatiokyky jokapäiväisen elämän vaatimuksista selviämiseksi. Kuntoutuksen pituus riippuu hoidettavan häiriön laadusta ja laajuudesta. Puheterapiassa hoidetaan sekä lapsia että aikuisia.

Toiminta

Laboratorion ja röntgenin käyntimäärät ovat hieman nousseet edellisestä vuodesta. Laboratorion ja röntgenin jatko hyvinvointialueelle siirryttäessä on herättänyt huolta.

Kuntoutuksen käyntimäärät ovat myös kasvaneet vuoden 2021 aikana. Lisäksi kuntoutus on järjestänyt ryhmätoimintaa 291 kertaa vuoden 2021 aikana. Osallistujia on ollut yhteensä 1109. Ryhmätoimintana on järjestetty selkärühmä, niskaryhmä, neurologinen ryhmä, alaraajaryhmä, olkapääryhmä sekä muita liikuntaan kannustavia ryhmiä.

Toiminnot, jotka perustuvat vain yhden alansa ammattilaisen työpanokseen ovat hyvin haavoittuvia. Erityistyöntekijöiden osalta etenkin puheterapiapalveluita on tarvittaessa täydennetty ostopalveluin.

Muutoin on pyritty järjestämään sijaiskäytäntöjä, jotta mahdolliset poissaolot eivät sulkisi palveluita kokonaisuudessaan.

Tehtävälueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Laboratorio (5421)		
Laboratorionhoitaja	3	
Yhteensä	3	
Röntgen (5422)		
Röntgenhoitaja	1	
Yhteensä	1	
Kuntoutus (5423)		
Fysioterapeutti	2	
Toimintaterapeutti	1	
Kuntohoitaja	2	
Yhteensä	5	
Erityistyöntekijät (5423)		
Palveluohjaaja	1	
Puheterapeutti	1	
Terveyskeskuspsykologi	1	+ 1 osa-aikaisuuden sijainen (31.12.2022 saakka)
Seniorihoitaja	1	Siirretty tehtävään syksyllä 2021 terveyskeskuksen osastolta
Yhteensä	3	

Tutkimukset / käynnit	2019	2020	2021
Laboratorion tekemät tutkimukset	92 973	85 626	86 722
- vastaanottajan tekemät tutkimukset	-	26	6114
Röntgen käynnit	2570	1790	1874
- asiakkaat	1661	1240	1255
Fysioterapia (käynnit)	4600	3926	4723
Apuvälinepalvelu (käynnit)	173	116	112
Puheterapia (käynnit)	499	514	530
Toimintaterapia (käynnit)	283	206	256
Ravitsemusterapia (käynnit)	167	186	236
Terveyssoseaalityö (palveluohjaus, käynnit)	426	428	441
Muu kuntoutus ja erityisterapia; psykologi (käynnit)	412	729	565

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Erityistyöntekijöiden tehtävänkuvat ja yhteistyön rajapinnat on tarkasteltu sekä kuvattu.

Mittari: Toteutettu / ei toteutettu

Osin toteutunut. Erityistyöntekijöiden tehtävänkuvat osin laadittu. Palveluohjaajan tehtävänkuvasta on siirretty asiakasmaksupäätökset osastonsihteerille sekä veteraanien kuntoutusasiat kotihoidon palveluohjaajalle vuoden 2021 aikana. Erityistyöntekijöihin tullut uusi vakanssi, seniorihoitaja. Tehtävänkuvien selkiyttämistä sekä rajapintojen tarkastelua jatketaan vuoden 2022 aikana hyvinvointialueelle siirtymää ajatellen.

2. Laboratorion ja röntgenin käyntimäärien seuranta.

Mittari: Toteutettu / ei toteutettu

Suoritteiden perusteella laboratorion ja röntgenin käyttö on ollut kasvusuunnassa. Tilastoissa näkyy muualla analysoitavina tutkimuksina mm. koronanäytteenotto. Röntgentoiminnot kohdentuvat suurimmalta osin sellaisiin asiakas- ja potilastarpeisiin, joiden osalta on välttämätöntä, että palvelu tuotetaan Somerolla. Suurin osa röntgentutkimuksissa kohdentuu keuhkokuvaan (542) sekä polven- tai lonkan röntgenkuvauksiin (342), joiden voidaan ajatella olevan ikääntyvän asukasrakenteen omaavan kaupungin erityistarpeita. Röntgen palvelee nykyisellä toimintamuodollaan ikäihmisiä sekä terveyskeskusosaston toimintaa. Yleistilaltaan heikkokuntoisten potilaiden kuljettaminen röntgenkuviin, ei olisi kannattavaa inhimillisesti, mutta myös kustannuksia ajatellen. Pelkästään keuhkokuvaan kuljettamisen kustannusten voidaan arvioida nousevan palveluiden tuottamisesta aiheutuvien kulujen.

Laboratorio ja röntgen palvelevat terveyskeskusosaston lisäksi kaupungin sekä Lamminniemen Hyvinvointikeskuksen hoivayksiköiden toimintaa.

Talousluvut

5400 TÄYDENTÄVÄT PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	82 040	0	82 040	714 270	632 230	770,64%	870,64%
TOIMINTAKULUT	-910 600	0	-910 600	-1 199 135	-288 535	-31,69%	131,69%
TOIMINTAKATE	-828 560	0	-828 560	-484 865	343 695	41,48%	58,52%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-55 100	0	-55 100	-25 295	29 805	54,09%	45,91%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-82 300	0	-82 300	-69 964	12 336	15 %	85 %

9.4 Erikoissairaanhoito

Toimielin: Perusturvalautakunta
Tehtäväalue: Erikoissairaanhoito
Vastuualue: Erikoissairaanhoito
Kustannuspaikka: 5511

Toiminta-ajatus

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri (VSSHP) tuottaa pääasiassa erikoissairaanhoidon palvelut. Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä tuottaa lisäksi erikoissairaanhoidon palveluita sekä somerolaisten kiireellisen ensiavun ja yhteispäivystyksen.

Kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat pääsevät sairaalahoitoon heti päivystysten kautta. Muutoin potilaat pääsevät tutkimuksiin ja hoitoihin vain lääkärin läheteellä.

Toiminta:

Vuosi 2021 on ollut toiminnaltaan ja olosuhteiltaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille edelleen hyvin poikkeuksellinen. Koronapandemia on aiheuttanut haasteita ja tuonut epävarmuustekijöitä alkuvuodesta 2020 saakka toimintaan. Erikoissairaanhoidon potilasmäärät ovat kasvaneet vuoden 2020 notkahduksen jälkeen vuonna 2021. Erikoissairaanhoidon kuormitus koronapotilaiden hoidosta johtuen on ollut tasaista. Teho-osastohoito sekä sairaalahoito on ollut ajoittain hyvin kuormittunutta.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Erikoissairaanhoidon keskeiset suoritteet (sis. myös perusterveydenhuollon ostot Fshky:ltä)				
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	2018	2019	2020	2021
Avokäynnit	kpl €	kpl €	kpl €	kpl €
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos	1 358 715 000 €	1 473 768 000 €	1 301 751 000 €	1327 867 777 €
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin avokäynnit yhteensä	18 465 5 981 000 €	18 737 5 967 146 €	18 341 5 892 784 €	19 436 5 880 391 €
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä				
Erikoissairaanhoito, avohoito	1 937 301 000 €	536 208 000 €	1 707 280 000 €	1920 344 000 €
Yleisterveydenhuolto, avohoidon kiireelliset	1 366 -	1 317 181 000 €	1 204 161 000 €	1233 182 000 €
Kuvantamispalvelut, kpl				*
Röntgen	-	9	8	2
UÄ	-	149	126	39
MT	-	229	224	99
Lausunnot	-	2 352	1 684	668
* Fshky ei ole pystynyt tuottamaan rönt-				

genpalvelua 1.6.2021 alkaen (ostopalvelu Terveystalolta + lausunnot tunti-työntekijän toimesta)				
Hoitojaksot	kpl €	kpl €	kpl €	kpl €
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitojaksot yhteensä	- 5 117 000 €	5462 5 283 119 €	5453 5 132 818 €	4481 5 065 820 €
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä				
Erikoissairaanhoito, hoitojaksot	446 211 000 €	363 208 000 €	226 167 000 €	147 60 910 €
VSSHP	Lopullinen maksu 2021/€	Tasaerälaskutus 2021/€	Lisälaskutus+ Palautus -	
Suoritteisiin perusturva laskutus	10 979 488,98	10 572 924	48 324,98	
Kalliin hoidon tasausmaksu	421 912	411 912	10 000	
Erytisvelvoitemaksu	411 850	411 852	-2	
Ensihoidon tasaerä	358 200	358 200		
Kuntalaskutus jäsenkunnilta yhteensä	11 813 210,98	11 754 888	58 322,98	

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon rajapintojen tarkasteleminen ja kehittämissuunnitelman tekeminen.

Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut

Ennaltaehkäiseviin toimiin panostaminen näyttäytyy selvästi erikoissairaanhoidon kustannuskehityksessä kaikenikäisten osalta. Vuosi 2021 on ollut edelleen haastava koronatilanteesta johtuen, vaikka ennaltaehkäiseviä toimia onkin pystytty kehittämään vuoden aikana (esim. aikuis- ja seniorineuvola, nuorisoneuvola, työllisyyspalvelut). Tavoitteen mukaisen systemaattisen kehittämissuunnitelman laadintaan ei resurssit ole kuitenkaan riittäneet vuoden 2021 aikana.

Talousluvut

530 ERIKOISSAIRAANHOITO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	198	198		
TOIMINTAKULUT	-13 150 000	1 000 000	-12 150 000	-12 297 566	-147 566	-1,21%	101,21%
TOIMINTAKATE	-13 150 000	1 000 000	-12 150 000	-12 297 368	-147 368	-1,21%	101,21%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	0 %	0 %

9.5 Sosiaalityö

Toimiala:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Sosiaalityö
Vastuualueet:	Sosiaalityö, sosiaalipalvelut ja toimeentulotuki
Kustannuspaikat:	5521-5641

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen toimintakykyä ja sosiaalista turvallisuutta sekä parantaa asiakkaiden elämänhallintaa erilaisin sosiaalityön keinoin. Sosiaalityön keinoja ovat lasten ja aikuisten turvallisten ihmissuhteiden tukeminen, suotuisiin kasvuoloihin vaikuttaminen sekä asiakkaiden omien voimavarojen ja itsenäisyyden tukeminen.

Toiminta-ajatus perustuu systeemiseen, vuorovaikutteiseen ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan, jossa asiakas sekä hänen oman elämäntilanteensa asiantuntemus ovat keskiössä. Sosiaalityön päämääränä on yksilön ja yhteisön tukeminen niin sosiaalisia ongelmia ennakoidessa kuin korjaavassakin mielessä. Pyrkimyksenä on nopea reagointi ja avun tarjoaminen sosiaalisissa ongelmatilanteissa.

Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vammasta tai sairaudesta johtuen on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoritua arjen toiminnoista.

Vammaistyön tavoitteena on edistää vammaisen henkilön itsenäistä selviytymistä ja vähentää vamman aiheuttamia rajoitteita tai esteitä. Vammaistyöhön voi ottaa yhteyttä, jos vamma tai sairaus aiheuttaa vaikeuksia esim. asumisessa, liikkumisessa tai kotona selviytymisessä.

Toiminta

Covid-19 –tilanne on vaikuttanut edelleen vuoden 2021 aikana sosiaalitoimiston työhön merkittävästi. Asiakastapaamisia on hoidettu ns. hybridimallilla, tapaamisoin sekä etäyhteyksin. Covid-19 tilanne ei ole aiheuttanut merkittävästi lastensuojelun tai taloudellisen tuen tarvetta.

Lastensuojelun osalta nähtävissä on ollut nuorten päihdemyönteisyyden lisääntyminen ja päihteidenkäyttöön sekä psyykkiseen vointiin liittyvät haasteet. Kannabiksen ja lääkkeiden käyttö nuorten keskuudessa on arkipäiväistynyt. Päihteidenkäyttötilanne on rauhoittunut hieman vuodesta 2020, jolloin ongelma näyttäytyi hyvin laajana.

Lapsiperheiden palveluissa on siirrytty asteittain systeemiseen toimintamalliin, jolla näyttää olevan kustannuskehitystä hidastuttava vaikutus. Asiakastilanteita reflektoidaan entistä moniammatillisemmin ja huolellisemmin yhdessä asiakkaiden kanssa.

Someron kaupunki on liittynyt Varsinais-Suomen perheoikeudelliseen yksikköön 1.3.2020 alkaen. Yksikkö hoitaa perheoikeudelliset lakisääteiset tehtävät. Sopimuksen mukaisesti yksikön työntekijän oli tarkoitus jalkautua Somerolle vähintään kahtena päivänä kuussa. Tämä ei ole kuitenkaan toteutunut rekrytointivaikeuksista sekä koronatilanteesta johtuen. Sopimusten määrä on laskenut siirtymän jälkeen merkittävästi. Lakisääteistä sovittelua on mahdollista saada sosiaalitoimiston sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien toimesta. Lisäksi Somerolle on luotu parisuhde- ja eroneuvonta-toimintamalli, joka on perheasiain sovittelua ja neuvontaa.

Perhetyön toimesta on lisäksi jatkettu suosittua Ihmeelliset vuodet –vanhemmuusryhmää sekä aloitettu myös kotiin tehtävän Ihmeelliset vuodet –vanhemmuustyöskentelyä. Toiminta on vakiintunut osaksi perhepalveluita.

Vuoden 2021 aikana on Varsinais-Suomen tulevaisuuden sote-keskushankkeen myötä tehty suunnitelma perhekeskustoiminnan aloittamisesta Lamminniemen Hyvinvointikeskuksen entisissä päivätoiminnan tiloissa. Tarkoituksena on ollut, että matalan kynnyksen perhepalvelut saataisiin erilleen sosiaalitoimiston tiloista. Tarkoituksena on ollut, että perhekeskukseen keskitettäisiin kasvatus- ja perheneuvolan palvelut sekä eroperheiden palvelut ja muut mahdolliset lapsiperheiden palvelut. Tila otettiin akuutisti varhaiskasvatukseen käyttöön 1.1.2022 alkaen, joten perhekeskustoiminta alkaa tiloissa vasta kesällä 2022.

Sosiaalipalveluiden työikäisten palveluohjaajan tehtävä on ollut täyttämättä marraskuusta 2021 alkaen. Tehtävänkuvaa mietitään uudestaan, koska 1.1.2022 alkaen työtoiminnan ohjaajan tehtävänimike on myös muutettu työikäisten palveluohjaajaksi. Tarkoituksena on ollut työntekijämuutosten myötä karsia päällekkäistä työtä ja kohdentaa resursseja paremmin.

Työikäisten aikuisten palveluissa Kela-yhteistyö on osoittautunut toimivaksi palveluksi. Kelan sivutoimipiste on sosiaalitoimiston tiloissa yhtenä päivänä viikossa. Tämä mahdollistaa asiakkaiden monialaisen asioiden käsittelyn tarvittaessa.

Kuntouttava työtoiminta on ollut käynnissä koko vuoden ajan. Asiakasmäärä on kuitenkin ollut edellisiin vuosiin nähden vähäinen. Työllistämistoimenpiteisiin tulevien tilanteet ovat entistä monisyisempiä. Lisäksi työmarkkinatuen sakkomaksulistalla on entistä enemmän koronatilanteesta johtuen osaaikatyöttömiä esim. yrittäjiä, joiden toimeentulo on hetkellisesti pudonnut. Työllistämistoimia ei ole voitu näihin työttömänä työnhakijana oleville osoittaa.

Työpaja Ecotekola on työllistänyt vuoden 2021 aikana yhteensä 20 palkkatukityöntekijää. Sosiaaliin kuntoutukseen on osallistunut 10 henkilöä, työkokeiluun 3 henkilöä ja oppilaitoksen harjoitteluun 4 henkilöä.

Vuoden 2020 on pitkäaikaistyöttömien terveydenhuoltoon kehitetty toimiva malli. Työtoiminnan ohjaaja on ohjannut terveydenhuollon palveluita tarvitsevat pitkäaikaistyöttömät terveydenhoitajalle, joka on tarvittaessa ohjannut lääkärin ajanvaraukselle. Fysiatriin palveluita on ostettu Salon kaupungilta. Salon kaupunki on kuitenkin päättänyt ostopalvelusopimuksen vuoden 2020 loppuun resurssivajeesta johtuen. Tämän jälkeen työttömien terveydenhuollon lääkäripalvelusta on vastannut Someron kaupungin työterveyslääkäri. Vuoden 2021 aikana terveydenhoitajan resurssi on ajoittain ollut hyvin vähäinen rokotus- ja koronatoimien viedessä suuren osan työajasta. Toimintamallia arvioidaan ja kehitetään edelleen.

Tehtäväalueen keskeisimmät saavutukset

Henkilöstö

Sosiaalitoimisto (5521)	2021	
Sosiaalityöntekijä	3	
Sosiaaliohjaaja	2	1 sosiaaliohjaajista siirrettiin sosiaalityöntekijän täyttämättömälle vakanssille opintojen salliessa sosiaalityöntekijän sijaisuu-den mahdollisuuden, sosiaaliohjaajan vakanssi täyttämättä
Palveluohjaaja	1	Täyttämättä marraskuusta 2021 alkaen.
Perhetyöntekijä	2	
Kodinhoitaja	1	
Neuvolan perhetyöntekijä	1	
Lapsiperhepsykologi	1	

Osastonsihteeri	2	
Toimistos sihteeri	1	
Yhteensä	14	
Vammaispalvelut (5615)		
Sosiaalityöntekijä	1	
Yhteensä	1	
Kuntouttava työtoiminta (5615)		
Vastaava työpajaohjaaja	1	
Työpajaohjaaja	3	
Työtoiminnan ohjaaja	1	
Yhteensä	5	

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Lastensuojelun sijoitukset (31.12.voimassa olevat)	12	19	25	22	21
Lastensuojelun sijoitukset (vuoden aikana yht.)	18	25	28	29	22
Lastensuojeluilmoitukset	199	179	205	312	192
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja ilm.	53	71	106	122	174
Lastensuojelun ostopalvelukustannukset (1000€)	1 240	1 652	2 047	1 712	1779
Isyyden tunnustaminen	32	25	21	26	*
Elatussopimukset	85	73	95	38	*
Huoltosopimukset	73	57	60	24	*
Toimeentulotuki (täydentävä ja ennalta ehkäisevä)	182	170	186	162	128
Täydentävä toimeentulotuki €	58 868	81 336	97 545	72 963	51 378
Ehkäisevä toimeentulotuki €	9 989	9 640	8 406	14 957	21 769
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	133	135	123	90	97
Työmarkkinatuen kuntaosuus (1000 €)	336	359	333	302	346

* 1.3.2020 alkaen liitytty Varsinais-Suomen perheoikeudellisen yksikön toimintaan. Tilastot vuodelta 2021 ei vielä saatavilla.

Työmarkkinatuen kuntaosuudet

Aika	Saajat	Maksetut etuudet euroa	Korvatut päivät	Kunnan osuus euroa
2021	154	623 578	18 429	345 745
2020	153	538 540	16 072	301 752
2019	153	575 900	18 536	333 305
2018	177	602 530	18 987	337 805
2017	182	624 814	20 034	356 970
2016	191	739 727	22 867	414 366
2015	189	792 224	23 439	450 736
2014	125	660 554	19 817	330 277
2013	106	470 626	14 989	235 313
2012	98	394 439	13 283	197 220
2011	83	319 727	12 481	159 863
2010	77	285 080	11 034	142 540
2009	69	266 059	10 629	133 030

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Painopisteen vakauttaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (varhaisen puuttumisen toiminnan tehostaminen, jolloin lastensuojelun ns. raskaiden toimenpiteiden osuuden laskeutumista jatkuu, kotona asumisen tukeminen).

Mittari: Talousseuranta (kustannusten ja suoritemäärän kasvun hidastuminen)

Lastensuojelun raskaiden tukitoimien ja suurten kustannusten nousujohteinen kehitys näyttää hidastuneen ja ennaltaehkäisevät toimet ovat osoittautuneet oikea-aikaisiksi ja tehokkaiksi. Ennaltaehkäiseviä palveluita on tarpeen kehittää edelleen.

2. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrän kasvattaminen ja työllisyyttä edistävien palveluiden kehittäminen

Mittarit: Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksen kustannukset laskevat.
Työttömien määrä.

Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksen kustannuksia ei ole ollut mahdollista saada alemmaksi koronatilanteen aiheuttamista haasteista johtuen. Ns. Sakkolistalle on tullut osa-aikatyössä olevia työttömiä työnhakijoita, joiden osalta kaupungin työllistämistoimet eivät ole mahdollisia. Sakkolistalla on vuoden 2021 aikana ollut mm. yrittäjiä, joiden toimeentulo on väliaikaisesti alentunut koronarajoituksista sekä yhteiskunnan toimintojen hiljentymisestä johtuen.

Lisäksi pitkäaikaistyöttömissä on asiakkaita, joilla on merkittäviä terveydellisiä esteitä työllistymiselle. Työttömien terveydenhuollon palvelut ovat ensisijaisia ohjauksen tukena, jotta heidät saataisiin oikeiden etuuksien piiriin kuntoutusten sekä eläkehakujen kautta.

3. Sosiaalisen luototuksen käyttöönottotarpeen selvitys maaliskuun loppuun mennessä (selvityksen perusteella katsotaan tarvittava rahamäärä ja organisointi)

Mittarit: Selvitys toteutettu maaliskuun loppuun mennessä

Sosiaalinen luototus otettu palvelumuotona käyttöön syksyllä 2021. Luottopääoma 20 000 euroa. Vuoden 2021 aikana ei tehty yhtään sosiaalisen luoton päätöstä.

Talousluvut

540 SOSIAALITYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	557 490	0	557 490	627 921	70 431	12,63%	112,63%
TOIMINTAKULUT	-5 580 560	-370 000	-5 950 560	-6 188 526	-237 966	-4,0%	104,0%
TOIMINTAKATE	-5 023 070	-370 000	-5 393 070	-5 560 605	-167 535	-3,11%	103,11%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 200	0	-11 200	-6 212	4 988	44,53%	55,47%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	39 500	0	39 500	63 059	23 559	59,64%	159,64%
TOIMINTAKULUT	-285 300	0	-285 300	-275 044	10 256	3,59%	96,41%

9.6 Vanhustyö

Toimiala:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Vanhustyö
Vastuualue:	Vanhustyö
Kustannuspaikat:	5711-5841

Toiminta-ajatus

Kotihoito tuottaa Someron kaupungin kotihoidon palveluita palvelutarpeenarviointien perusteella. Someron kaupungin kotihoidon palveluja järjestetään asiakkaille laadukkaasti ja oikeudenmukaisesti.

Omaishoidon tuella tarkoitetaan hoitopalkkiota ja palveluja, joiden avulla tuetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotioloissa tapahtuvaa hoitoa ja huolenpitoa. Omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi tarvitsee hoitoa tai muuta huolenpitoa, josta hoidettavan omainen tai muu läheinen on valmis vastaamaan tarvittavien palveluiden avulla. Omaishoitajan terveyden ja kotiolosuhteiden on vastattava hoidon asettamia vaatimuksia ja omaishoidon on oltava hoidettavan edun mukaista.

Perhehoito on hoivan ja huolenpidon järjestämistä perhehoitajan kodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoidon järjestämistä määrittelee perhehoitolaki. Somero on Varsinais-Suomen ikäihmisten ja kehitysvammaisten perhehoitoyksikön toiminnassa mukana.

Terveyskeskuksen osastolla tarjotaan perusterveydenhuollon sairaalatasoista laitoshoidoa. Potilaita hoidetaan asiakaslähtöisesti sekä toimintakykyä ja kuntoutusta tukevalla työotteella.

Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja valvontaa, eivätkä enää selviydy kotona omaisten ja/tai kotihoidon ja sen tukipalvelujen turvin, eikä heidän terveydentilansa edellytä laitoshoitotasosta hoitoa. Tehostettu palveluasuminen perustuu yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jossa asiakkaan jäljellä olevia voimavaroja tuetaan ja häntä kannustetaan omatoimisuuteen. Tehostettua palveluasumista tarjotaan Someron kaupungin omissa yksiköissä sekä ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta.

Kuntouttava päivätoiminta on suunnattu somerolaisille ikäihmisille. Päivätoiminta järjestetään maanantaisin Lamminniemen hyvinvointikeskuksella (Jänistie 1). Päivän aikana on mahdollisuus ruokailuun, peseytymiseen, saunaan ja viriketoimintaan. Päivätoiminnalla pyritään ylläpitämään kotona asuvien vanhusten toimintakykyä ja mahdollistetaan myös omaistaan hoitavalle henkilölle vapaa-aikaa itsensä sekä asioiden hoitamista varten.

Toiminta

Covid-19 pandemiatilanne on vaikuttanut merkittävästi vanhustyön palveluihin. Palveluissa huolta on herättänyt viruksen leviäminen riskiryhmiin kuuluville. Tartuntoja on ollut kotihoidossa sekä hoivayksiköissä. Tartuntaketjut on saatu katkaistua kuitenkin siten, ettei tartunnoista ole lähtenyt leviämään suurempia tartuntaketjuja.

Vuoden 2021 aikana on aloitettu ikääntyvien palveluiden palveluprosessien kuvaus tiedostaen, että palveluissa on päällekkäisyyttä sekä selkeitä aukkoja, mihin tarvitaan lisäresurseja. Selkeä tarve on ollut palveluesitteen laatiminen ikääntyville. Uusi esite on tuotettu paperisena sekä verkkoversiona.

Tehostetussa palveluasumisessa koronatilanne on heikentänyt asukkaiden sosiaalisia suhteita ja muuttanut yhteydenpidon tapoja lähiomaisten kanssa. Yksinäisyys on korostunut vanhustyön palveluissa. Kotihoidossa asiakkaiden määrä ei ole kasvanut, vaan asiakkaiden luona vietettävä aika on kasvanut. Kotona hoidetaan entistä huonokuntoisempia ikääntyneitä useiden päivittäisten käyntien turvin.

Vuoden aikana on todettu tehostetun palveluasumisen jonotilanteen muuttuminen syksyn 2020 jälkeen merkittävästi. Pahimmillaan tehostetun palveluasumisen paikkaa on jonottanut 20 henkilöä. Vuoden 2021 aikana jonotilanne on saatu minimiin ja vuoden 2021 lopussa tehostetun palveluasumisen paikan sai lähes heti myönteisen päätöksen jälkeen.

Tehostetun palveluasumisen paikan sai vuonna 2021 yhteensä 63 (2020, 64) henkilöä, mikä on saman verran kuin edellisvuonna (2019, 63). Tehostettuun palveluasumiseen sijoitettujen ikäihmisten määrä on ollut kasvussa jo vuodesta 2018, mutta koronapandemia ja pitkät tehostetun palveluasumisen odotusajat sekä edeltävän vuoden asukassijoitukset muihin kuntiin myötävaikuttivat hakemusten määrään laskevasti. Huomioitava lisäksi on, että kotona hoidetaan entistä huonokuntoisempia ikääntyneitä kotihoidon sekä omaishoidon turvin. Keskimääräinen odotusaika tehostettuun palveluasumiseen oli 45,61 (2020, 68,4 ja 2019, 40,3) vuorokautta.

Myönteisiä tehostetun palveluasumisen päätöksiä tehtiin vuonna 2021 yhteensä 66 (2020, 84 ja 2019, 69) kappaletta ja kielteisiä päätöksiä 5 (2020, 6 ja 2019, 12) kappaletta. Keskimääräinen odotusaika tammi-kesäkuussa 2021 oli myönteisen päätöksen saaneille 64,09 vrk ja heinä-joulukuussa 32,42 vrk. Tilastoa vääristävät ensimmäisestä tarjotusta paikasta kieltäytyneiden odotusajat, heidän jäätyä odottamaan seuraavaa vapautuvaa paikkaa ensisijaisen toiveen mukaisesta yksiköstä. Alkuvuoden pisin odotusaika oli 119 vrk, kunnes ensimmäinen mahdollinen paikka vapautui. Loppuvuoden 2021 aikana muutama asiakas on sijoittunut suoraan päätöksenteon jälkeen vapaalle paikalle. Tilastovääristymää aiheuttaa osin myös asumispalvelupaikkaa odottaneiden toimintakyvyssä tapahtuneet muutokset, jolloin osa asiakkaista ei ole ollut siirtokuntoisia paikan vapautuessa, vaan odottajalla on ollut sairaalahoidon tai erikoissairaanhoidon tarve.

Jonotilannetta on päädytty purkamaan tarjoamalla asukkaille ja omaisille yksityisiä asumispalvelupaikkoja naapurikunnista sekä mahdollisesti myös kauempaa, lähempänä omaisia. Vuoden 2021 aikana Someron kaupungin ulkopuolelle on sijoitettu 2 asiakasta. Vuoden 2021 aikana tiivistynyt yhteistyö Lamminniemen Hyvinvointikeskuksen kanssa avasi uusia mahdollisuuksia siten, ettei ulkopuolisia asumispalveluyksiköitä ole tarvinnut käyttää sekä lisäksi jonotilanne tehostettuun palveluasumiseen on poistunut lähes kokonaan. Asiakassijoitukset ovat jakautuneet pääasiassa Katajakotiin, Lamminniemikotiin ja Tervaskantoon. Mäntykotiin on tehty muutama sijoitus. Siirtymä tehostetun palveluasumisen päätöksen saamisen jälkeen on tapahtunut loppuvuoden 2021 aikana hyvin nopeasti. Odotusaika asumispalvelupaikkaan on ollut loka-joulukuussa keskimäärin 13,63 vuorokautta.

Vuoden 2021 aikana on saatu Ympäristöministeriön avustus välimuotoisen asumispalvelun kehittämishankkeelle. Alkusyksystä on alkanut Pihlajakylä-hanke, jonka myötä Sairaalan rivitaloalueelle on luotu yhteisöllisyyteen ja yhteistoimintaan ohjaava yhteistila. Hanketyöstä vastaa hanketyöntekijä/ asumisen ohjaaja Tommi Palomäki. Hanke on osoittanut hyvin nopeasti olemassa olevan tarpeen ja yhteistoiminta on yhdistänyt asuinalueen asukkaita sekä vähentänyt jo lyhyellä aikavälillä yksinäisyyttä ja turvattomuutta. Hankkeen aikana pilotoidaan digitaalista teknologiaa sekä hyödynnetään hyvinvointirannekkeita tiedon tuottamiseen.

Tervaskannon korvaava uudisrakennushankkeen valmistelu on edennyt vuoden 2021 aikana ja ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Vuoden 2021 aikana rakennushanke on saanut STM:n poikkeusluvan ja suunnittelutyö on lähtenyt käyntiin nopeasti.

Covid-19 –tilanteesta huolimatta uudenlaisen kotiutustiimimallin luominen on ollut onnistunut vuoden 2020 aikana. Toimintamallia on pyritty jalkauttamaan myös erikoissairaanhoidon vuoden 2021 aikana.

Osastolla polikliinisiä asiakkaita ilta- ja viikonloppu/pyhä aikoina on käynyt mm. avannehoidoissa, iv-tiputuksilla, haavahoidoilla ja insuliinin pistosopetuksessa sekä injektioilla. Lisäksi mukana tilastossa on Tervaskannossa ja Mäntykodissa käydyt i.v.-tiputukset ym. toimenpiteet. Polikliinisten asiakkaiden osastohoitoon on käytetty pääasiassa sairaanhoitajan työaikaa seuraavasti:

Polikliinisten asiakkaiden osastonhoito (osoittaa kotisairaalahoidon tarpeen)				
2017	2018	2019	2020	2021
134,2 h	171,6 h	179,5 h	291,7 h	184,5 h

Polikliinisten asiakkaiden määrän lisääntyminen osoittaa kehittämistarpeen esimerkiksi kotisairaala-toiminnalle. Lisäksi kotiin annettava saattohoito vaatii sairaanhoitajaresurssia vuorokaudenaikaan katsomatta. Vuoden 2021 aikana on aloitettu yhteistyö Salon kotisairaala-toiminnan kanssa. Väestöpohja omalle kotisairaallalle ei ole Somerolla riittävä. Salon kotisairaalaasta on saatu jo jonkin verran lisäresurssia Somerolle ja yhteistoiminnan kehittämistä jatketaan.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Kotihoito (5711)	2021	
Kotihoidon esimies	1	
Osastonsihteeri	1	
Sairaanhoitaja	9	
Hoitaja	35	
Kodinhoitaja	6	
Palveluohjaaja	1	
Yhteensä	53	
Tervaskanto (5733)		
Palveluasumisen esimies	1	
Tiimivastaava sairaanhoitaja	2	
Sairaanhoitaja	2	
Hoitaja	21	
Hoitapuulainen	2	
Viriketoiminnan ohjaaja	1	
Yhteensä	29	
Mäntykoti (5739)		
Osastonhoitaja	0,3	0,7 vuodeosasto
Osastoavustaja	0,5	0,5 vuodeosasto
Tiimivastaava sairaanhoitaja	1	
Fysioterapeutti	1	
Hoitaja	6	
Perushoitaja	4	
Yhteensä	12,8	
Terveyskeskuksen osasto (5741)		
Osastonhoitaja	0,7	0,3 Mäntykoti
Osastoavustaja	0,5	0,5 Mäntykoti
Palveluohjaaja	1	

Fysioterapeutti	0,6	
Sairaanhoitaja	8	
Hoitaja	11	
Yhteensä	21,8	

Toiminta

Vuodeosaston jonopäivät	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jonopäivät	128	119	91	259	221	109
Siirtoviivemaksuja kerryttäviä päiviä	14	14	13	40	41	19
Keskimääräinen hoitojakson pituus vuodeosastolla, vrk	14	14	12	13	12	14
Osastojaksot (Hoitojaksojen lkm.)						
Intervallihoido		224	225	209	152	128
Lyhytaikaishoido		596	595	603	505	560
Pitkäaikaishoido		31	18	41	49	12
Päivä ja yöhoito		12	22	21	36	63
Keskimääräiset hoitojaksojen nettohoitopäivät						
Intervallihoido		7,65	8,04	7,52	11,03	11,3
Lyhytaikaishoido		13,10	12,40	12,86	12,05	13,67
Pitkäaikaishoido		42,03	54,50	29,56	54,49	55,17
Päivä ja yöhoito		6,92	2,45	2,14	2,75	1,97
Tehostettu palvelu asuminen/ Mäntykoti		283,47	242,72	234,00	248,72	293,67
Asiakkaiden lukumäärä						
Intervallihoido		59	56	54	59	48
Lyhytaikaishoido		357	359	361	316	340
Pitkäaikaishoido		30	15	37	40	11
Päivä ja yöhoito		12	21	16	23	30
Tehostettu palvelu- asuminen/ Mäntykoti (sis. intervallit)		14	18	18	17	15
Potilaat yhteensä		398	414	407	357	398
Kotihoidon käyntimäärä		145 045	158 228	161 420	161 167	157 739
Säännöllisen kotihoidon asiakkaat		556	499	543	632	586

Omaishoito, yli 65-vuotiaat	77	47	45	62	55
Intervallihoito	6-7	6-7	6	6	6
Tehostetun palveluasumisen paikat, oma toiminta			58	58	58
Katajakoti	60	60	60	62	62
Palveluasuminen, oma toiminta	11	11	11	11	11
Perhehoito	6	6	6	3	3

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Toimiva palveluohjaus ja ennaltaehkäisevien ja toimintakykyä ylläpitävien palveluiden tavoitettavuuden lisääminen (esim. ikäihmisten neuvolapalvelut)

Mittari: Asiakkuuksien ja asiakaskontaktien määrä vrt. edellinen vuosi

Kotihoidon palveluohjaajan asiakaskontakteja n. 1000 vuoden 2021 aikana. (ajalla 06-12/2021 yhteensä 498). Terveyskeskuksen palveluohjaajalla kontakteja n. 450. Vanhusneuvolatoiminnan kehitystyö pääsi alkuun vasta 2021 alussa, jolloin luotiin uudenlainen aikuis- ja seniorineuvolan toimintamalli. Asiakkuuksien määrä on ollut kasvava tietoisuuden lisääntyessä palveluohjauksesta (terveyskeskus, aikuis- ja seniorineuvola sekä kotihoito). Palveluohjaus sisältää huomattavissa määrin yksittäistä ohjausta ja neuvontaa, mutta myös pitkäaikaisia asiakkuuksia. Vuoden 2021 aikana ei ole pystytty ratkaisemaan tilastointiin liittyvää haastetta, jotta koko asiakasvolyymin kokonaisuus tulisi tilastoiduksi.

2. Asiakasprosessit kuvattu (esim. yhtenäinen toimiva ja kuvattu saattohoitoprosessi, asiakasmaksujen määrittely)

Mittari: Prosessikuvaukset tehty ja käytössä / ei tehty

Saattohoitoprosessi kuvattu sekä asiakasmaksuohje tehty. Lisäksi vuoden 2021 aikana aloitettiin myös muita palveluprosessien kuvaamisia kuten ikääntyvien palveluiden kokonaisuuden palvelukuvaus.

3. Vanhusneuvoston tunnettavuuden lisääminen sekä hyödyntäminen asiakaspalveluiden kehittämisen ja palautteen keräämisen väylänä.

Vanhusneuvoston kokouksia ei ole voitu pitää suunnitellusti koronaepidemiasta johtuen. Vanhusneuvosto kokoontui neljä kertaa vuoden 2021 aikana.

4. Tehdään vuosittaiset valvontakäynnit Someron kaupungin omiin asumispalveluyksiköihin.

Mittari: Valvontakäynnit tehty / ei tehty

Osittain toteutunut. Laminniemen Hyvinvointikeskukseen ja Katajakotiin tehtiin valvontakäynti syksyllä 2021. Mäntykodin ja Tervaskannon osalta valvontakäyntiä ei vuonna 2021 pystytty toteuttamaan.

5. Selvitetään mahdollisuus tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon hoitajamitoituksen nostamiseksi tasolle 0,6 1.10.2021 alkaen ja tasolle 0,7 1.1.2023 alkaen

Mittari: Selvitys tehty

Mitoitusta koskeva selvitys ja toimintasuunnitelma on tehty vuoden vaihteessa 2020-2021. (Perltk 16.12.2020 § 159, Khal 18.1.2021 § 2)

Talousluvut

550 VANHUSTYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	3 286 566	300 000	3 586 566	4 028 347	441 781	12,32%	112,32%
TOIMINTAKULUT	-10 570 250	-1 075 000	-11 645 250	-11 953 842	-308 592	-2,65%	102,65%
TOIMINTAKATE	-7 283 684	-775 000	-8 058 684	-7 925 495	133 189	1,65%	98,35%
POISTOT JA AR-VONALENTUMISET	-7 400	0	-7 400	-8 388	-988	-13,36%	113,36%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-2 628 700	0	-2 628 700	-2 659 067	-30 367	-1,16%	101,16%

9.7 Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö

Toimielin:	Perusturvalautakunta
Tehtäväalue:	Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö
Vastuualue:	Vammaispalvelut ja kehitysvammatyö
Kustannuspaikat:	5811-5813

Toiminta-ajatus

Kehitysvammahuollon tehtävänä on järjestää vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut ja tukitoimet. Kehitysvammahuollon asiakkaille tehdään erityishuolto-ohjelma EHO.

Kehitysvammatyön tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön sopeutumista yhteiskuntaan sekä turvata yksilöllisesti hänen tarvitsemansa kuntoutus, hoito ja huolenpito. Someron toimintakeskus järjestää työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti aikuisille kehitysvammaisille, mutta myös kouluikäisten aamu- ja iltapäivä- sekä loma-ajan hoitoa. Toimintamuotoja ovat avotyö, alihankinta- ja käsityöt, askartelu sekä päivätoiminta. Toimintakeskuksen tiloissa on asiakkaiden käyttöön tarkoitettu aistihuone, joka tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden terapeuttiseen lepo hetkeen työ- ja päivätoiminnan lomassa. Toimintakeskuksen takana olevaa puistoa on rakennettu vähitellen asiakkaiden liikkumista edistävaksi turvalliseksi ulkoilupaikaksi, jossa tulevaisuudessa olisi myös toiminnallisia aistikokemuksellisia pisteitä.

Tuulentuvan ryhmäkodissa tarjotaan ympärivuorokautista asumista tukien kehitysvammaisen asiakkaan arjen toimintaa sekä edistetään asukkaan mahdollisimman itsenäistä asumista. Tuulentupa tarjoaa myös tilapäishoitoa kotona asuville, itsenäistä elämää harjoitteleville sekä omaishoidon vapaita kehitysvammahuollon asiakkaille. Tuulentuvan ryhmäkodissa on 14 asuntoa, joista 13 on vakituisessa asuinkäytössä.

Tuulentuvan lisäksi asumista tarjotaan myös ohjatussa asumisessa. Ohjatussa asumisessa asiakkaat asuvat yksin tai yhdessä tavallisissa kerrostalo- tai rivitaloasunnoissa, joihin ohjatun asumisen ohjaajat antavat yksilöllisen tarpeen mukaisia ohjaus- ja tukipalveluja.

Kehitysvammatyö tarjoaa asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan ja avotyötoiminnan lisäksi vapaa-ajan toimintaa. Vapaa-ajan ohjaaja tuottaa iltapäivisin ja iltaisin vapaa-ajan toimintoja toimintakeskuksessa sijaitsevassa Kipinä –nimisessä tilassa. Toiminnan tarkoituksena on tuottaa vapaa-ajan sosiaalisia kontakteja sekä osallisuuden kokemista vammaispalveluiden piirissä oleville henkilöille. Vapaa-ajan ohjaaja järjestää asiakkaiden toiveiden mukaisia kerhoja sekä retkiä (teatteriin, tansseihin, laivalle jne.) tarjoten erilaisia elämyksiä asiakkaille. Vapaa-ajan toiminnassa pyritään lisäämään ja tukemaan kehitysvammaisten asiakkaiden liikkumista monin eri tavoin. Ohjatun asumisen ohjaajien toimesta järjestetään itsenäisesti asuville mahdollisuus ruokailuun viikonloppuisin Kipinän tiloissa.

Toiminta

Kehitysvammahuollon toiminnot ovat olleet koko vuoden 2021 käynnissä normaalisti. Tartuntatauti-tapauksia ei ole todettu kehitysvammahuollon asumispalveluyksikössä vuoden 2020 jälkeen, eikä myöskään toimintakeskuksessa. Riskiryhmien suojaamisessa on onnistuttu huolellisella työllä.

Vuoden 2021 aikana kehitysvammahuollon asumispalvelua on selkiytetty siten, että Tuulentuvan autetun asumisen rinnalla ohjattu asuminen (kotiin annettava tuki) on muutettu valtakunnallisen linjauksen mukaisesti tuetuksi asumiseksi. Ohjattu asuminen rinnastetaan palveluasumiseen, jossa ei ole yöaikaista hoitoa. Ohjattua asumista ei Somerolla ole tällä hetkellä saatavissa. Tuetun asumisen ohjaajat ovat saaneet oman toimistotilan toimintakeskuksesta ja asumisyksikön ja toimintakeskuksen yhteistyötä on pyritty entisestään tiivistämään.

Jo useiden vuosien ajan on ollut tiedostettuna, että kehitysvammahuollon autetun asumisen paikka-tilanne ei ole riittävä paikallisesti ja kehitysvammaisia asumispalvelun tarpeessa olevia henkilöitä on jouduttu sijoittamaan yksityisiin sekä Kehitysvamma-alan tuki ja osaamiskeskuksen autetun asumisen yksiköihin eri kaupunkien alueille. Uuden kehitysvammahuollon asumispalveluyksikön osalta on päädytty ratkaisuun, että KTO aloittaa uuden yksikön rakennuttamisen Somerolle. Uuden yksikön rakennuttaminen ei ole alkanut vielä vuoden 2021 aikana, vaan rakennustyön aloittaminen siirtyi vuodelle 2022.

Vammaispalveluissa nähtävissä on palveluntarpeiden lisääntyminen vuosi vuodelta Someron kaupungin ikärakenne huomioiden. Vammaispalveluiden (asunnon muutostyöt, kuljetuspalvelut, henkilökohtainen apu, omaishoito) tarve tulee lisääntymään entisestään. Rajapinnat kehitysvammahuollon ja vammaispalveluiden sekä ikääntyneiden palveluiden kesken vaatii täsmentämistä sekä linjauksia tulevien vuosien aikana.

Vuoden 2021 aikana koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa on kehitetty siten, että se vastaa paremmin lasten tarpeisiin. Koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa on alettu järjestää Kipinän tiloissa vapaa-ajantoimintojen sijaan.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Henkilöstö

Autettu asuminen (5812)	2021	
Vastaava ohjaaja / sairaanhoitaja	1	
Ohjaaja	8,5	(joista 1,5 tuettu asuminen)
Laitosapulainen	0,5	Siirretty työntekijävaihdoksen myötä tekniseen toimeen
Yhteensä	10	
Toimintakeskus (5811)		
Vastaava ohjaaja	1	
Ohjaaja	4	
Vapaa-ajan ohjaaja	1	
Laitosapulainen	0,5	Siirretty työntekijävaihdoksen myötä tekniseen toimeen
Keittiötyöntekijä	1	
Yhteensä	7,5	

Asiakkaat

Asiakkaat	2019	2020	2021
Vammaispalvelut	304	277	303
Kehitysvammahuolto	67	59	52
Yhteensä:	371	288	316
Kuljetuspalveluasiakkaat	196	185	216
Henkilökohtainen avustaja	35	38	42
Ryhmäkoti Tuulentupa	13	13	13
Asumispalvelut yksityisiltä	6	8	14
Asumispalvelut KTO:lta	4	4	4
Alle 65 omaishoitaja	26	27	28
Kehitysvammahuolto asiakaspalveluiden ostot	1 325 078	1 559 607	1 219 011

Vammaisille annetut avustukset	1 064 953	1 093 690	1 284 058
Muut avustukset	409 425	895 823	1 020 915

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Toimintakeskuksen, Tuulentuvan ja ohjatun asumisen yhteistoiminnan kehittäminen.

Mittari: Palveluprosessit kuvattu ja päällekkäiset toiminnot karsittu. Kyllä / ei

Yhteistyötä on lisätty vuoden 2021 aikana ja palveluprosessit on selkiytetty, mutta ei kuitenkaan vielä kuvattu.

2. Vammaispoliittinen ohjelma vuosille 2021-2025 laadittu

Mittari: kyllä / ei

Vammaispoliittinen ohjelma on laadittu ja käsitelty vammaisneuvostossa sekä monialaisessa yhteistyöryhmässä. Koronatilanteesta johtuen asian käsittely on kesken vanhusneuvostossa. Suunnitelma valmistuu kevään 2022 aikana tuodaan perusturvalautakunnan käsittelyyn maaliskuussa.

3. Vammaisneuvosto edistää käsitystä vammaisista henkilöistä aktiivisina toimijoina lisäämällä tunnettuuttaan ja vahvistamalla yhteistyötä.

Mittari: *Toimintakertomus tehty / ei tehty*

Toimintakertomus laadittu vuosittain (vuoden 2021 osalta käsitellään helmikuussa 2022). Vammaisneuvosto on kokoontunut vuoden 2021 aikana koronatilanteesta johtuen vain kaksi kertaa. Uusi, vuonna 2021 valittu vammaisneuvosto on päässyt aloittamaan toimintansa vasta helmikuussa 2022.

4. Uuden asumisyksikön rakentaminen Somerolle

Mittari: rakentamispäätös tehty / ei tehty

Rakentamispäätös tehty sekä suunnitelmat ovat valmiit. Rakentaminen alkaa vuoden 2022 aikana.

5. Erityisryhmien liikuntavuorojen kartoittaminen

Mittari: *kartoitus tehty/ei tehty*

Liikuntapalvelut ovat siirtyneet kaupungin palveluksi vuoden 2021 alusta alkaen. Erityisryhmien liikuntavuoroista on käyty keskustelua vuoden 2022 aikana. Erityisryhmien vapaa-ajan toimintoja tulee kehittää liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä yhdistysten avulla.

Talousluvut

560 VAMMAISPALV JA KEHITYSVAM- MATYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jäl- keen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	218 554	0	218 554	220 271	1 717	0,79%	100,79%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 927 600	-220 000	-2 147 600	-2 249 352	-101 752	-4,74%	104,74%
TOIMINTAKATE	-1 709 046	-220 000	-1 929 046	-2 029 081	-100 035	-5,19%	105,19%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET							
	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 809	4 809		
TOIMINTAKULUT	-329 300	0	-329 300	-331 693	-2 393	-0,73%	100,73%

10 SIVISTYSLAUTAKUNTA

10.1 Sivistystoimen hallinto

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 600 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Sivistystoimialan visiona on osaava ja hyvinvoiva Somero. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, yhteistyö, hyvinvointi ja vastuullisuus.

Sivistystoimialan yhteisenä tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluita kuntalaisille. Oman toiminnan jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen ja tehostaminen ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Sivistystoimen kaikissa yksiköissä henkilökunnan pätevyysaste on korkea ja vaihtuvuus vähäinen.

Sivistystoimiston tehtävänä on huolehtia sivistystoimialan palvelujen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä sekä sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta.

Toiminta

Toimintakautta 2021 leimasi voimallisesti sivistystoimialan kaikilla vastuualueilla koronaepidemian jatkuminen. Koronapandemia alkoi 16.3.2020. Toimintoja jouduttiin mukauttamaan erittäin nopealla aikataululla useaan kertaan vuoden aikana. Kaupungin koronatoimista vastasi kaupungin koronajohtoryhmä, jossa olivat edustettuina sivistystoimialalta sivistysjohtaja, kirjastonjohtaja, vapaa-aikapäällikkö, Somero-opiston koulutuskoordinaattori, rehtorit sekä päiväkodinjohtaja, vs. kasvatuspäällikkö. Ryhmä kokoontui vähintään kerran viikossa. Viestinnän rooli toimialojen välillä ja sivistystoimialan sisällä oli merkittävä epidemiatilanteessa. Vuoden aikana laadittiin muun muassa lukuisia tiedotteita ja ohjeistuksia koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi palveluissa sekä muutettiin toimintakäytänteitä vallitsevan koronatilanteen mukaan.

Vuoden 2021 toiminnallisena tavoitteena oli sivistystoimialan kokoavan strategian koostaminen, oppimisympäristöselvitystyö sekä liikuntapalveluiden organisaation kehittäminen. Koronan aiheuttaman yllättävän suuren työmäärän johdosta strategiaa ei koostettu eikä oppimisympäristöselvitystyössä ole pystytty etenemään suunnitellussa aikataulussa. Oppimisympäristöselvitystyöstä pidettiin valtuutetuille iltakoulut 23.9.2021 ja 28.10.2021. Lisäksi kuntalaisille asetettiin oppimisympäristöselvitys nähtäville kuulemista varten siten, että siitä sai antaa palautetta 30.11.2021 mennessä. Kuntalaisille järjestettiin avoin esittelytilaisuus oppimisympäristöselvityksestä 24.11.2021. Joulukuussa sivistyslautakunta palautti oppimisympäristöselvityksen jatkovalmisteluun. Selvitystyö jatkuu vuoden 2022 aikana.

Liikuntapalveluiden järjestäminen siirrettiin kaupungille. Valtuusto teki asiasta päätöksen 24.2.2020 § 11 ja siirto toteutettiin suunnitellusti 1.1.2021. Liikunta ry:n henkilöstö siirtyi kokonaisuudessaan Someron kaupungin palvelukseen vuoden 2021 alusta ja liikuntapalveluiden esihenkilönä toimivan liikuntakoordinaattorin tehtävänimike muutettiin vapaa-aikapäälliköksi.

Hyvinvoinnin edistämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota kaikkien vastuu- ja tehtäväalueiden toiminnassa vuoden aikana. Esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointia edistämään perustettiin muun muassa ”Someron harrastamisen malli” hanke, johon osallistuivat monipuolisesti toimialan vastuu-/tehtäväalueet. Hyvinvointi on ollut keskiössä myös perusopetuksen opetuspalveluiden rakenteiden uudistamisessa (kts. perusopetus).

Uusi oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021. Sen myötä oppivelvollisuus laajeni ja toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Lakimuutoksen myötä opetuksen ja koulutuksen järjestäjille säädettiin lisävelvoitteita ohjaamisesta sekä valvonnasta. Sivistystoimialalla otettiin vuoden aikana käyttöön oppivelvollisuuden seuranta- ja valvontapalvelu Valpas moniammatillisesti.

Sivistystoimialalla rekrytointiin vuoden aikana kaksi uutta vastuualueen esihenkilöä. Uusi kirjastonjohtaja Petra Julin aloitti tehtävässään joulukuussa ja kasvatuspäälliköksi valittu Nina Mäkelä aloitti työssään helmikuussa 2022.

Sivistystoimialalla olleiden hankkeiden, valtionavustusten määrä oli 30, mikä nousi edellisestä vuodesta 2020 tuntuvasti (+7). Hankkeista oli kymmenen (10) käynnissä perusopetuksessa, viisi (5) lukiossa, kaksi (2) etsivässä nuorisotyössä, kaksi (2) starttipajalla, neljä (4) kirjastossa, viisi (5) varhaiskasvatuksessa ja kaksi (2) liikuntapalveluissa.

Näistä em. valtionavustuksesta oli korona-avustuksia viisi (5).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Sivistyskunta 2025 –strategialla kohti 2020 –lukua sivistyspalveluissa

Keskeistä muun muassa mahdolliseen soteuudistukseen valmistautuminen sivistystoimialalla.

Mittari: Strategiatyö valmis

Toteutuminen: Ei toteutunut koronatilanteen vuoksi.

2. Oppimisympäristöselvitystyö

Mittari: Selvitystyö valmis.

Toteutuminen: Ei toteutunut kokonaan koronatilanteen vuoksi.

Oppilasennusteet on päivitetty. Henkilöstökysely tehty varhaiskasvatuksen henkilöstölle sekä perusopetuksen opettajille ja ohjaajille toukokuussa. Lapsivaikutusten arviointia valmistelu. Eri vaihtoehtoja kartoitettu laajasti. Lisäksi Kuntamaiseman kanssa valmisteltu talouden tasapainottamisen ohjelmaa, jossa oppimisympäristöselvitystyö osana kokonaisuutta. Helmikuussa, marraskuussa ja joulukuussa valtuutetuille järjestettiin iltakoulu. Kuntalaisille järjestettiin kuulemismahdollisuus ja oppimisympäristöselvityksen esitystilaisuus marraskuussa. Oppimisympäristöselvitystyötä on jatkettu vuonna 2022.

3. Liikuntapalveluiden järjestämismallien arvioiminen ja ratkaiseminen

Mittari: Ratkaisu kaupungin liikuntapalvelujen järjestämismallista saadaan päätökseen.

Toteutuminen: Toteutui.

Liikuntapalvelut siirtyivät 1.1.2021 kaupungille, tehtäväkuvat ovat valmiina ja Liikunta ry:n henkilöstö siirtyi kaupungin palvelukseen.

Talousluvut

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	2 400	0	2 400	1 644	-756	-31,5%	68,5%
TOIMINTAKULUT	-323 800	0	-323 800	-313 922	9 878	3,05%	96,95%
TOIMINTAKATE	-321 400	0	-321 400	-312 278	9 122	2,84%	97,16%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-37 600	0	-37 600	-49 591	-11 991	-31,89%	131,89%

10.2 Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 610 Perusopetus

Toiminta-ajatus

Somerolla annetaan laadukasta perusopetusta.

Toiminta

Somerolla koronasta johtuva etäopetukseen siirtyminen ja etäopetus onnistuivat hyvin. Somerolla panostus tieto- ja viestintäteknologiaan sekä sen opetuskäyttöön vuosien aikana edesauttoivat etäopetuksen onnistunutta järjestämistä. Koulujen arki muuttui vuoden aikana merkittävästi koronarajoitusten vuoksi. Terveysturvallinen kouluarki huomioitiin edelleen suuressa määrin opetuksessa, mm. maskien käyttö, väljemmät opetusryhmät, hygienian korostunut ylläpitäminen. Erityisesti sosiaalinen kanssakäyminen, yhteistoiminnallinen toiminta vähentyi.

Perusopetuksen opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Yläkoululla opetussuunnitelma otettiin käyttöön vaiheittain ja vuonna 2019 opetussuunnitelma astui voimaan 9.-luokkalaisilla. Perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöönotto ja uudenlaisen opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin luominen olivat keskiössä. Toimintakulttuurin kehittämistä varten Somerolla jatkui tutoropettajatoiminta, mikä alkoi syyslukukaudella 2018. Kehittämistyöstä vastaa pedagoginen tutor sekä kolme digitutoria muutaman tunnin viikossa. Tulevaisuuden opettajuus pohjautuu monipuoliseen ja laaja-alaiseen pedagogiseen osaamiseen, digitaalisten menetelmien hyödyntämiseen, yhdessä tekemiseen, uuden luomiseen sekä itsensä ja työyhteisön kehittämiseen. Tutoropettaja ohjaa muita opettajia muun muassa digitaalisuuteen ja uuden pedagogiikan käyttökelpoiseen hyödyntämiseen. Somerolla oli käynnissä yhteishanke Loimaan kanssa tvt-pedagogiikan kehittämisestä.

Hanketoiminta oli perusopetuksessa varsin vilkasta vuoden aikana. Elokuussa 2021 alkaneessa innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämisprojektissa on ideoitu ja kehitetty yhteisöllisiä menetelmiä (mm. lukumummien lukupäivät, alakoulun ruotsi, hyvinvointi) sekä luotu yhteyksiä ja edellytyksiä kielitietoisien toimintakulttuurin perustaksi. Lisäksi on luotu portaaleja opetuksen tueksi (mm. yrittäjyyskasvatus, TVT ja ideoita lukuintoon). Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hankerahoituksen tälle pedagogisen tutorin ideoimalle ja vetämälle hankkeelle.

Someron lukiossa on ollut pitkään vankka näytelmä-, karonkkaperinne sekä -osaaminen. Tämä panostus ulottui lukuvuoden aikana myös yläkoulun puolella. Kiiruun koulun 9.-luokkalaiset osallistuivat Työväen Näyttämöiden liiton organisoimaan valtakunnalliseen Nuori Näyttämö -hankkeeseen Kata-riina Nummisen näytelmällä Tyttömetsä. Mukana olivat draamaryhmän sekä media- ja kuvaviestintäryhmän oppilaat, ja näytelmän taltioinnista palautteen antoivat dramaturgi Satu Rasila Turun kaupunginteatterista ja kirjailija-teatteriohjaaja-dramaturgi Hanna Ryti Nuoresta Näyttämöstä. Nuoret hoitivat luovalla otteella ohjaamisen, näyttelemisen, medianäkyvyyden, lavastuksen, somistuksen, puvustuksen, valaistuksen ja äänimaailman. Taiteellisena kummina oli Turun kaupunginteatterin päälavastaja Jani Uljas. Mukana hankkeessa oli yhteensä 36 nuortenryhmää 19 eri paikkakunnalta.

Tasa-arvohankerahoituksella palkattiin Joensuun kouluun resurssiopettaja ja yläkouluun laaja-alainen erityisopettaja. Lisäksi korona-avustuksella pystyttiin kuromaan korona-aikana muodostunutta oppimisvajetta.

Vuoden 2021 aikana panostettiin koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen, mihin myönnettiin kaksi valtionavustusta. Isommasta hankkeesta ”Someron harrastamisen mallista” vastasi kaupungin liikuntapalvelut (kts. liikuntapalvelut). Jokaisessa alakoulussa oli käynnissä kerhotoimintaa lukukau-

sien 2021 aikana, ja moni harrastamaton oppilas löysi uuden harrastuksen. Erilaisia kerhoja järjestettiin mm. liikunnasta, käsitöistä, musiikista ja kuvataiteesta. Oppilailla oli mahdollisuus osallistua kerhoihin oman kiinnostuksensa mukaan. Kerhotoiminnan yhteistyötä kehitettiin Somero-opiston kanssa kahdeksan (8) kerhon verran. Kerhotoiminnan kehittäminen jatkuu vuonna 2022.

Kuntakesun 2018-2020 eli opetuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman jalkauttaminen yksiköihin toteutui. Paikallinen arviointi-työryhmä on vastannut paikallisen arviointikäsikirjan tekemisestä Opetushallituksen arviointia koskevien uusien määräysten pohjalta. Perusopetuksen opetussuunnitelman uudet muutokset arvioinnin osalta ja paikallinen arviointikäsikirja hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 17.11.2020 § 101. Paikalliseen opetussuunnitelmaan ja arviointikäsikirjaan lisättiin, sivltk 8.6.2021 § 60, päättöarviointin kriteerit, jotka otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Perusopetuksessa kehittämistiimejä olivat A1-kielen varhentamisen kehittämistiimi, tv-tiimi, yrittäjyyskasvatustiimi, oppilashuoltotiimi (hyvinvointi), erityisopetustiimi ja arviointitiimi. Lisäksi kullekin koululle nimettiin hyvinvointivastaava.

Uusi oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021. Lakimuutoksen myötä opetuksen ja koulutuksen järjestäjille säädettiin lisävelvoitteita ohjaamisesta sekä valvonnasta. Ohjaamisen sekä erityisopetuksen lisäresurssoinnin tarpeeseen palkattiin koordinoiva erityisopettaja. Koordinoivan erityisopettajan tehtävään kuuluvat myös kaupungin opetuspalveluiden oppimisen ja koulunkäynnin kolmiportaisen tuen neuvonta, ohjaus sekä kehittäminen. Tätä toimintaa toteutetaan osana perusopetuspalveluiden kokonaiskehittämistä.

Rakenteellisena uudistuksena perusopetuksen palvelurakenteeseen perustettiin vastuurehtorin tehtävä. Perusopetuksen vastuurehtorina on toiminut elokuusta 2021 lähtien Joensuun koulun rehtori.

Perusopetuksen oppilasmäärä laski -13 oppilasta edellisestä vuodesta (v. 2021 oppilaita 813 ja v. 2020 oppilaita 826).

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Koronapandemian vaikutusten minimointi oppilaiden oppimistavoitteiden saavuttamisessa

Mittari: Tuen tarpeeseen kohdennettujen oppituntien määrä

Toteutuminen: Toteutunut.

Valtionavustuksen avulla on lisätty muun muassa oppilaiden tukiovetustunteja.

2. Kuntakesun eli opetuksen järjestäjän paikallisen kehittämissuunnitelman jalkauttaminen

Opetussuunnitelman arvioinnin muutosten (2020-2021) täytäntöönpano.

Mittari: Paikallinen arviointikäsikirja otettu käyttöön

Toteutuminen: Toteutunut.

Arvioinnin käsikirja on hyväksytty sivistyslautakunnassa 17.10.2020 § 101 sekä lisäksi hyväksytty päättöarviointin kriteerit käsikirjaan 8.6.2021. Arvioinnin käsikirja ja on otettu käyttöön.

3. Paikallisen ja alueellisen tutoropettajatoiminnan kehittäminen

Mittari: Tutoropettajatoiminnan paikallinen ja alueellinen malli luotu

Toteutuminen: Toteutunut.

Hanke päättynyt 31.12.2021. Yläkoulussa ja Joensuun koulussa toimintaa on jatkettu koulun omin järjestelyin.

Talousluvut

610 PERUSOPE- TUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	531 000	0	531 000	828 524	297 524	56,03%	156,03%
TOIMINTAKULUT	-6 309 400	20 000	-6 289 400	-6 348 612	-59 212	-0,94%	100,94%
TOIMINTAKATE	-5 778 400	20 000	-5 758 400	-5 520 088	238 312	4,14%	95,86%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-32 000	0	-32 000	-35 382	-3 382	-10,57%	110,57%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-2 350 300	0	-2 350 300	-2 373 779	-23 479	-1,0%	101,0%

10.3 Toisen asteen koulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 620 Toisen asteen koulutus

Toiminta-ajatus

Someron lukiossa annetaan laadukasta opetusta. Lukiosta valmistuvat nuoret ovat itsenäisiä ja pärjäävät jatko-opinnoissaan.

Toiminta

Kevätlukukaudella lukiossa opiskeli noin 160 lukiolaista. Uusia ylioppilaita valmistui keväällä 44 ja syksyllä yksi. Syksyllä lukion aloitti 34 uutta opiskelijaa. Lisäksi saimme syksyn aikana vielä yhden uuden lukio-opinnot aloittavan opiskelijan. Uudet opiskelijat aloittivat opiskelun uuden opetussuunnitelman mukaan. He kuuluvat ensimmäisenä ikäryhmänä laajennetun oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden piiriin.

Lukion vakinaisessa opetushenkilöstössä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Opetushallituksen hankerahoituksen turvin palkkasimme resurssiopettajan (10 tuntia/viikko), jonka työhön kuuluu koronatilanteesta johtuvan hyvinvointivajeen paikkaamista ja opiskelijoiden auttamista rästitiin jääneiden opintojen saattamiseksi valmiiksi.

Opetus toteutui luokkatuntien osalta pääosin suunnitelmien mukaisesti. Osa oppitunneista pidettiin etänä. Vierailuita paikan päälle ei pystytty keväällä järjestämään eikä kutsumaan koululle vierailijoita. Osa vierailuista peruuntui ja osa toteutettiin netin välityksellä. Tapahtumia jouduttiin siirtämään toiseen ajankohtaan, pitämään netissä tai muuttamaan koronarajoitukset huomioiden. Osa tapahtumista myös korvattiin toisella tapahtumalla. Syksyllä tautitilanteen hetkellisesti helpottaessa abiturientit osallistuivat Studia-messuille.

Kevätlukukauden alussa 4. jakson ajan opetus toteutettiin hybridimallilla, jossa aina yksi vuositaso oli etäopetuksessa. Kaikki lukiolaiset olivat etäopetuksessa 8.3. – 1.4.

Yksi abiturientti suoritti liikunnan lukiodiplomin, kolme kuvataiteen lukiodiplomin ja yksi musiikin lukiodiplomin.

22 opiskelijaa suoritti englannin ja 20 opiskelijaa ruotsin kielestä suullisen kielitaidon kokeen. Nämä ovat valtakunnallisia, vapaaehtoisia näyttökokeita, joista he saavat erillisen todistuksen päättötodistuksen liitteeksi.

Toisen vuosikurssin opiskelijamme voitti keväällä valtakunnallisen Suomen ruotsinopettajat ry:n 2. vuosikurssin kirjoituskilpailun sekä tuli kolmanneksi vastaavassa ranskan kielen kirjoituskilpailussa. Samoin keväällä järjestetyn The VoiceBooksin novellikilpailun voitti lukiomme toisen vuosikurssin opiskelijamme.

Zemppari-koulutuksen sai valmiiksi keväällä 4 opiskelijaa.

Lukion alumnipäivä järjestettiin 15.1. etätapahtumana. Alumnipäivässä seitsemän entistä opiskelijamme kertoivat opiskelustaan sekä kaksi työelämän edustajaa työurastaan.

Lukion kakkosten karonkka näytelmästä Pikku naisia tehtiin tallenne. Yleisöesityksiä ei järjestetty. Kakkoset tanssivat vanhat elokuussa. Vanhojen tansseja jouduttiin siirtämään koronatilanteen vuoksi kolme kertaa.

Koronatilanteesta johtuen Kolmas Tulevaisuus –hanke, jonka piti loppua 31.12.2020, jatkui 31.5.2021 asti. Hankkeen lopputapahtuma järjestettiin 27.4. 2021. Tapahtuma siirrettiin pidettäväksi netin välityksellä. Tapahtumaan osallistuivat kaikki lukion ykköset ja kakkoset. Tapahtuman kahdesta juontajasta toinen oli meidän opiskelijamme.

Kevätjuhla järjestettiin striimattuna. Syksyn lakkiaisiin, joka on samalla koulumme itsenäisyysjuhla, osallistui yläkoulusta vain yhdeksäsluokkalaiset.

Perinteinen puurojuhla pystyttiin järjestämään joulukuussa ja syyslukukauden loppuksi järjestettiin joulujuhla. Joulujuhla pidettiin yöjuhlana ulkona Esakallion pihapiirissä. Lukiolaisilla oli vaihtoehtoisena mahdollisuutena osallistua yläkoulun toiminnalliseen joulujuhlaan. Siihen osallistui yksi lukiolainen.

Keväältä peruttu yökoulu toteutettiin syksyllä. Ohjelmassa oli mm. abien 3T-hankkeen myötä tekemä murhamysteeri, kakkosten draamassa tekemä murhamysteeri sekä pakohuonepelejä. Liikkuva opiskelu –hanketta hyödyntäen saimme uimahallin käyttöömmme klo 22-24.

Syksyn vanhempainilloista ykkösten illan toteutimme hybridimallilla, jossa osa osallistui netinvälityksellä ja osa tuli paikalle. Muiden opiskelijoiden vanhempainillat pidimme etänä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Lukion uuden opetussuunnitelman laadinnan loppuun saattaminen ja käyttöönotto

Mittari: LOPS21 valmis. Opetus uuden opetussuunnitelman mukaan aloitetaan syksyllä 2021 lukion aloittavien osalta.

Toteutuminen: Uusi opetussuunnitelma, LOPS21, on valmis ja sivistyslautakunta on sen hyväksynyt. Lukion syksyllä aloittaneet opiskelevat sen mukaan.

2. Parantaa lukio-opiskelijoiden edellytyksiä jatkaa opintojaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa korona-pandemiasta huolimatta.

Mittari: Lisätyn oppimisen tuen ja ohjaamisen myötä opiskelijat jatkavat opintojaan.

Toteutuminen: Saimme 28 345 euroa rahoitusta OPH:ta (Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi) käytettäväksi 31.7.2023 mennessä. Rahoituksen turvin olemme palkanneet resurssiopettajan 10 tuntia viikossa. Resurssiopettajamme on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon ja hänellä on opettajan pätevyys. Resurssiopettajan tehtäviin kuuluu koronasta aiheutuneen hyvinvointivajeen paikkaamista sekä opiskelijoiden auttamista sekä tukemista rästiin jääneiden opintojen suorittamisessa. Rahoituksen turvin ovat opettajat pitäneet opiskelijoille tukiopetusta ja ohjausta.

3. Turvataan opettajien ja opiskelijoiden hyvinvointi poikkeavissa oloissa ja niiden jälkeen.

Mittari: Opiskelijoille ja opettajille tarjotut tilaisuudet, joilla pyritään parantamaan hyvinvointia.

Toteutuminen: Olemme käyttäneet toimintaan osaksi OPH:n hankkeen rahoitusta (Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi). Koska opiskelijat eivät halua sitoutua säännöllisesti pidettävään kurssiin, olemme kehitelleet kurssille uudenlaisen muodon. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua erilaisiin toimintoihin. Opiskelijat keräävät toiminnoista ”lei-

moja” HUPI-passiin. Osallistuttuaan riittävän moneen toimintakertaan he saavat kurssisuorituksen. Toimintana on ollut esim. joulukorttien tekemistä, etäaikana virtuaalivierailu taidemuseoon, pizzan valmistusta, kangaskassien painantaa.

Syksyllä alkoi Liikkuva opiskelu –hanke. Hankimme opiskelijoiden toiveesta läppärialustoja työskentelyyn muuallakin kuin pöydän ääressä, istuinpalloja luokkiin sekä spikeball-välineet. Lisäksi hankittiin muutama aktiivisuusranneke lainattavaksi opiskelijoille.

Olemme pyrkineet järjestämään opiskelijoille yhteisöllistä tekemistä toteuttamalla joulukalenterin. Joulukuussa joka koulupäivä oli jotain jouluun liittyvää tekemistä välitunnilla. Opiskelijoilla oli mahdollisuus osallistua esim. joulujumppaan, joulukuusen koristeiden tekemiseen ja kuusen koristeluun. Opettajien hyvinvoinnin lisäämiseen täytyy jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Talousluvut

620 TOISEN AS- TEEN KOULUTUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	27 100	0	27 100	32 870	5 770		
TOIMINTAKULUT	-983 400	20 000	-963 400	-956 640	6 760	0,7%	99,3%
TOIMINTAKATE	-956 300	20 000	-936 300	-923 770	12 530	1,34%	98,66%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-7 000	0	-7 000	-8 644	-1 644	-23,48%	123,48%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-591 100	0	-591 100	-587 637	3 463	0,59%	99,41%

10.4 Vapaa sivistystyö Somero-opisto

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 630 Vapaa sivistystyö

Tehtäväalue

Toiminta-ajatus

Somero-opistossa järjestetään mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, oppimiseen, harrastamiseen ja oman hyvinvoinnin edistämiseen tarkoituksenmukaisissa, nykyaikaisissa oppimisympäristöissä. Toiminta tukee aktiivista kuntalaisuutta. (Somero-opiston kehittämissuunnitelma 2021–2025.)

Toiminta

Koronapandemia ja siitä johtuneet lähiopetusrajoitukset vaikuttivat Somero-opiston toimintaan merkittävästi. Aikuisten lähiopetus oli keskeytetty koko kevätkauden ajan. Huomattava osa kurseista toteutettiin etäopetuksena verkon välityksellä. Syyskauden opetus voitiin järjestää lähiopetuksena, mutta osallistujamäärät olivat huomattavasti normaali syksyä pienempiä. Keskeytyksen vuoksi opetustuntimäärä laski edelleen, ollen nyt lähes 19 % pienempi kuin vuonna 2019 ennen koronaa ja 8 % pienempi kuin vuonna 2020. Opiskelijamäärä väheni vuoteen 2020 verrattuna lähes 24 %.

Toimintakertomusvuonna opistossa järjestettiin opetusta 189 kurssilla ja luennolla yhteensä 4086 opetustuntia. Opetustunneista järjestettiin koronarajoituksista johtuen etäopetuksena 949 tuntia eli 23 % kaikesta annetusta opetuksesta. Kurssien yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 1911 henkilöä. Noin 83 % opetuksesta järjestettiin Somerolla, 14 % Koskella ja 3 % verkossa. Verkko-opetuksiksi on laskettu kurssit, jotka on suunniteltu kokonaan verkossa toteutettavaksi. Koskella järjestetyn opetuksen osuus pieneni edellisen vuoden lähes 5 prosenttiyksikköä.

Perinteisiä luentoja ei toimintakertomusvuonna järjestetty lainkaan. Yksittäisiä verkkoluentoja oli kolme ja niille osallistui 57 henkilöä. Kolmeen verkkoluentosarjaan osallistui yhteensä 53 henkilöä. Luentotarjonta sisälsi myös Jyväskylän kesäyliopiston ikääntyvien yliopiston verkkoluentoja, joita keväällä pääsi seuraamaan pelkästään kotikoneilta, mutta syksyllä luentojen seuraaminen oli mahdollista myös Kiiruun koulun auditoriossa. Seuraajia oli kevätlukukaudella 49 ja syyslukukaudella 28.

Lasten ja nuorten kuvataiteen perusopetuksen päättötodistuksen sai kahdeksan opiskelijaa. Todistukset jaettiin Kiiruun puistossa toukokuussa 2021. Kuvataiteen perusopetuksen opiskelija Ilse Conway sijoittui toiseksi Lions-järjestön Suomen kuvataidekilpailussa. Lapsille ja nuorille suunnattu taiteen perusopetus pystyttiin lähes koko vuoden antamaan lähiopetuksena, mutta aikuisten opiskelulle koronarajoituksista johtuneet etäopetusjaksot aiheuttivat haasteita.

Uutena toimintana käynnistyivät maksuttomat Harrastamisen Someron malli -koululaiskerhot, joita toimi syksyllä kaikkiaan kahdeksan. Tarjolla oli tiede-, kuvataide- ja kädentaitokerhoja, joille osallistui yhteensä 76 lasta. Kerhoja järjestettiin kaikilla alakouluilla ja yläkoulussa. Opetusta kerhoissa annettiin kaikkiaan 188 opetustuntia. Someron kaupungin liikuntatoimen hallinnoima hanke rahoitetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön Harrastamisen Suomen malli -avustuksella.

Digitukitoiminta on koronarajoitusten vuoksi rajoittunut opiston asiakaspalvelusihteerin antamaan henkilökohtaiseen tukeen, jota on annettu yhteensä 59 kertaa.

Koronapandemiasta johtuen opisto ei järjestänyt toimintakertomusvuoden aikana perinteisiä oppilastöiden näyttelyitä, mutta kevätkauden päätteeksi avattiin lasten ja nuorten kuvataidekurssien opis-

kelijoiden näyttely internetissä Artsteps.com-virtuaalimuseossa. Kokeilevan kuvataide -kurssin opiskelijat järjestivät Taiteen pyykkipäivä-tapahtuman Kiiruun puistossa 27.5.2021. Tapahtumassa opiskelijoiden teoksia ripustettiin puiston puiden välille viritettyihin ”pyykkinaruihin” puihin ja huvimajaan.

Koulutuskoordinaattorin toimenkuvaan kuuluvat myös Someron kaupungin hyte-koordinaattorin tehtävät.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet ja mittarit

Suoritteet	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Opetustuntimäärä	4086	4443	5041
Taiteen perusopetuksen opetustuntimäärä (sis. koko-	468	507	356
Opiskelijamäärä	1114	1468	1457
Taiteen perusopetuksen opiskelijamäärä (sis. kokonais-	94	95	97
Mittarit			
Eläkeläisten osuus opiskelijoista %	34,3	33,2	31,2
Työttömien osuus opiskelijoista %	3,1	3,8	3,0
Alle 15-vuotiaiden osuus opiskelijoista %	24,7	20,6	24,1

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Opettajien aktivoiminen digipalveluiden ja verkko-opetusvälineiden käyttöön

Mittari: 80% tuntiopettajista on ottanut HelleWin sähköisen päiväkirjan käyttöön ja 50% luonut oman profiilin Peda.net-palveluun.

Toteutuminen: Toteutunut.

2. Digineuvonnan ja digivertaisneuvonnan kehittäminen yhteistyössä kirjaston kanssa ja toiminnan vakiinnuttaminen (hyvinvointia edistävä tavoite)

Mittari: Vähintään 200 asiakaskäyntiä digineuvonnassa. Vähintään viisi toimivaa koulutettua digivertaisohjaajaa

Toteutuminen: Ei toteutunut koronapandemiasta johtuen.

3. Osaamisperustaisen opetuksen kehittäminen ja osaamismerkkien käyttöönotto

Mittari: Vähintään viiden kurssin opetussisällöt on määritelty osaamisperustaisesti. Somero-opisto on ottanut käyttöön oman osaamismerkkin.

Toteutuminen: Toteutunut. Taiteen perusopetuksessa on otettu käyttöön yhdeksän osaamismerkkiä sekä lisäksi perinnepaidan taitajat –merkki.

Talousluvut

630 VAPAA SIVISTYS- TYÖ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poik- keama	Poikk- %	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	108 324	0	108 324	85 814	-22 510	-20,78%	79,22%
TOIMINTAKULUT	-433 600	30 000	-403 600	-350 797	52 803	13,08%	86,92%
TOIMINTAKATE	-325 276	30 000	-295 276	-264 983	30 293	10,26%	89,74%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 310	1 310		
TOIMINTAKULUT	-246 400	0	-246 400	-238 795	7 605	3,09%	96,91%

10.5 Kirjastotoimi

Toimielin: **Sivistyslautakunta**
Tehtäväalue: **640 Kirjastopalvelut**

Toiminta-ajatus

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 6 §).

Laadukkaat kirjastopalvelut parantavat Someron elinvoimaisuutta edistämällä ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisemällä esimerkiksi syrjäytymistä. Somerolla kirjasto toimii aktiivisesti osana Kiiruun kampusaluetta edistäen lasten ja nuorten lukemista ja samalla parantaen koulussa ja opinnoissa menestymistä. Kiiruun koulun lisäksi kirjasto panostaa yhteistyöhön muiden koulujen, varhaiskasvatuksen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Somerolaisten lisäksi myös muut lähialueiden asukkaat sekä Someron kesäasukkaat tuntevat Someron kirjaston laadukkaat palvelut, mikä lisää Someron vetovoimaisuutta.

Toiminta

Kirjasto on Somerolla paikkakuntalaisten arvostama ja ahkerasti käyttämä palvelu. Vuonna 2021 koronapandemian vaikutukset kirjaston palveluihin ja käyttöön olivat merkittävät. Tilastoluvuissa näkyy selkeästi kirjaston palvelujen rajoitustoimenpiteet.

Kirjaston tapahtumat olivat tauolla 1.1.-1.9.2021 välisen ajan eli suurimman osan vuotta. Kirjastoauto oli poissa liikenteestä kolme kuukautta huoltotoimenpiteiden ja uuden kuljettajan rekrytoinnin vuoksi. Tämä näkyy kirjastoauton kävijä- ja lainamäärissä sekä kokonaisaukiolotunneissa. Syksyllä käynnistyivät normaalit viikkotapahtumat ja koulu yhteistyö, tosin kävijämääriä ja ryhmäkäyntejä rajoitettiin yhä koronaepidemian vuoksi.

Lainausten määrä kuitenkin nousi edellisvuodesta. Kirjastossa käydään vähemmän kuin ennen koronapandemiaa, mutta aineistoa lainataan enemmän kerralla. Lasten kaunokirjallisuutta lainattiin viime vuonna 17,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Lastenkirjoja lainattiin 2 000 nidettä enemmän kuin ennen pandemiaa vuonna 2019. Tämä osoittaa, kuinka tärkeä laitos kirjasto on somerolaisille, kun kaikki harrastukset ovat rajoitusten vuoksi tauolla, on aikaa ja tarvetta lukea enemmän. Asiakkaat ovat myös oppineet varaamaan aineistoa kotoa käsin, mikä on hyvä kehityssuunta ajattelun tulevan omatoimikirjaston käyttöä.

Lainausluvuissa hienoinen muutos alaspäin oli musiikkiäänitteiden lainauksessa. Erilaisten suora-toistopalvelujen suosio näkyy musiikkiäänitteiden suosiossa tällä hetkellä. Toisaalta nuotteja lainattiin edellisvuotta enemmän, samoin Celia-äänikirjoja, jotka saatiin luetteloitua, lainattiin 40 % edellisvuotta enemmän. Kokonaislainaluku oli huomattavasti parempi kuin edellisenä vuonna ja alkaa lähestyä pandemiaa edeltävää tasoa. Kirjastoauton lainaluvuissa ei päästy edellisten vuosien tasolle, koska auto liikennöi vain 9 kuukautta vuonna 2021.

E-kirjoja ja e-äänikirjoja hankittiin muutama lisenssi enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta niiden lainausmäärä ei kasvanut ja e-aineistojen käyttäjiä on kuitenkin edelleen vain murto-osa asiakkaista. Vuonna 2021 näkyikin perinteisten kirjojen lainausmäärän nousu edelliseen vuoteen. Ihmisillä on tarve käydä kirjastossa ja hakea sieltä perinteinen kirja luettavaksi. Verkkoasiointi verkkokirjastossa (aineiston etsiminen verkkopalvelusta somero.finna.fi, lainojen uusiminen ja varaaminen) kasvoi edellisvuodesta 13 %. Kirjastossa kävi 94 078 asiakasta eli 23 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Ensimmäisenä pandemiavuonna kävijämäärä putosi 40 % ja nyt nousi 23 % eli olemme 17 % jäljessä kävijämäärässä pandemiaa edeltävästä tasosta. Kirjaston fyysiseen kävijämäärään vaikutti koko kevään jatkunut tapahtumien järjestämiskielto.

Vaikka tapahtumia järjestettiin vain neljän kuukauden ajan eli murto-osa tavallisen vuoden määrästä, järjestettiin koululaisille tiedonhankinnan opetusta ja lukemiseen innostavaa kirjavinkkausta suhteellisen paljon, kiitos kahden hankkeen. Näihin kirjastossa järjestettyihin käyttäjäkoulutuksiin osallistui yhteensä 1242 lasta ja nuorta. Tämä antaa hyvät eväät somerolaisille nuorille koulussa ja jatko-opinnoissa menestymiseen.

Nuortenkirjastotyövirkailla ja lastenkirjastohoitaja kehittivät uusia tapoja opettaa tiedonhakua ja tarpeen mukaan tarjosivat opetusta verkossa.

Vapaa-ajan säännöllisenä toimintana tapahtumarajoitusten poistuessa syyskuussa jatkoivat senioreiden Muistikammari, pienten lasten Nallejengin satukerho sekä käsityöihmisten Neule & novelli-illat. Taide- ja muita näyttelyitä oli kirjaston Parvigalleriassa ja muualla kirjastossa esillä huhtikuusta loppuvuoteen 9.

Pääkirjaston omatoimikäyttöä edistettiin vuoden 2021 aikana jatkamalla lehtisalin itsepalvelukäyttöä aamuisin ennen kirjaston avaamista sekä ottamalla käyttöön hankerahoituksella ostetut lainaus- ja palautusautomaatit. Varsinainen omatoimikirjastoprojekti suunniteltiin, hankintoineen ja korjaustöineen siirrettiin vuoteen 2022, koska kirjastosta puuttui virassa toimiva johtaja. AVI:lta saadulle hankerahalle, 14 900 euroa, saatiin jatkoaikaa vuoden 2022 loppuun. Kirjasto sai johtajan joulukuussa 2021 ja omatoimihanke pääsee etenemään.

Alakoululaisille suunnattu ”Tarinat tutuiksi itse tehden”-hanke jatkui, tosin koronapandemia rajoitti ryhmätyöskentelyä. Hankkeessa saatiin pidettyä kahdeksan ulkopuolisen vetämää pajaa ja niihin osallistui 174 lasta. Hanke sai jatkoaikaa vuoden 2022 loppuun asti.

Yläkoululaisille suunnattu Lukemisen salaisuutta etsimässä –hanke saatiin onnistuneesti päätökseen. Hankkeen aikana kehitettiin uusia keinoja yläkouluikäisten lukemisen edistämiseen sekä tiedonhaun opetukseen. Kahdeksasluokkalaiset kävivät kirjastossa tiedonhakua opettelemassa hankkeessa luodun pakopelin avulla. Yläkoululaisille järjestettiin lukemista kannustavia työpajoja, joihin osallistui yhteensä 225 nuorta. Lisäksi koululaisille järjestettiin mm. fantasia-, kauhu- ja tietokirjavinkkausta. Vinkkauksiin osallistui yhteensä 437 oppilasta. Syksyllä järjestettiin Halloween-tapahtuma, johon osallistui 120 henkeä. Kaikkiaan hanke edisti Kiiruun alueen eri toimijoiden yhteistyötä. Tärkein tavoite: nuorten innostaminen lukemaan sekä kirjaston käyttöön, toteutui myös. Suositusten miesesiintyjien myötä myös pojille välittyi kuva siitä, että lukeminen on hieno harrastus.

Kirjaston lukudiplomiin varattu summa käytettiin ja sillä tehtiin alkuvuonna pienten lasten perheille ja päiväkodeille suunnattu Perhelukudiplomi sekä koululaisille Kesälukudiplomi, jonka suorittamiseen kannustettiin vinkkaamalla lukudiplomikirjoja. Syksyllä lanseerattiin vielä yläkoululaisille oma lukudiplomi. Lukudiplomien markkinointi jatkuu ja suorittajamäärät kasvavat jatkossakin.

Suoritteet	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Kokoelman koko (1000 kpl)	100	100	100
Lainaukset (1000 kpl)	140	125	125
Fyysiset käynnit (1000 kpl)	130	77	94
Verkkokäynnit (1000 kpl)	30	40	44
Käyttäjäkoulutukset, tapahtumat ja näyttelyt (kpl)	200	63	53 *)
Mittarit			
Hankinnat/(asukasluku/1000)	530	561	478
Lainaus/asukas	16	13,4	14,5
Käynnit/asukas	14	9	11
Taloudellisuus (=henkilöstökulut + aineistokulut)/ (käynnit+lainaus)	1,7	2,2	1,95

*) Tapahtumakielto 1.1.-31.8.2021

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Laadukas kirjastotoiminta

Mittari: Valtakunnalliset vertailuluvut (julkaistaan 1.4.2022)

Toteutuminen: Toteutui.

Tavoitteen toteutuminen voidaan todeta 1.4.2022, kun saadaan valtakunnalliset vertailuluvut. Ke-väällä 2021 koronarajoitukset ovat vaikuttaneet kirjaston toimintaan eri tavoin. Lehtilukusali ja luku-paikat ovat olleet poissa käytöstä toukokuulle asti ja kirjaston tapahtumat ovat olleet tauolla. Kirjas-ton aineiston lainaus, palautus ja varauspalvelut ovat toimineet normaalisti. Rajoituksilla on ollut vai-kutusta kirjaston lainaus- ja kävijämääriin niitä hieman vähentäen. Valtakunnallisesti tilanne on kos-kenut kaikkia kirjastoja.

Tilastojen valossa on kokonaislainaus kasvanut edellisestä vuodesta 7,4 % (vuonna 2020: 116 481 ja nyt vuonna 2021: 124 096). Kirjojen lainaus on kasvanut edellisestä vuodesta 10 % ja lastenkirjo-jen 17,2 % ollen nyt suurempaa kuin ennen koronaepidemiaa. Fyysisesti kirjastossa käytiin 94 078 kertaa (vuonna 2020: 76 591) eli käynnit lisääntyivät 23 %. Käynnit putosivat 40 % ensimmäisenä pandemiavuonna eli nyt ollaan käynneissä 17 % jäljessä koronaa edeltävästä ajasta. Ihmisillä on siis tarve käydä kirjastossa, lainata fyysisiä kirjoja ja lukea.

2. Palveluiden joustavuuden kehittäminen

Tavoitteena oli ottaa käyttöön lisää kirjaston omatoimikäytön mahdollistavia ratkaisuja ja saattaa 2020 aloitetettu omatoimikirjastoprojekti loppuun.

Mittari: Käyttöön otetut ratkaisut; asiakaspalaute sekä muutokset käyttäjämäärissä.

Toteutuminen: Ei toteutunut.

Ei toteutunut vuonna 2021, vaan omatoimikirjastoprojekti siirtyi vuodelle 2022. Kirjastolle myönnettiin keväällä 2020 valtionavustus lainaus- ja palautusautomaattien hankintaan (7000 €). Vuoden 2021 alussa saatiin 2 automaattia käyttökuntoon. Vuoden 2020 lopussa saatiin laajemman omatoimikäytön mahdollistavan tekniikan hankkimista varten avustusta AVI:lta 14 900 €. Tekniikan hankkiminen siirtyi kokonaan vuodelle 2022. Organisaatiomuutokset ja kirjastonjohtajan puuttuminen vuonna 2021 ovat vaikuttaneet hankkeen kokonaisaikatauluun. Hanke on nyt käynnistetty uuden johtajan myötä.

3. Ajasta ja paikasta riippumattomien lukemisen edistämisen muotojen kehittäminen

Kirjaston perinteisiä lukemisen edistämisen tapoja ovat esim. kirjallisuustapahtumat ja kirjavinkkaus koululaisille. Kehitettiin uusia ajasta ja paikasta riippumattomia keinoja lukemisen edistämiseen: erilaisia uusia lukudiplomeja (mm. lapsiperheiden perhelukudiplomi, yläkoulun lukudiplomi), luku- ja haastekampanjoita sekä e-aineistojen markkinointia.

Mittari: Lukudiplomien suorittajamäärät ja asiakaspalaute, järjestetyt luku- ja haastekampanjat ja niiden osallistujamäärät, e-aineistojen käyttäjämäärät.

Toteutuminen: Toteutui.

Tavoitteet erilaisista lukemisen edistämisen keinoista toteutuivat. Syksyllä lanseerattiin yläkoululaisille suunnattu lukudiplomi ja tammikuussa 2021 pienten lasten perheille ja päiväkodeille suunnattu Perhelukudiplomi. Lukudiplomien markkinointi jatkuu eikä suorittajamäärästä ei ole vielä tarkkaa tietoa. Lapsille ja nuorille on järjestetty luku- ja haastekampanjoita ja kesälukukampanja. E-aineiston markkinointia on tehostettu ja Epressin (e-lehtitietokanta) käyttö on kasvanut 24 % (vuonna 2020: 3 387 lukukertaa ja vuonna 2021: 4 194 lukukertaa).

Lisäksi Lukemisen salaisuutta edistämässä –hanke saatettiin loppuun. Hanke lisäsi nuorten kiinnostusta lukemiseen ja tarjosi mm. miesmallia lukemisesta. Hanke myös lisäsi Kiiruun kampusalueen yhteistyötä kirjaston, koulun ja nuorisotoimen kesken. Tiedonhaun opetusta uudistettiin kehittämällä oma pakohuonepelejä, jota koululuokat pääsivät pelaamaan kirjastoon.

Talousluvut

640 KIRJASTOPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	12 546	0	12 546	11 651	-895		
TOIMINTAKULUT	-494 100	0	-494 100	-474 237	19 863	4,02%	95,98%
TOIMINTAKATE	-481 554	0	-481 554	-462 586	18 968	3,94%	96,06%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-241 500	0	-241 500	-220 828	20 672	8,56%	91,44%

10.6 Vapaa-aikapalvelut

Toimielin: **Sivistyslautakunta**
Tehtäväalue: **650 Vapaa-aikapalvelut**

Talousluvut

650 VAPAA-AIKA-PALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	463 320	0	463 320	304 544	-158 776	-34,27%	65,73%
TOIMINTAKULUT	-862 500	20 000	-842 500	-783 403	59 097	7,01%	92,99%
TOIMINTAKATE	-399 180	20 000	-379 180	-478 860	-99 680	-26,29%	126,29%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 600	0	-12 600	-12 600	0	0,0%	100,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	92	92		
TOIMINTAKULUT	-1 046 400	0	-1 046 400	-1 069 259	-22 859	-2,18%	102,18%

Sivistyslautakunnan vapaa-aikapalvelujen –tehtäväalueen määrärahoja ja tuloarviota seurataan kolmella eri vastuualueella. Vastuualueet ovat seuraavat:

6500	Vapaa-aikatoimen hallinto
6600	Liikuntatoimi
6700	Nuorisotoimi
6800	Kulttuuritoimi

10.6.1 Vapaa-aikatoimen hallinto

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 650 Vapaa-aikapalvelut
Vastuualue: 6500 Vapaa-aikatoimen hallinto

Talousluvut

6500 VAPAA-AIKATOI- MEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poik- keama	Poikk- %	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-10 600	0	-10 600	-6 369	4 231	39,92%	60,08%
TOIMINTAKATE	-10 600	0	-10 600	-6 369	4 231	39,92%	60,08%
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	0 %	0 %

10.6.2 Liikuntatoimi

Toimielin: **Sivistyslautakunta**
Tehtäväalue: **650 Vapaa-aikapalvelut**
Vastuualue: **6600 Liikuntatoimi**

Liikuntapalvelut siirtyivät 1.1.2021 kaupungin hoidettaviksi. Liikunta ry:n henkilökunta siirtyi kaupungin työntekijöiksi yt-neuvottelujen jälkeen.

Liikuntapalveluiden vuoden 2021 henkilöstö

Asiakaspalveluvastaava, asiakaspalvelutyöntekijä, uimavalvoja 3, uimaopettaja, liikunnanohjaajia 3 (yksi hankeohjaajana Avi:n rahoitus) sekä yksi vapaapäivien määräaikainen työntekijä.

Aikaisempi hallimestarin työ siirtyi uimavalvontaan ja laitospies siirtyi teknisen toimen alaisuuteen, myös yksi uimavalvoja tekee 50% uimavalvontaa ja 50% kenttätyöntekijänä kesäisin.

Liikuntakoordinaattorille siirtyi helmikuussa nuorisopalveluiden esihenkilötehtävät ja nimike muuttui vapaa-aikapäälliköksi.

Liikuntatilat

Korona sulki liikuntatilat ja aikuisten liikuntaharrastamisen alkuvuodeksi 2021. Lasten- ja nuorten harrastaminen jatkui, kuten myös koulujen uimaopetus. Syksyllä 2021 harrastaminen ja liikuntatilat saatiin laajemmin käyttöön ja toiminta rajoitetusti aloitettua. Liikuntapalvelut teki yhteistyötä teknisen toimen kanssa liikuntapaikkojen hoidossa ja niistä tiedottamisessa

Liikuntasalien käyttöasteen 2021 elokuu-joulukuu:

Salit ovat pääosin koulujen käytössä arkisin klo 8 -15. Käyttöasteissa huomioitava monitoimitalon osalta, ettei koulu varaa kaikkia aamupäivätunteja. Viikonloppuisin kaikilla saleilla on vähemmän käyttöä. Tilavaruskalenteri Julius otettiin käyttöön keväällä 2021.

Monitoimitalon palloilusali	63,85 %
Kiurun koulu	67,8 %
Joensuun koulu	62,7 %
Kirkonmäki	50,5 %

Liikuntapalvelut organisoivat useita erilaisia hankkeita ja ohjelmia vuonna 2021. (Sisältyvät sivistystoimen kokonaishanke määrään, osa hankkeista on yhteisiä muiden toimialojen kanssa)

- Voimaa vanhuuteen (Ikäinstituutin ohjelma)
- Arkeen Voimaa (Kuntaliiton ohjelma)
- Harrastamisen Suomen malli (Avi:n hankerahoitus)
- Liikuntaneuvonta (Avi:n hankerahoitus)
- Varhaiskasvatuksen liikuntahanke (Avi:n hankerahoitus)

Näiden hankkeiden ja ohjelmien lisäksi liikuntapalvelut järjestivät ohjattua liikuntaa ensisijaisesti ikääntyville ja erityisryhmille. Kesällä toteutettiin lasten päiväleiri ja muuta toimintaa yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa.

Voimaa vanhuuteen

Somero kaupunki valittiin Ikäinstituutin kolme vuotta kestäväan Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmaan keväällä 2021. Voimaa vanhuuteen -ohjelma edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia, itsenäistä suoriutumista ja osallistumista ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja liikuntaneuvonnasta, ryhmäliikunnasta ja ulkoilusta. Huhtikuussa pidettiin ensimmäinen palaveri Voimaa vanhuuteen yhteistyöryhmän kesken. Yhteistyöryhmään kuului Someron kaupungin vapaa-aikapäällikkö Saija Ahola, kotihoidon esimies Mari Paasikivi, perusturvajohtaja Marjaana Sorokin, koulutuskoordinaattori Riitta Ryhtä, Someron Sykkeen Mari Laine ja Eläkeliiton Someron yhdistyksen Pertti Tamminen. Elokuussa Someron kaupungin uusi liikunnanohjaaja Eeva-Maija Kara tuli mukaan Voimaa vanhuuteen yhteistyöryhmään.

Voimaa vanhuuteen toiminta 2021

Touko-syyskuussa toteutettiin penkkilenkki Akustinpuistoon. Penkkilenkki oli noin 600 metriä pitkä ja sen varrelta löytyi kahdeksan penkkiä tehtävineen. Penkkilenkin tehtävät olivat toteuttaneet vuorokuukausin Someron kaupungin liikuntapalvelut, päihde- ja mielenterveysyksikkö, kirjasto sekä seurakunta. Ryhmäliikunnat alkoivat elokuussa ja tällöin Voimaa vanhuuteen kohderyhmälle oli suunnattu erityisesti Sykkeen tarjoama Vire-Lavis, liikuntapalveluiden tuolijumppa sekä matalan kynnyksen vesijumppa +75. Syyskuussa yhteistyöryhmä kokoontui vastaamaan Ikäinstituutin alkukartoituskyselyyn. Lokakuussa 5.10. järjestettiin Iäkkäiden ulkoilupäivä yhteistyössä Someron seurakunnan ja Eläkeliiton Someron yhdistyksen kanssa. Iäkkäiden ulkoilupäivässä oli noin 50 osallistujaa. Lokakuussa Liikuntapalveluilta liikunnanohjaajat Mira Teräväinen ja Eeva-Maija Kara osallistuvat Ikäinstituutin iäkkäiden voima- ja tasapainoharjoittelu kouluttajakoulutukseen. Loka- ja marraskuussa pidettiin Ulkoiluystäväksi iäkkäälle koulutus uusille ulkoiluystävälle yhteistyössä Someron seurakunnan kanssa. Joulukuussa suunniteltiin Voimaa vanhuuteen kohderyhmälle tarkoitettuja Voit-Tas-tehoharjoitteluryhmiä. Joulukuussa saatiin myös Ikäinstituutilta alkukartoituksen tulokset, jonka perusteella Voimaa vanhuuteen toimintaa lähdetään kehittämään tulevana vuonna.

Arkeen voimaa

Someron kaupunki päätti ottaa Arkeen Voimaa –toimintamallin käyttöönsä vuonna 2021 ja kaupungin liikuntapalvelut valikoituivat toimintamallin vastuutahoksi. Arkeen Voimaa on näyttöön perustuva itsehoidon ryhmätoimintamalli. Ensimmäinen ryhmä piti toteuttaa keväällä, mutta koronan vuoksi ryhmää jouduttiin siirtämään syksyille. Liikuntapalveluiden liikunnanohjaaja Eeva-Maija Karasta tuli elokuussa Someron kaupungin Arkeen Voimaa yhdyshenkilö ja hän osallistui neljän päivän Arkeen Voimaa ohjaajakoulutukseen. Ensimmäinen Arkeen Voimaa ryhmä päästiin aloittamaan marraskuussa. Arkeen Voimaa ryhmään voi osallistua enintään 16 osallistujaa/ryhmä. Toimintamalli koostuu kuudesta ryhmätapaamisesta ja ryhmä katsotaan suorittaneeksi, mikäli pääsee osallistumaan neljälle tapaamiselle. Marraskuussa alkaneeseen ryhmään ilmoitautui 12 henkilöä ja ryhmän suoritti 10 henkilöä.

Liikuntaneuvonta

Liikuntaneuvontaa edeltävä liikuntalähete pilottihanke alkoi vuonna 2020. Hanke jatkui vuonna 2021 Liikunnallinen elämäntapa-Liikuntaneuvonta hankkeena. Liikuntaneuvonnan tavoitteena vuonna 2021 oli mahdollistaa liikuntaneuvontaa kaikenikäisille somerolaisille. Liikuntaneuvonnan sisältö muokkautui kunkin asiakkaan tarpeiden mukaisesti sisältäen liikunta, ravinto ja unikonaisuuksia. Asiakkaiden tapaamiskerrat vaihtelivat asiakastarpeiden mukaan.

Toisen hankevuoden myötä asiakkaille avattiin mahdollisuus läheteen lisäksi ottaa yhteyttä suoraan liikuntaneuvojaan. Vuoden 2021 aikana asiakkaita oli yhteensä 74 hlö, joista terveydenhoitohenkilökunnan läheteellä tulleita 47 hlö. Vuoden 2021 asiakkaita miehiä oli ainoastaan 19 hlö. Liikuntapalvelun pariin saatiin myös 10 nuorta. Uusien asiakkaiden lisäksi vuoden 2020 asiakkaiden tapaamiset jatkuivat vuoden 2021 puolelle. Vuoden 2020 asiakkailta oli keskimäärin 5 henkilökohtaista

tapaamiskertaa. Vuoden 2021 asiakkaiden tapaamiskertoja ei voida vielä laskea, koska ne jatkuvat vuoden 2022 puolelle.

Elokuussa myös toinen liikunnanohjaaja alkoi antaa liikuntaneuvontaa. Toisen liikuntaneuvojan myötä asiakkaille mahdollistui nopeampi palveluun pääsy. Liikuntaneuvontapalvelun kehittämis- ja juurruttamistyötä tehtiin kahden liikuntaneuvojan voimin. Palvelupolkua pyrittiin selkeyttämään ja pitämään terveydenhoitohenkilökunta ajan tasalla.

Liikuntaläheteasiakkaille tarjottiin yksilöllisen liikuntaneuvonnan lisäksi viikoittain kokoontuvaa matalan kynnyksen ryhmää. Ryhmä sai alkaa koronasulun vuoksi vasta syyskaudella. Ryhmä kokoontui normaalin ryhmäliikuntakalenterin mukaisesti. Ryhmä päätettiin lopettaa vuoden 2021 loppuun, sillä vuodelle 2022 suunniteltiin uutta ryhmä kokonaisuutta sekä parempaa poltuttautumista jo olemassa oleviin ryhmiin.

Uimaopetus

Koulujen ja varhaiskasvatuksen uimaopetustunteja oli kevät- ja syyskaudella yhteensä 124h. Lisäksi liikuntapalvelut järjesti keväällä 2021 uintikerhoja 2 kpl jotka kokoontuivat 12 kertaa, yhteensä 14h, osallistumiskertoja oli yhteensä 228, Syyskaudella kerhot siirtyivät Someron harrastamisen mallin alaisuuteen maksuttomina harrastukerhoina. Lisäksi koulujen loma-aikoina järjestettiin alkeis- ja jatkouimakouluja 6 kpl, yhteensä 30h, osallistumiskertoja 310.

Someron harrastamisen malli

Hankeaika syyslukukausi 2021

Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle maksuton mieluisa harrastus koulupäivän yhteyteen. Harrastamisen Suomen mallin valmistelut aloitettiin Somerolla jo keväällä 2021, kun hanketta lähdettiin hakemaan. Hankeavustusta saatiin 80 000€, johon päälle kaupungin omavastuu osuus 20 000€. Hankerahoituksesta suurin osa tuli käyttää ohjaajakustannuksiin, osa lohkottiin toiminnan koordinointiin ja yksi suuri kokonaisuus oli harrastuksissa mahdollistetut maksuttomat välipalat.

Harrastuksia saatiin kokoon 37, joiden myötä harrastus oli mahdollisuus tarjota 465 oppilaalle. Harrastukset alkoivat elo-syyskuun vaihteessa 2021. Kaikki suunnitellut harrastukset eivät lähteneet käyntiin vähäisen harrastajamäärän vuoksi. Syksyllä harrastajia saatiin kokoon 230 oppilasta 24 harrastukseen. Vuoden 2021 lopussa harrastajia oli 222. Heistä 40 hlö kertoi, ettei harrasta mitään muuta.

Asiakasmäärät uimahalli ja kuntosali (monitoimitalo) Kuluntaseuranta Ajalta 1.1. -31.12.2021

	Uimahalli	Kuntosali	Yhteensä
Tammikuu	227	0	227
Helmikuu	495	133	auki 22.2. 628
Maaliskuu	1532	837	2369
Huhtikuu	auki 26.4. 1486	246	1732
Toukokuu	4836	605	5441
Kesäkuu	3394	574	3968
Heinäkuu	524	519	1043
Elokuu	auki 9.8. 2954	716	3670
Syyskuu	5404	745	6149
Lokakuu	7315	1118	8433

Marraskuu	6321	1369	7690
Joulukuu	3697	822	4519
Koko vuoden	38185	7684	45869

Liikuntaneuvonta-asiakkaat 2021

Kuukausi	Asiakkaita	Lähetteellä	Miehiä	Naisia
Tammikuu	5		2	3
Helmikuu	4	3	2	2
Maaliskuu	2			2
Huhtikuu	10	6	1	9
Toukokuu	10	8	2	8
Kesäkuu	5	8	1	4
Elokuu	5	4		5
Syyskuu	12	6	6	6
Lokakuu	5	3	3	2
Marraskuu	12	10	2	10
Joulukuu	4	3		4

Ohjatut liikuntaryhmät asiakasmäärät syksy 2021 (kevällä ei ohjattuja ryhmiä)

Syksy-talvi 2021v	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	45	47	48	49	50			yh- teensä
Maanantai																			
Aamu Hidrohex VJ	3	5	3	5	6	5	5	S	9		6	6	6	5	S		J		64
Terapia VJ	10	12	17	19	19	17	24	Y	24	22	23	25	18	21	U	17	O		268
Sydän VJ	13	15	18	22	22	22	26	Y	23	22	18	24	23	21	O	17	U		286
After work VJ	3	6	9	12	12	12	14	S	14	13	14	19	18	19	M	6	L		171
Liikuntaneuvonta	3	3	4	5	7	5	6		5	4	6	5	5	3	I	3	U		64
Kuntosali circuit	2	7	9	9	8	13	16		15	14	17	12	20	12		10			164
Tiistai																			
Ohjaaja kuntosalissa	4	5	11	13	12	11	11	L	13	13	14	14	15	12	14	13	L		175
Kiertoharjoittelu kun.	15	21	20	23	26	24	27	O	26	29	21	27	19	25	18	20	O		341
Tuolijumppa	5	7	7	9	9	10	10	M	12	13	12	13	8	8	6	7	M		136
Soveltava kuntosal	2	5	9	7	7	7	7	A	6	6	6	6	9	5	6	6	A		94
Keskiviikko																			

Liikuntalähete ja liikuntaneuvonta on lähtenyt toimimaan/toimii hyvin koronasta huolimatta. Asiakkaita ohjautuu neuvonnan piiriin mm. terveyskeskuksen kautta, mielenterveysyksikön kautta, etsivän nuorisotyön kautta ja asiakkaiden omien yhteydenottojen kautta. Vuoden alusta uusia asiakkaita liikuntaneuvonnan piiriin on tullut 31 asiakasta ikähaarukalla 14-83 -vuotiaat. Liikuntaneuvonnalle on juuriluotu uudet valtakunnalliset suositukset, joita pyritään jalkauttamaan Someron toteutukseen. Liikuntaneuvontaa pyritään tuoda entistä helpommin lähestyttäväksi tuomalla mainontaa Facebookin lisäksi päivittäisasiointiin.

Koronan takia normaali seuratoiminta oli keskeytynyt kevään 2021 aikana ja sen seuranta ei ole toteutunut, myöskään liikuntapaikkojen käyntitiedot eivät ole kevään osalta ajan tasalla. Liikuntapaikkojen käyttöaste elo-joulukuun välillä oli liikuntasalien osalta seuraava: monitoimitalon palloilusalilla 63,85%, Joensuun koulun liikuntasali 62,7%, Kiiruun koulun liikuntasali 67,8%, Kirkonmäen koulun liikuntasali 50,5%. Tiedot Julius-kalenterista, mihin siirryttiin tilojen varausten osalta keväällä 2021. Uusi liikuntastrategia tekeillä, valmis 2022.

3. Urheilukentän peruskorjauksen suunnittelu ja työvaiheeseen valmistautuminen

Mittari: Peruskorjauksen aikataulun selvittyä toimintojen mitoittaminen mahdolliseen tilojen käyttökäyttöön.

Toteutuminen: Toteutunee.

Urheilukentän katsomo on ollut käyttökiellossa joulukuusta 2020 lähtien. Rakenteita on vahvistettu toukokuussa ja katsomorakennus on käytössä rajoitetusti (rajoitteena tuuli yli 18m/s). Toimintoja ei ole vielä ollut tarvetta mitoittaa käyttökäytön takia.

4. Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman hyvät käytännöt tulevaisuuden toiminnoiksi

Mittari: Hankkeen aikana tehtyjen toimintojen arviointi jatkokäyttöä varten ja resurssien mitoittaminen varhaiskasvatuksen kanssa tehtävään yhteistyöhön mm. kerhotoiminnan ja tapahtumien järjestämiseen.

Toteutuminen: Toteutuu.

Ilo kasvaa liikkuen –ohjelma on nykyään nimellä Liikkuva varhaiskasvatus. Koronan vuoksi kerhotoimintaa ja tapahtumia ei ole pystytty järjestämään kevätkaudella 2021. Hanke sai jatkoa, jonka kautta Liikkuvan varhaiskasvatuksen edistäminen on yhä käynnissä. Hankkeen ohjausryhmä on koontunut aktiivisesti kerran kuussa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on kouluttautunut aluejärjestön tarjoamalla pienten askelten koulutuksella, jotta Liikkuvan varhaiskasvatuksen ideologia pysyisi läsnä arjessa. Ulkoliikuntapaikkoja on pyritty hyödyntämään entistä enemmän tuoden niiden mahdollisuuksia entistä enemmän esille ajatellen lapsiperheitä.

Varhaiskasvatuksen liikkumisen vuosisuunnitelma saatiin uudistettua ja varhaiskasvattajat perehdytettyä uuden vuosisuunnitelman käyttöön. Vuosisuunnitelman oli tarkoitus sisältää perheitä innostava seikkailudiplomi kokonaisuus, mutta valtakunnallisista esteistä johtuen sen käyttöönotto hieman viivästyy.

Vuonna 2021 aluille pantiin 5-vuotiaiden motoriikkakerho, joka on suunnattu motorisia haasteita omaaville lapsille. Kaksi 5-vuotiaille suunnattua motoriikkaryhmää aloitti keskustassa sijaitsevissa päiväkodeissa syksyllä. Motoriikkaryhmä toteutettiin kahdeksan tapaamisen kokonaisuutena, jossa

tehtiin moniammatillista yhteistyötä liikunnanohjaajan, fysioterapeutin ja varhaiskasvatuksenerityisohjaajan kanssa. Motoriikkaryhmän myötä lapsien taidot kehittyivät ja motoriikkaryhmän on tarkoitus jäädä varhaiskasvatuksen vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan.

Syksyllä 2021 avattiin varhaiskasvatuksen ryhmille jälleen mahdollisuus hyödyntää monitoimitalon isoa salia sekä tatamisalia. Päiväkotiryhmät saivat varata yhteisestä varaustaulukosta torstaille vuoroja, joissa liikunnanohjaaja toimi valmisteluapuna. Perhepäivähoitajille oli joka keskiviikko varattavissa tatamisali. Näiden toimien kautta on pyritty lisäämään monipuolisia motorisia taitoja sekä vauhdikasta fyysistä aktiivisuutta varhaiskasvatuksen arkeen.

Talousluvut

6600 LIIKUNTAPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	360 000	0	360 000	240 804	-119 196	-33,11%	66,89%
TOIMINTAKULUT	-553 800	20 000	-533 800	-560 386	-26 586	-4,98%	104,98%
TOIMINTAKATE	-193 800	20 000	-173 800	-319 582	-145 782	-83,88%	183,88%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	92	92		
TOIMINTAKULUT	-858 500	0	-858 500	-861 259	-2 759	-0,3%	100,3%

10.6.3 Nuorisotoimi

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 650 Vapaa-aikapalvelut
Vastuualue: 6700 Nuorisotoimi

Nuorisotoimi on järjestänyt kevään 2021 aikana avoimia nuorten iltoja 13-17-vuotiaille, joissa on myös käynyt satunnaisesti täysikäisiä. Nuorisotoimi on tunnistanut yhdessä Starttipajan kanssa nuorten aikuisten tarpeen nuorisotilan kaltaiselle toiminnalle ja kohtaamispaikalle. Starttipajan ohjaaja yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa suunnittelivat aikuisten nuorten ”nuokkarin”. K-18 nuokkari aloitti syksyllä 2021 Jukolan alakerrassa.

Nuorisotoimi on myös järjestänyt alakoulun 5-6-luokkalaisille avointa toimintaa nuorisotoimen tiloissa SOLU:ssa kerran viikossa. Haasteena on ollut toimintojen yhteensovittaminen Starttipajan toimintojen kanssa sekä koronasta johtuvien henkilörajotusten yhteensovittamisessa. Toiminta keräsi viikoittain 2-6 osallistujaa. Samaan aikaan on runsaasti Suomen mallin kerhoja kohderyhmälle.

Adventurers' Guild –ryhmä on kokoontunut viikoittain pelaamaan roolipelejä sekä suunnittelivat live roolipelin järjestämistä rajoitusten mahdollistaessa. Toiminta on tasaisesti kasvanut ja kerännyt lisää osallistujia. Vaihtuvuutta on vanhemman ikäpolven siirtyessä jatko-opintoihin ulkopaikkakunnille. Osallistujamäärät liikkuvat 5-12 hengen välillä viikoittain.

GameDevs –pelinkehitysryhmä kokoontui alkuvuoden aikana viikoittain kehittämään peliä, jonka puitteissa myös vasta-alkajat pääsivät pelinkehityksestä kärryille. Ryhmän työskentely keskeytyi ohjaajan sairasloman alkaessa ja oli pysähdyksissä loppukevään. Osallistujamäärä vaihteli 3-12 viikoittain.

Kuukausittaisella tasolla järjestettiin anime- ja manga –iltoja nuorille.

Nuorisotoimi jalkautui vapaaehtoisten kanssa nuorten pariin kevään aikana kertaa 10 kertaa. Jalkauduimme Kiiruun puistoon sekä muualle keskustan alueelle. Nuoria kohdattiin vaihtelevasti ja vaihtelevissa olosuhteissa. Toimintaan ei kuitenkaan saatu juuri uusia vapaaehtoisia, joten toimintaa ei enää jatkettu syksyllä 2021. Nuorisotoimi järjesti keväällä ja syksyllä 2021 muutamana lauantai-iltona Sateenkaarinuorten-iltoja, mutta toiminta ei tavoittanut kohderyhmäänsä. Nuorisotilojen sulkuaikana tavoitimme nuoria Discordin ja Instaliven kautta; Instaliven teemat vaihtelivat kokkauksesta kesätyöinfon.

Kesällä nuorisotoimi ja liikunta järjestivät yhdessä lapsille viikon mittaisen päiväleirin (21 osallistujaa) sekä kolme-päiväisen päiväleirin juhannusviikolla (osallistujia 13-18). Tämän lisäksi nuorille järjestettiin pop-up nuokkarit Kiiruun puistossa, Havuharjulla, ja Kirkkojärven rannalla. Taikurikurssi keräsi 11 osallistujaa 8-12-vuotiaita. Telttailukokemusta ja Hiidenlinnan retkeä ei järjestetty vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Loppukesän keramiikkakurssi järjestettiin Kiiruun koululla Somero opiston tiloissa, kurssille osallistui 8 lasta/nuorta. Syyslomaviikolla järjestettiin nuorisolle keilausta (14 osallistujaa), Adventurers' Guild-päivä (5 nuorta) kauhumaskeerauskurssi (6 osallistujaa) ja retki Linnanmäelle (33 nuorta ja 2 aikuista ohjaajien lisäksi).

Nuorisotoimen palvelusuunnitelmaa jäsenneltiin kevään perussuunnitelman kautta sekä seuraavan kauden suunnitelman kautta. Uusia toimintoja testataan nuorten kanssa loma-ajan tapahtumatoimintana ja sen jälkeen mahdollisesti kuukausittaisena toimintana. Tarvittaessa toiminta voidaan ottaa lopulta osaksi viikoittaista toimintaa, jos tarve on osoitettu edellisillä askelilla. Toimintojen lisäämiselle on kuitenkin esteenä henkilöresurssit: vuonna 2021 nuorisotoimessa työskenteli 2 kokopäiväistä nuorisotyöntekijää, 1 kokopäiväinen etsivä nuorisotyöntekijä ja osa-aikainen nuoriso-ohjaaja 11 tunnin viikkopanosella.

Nuorisotoimeen palkattiin uusi erityisnuorisotyöntekijä alkuvuodesta. Samainen henkilö on toiminut myös tiiminvetäjänä yksikössä. Erityisnuorisotyöntekijä on ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa erilaisia teemapäiviä yhdessä kuraattorin ja nuorisotyöntekijän kanssa. Ohjelmassa on ollut niin päihdekasvatusta ala- ja yläkoululaisille, Zemppariyhmän vetämistä, kuin ryhmäytystä lukiolaisillekin. Nuorisotoimen esimies vaihtui alkuvuodesta 2021 kirjastonjohtajan irtisanouduttua, jolloin esimieheksi tuli liikuntakoordinaattori. Työnkuvan muututtua, tarkennettiin myös ammattinimikettä, joka muutettiin vapaa-aikajohtajaksi. Nuorisotoimen tehtävänkuvia tarkastettiin kevään lopulla.

Etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut säännöllisesti kaupungin aikuissosiaalityön yhteistyöpalaveriin. Lisäksi etsivä on tavannut ja tehnyt säännöllistä yhteistyötä yläkoulun oppilashuoltoryhmän kanssa.

Etsivä on ollut myös mukana lukion oppilashuoltoryhmässä.

Keväällä ja alkukesällä Someron nuorisoneuvolan toimintaa on muutettu ja kehitetty, ja etsivä nuorisotyöntekijä otettiin mukaan Nuorisoneuvola-tiimiin. Etsivä on kesällä ja syksyllä käynyt viikoittain pitämässä Nuorisoneuvolaa yhdessä MT-yksikön ja sosiaalitoimen työntekijän kanssa.

Somerolla otettiin muiden kuntien tavoin käyttöön Valpas-järjestelmä, jolla valvotaan laajennetun oppivelvollisuuden nuorien opiskelupaikkojen vastaanottoa ja opinnoissa pysymistä. Etsivälle nuorisotyöntekijälle on annettu tehtäväksi valvoa opiskelupaikkojen vastaanottoa jne. ja saattaa tiedot tarvittaessa sivistysjohtajalle viranhaltijapäätöstä varten.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TP 2020	TP 2021
Nuorteniltojen kävijämäärät (hlö/nuorten ilta)	13	11
Ryhmätoiminta: säännöllisesti kokoontuvien koululaisryhmien ja vapaa-ajan ryhmien määrä	10	5
Tapahtumat, retket ja kurssit	3	13
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	58	44
Starttipajalla asiakkaita	13	15

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Nuorisotyön tunnettuuden lisääminen nuorten ja muiden kuntalaisten keskuudessa

Mittari: Medianäkyvyys, kävijämäärät, asiakas- ja kuntalaispalaute

Toteutuminen: Toteutuu.

Koronatilanteen takia nuorisotoiminta on ollut poikkeuksellista alkuvuoden 2021 aikana. Nuorisotilat ja kerhot ovat olleet tauolla tai toiminta jatkunut rajoitetusti. Loppuvuodesta nuokkaria pidettiin auki normaalisti. Kävijämääriä on seurattu, mutta ne eivät vastaa normaalia toimintaa. Medianäkyvyyttä on saatu mm. lehtijutun (Somero-lehti), Instagram- ja Facebook-päivitysten kautta.

2. Starttipajatoiminnan vakiinnuttaminen ja tunnetuksi tekeminen

Mittari: Luotu ja vakiinnutettu toimivat prosessit ja yhteistyöverkostot, palaute asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta

Toteutuminen: Toteutunut.

Starttipajatoiminta on vakiintunut ja yhteistyö sujuu verkostojen kanssa saumattomasti. Toiminta on löytänyt/ottanut paikkansa sote-/nuorisopalveluiden nivelkohdassa.

3. Koulunuorisotyön ja organisaation kehittäminen sekä nuorten lisääntyneeseen ja muuttuneeseen palvelutarpeeseen vastaaminen

Mittari: Organisaatiomalli, alakouluysteistyön uudet muodot, lauantai-iltojen vapaa-aikatoiminnan kokeilu, jalkautumistoiminnan vakiinnuttaminen sekä viikoittaisen ryhmätoiminnan aloittaminen niille palveluiden ulkopuolella oleville nuorille, joille osallistuminen starttipajan toimintaan päivittäin ei ole vielä sopiva tavoite.

Toteutuminen: Toteutunut.

Jalkautuva nuorisotyö alkoi helmikuussa ja jatkuu yhä tarpeen mukaan mm. koulujen päättymispäivien yhteydessä. Jalkautuva nuorisotyö sai Somerolla nimen "Soihtu" ja sitä toteuttaa nuorisotyöntekijä yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Toimintaan löytyi kuitenkin vain 2 vapaaehtoista, jotka eivät kuitenkaan jatkaneet enää syyskaudella. Vanhempainyhdistyksen kautta ei vapaaehtoisia toimintaan löytynyt. Nuorisotyöntekijät tekivät vuonna 2021 vierailuja alakouluille teemoina esim. seksuaalivähemmistöt ja syrjintä. Nuorisotyöntekijä kävi myös ohjaamassa välituntitoimintaa Kirkonmäen ja Joensuun kouluilla, mutta tästä ei vielä muodostunut viikottaista toimintaa. Lauantai-iltojen vapaa-aikatoiminta aloitettiin "Sateenkaarinuorteniltoina", mutta se ne eivät keränneet nuorisoa. Lauantai nuorteniltoja kokeillaan uudestaan huhtikuussa 2022.

Starttipaja aloitti K18-nuokkarin Jukolassa 2.8.2021. Kävijöinä on ollut varsinkin pajalla jo lopettaneita nuoria, joille kontaktin säilyminen ohjaajiin ja tuttuun tapaaminen on ollut tärkeää.

Talousluvut

6700 NUORISOPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	93 320	0	93 320	59 107	-34 213	-36,66%	63,34%
TOIMINTAKULUT	-210 100	0	-210 100	-136 391	73 709	35,08%	64,92%
TOIMINTAKATE	-116 780	0	-116 780	-77 284	39 496	33,82%	66,18%
POISTOT JA ARVON-ALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
TOIMINTAKULUT	-115 500	0	-115 500	-133 155	-19 655	-17%	117%

10.6.4 Kulttuuritoimi (Someron Kulttuuri yhdistys ry)

Toimielin: Sivistyslautakunta
Tehtäväalue: 650 Vapaa-aikapalvelut
Vastuualue: 6800 Kulttuuritoimi

Toiminta-ajatus

Someron Kulttuuri ry toimi sääntöjensä mukaisesti järjestäen toimintaa ja tapahtumia koronasääntösten sallimissa puitteissa. Koronarajoitukset vaikeuttivat tilaisuuksien järjestämistä huomattavasti. Rajoitusten vaikutusta myös yleisöön on ollut erittäin vaikea ennakoida ja kävijämäärät ovatkin jääneet osittain hyvin pieniksi.

Toiminta

Yhdistyksen johtokunta kokousti vuonna 2021 seitsemän kertaa. Lisäksi järjestettiin kevät- ja syyskokoukset. Kulttuuri ry:llä on yksi vakituinen työntekijä, kulttuurituottaja.

Yhdistyksen toimitilana toimii Someron keskustassa sijaitseva Kiiruun tila. Kiiruun tila on kaikille avoin tila, jossa järjestään esimerkiksi kokouksia, tapahtumia, koulutuksia ja kursseja. Vuoden 2021 aikana Kiiruun taloa käytettiin päivittäisen toimistokäytön lisäksi 284 kertaa erilaisissa tilaisuuksissa.

Kivimakasiinia käytettiin kesällä Heikki Paakkasen Tuomionpäivä näyttelyssä. Näyttely oli avoinna yleisölle 34 päivää.

Someron Kulttuuri on vuonna 2021 tehnyt yhteistyötä omien jäsenyhdistystensä ja Someron kaupungin lisäksi mm. Someron seurakunnan, Someron Kirjaston, päiväkotien ja koulujen sekä esiintyjäryhmien kanssa.

Kiiruun tila

Kiiruun tila oli aktiivisessa käytössä koronatilanteesta huolimatta vuoden 2021 aikana. Koronatilanne kuitenkin vaikutti suuresti tapahtumien kävijämääriin ja tapahtumia jouduttiin myös perumaan vuoden aikana. Jäsenyhdistykset järjestivät Kiiruun talossa kokouksiaan, viikoittaisia harjoituksia ja koulutustilaisuuksia. Someron Kulttuuri järjesti Kiiruun talossa ja puistossa 18 yleisötilaisuutta (konsertteja, esityksiä, matineoita) ja lisäksi tilaisuuksia muualla. Lapsille ja nuorille Kulttuuri järjesti 8 liveesitystä ja yhden striimatun esityksen kaikille ekaluokkalaisille.

Lasten kulttuuritoiminta testamenttivaroin

Someron Kulttuurille myönnettiin Someron kaupungin saamista Marja-Leena Mäkelän testamenttivaroista 30.000€ vuosille 2018-2020. Testamenttivaroja jäi käytettäväksi vielä vuodelle 2021 ja niiden avulla järjestettiin seuraavat tapahtumat:

Keväällä 20.4. järjestettiin kaikille 1.luokkalaisille Tanssiteatteri Glims ja Glomsin livestream –esityksenä Dj Mölytoosa ja Mummo. Esitykseen annettiin oppilaille etukäteen tehtäviä, joita käytettiin varsinaisessa esityksessä.

Tanssivat kesäkulkurit vierailivat Kiiruun puistossa 6.7. kolmella työpajalla ja esityksellä, kaksi kertaa päiväkotiryhmille ja kerran muille kiinnostuneille. Esityksiin ja tanssipajoihin osallistui yhteensä 59 henkilöä.

Pienen Lauuluhlan yhteydessä järjestettiin lastenkonsertti Kiiruun puistossa 21.8. Konsertissa esiintyi tv:täkin tuttu Siina ja Taikaradio-trio. Yleisöä paikalle saapui 107 henkilöä.

Nukketeatteri-Annos saapui Kiiruun taloon 17.10. esityksellään Unelmien lentonäytös, joka esitettiin kahdesti. Esityksiä kävi katsomassa yhteensä 36 katsojaa.

Teatteri Mukamas vieraili Somerolla 19.11. Aholan talossa esityksellään Hiirulainen ja Suuri seikkailu. Esityksiä järjestettiin kaksi kappaletta ja niissä kävi yhteensä 49 katsojaa.

Tapahtumat

Konsertit, matineat ja näyttely

Helmikuun 10. päivä sellotaiteilija Olli Varonen viihdytti soittohetkillään Säästöpankissa, Osuuspankissa, K-Supermarketissa ja Someron Optikassa. Hetket tavoittivat noin 50 kuulijaa.

Näyttelijä Kati Urho vieraili Kiiruun talossa esityksellään Louhi -nainen, mutta ihminen. Esityksiä oli kaksi koronarajoituksista joutuen, mutta siltikin paikalle uskaltautui vain 11 katsojaa.

Pihatalkoot järjestettiin 16.4. yhdeksän henkilön voimin.

Avoimet puutarhat päivää vietettiin Kiiruun puistossa 20.6. Tilaisuudessa muisteltiin Kiiruun puiston historiaa Kaija ja Tommi Parkon johdolla ja Kulttuurin pop-up kahvila oli avoinna talon verannalla. Tilaisuuteen osallistui 21 henkilöä.

Draamallinen kuvaus Kiiruun talon ja tilan menneisyydestä – Kiiruu keskellä kylää – esitykset tuotettiin 28-30.6. Käsikirjoituksesta ja ohjauksesta vastasi Kaija Parko työryhmänsä Mirja Honkanen, Sonja Priimägi ja Liisa Mattila avustamana. Mukana oli 32 näyttelijää ja muusikkoa sekä 12 tanssijaa. Esitys kulki Kiiruun talosta Kiiruun puistoon ja vielä takaisin taloon. Äänentoistosta vastasi Ääni ja Media Oy. Esitystä tukivat Somero –Seura, Someron Säästöpankki, K-Supermarket Härkätie, Forsan teatteri ja Salon teatteri. Neljässä esityksessä katsojia oli yhteensä 181.

Someron Kulttuuri ry Joensuuntie 22 31400 Somero Someron Kulttuuri palkkasi kesämuusikoksi kesäduuni OP:n piikkiin avustuksella 15-vuotiaan oboisti Anni-Elina Varosen. Kesämuusikko työskenteli kesäkuussa välillä 7.-20.6. ja vielä heinäkuussa 6.-8.7. Musiikkihetkiä oli kesäkuussa 16 paikassa ja heinäkuussa 6 paikassa. Kuulijoita oli koko aikana yhteensä 261 henkilöä.

Kivimakasiinissa toteutettiin Heikki Paakkasen Tuomionpäivä –näyttely 1.7-15.8. Esillä oli Paakkasen torakka-aiheisia töitä sekä urkuapparaatti. Paakkanen rakensi näyttelyn poikansa kanssa näyttelyvalvoja Katri Salomäenpään avustuksella. Avajaiset järjestettiin pienesti avajaispäivänä. Näyttely oli avoinna keskiviikosta sunnuntaihin. Näyttelyä kävi katsomassa 643 henkilöä.

Someron Kuvataideyhdistyksen kanssa järjestettiin yhteistyössä Kuvia ja huveja –tapahtuma Kiiruun puistossa 11.7. Aamupäivällä Kuvataide-yhdistyksen järjestämässä konsertissa kuulijoita oli noin 90 henkilöä. Someron Kulttuuri järjesti iltapäivälle Mathias Sandberg trion jazzkonsertin, joka keräsi noin 150 kuulijaa.

Kulttuurikävely järjestettiin 21.7. ja 15.8. Kävely tapahtui Someron vanhalla hautausmaalla. Op-paana toimi Somero-opas Marika Haapala. Kävelyille osallistui 32 henkilöä.

Aerodynaaminen jazzkvartetti vieraili Kiiruun puistossa 5.8. ja keräsi 97 kuulijaa. Pieni Lauuluhla

Pieni Lauuluhla järjestettiin 20.- 22.8. Perjantain konsertissa Kiiruun talossa esiintyivät baritoni Hannu Lehtonen ja pianisti Seppo Hovi Repeileekö Junnu –konsertillaan. Yleisöä oli 39 henkilöä. Lauantain kansanmusiikkikonsertti järjestettiin yhteistyössä Myötätuulen majatalon kanssa heidän teatterissaan. Esiintyjinä olivat Someron Naiskuoro, Eräs paikallinen kansanmusiikkiyhtye sekä

kaustislainen MäSä-duo. Tilaisuuteen osallistui 41 henkilöä. Sunnuntaipäivän lastenkonsertissa Kiiruun puistossa esiintyi Siina ja Taikaradio trio ja yleisöä oli 107 henkilöä. Pieni Laulujuhla päättyi sunnuntai-iltana Somerniemen kirkossa olleeseen Lied-konserttiin Kun kuulen laulun soivan. Konsertti tuotettiin yhteistyössä Someron seurakunnan kanssa ja siinä esiintyivät sopraano Saara Rauvala, baritoni Jussi Vanttinen ja pianisti Antti Haho. Konsertti keräsi 30 kuulijaa.

Kansainvälisesti palkittu Tango del norte –yhtye juhlisti argentiinalaisen tangosäveltäjä Astor Piazzollan 100-vuotispäivää konsertillaan 4.9. Kiiruun talossa. Yhtyeessä soittavat Heikki Hämäläinen, sello, Sami Pirttilahti, bandoneon ja Ville Westergård, piano. Yleisöä paikalle saapui 19 henkilöä.

Aleksis Kiven päivänä 10.10. esitystaiteilija ja lausuja Henry Räsänen esitti Reissumiehen tarinoita Kiiruun talossa 26 henkilölle.

Pekka Leppälän 70-vuotisjuhlakonsertti järjestettiin Kiiruun talossa 28.11. Konsertissa esiintyivät Pekan lisäksi muusikkoystävät Anne Leppälä, Kimmo Hovila, Kimmo Lindegren, Pentti Koskimaa, Leif Lindberg ja Olli Urmas. Konsertin juonsi Leif-Johan Lagerroos. Konsertti keräsi 33 kuulijaa.

Somero Kansallinen veteraanipäivä: Koronatilanteesta johtuen veteraanipäivän juhlaa ei voitu järjestää.

Someron Kulttuurin vappu: Härkäpatsaan lakitus järjestettiin ja esitettiin videostriimattuna yhdistyksen facebook-sivulla. Tilaisuudessa musiikkia esitti Kari Luoto, Olla-Riitta Mäkelä lausui runon ja kulttuurituottaja Eeva Pettersson tervehdyssanat.

Kaatuneitten muistopäivä: Kulttuurituottaja tilasi Someron kaupungin puolesta seppeleet ja varasi seppeleiden laskijoiksi kaupungin edustajat. Lisäksi kulttuurituottaja vastasi yhteydenpidosta seurakuntaan ja kaupunkiin.

Suviheinäviikolla: Someron Kulttuuri järjesti Suviheinäviikon avajaiset Kiiruun puistossa perjantaina 2.7. Avajaisten yhteislaulutilaisuudessa esiintyi pianisti, kapellimestari Jari Puhakka. Tilaisuudessa oli 53 osallistujaa.

Joulukadun avajaiset: Someron yrittäjät järjestivät yhteistyökumppaniensa kanssa joulukadun avajaiset 26.11. Tilaisuuteen osallistui noin 600 henkilöä.

Itsenäisyyspäivän juhla: Päivä alkoi jumalanpalveluksella Someron kirkossa ja sen jälkeen oli seppeleiden laskut. Itsenäisyyspäivän juhla järjestettiin Someron seurakuntakeskuksessa. Tilaisuudessa musiikkia esittivät Maria Mäntymaa ja Marjatta Ilomäki, viulu, Anni-Elina Varonen, oboe ja Olli Varonen, sello. Tilaisuuden avasi Kulttuurin puheenjohtaja Olla-Riitta Mäkelä, seurakunnan tervehdyksen toi kirkkoherra Jaakko Knuutila ja kaupungin kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jutta Varjus. Juhlapuheen piti abiturientti Riikka Silander. Juhlaan osallistui 44 henkilöä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Korkeatasoisten kulttuuritilaisuuksien järjestäminen eri kohderyhmille

Mittari: Tilaisuuksien määrä ja kävijämäärät

Toteutuminen: Someron Kulttuuri järjesti Kiiruun talossa ja puistossa 18 yleisötilaisuutta (konsertteja, esityksiä, matineoita) ja lisäksi tilaisuuksia muualla. Kävijämäärät eri tilaisuuksissa ilmenevät toimintakertomuksesta.

2. Lastenkulttuuritoiminnan jatkuminen

Mittari: Tilaisuuksien ja kävijöiden määrä

Toteutuminen: Lapsille ja nuorille Kulttuuri järjesti 8 live-esitystä ja yhden striimatun esityksen kaikille ekaluokkalaisille. Kävijämäärät eri tilaisuuksissa ilmenevät toimintakertomuksesta.

3. Kulttuurimuseo/Aarikka-museon kartoitus ja suunnitelman tekeminen

Mittari: Hankesuunnitelma

Toteutuminen: Leader-rahoitusta haettiin Jokivarsikumppaneilta, joka myönsi avustusta sekä investointihankkeelle että kehittämishankkeelle. Investointihanke aloitettiin syyskuussa.

Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 26.1.2021 § 9 esittää kaupunginhallitukselle Aholan tilan hallintaoikeutta Someron Kulttuuri ry:lle vuosille 2021-2031 kulttuurigallerian perustamisen mahdollistamiseksi. Kulttuuri ry:lle myönnettiin hallintaoikeus, mikäli hankkeelle saadaan rahoitus. Kulttuuri ry on hakenut maaliskuussa kulttuurigalleriaan rahoitusta Jokivarsikumppaneilta, mutta päätöstä ei ole vielä saatu. Hankkeelle on täten tehty kartoitus ja suunnitelma, mitä tarkennetaan rahoituksen myöntämisen jälkeen.

Talousluvut

6800 KULTTUURIPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	10 000	0	10 000	4 632	-5 368	-53,68%	46,32%
TOIMINTAKULUT	-88 000	0	-88 000	-80 258	7 742	8,8%	91,2%
TOIMINTAKATE	-78 000	0	-78 000	-75 625	2 375	3,04%	96,96%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 600	0	-12 600	-12 600	0	0,0%	100,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
TOIMINTAKULUT	-72 400	0	-72 400	-72 562	-162	0,2%	100,2%

10.7 Varhaiskasvatus

Toimielin: **Sivistyslautakunta**
Tehtäväalue: **660 Varhaiskasvatus**

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen tarjoaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.

Toiminta

Someron varhaiskasvatus rakentuu 5 päiväkodin, perhepäivähoidon ja avoimen varhaiskasvatuksen ympärille. Lisäksi Somerolla on käytössä kotihoidontukeen sidottu kuntalisä.

Somero on osallistunut 5-vuotiaiden maksuttomaan 20 viikkotunnin varhaiskasvatuskokeiluun toimintavuosina 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021. Varhaiskasvatuskokeilu päättyi 31.7.2021. Kokeilun jälkeen käynnistyi 2-vuotisen esiopetuksen kokeilu, johon osallistujakunnat arvottiin. Somero ei ollut arvottujen kuntien joukossa.

5-vuotiaiden maksuttomaan varhaiskasvatukseen esitettiin valtuustoaloite sen jatkamisesta Somerolla ja sivistyslautakunta päätti 11.5.2021 (§42) tarjota maksuttoman varhaiskasvatuksen toimintakaudella 2021-2022 siten että maksuttomuus seuraa esiopetuksen työ- ja loma-aikoja.

Varhaiskasvatus on osallistunut toimintavuoden 2021 aikana eri hankkeisiin. Liikunnallisen elämäntavan hanke, jonka myötä päivitettiin mm. varhaiskasvatuksen liikunnan vuosisuunnitelman. Lisäksi varhaiskasvatus (mukaan lukien esiopetus) on yhdessä alkuopetuksen kanssa ”Lukemisen kulttuurin ja lukutaidon edistämisen” -hankkeessa. Tämä hanke päättyy 31.7.2022.

Tasa-arvon edistämisen hankkeen myötä varhaiskasvatuksella on ollut resurssiavustaja käytössä tilanteisiin, jossa lapsilla on hetkellinen lisätuen tarve.

Vuoden 2021 lopussa varhaiskasvatuksen piirissä oli 292 lasta (vuoden 2020 lopussa 291 lasta), joista esiopetuksessa 85 lasta (v.2020 lopussa 88 lasta) ja perhepäivähoidossa 56 (v.2020 lopussa 55 lasta).

Esiopetuksen 85 lapsesta 14 lasta osallistui vain maksuttomaan lakisääteiseen esiopetukseen ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oli 71 lasta.

Perhepäivähoitajia oli töissä vuoden lopussa 14 hoitajaa (v. 2020 lopussa 13 hoitajaa). Hoitajista vakinaisia oli vuoden lopussa 11 ja 3 määräaikaista. Perhepäivähoitajista 3 on siirtynyt toiselle työkentälle koulutuksen myötä.

Ostopalveluna vuoden 2021 aikana Somero osti kahdelle lapselle varhaiskasvatuspalvelua muista kunnista. Somero myi varhaiskasvatuspalvelua kahdelle Somerolle sijoitetulle lapselle heidän kotikunnilleen.

Päiväkodit ja perhepäivähoito

Leivonpesän päiväkot

Leivonpesän päiväkodissa toimii kuusi päiväkotiryhmää, joista Metsätien esiopetusryhmä on vain esiopetusta tarvitseville lapsille. Vuoden lopussa päiväkodin kuudessa lapsiryhmässä oli lapsia yhteensä 100 lasta (v.2020, 97 lasta).

Leivonpesän päiväkodin lapsista esiopetuksessa oli syksyllä 46 lasta (v.2020, 29 lasta). Päiväkodin lapset jakautuivat joulukuun 2021 lopulla seuraavasti: alle 3-vuotiaita oli 4 lasta hoidossa, 3-5-v. oli 54 lasta ja 6-7v. 42 lasta.

Leppäkertun päiväkoti

Leppäkertun päiväkodissa oli vuoden 2021 lopussa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa yhteensä 17 lasta (v.2020, 18 lasta). Esiopetuksessa heistä oli 4 lasta (v. 2020, 3 lasta), joista kaikki tarvitsivat lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi.

Sammalniityn päiväkoti

Sammalniityn päiväkodissa oli vuoden 2021 lopussa lapsia kaikkiaan 17 (v. 2020, 25 lasta), joista esiopetuksessa 7 lasta (v. 2020, 10 lasta). Esiopetuksessa olevista lapsista kuudella oli myös täydentävän varhaiskasvatuksen tarve.

Tuulihatun päiväkoti

Tuulihatun päiväkodissa on neljä ryhmää, joista yksi on vuorohoitoryhmä. Päiväkodin ryhmissä oli vuoden lopulla yhteensä 74 lasta (2020, 70 lasta), heistä vuorohoitoryhmässä oli 19 lasta (v.2020, 17 lasta).

Lapsista 10 oli vuoden lopussa alle 3-vuotiasta (v. 2020 lopussa 5 lasta).

Päiväkodissa oli vuoden lopussa 17 esiopetukseen osallistuvaa lasta (v. 2020, 25 lasta), joista täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsivat kaikki 17 lasta (v.2020, 21 lasta).

Tervapääskyn päiväkoti

Tervapääskyn päiväkoti on perustettu määräaikaiseksi syksyllä 2017. Sivistyslautakunta päätti (9.11.2021 § 93), että Tervapääskyn päiväkodin kiinteistö pidetään päiväkotikäytössä siihen saakka, kun sinne on sijoittaa lapsia ja tilaa tarvitaan. Päiväkodissa on 2 ryhmää: 21 lapsen ryhmä Leijat, joista 11 lasta oli esiopetuksessa ja lisäksi perhepäivähoidon varahoitoryhmä Varikset.

Varahoitoryhmän päivittäinen määrä vaihtelee riippuen perhepäivähoitajien tasausvapaista, lomista ym. vapaista. Suurin osa varahoitoon tulevista lapsista on alle kolmevuotiaita. Vuoden lopussa varahoitoryhmässä oli vakituisesti hoidossa 7 lasta (v. 2020, 5 lasta).

Esiopetuslukuja yhteensä

Kaikkien yksiköiden esiopetuksen läsnäolopäivien lukumäärä oli yhteensä 13038 pv (v.2020, 10328 pv). Varhaiskasvatuksen järjestämään esiopetukseen osallistui syksyllä 85 lasta eli noin 100 % (v. 2020, 76 lasta) ikäluokasta (lukumäärissä on mukana 11-vuotiset).

Esiopetuskuljetuksien piirissä oli syksyllä 2021 17 lasta (v. 2020, 18 lasta).

Perhepäivähoito

Perhepäivähoidossa päivähoitoa tarjotaan lapselle hoitajan omassa kodissa. Vuoden 2021 lopussa kotona työtä tekeviä hoitajia oli 15 (v.2020, 18), joista yksi oli virkavapaalla.

Perhepäivähoidossa oli vuoden lopussa hoidossa 56 lasta hoitajien kotona (v.2020, 55 lasta). Perhepäivähoidossa alle 3-vuotiaita oli 31 lasta (v.2020, 38 lasta).

Lasten kotihoidontuki ja kuntalisä

Lasten kotihoidon tukea maksettiin vuoden 2021 lopussa 79 lapsesta (v. 2020, 89 lasta) ja yksityisen hoidon tukea neljästä lapsesta (v. 2020, 8 lasta). Lisäksi osittaista/ joustavaa tukea maksettiin 20 lapsesta (v. 2020, 25 lasta).

Tukia sai yhteensä 82 perhettä vuoden lopussa (v. 2020, 90 perhettä).

Kuntalisää sai joulukuun 2021 lopussa 35 perhettä (v.2020, 46), joissa tukeen oikeutettuja lapsia oli 57 (v. 2020, 72).

Kuntalisän vertailu:

Vuoden loppu	Perheitä tuen piirissä	Tukeen oikeutettuja lapsia
2012	67	115
2013	62	100
2014	78	130
2015	71	124
2016	59	107
2017	61	114
2018	65	114
2019	58	91
2020	46	72
2021	35	57

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Varhaiskasvatussuunnitelman ja laadunhallintajärjestelmän jalkauttaminen

Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja arvioinnin toteutuminen varhaiskasvatuksen arjessa.

Mittari: Varhaiskasvatussuunnitelma ja laadunhallintajärjestelmä otettu käyttöön

Toteutuminen: Varhaiskasvatussuunnitelma on käytössä ja suunnitelma sisältää varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin.

2. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen

Yhteistyön kehittäminen edelleen perusturvan kanssa (esim. lastensuojelu)

Mittari: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman käyttöönotto, uusien toimintamallien käyttöönotto

Toteutuminen: Osin toteutunut ja lapsiperheen palveluohjausta on tehostettu, joskin korona rajoittanut yhteistyömuotojen kehittämistä. Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat ottaneet syksystä 2021 käyt-

töön ns. Liedon ”puheeksi ottamisen malli”. Kyse on yhdenmukaisesta toimintatavasta, joka toteutetaan huoltajien kanssa käytävässä varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelmakeskustelussa ja toimii näin keskustelunavauksena huoltajien suuntaan.

3. Lapsi ja perhepalveluiden mukainen varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen ennaltaehkäisyä painottaen

Lasten kerhotoiminnan laajentaminen (2 ryhmää) avoimessa päiväkodissa syksystä 2021 alkaen.

Mittari: Avoimen päiväkodin toimintaan osallistuvien määrä ja kerhojen kävijämäärä.

Toteutuminen: Avoimen päiväkodin kerhotoiminta laajeni syksystä 2021 alkaen kahteen (2) ryhmään (kevällä 2021 oli yksi ryhmä). Ryhmät jakautuvat siten, että toinen ryhmä kohdentuu 2 vuotiaille ja toinen 3-4vuotiaille. Kerhot kokoontuvat kerran viikossa 2 tuntia kerrallaan.

Kerhoon osallistujien määrät:

	kevät 2021	Syksy 2021
3-4vuotiaat	7	9
2-vuotiaat		8

Avoimen päiväkodin päivittäiseen asiakasmäärään on vaikuttanut koronan asettamat kokoontumisrajoitukset. Keskimääräisesti osallistujia on ollut 15-21 päivästä riippuen. (aik. ja lapset yht.)

4. Lasten liikunnallisen elämäntavan kehittäminen edelleen (mm. Ilo kasvaa liikkuen)

Lasten liikunnan lisääminen varhaiskasvatuksessa.

Mittari: Liikunnan määrän arviointi ”Ilo kasvaa liikkuen” –ohjelman arviointityökalulla.

Toteutuminen: Arviointi tehty kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä huhtikuussa 2021. Lisäksi varhaiskasvatus on mukana Liikunnallisen elämäntavan – hankkeessa, jonka tavoite on päivittää varhaiskasvatuksen liikunnan vuosisuunnitelma. Hanke toteutetaan yhteistyössä Someronliikuntatoimen kanssa. Varhaiskasvatuksen liikunnan vuosisuunnitelma saatiin päivitettyä syksyllä 2021 ja on käytössä kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä.

Talousluvut

660 VARHAISKASVATUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	395 840	0	395 840	417 259	21 419	5,41%	105,41%
TOIMINTAKULUT	-4 033 100	0	-4 033 100	-3 830 963	202 137	5,01%	94,99%
TOIMINTAKATE	-3 637 260	0	-3 637 260	-3 413 703	223 557	6,15%	93,85%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 400	0	-4 400	-3 307	1 093	24,85%	75,15%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	2 000	0	2 000	3 032	1 032	51,6%	151,6%
TOIMINTAKULUT	-955 300	0	-955 300	-962 714	-7 414	-0,78%	100,78%

11 Tekninen lautakunta

11.1 Tekninen hallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Tekninen hallinto

Toiminta-ajatus

Tekniseen hallintoon kuuluu tietohallinto, toimihenkilöiden palkkoja ja erilaisia asiantuntijapalveluja. Teknisen hallinnon tehtävänä on hallinnollisten palvelujen tuottaminen teknisen toimen palvelujen ja asiakaspalvelun toiminnan varmistamiseksi. Tietohallinnon tehtävänä on välittää, tuottaa ja ylläpitää tietotekniikkaan liittyviä palveluja Someron kaupungin eri toimialoille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

Tietohallinto

1. Lisätään koneiden käytön mittareita ja laajennetaan mittausta myös käyttäjämääriin perustuvien ohjelmistolisenssien käyttöasteiden selvittämiseen.

Välitön kustannusvaikutus: 1 000 € (ohjelmistokulut)

Toteutuminen: Osittain toteutunut. Toteutus jatkunut käytössä olevien laitehallintasovellusten tiedon analysoinnilla. Näissä haasteena aktiiviajan puute. Eli ei saada suoraan tietoa, onko laitetta tarvittu oppitunnilla 10 minuuttia tunnin alussa vai koko oppitunti. Tämän tiedon mittaamiseen kar-
toitetaan muita sovelluksia.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet

Työasemien lukumäärä lautakunnittain (kpl)	TA 2021	TOT 2021	TOT 2020
Hallitus	18	21	21
Perusturva	170	185	180
Sivistys (ei sis. oppilaskoneita)	170	180	156
Lukio* (Windows/Ipad)	75 / 30	50 / 30	
Perusopetus (Windows/Crome/Ipad)	30 / 470 / 180	30 / 455 / 173	50 / 447 / 173
Varhaiskasvatus (Ipad)	75	91	81
Tekninen	30	35	33
Ympäristö	12	12	12

* lukion ja perusopetuksen Ipadit jaettu 50/50 suhteessa yläkoulu / lukio (taideaineet)

Kustannus per työasema lautakunnittain	TA 2021 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Hallitus	216	271	216
Perusturvalautakunta	285	260	285
Sivistyslautakunta (ei sis. oppilaskoneita)	210	198	198
Sivistyslautakunta (oppilaskoneet)			
Tekninen lautakunta	260	213	230
Ympäristölautakunta	270	245	269

Koneiden määrän kasvu on ollut huomattavaa. Perusturvassa on lisätty kannettavia koneita osastoille, lääkäreille ja etäkäyttöä varten. Sivistyksen oppivelvollisuuden laajeneminen on lisännyt konekantaa. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajille on hankittu kannettavat koneet samoin kuin Joensuun koulun opettajille on hankittu henkilökohtaiset kannettavat koneet. Sivistykseen on hankittu myös Chromebook -laitteita ja iPadeja huomattavasti lisää.

Talousluvut

800 TEKNINEN HAL- LINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	19 400	0	19 400	13 017	-6 383		
TOIMINTAKULUT	-1 792 200	0	-1 792 200	-1 495 557	296 643	16,55%	83,45%
TOIMINTAKATE	-1 772 800	0	-1 772 800	-1 482 540	290 260	16,37%	83,63%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	1 285 200	0	1 285 200	1 199 200	-86 000	-6,69%	93,31%
TOIMINTAKULUT	-52 500	0	-52 500	-62 291	-9 791	-18,65%	118,65%

11.2 Tilahallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Tilahallinto

Toiminta-ajatus

Tilahallinnon tulosityksikköinä toimivat kiinteistöjen ylläpito ja vuokraus, tilakeskuksen hallinto, ruokahuolto- ja siivouspalvelut sekä rakennuttamispalvelut. Toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan Someron kaupungin ilmasto-ohjelma sekä kiinteistöstrategia.

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Tilahallinnon toiminta-ajatuksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja hyvätasoiset toimitilat tontteineen kilpailukykyiseen hintaan ja huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyvyydestä ja tuottavuudesta.

Kartoitetaan olemassa olevien kiinteistöjen muutosmahdollisuuksia esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Toiminta-ajatustaan tilahallinto toteuttaa ostamalla, myymällä, rakennuttamalla ja vuokraamalla kiinteistöjä ja huoneistoja tilantarpeiden tyydyttämiseksi mahdollisuuksiensa mukaan. Tilojen hankinta nykyisen tilanteen mukaan painottuu olemassa olevien omien tilojen uudistamiseen ja saneeraamiseen korjausvelkaselvityksen pohjalta niin, että kyetään toteuttamaan muun toimialan palvelun tuottajalle mahdollisimman toimivat alakohtaiset tilaratkaisut ja vuokratuista tiloista pyritään luopumaan mahdollisuuksiensa mukaan. Lisäksi tilahallinto tuottaa erillispalveluina ruoka- ja siivouspalveluja.

Ruokahuolto

Ruokapalvelujen toiminta on lailla säädettyä. Ruoan tarjoamisen tarkoituksena on edistää asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota eri asiakasryhmille ravitsevaa sekä mieltävää ruokaa. Ruokakasvatus on olennainen osa päiväkotien ja kouluikäisten ruokapalveluissa ja ikääntyneille ruokatarjoilu on päivän kohokohta ja auttaa paranemaan sairauksista.

Laadukkailla ruokapalveluilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, arjessa jaksamisen ja elämysten luomisessa. Ruokapalvelujen valttina ja vetoimatekijänä Somerolla on turvallisten, kotimaisten ja lähiruokapainotteisten elintarvikkeiden ja raaka-aineiden käyttö.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda omalta osaltaan toimintaedellytykset kaupungin tiloissa työskenteleville ja toimiville asiakkaille. Siivouspalvelut ylläpitävät ja parantavat tilojen puhautus- ja hygienia- ja siivouksen tasoa vaikuttaen terveyteen, hyvinvointiin sekä toimintaympäristön viihtyvyyteen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

Kiinteistöjen kunnossapito:

1. Ratkaistaan kiinteistöstrategian pohjalta korkean korjausvelan omaavien kiinteistöjen tulevaisuus

Mittari: Lukitaan 2020 toteutuneen strategian pohjalta kiinteistöjen salkkuluokka.

Mittari: Laaditaan korkean korjausvelan omaavien kohteiden osalta toimenpidesuunnitelma aikatauluineen.

Mittari: Käynnistetään laadittu toimenpidesuunnitelma.

Välitön kustannusvaikutus: 0 €

Toteutuminen: Osittain toteutunut. Kiinteistöt on alustavasti luokiteltu, 2021 päivitetyn, korjausvelkalaskelman yhteydessä. Varsinaista toimenpidesuunnitelmaa ei ole laadittu. Kiinteistöstrategia on valmistelussa projektityönä yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun kanssa. Strategian ja toimenpiteiden työstäminen jatkuu vielä mm. oppimisympäristöselvityksen sekä tulevan Sote- ja pelastustoimen uudistuksen pohjalta.

2. Sisäisten vuokrien määrittely- ja laskentatavan uudistaminen siten, että se tuottaa paremman välineen tilakustannusten hallintaan ja vertailuun sekä kannustaa palvelutoimintaa tehokkaaseen ja taloudelliseen tilankäyttöön

Mittari: Valmis uusi laskentatapa sisäisille vuokrille

Välitön kustannusvaikutus: +10.000 €

Toteutuminen: Osittain toteutunut. Uudesta tulevasta vuokran määrittely- ja laskentatavasta on tehty selvitys ja sen pohjalta laskettu uudet sisäiset vuokrat syksyllä 2021. Pohjana laskennalle oli tulevan hyvinvointialueelle siirtyvien toimitilojen oletettu vuokranmäärittelymalli. Joulukuussa 2021 lausunnolle tullut valtioneuvoston asetus hyvinvointialueelle siirtyvien toimitilojen vuokran määrittely- ja laskentamallista, josta kaupunki antanut lausunnon, poikkeaa kuitenkin kaupungille lasketusta mallista ja sisältää tulkinnallisia asioita.

Tavoitteena uudelle vuokranmääritykselle on, että se noudattaisi kaikkien kiinteistöjen osalta mahdollisimman paljon markkinaehtoista vuokraa.

3. Ulkoiset vuokrat tarkistetaan huomioiden kiinteistökustannukset

Mittari: Uudet päivitetty vuokrahinnat

Välitön kustannusvaikutus: 0 €

Toteutuminen: Ei toteutunut. Asiasta on käyty keskustelua ja käsitelty mm. elinvoimatyöryhmässä, mutta asia ei ole toistaiseksi edennyt.

Siivous:

4. Kerätään asiakaspalautetta kustannustehokkuuden parantamiseksi niin, että laatu ja asiakastyytyväisyys säilyvät.

Mittari: Laaditaan asiakaspalautteen pohjalta suunnitelmaa kustannussäästötavoitteista/-toimista ja palvelun laadun kehittämiseksi asiakkaan näkökulmasta.

Välitön kustannusvaikutus: 0 €

Toteutuminen: Ei toteutunut. Resurssit kohdentuivat koronan johdosta työnjohdollisiin tehtäviin. Asiakaspalvelukysely tarkoitus toteuttaa keväällä 2022.

Ruokahuolto:

5. Ruokapalvelun vetovoimatekijöiden vahvistaminen (kotimaiset ja lähiruokaelin- tarvikkeet).

Mittari: Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus kaikista elintarvikkeista. Mittari: Lähi-
ruokaraaka-aineiden %-osuus kaikista elintarvikkeista.

Välitön kustannusvaikutus: 0 €

Toteutuminen: Toteutunut. Kotimaisten elintarvikkeiden osuus elintarvikeostoista on 87,9%. Lähi-
ruokaostojen osuus elintarvikeostoista on 21%.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet:

Kiinteistöjen kerrosalaneliöt	TA 2021 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Kiinteistöjen kerrosalaneliöt (m ²)	60 425	61 303	73 352

Kiinteistöjen k-pitomenot (€)	TA 2021 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Palkat	252 800	200 681	141 127
Rakennusten ja alueiden rakenta- mis- ja kussapitopalvelut	595 750	729 522	735 536
Rakennus- ym. materiaali	198 109	195 855	158 397
Yhteensä (euroa)	1 046 659	1 126 058	1 035 060
Yhteensä (euroa / m²)	17,32 €/m²	18,37 €/m²	14,11 €/m²

Kiinteistöjen hyödykemenot (€)	TA 2021 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	152 980	188 069	155 095
Lämpö	702 500	693 444	541 897
Sähkö	564 900	506 592	476 028
Vesi	96 700	46 404	51 148
Yhteensä (euroa)	1 517 080	1 434 509	1 224 168
Yhteensä (euroa / m²)	25,11 €/m²	23,40 €/m²	16,69 €/m²

	TA 2021 (€/kk)	TA 2020 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Kouluaterian hinta €/oppilas	3,5	3,39	3,47	3,56
Perust. aterian hinta €/henk.	4,15	4,15	3,73	4,01
Lähirookaostot %-osuus	20		21	
Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus	90	90	87,9	82,5

Kevään 2021 ruoanannostelusta aiheutuneet kulut Kirkonmäellä ja Kiiruulla aiheuttivat lisäkuluja. Ateriahinnat laskettu suoritekertoimilla 2021 vuodelta. Kouluaterian hinta ei sisällä välipalan osuutta.

Talousluvut

810 TILAHALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poik- keama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	1 513 328	0	1 513 328	1 502 004	-11 324	-0,75%	99,25%
TOIMINTAKULUT	-6 542 614	-130 000	-6 672 614	-6 318 698	353 916	5,3%	94,7%
TOIMINTAKATE	-5 029 286	-130 000	-5 159 286	-4 816 694	342 592	6,64%	93,36%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-1 980 800	0	-1 980 800	-1 962 682	18 118	0,91%	99,09%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	8 260 050	0	8 260 050	8 267 371	7 321	0,09%	100,09%
TOIMINTAKULUT	-161 500	0	-161 500	-184 498	-22 998	-14,24%	114,24%

11.3 Liikennealueet ja yleiset alueet

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Liikennealueet ja yleiset alueet

Toiminta-ajatus

Katujen kunnossapidossa huolehditaan katuverkoston rakenteellisesta kunnosta, talvi- ja kesäkunnossapidosta ja pyritään siten parantamaan liikenneturvallisuutta.

Katuvalaistuksessa ylläpidetään ja uusitaan olemassa olevaa katuvaloverkkoa sekä rakennetaan uutta.

Puistoalueilla tarjotaan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun ja lisätään viihtyvyyttä asuinalueilla.

Leikkipaikoilla lisätään puistojen käyttöastetta ja tarjotaan kasvaville lapsille virikkeitä fyysiseen aktiviteettiin.

Tori tarjoaa paikan paikallisten tapahtumien pitopaikkana sekä toimii säännöllisenä myyntipaikkana pientuottajille.

Muut yleiset alueet (esim. matonpesupaikat, pulkkamäet) tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden omatoimiseen aktiviteettiin.

Jätehuollossa vanhojen kaatopaikkojen sekä maankaatopaikkojen näytteidenotot ja tilan seuranta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Laaditaan alustavat suunnitelmat vaaralliseksi todettujen liikennealueiden turvallisuuden kohteiden parantamiseksi.

Toteutuminen: Toteutunut. Suunnitelmat on laadittu ja aikataulutettu.

2. Siirretään ulkoliikuntapaikat ja uimarannat huoltokirjaan ja laaditaan niille PT-suunnitelma

Mittari: Siirretty huoltokirjaan ja suunnitelmat laadittu

Toteutuminen: Osittain toteutunut. Kohteet siirretty on huoltokirjaan, mutta pt-suunnitelmat ovat kesken. Huoltokirjaan tiedot siirtänyt rakennusmestari irtisanoutui kaupungin palveluksesta kesällä 2021 ja laadintatyö jäi kesken. Huoltokirjan täydentäminen jatkuu uuden rekrytoinnin myötä.

3. Laaditaan puistostrategia (sisältää puistot, leikkipuistot ja uimarannat)

Mittari: Puistostrategia laadittu

Välitön kustannusvaikutus 2021: 0 €

Toteutuminen: Osittain toteutunut. Somero Syrän -hankkeen yhteydessä laadittu puistoja koskeva strategia.

Leikkipuistojen ja uimarantojen osalta strategia on toteuttamatta. Tarkoitus oli laatia kaikkien em. kohteiden strategia yhtäaikaaisesti, mutta puistojen strategian laadinnan yhteydessä todettiin, että kokonaisuuden hallinnan osalta on parempi keskittyä työssä ensimmäiseksi vain puistojen strategian laadintaan.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet:

	TA 2021 (€/kk)	TA 2020 (€/kk)	TOT 2021 (€/kk)	TOT 2020 (€/kk)
Katujen kunnossapitomenot (€)	274 400	297 980	308 255	171 810
Kunnossapidettävät kaavatiet 56 km	4 900 €/km	5 321 €/km	5 505 €/km	3 068 €/km
Puistojen ylläpitokustannukset (€)	171 800	177 100	126 079	160 943
Puistot 29 ha	5 924 €/ha	6 107 €/ha	4 348 €/ha	5 500 €/ha

Kunnossapidettäviä kaavateitä oli vuonna 2021 56 km ja kevyen liikenteen väyliä 22,5 km. Hoidettavia puistoja oli vuonna 29 ha. Katuvalaistuspisteitä oli vuonna 2021 2100. Puistopuolen henkilöstökulut alhaisemmat, koska puistotyöntekijää ei palkattu vuonna 2021.

Talousluvut

820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	7 700	0	7 700	10 190	2 490	32,33%	132,33%
TOIMINTAKULUT	-681 800	0	-681 800	-642 447	39 353	5,77%	94,23%
TOIMINTAKATE	-674 100	0	-674 100	-632 257	41 843	6,21%	93,79%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-728 800	0	-728 800	-765 041	-36 241	-4,97%	104,97%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-39 500	0	-39 500	-39 544	-44	-0,11%	100,11%

11.4 Vesihuolto

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Vesihuolto

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos perii kunnalta vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti korvauksen yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä (lakimuutos 1.9.2014).

1.1.2018 alkaen huleveden hallinta on siirtynyt kaupungin vastuulle Someron Vesihuolto Oy:ltä, lakimuutoksen 1.9.2014 myötä. Someron Vesihuolto Oy ylläpitää hulevesijärjestelmää asema-kaava-alueella erillisen operointisopimuksen mukaisesti. Yleisellä hulevesimaksulla katetaan hulevesijärjestelmien käyttö-, kunnossapito- ja investointikustannukset.

Talousluvut

830 VESIHUOLTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	163 200	0	163 200	164 838	1 638	1,0%	101,0%
TOIMINTAKULUT	-59 100	0	-59 100	-16 059	43 041	72,83%	27,17%
TOIMINTAKATE	104 100	0	104 100	148 779	44 679	42,92%	142,92%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-138 500	0	-138 500	-134 723	3 777	2,73%	97,27%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-166	0	0 %	0 %

11.5 Suojelutoimi

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Suojelutoimi

Toiminta-ajatus

Alueellisen pelastustoimen järjestäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa.

Talousluvut

840 SUOJELU-TOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	11 675	11 675		
TOIMINTAKULUT	-648 600	0	-648 600	-645 225	3 375	0,52%	99,48%
TOIMINTAKATE	-648 600	0	-648 600	-633 550	15 050	2,32%	97,68%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-138 500	0	-138 500	-134 723	3 777	2,73%	97,27%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	0 %	0 %

12 Ympäristölautakunta

12.1 Ympäristötoimen hallinto

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Ympäristötoimen hallinto

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueittain.

Mittari: Korjatun aineiston välittäminen verohallinnolle.

Tavoitteena oli kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueelta aloittaen. Mittarina tavoitteelle korjatun aineiston välittäminen verohallinnolle.

Toteutuminen: Kiinteistöverotietojen ajantasaistamisen osalta on käyty läpi kiinteistön omistajilta palautuneet kyselylomakkeet. Kiinteistön omistajilta saatujen tietojen, rakennuslupien ja karttatarkastelujen avulla rakennus- ja huoneistorekisteriä ajantasaistettu ja täydennetty. Tarvittaessa tehty maastokäyntejä kiinteistölle. Lopuksi verottajan sekä rakennus- ja huoneistorekisterin tietoja on verrattu keskenään. Selvitystyössä on edetty pääsääntöisesti kyläalueittain.

Vuonna 2021 on selvitystyö Pappilan osalta valmistunut ja Joensuun osalta noin 60%. Lisäksi työ on valmistunut kahden sellaisen erillisen osoitetien (Viinakorventie ja Hiidenharjuntie) osalta joissa on ilmennyt rekisteritiedoissa epäselvyyksiä muussa asiayhteydessä. Verohallinnolle on kertomusvuonna ilmoitettu 194 rakennusta, joista verottajalta aiemmin puuttuvia oli 50 ja 144 korjattavia (pinta-ala). Työ jatkuu edelleen.

Talousluvut

900 YMPÄRISTÖ- TOIMEN HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poik- keama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	400	0	400	0	-400	-100,0%	0,0%
TOIMINTAKULUT	-113 700	0	-113 700	-112 761	939	0,83%	99,17%
TOIMINTAKATE	-113 300	0	-113 300	-112 761	539	0,48%	99,52%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET	-138 500	0	-138 500	-134 723	3 777	2,73%	97,27%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-709	-709	0 %	0 %

12.2 Yksityistietoimi

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Yksityistietoimi

Yksityistietoimen vastuulla on yksityistielain mukainen yksityisiä teitä koskevien tehtävien hoito sekä kaupungin alueella sijaitsevien yksityisteiden kunnossapidon ja peruskorjausten avustaminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapitoavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti.
2. Täydellisenä jätetyt perusparannusavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.
3. Seurataan yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella.

Tavoitteet

Tavoitteena oli valmistella järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi tavoitteena oli seurata yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella, sekä antaa tiekunnille ja yksityisteiden käyttäjille ohjausta ja neuvontaa ympäri vuoden.

Toteutuminen

Tietoimeen asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset valmisteltiin päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti. Tie kuntia ja yksityisteiden käyttäjiä on pyritty neuvomaan aina tarvittaessa. Yksityisten teiden kuntoa on seurattu muiden tehtävien suorittamisen yhteydessä.

Edellä mainitun seurannan lisäksi lautakunnan keskuudestaan valitsevat tarkastajat suorittavat kunnossapitoavustusten hakuun liittyen rakennustarkastajan kanssa erillisen tiekuntien toimintaa koskevan tarkastuksen, joka kohdistuu arvonnassa valittuihin kahdeksaan tiekuntaan. Tarkastukset kattavat koko tiekunnan toiminnan, niin tien kunnossapidon, tiekunnan asiakirjahallinnon, kuin kunnossapitohakemusten sisällönkin osalta.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli kokouksissaan 8 tietoimeen liittyvää pykäläasiaa. Tie kuntien jättämiä kunnossapitoavustushakemuksia valmisteltiin päätettäväksi 173 kpl ja maksettavaksi 173 kpl. Lisäksi tie kuntien jättämiä perusparannusavustushakemuksia valmisteltiin päätettäväksi ja maksettavaksi 5 kpl.

Talousluvut

910 TIETOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	149	149		
TOIMINTAKULUT	-235 800	0	-235 800	-207 400	28 400	12,04%	87,96%
TOIMINTAKATE	-235 800	0	-235 800	-207 251	28 549	12,11%	87,89%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-138 500	0	-138 500	-134 723	3 777	2,73%	97,27%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-300	0	-300	-10	291	96,83%	3,17%

12.3 Rakennusvalvonta

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Rakennusvalvonta

Ympäristölautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Sen alaisena toimii rakennusvalvontatoimisto. Rakennusvalvonnan tavoitteena on turvata hyvän ja viihtyisän rakennetun ympäristön säilyminen sekä edistää hyvää rakennustapaa ja ympäristöönsä sopivan rakennuskannan syntymistä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Rakennuslupahakemukset käsitellään neljän viikon aikana siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon ja pyydetyt katselmukset suoritetaan viikon kuluessa katselmuksen tilaamisesta lukien.
2. Rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kahtena päivänä viikossa osan päivästä.

Tavoitteet

Tavoitteena oli käsitellä rakennuslupahakemukset neljän viikon kuluessa siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon. Tavoitteena oli myös suorittaa pyydetyt katselmukset viikon kuluessa tilaamisesta lukien. Lain edellyttämää rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa oli tavoitteena antaa rakentajille kahtena päivänä viikossa osan päivästä.

Toteutuminen

Rakennuslupahakemukset on pääsääntöisesti käsitelty neljän viikon aikana ja pyydetyt katselmukset on suoritettu tavoitteen mukaisesti viikon sisällä tilaamisesta lukien. Toimistossa tapahtuvaa rakentamiseen liittyvää lain edellyttämää neuvontaa on annettu aina tarvittaessa.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli yhteensä 115 pykälää, joista 12 koski rakennusvalvontaa. Rakennusluvan muutoksia (RM) lautakunta käsitteli 4 kpl. Poikkeamishakemuksia käsiteltiin kertomusvuonna 3 kpl.

Rakennusvalvonta käsitteli 78 rakennuslupahakemusta. Toimenpidelupahakemuksia käsiteltiin 48 kpl ja rakentamiseen johtavia ilmoituksia 77 kpl.

Uusien omakotitalon rakentamiseen johtavia rakennuslupia myönnettiin 3 kpl. Yhteensä rakennusluvilla myönnettiin lupa 5390 kerrosneliömetrin ja 28 130 kuutiometrin uudisrakentamiseen. Lisäksi käsiteltiin 29 kpl rakennusluvan jatkoaikahakemuksia, sekä 9 kpl purkuilmoituksia / purkuluovia.

Rakennuslupiin liittyvissä katselmuksissa käytiin 153 kertaa, joista oli rakennuksen sijainninmerkitsemisiä 17 kpl.

Talousluvut

920 RAKENNUS- VALVONTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poik- keama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	47 226	0	47 226	57 593	10 367	21,95%	121,95%
TOIMINTAKULUT	-72 900	0	-72 900	-60 352	12 548	17,21%	82,79%
TOIMINTAKATE	-25 674	0	-25 674	-2 759	22 915	89,25%	10,75%
POISTOT JA AR- VONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 000	0	-4 000	-3 905	95	2,38%	97,62%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	364	364	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-26 200	0	-26 200	-22 226	3 974	15,17%	84,83%

12.4 Ympäristönsuojelu

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu

Ympäristölautakunta toimii kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

1. Ympäristölupahakemukset käsitellään rutiininomaisissa tapauksissa kolmen kuukauden kuluessa hakemusten jättämisestä. Yhteisluvut ja maa-ainesluvut käsitellään vastaavasti kahdeksan kuukauden kuluessa.
2. Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa mm. tekemällä tarkastuskäynti 16-17 ympäristöluvanvaraisella laitoksella.
3. Ympäristölautakunnan alainen viranhaltija on omalla työpanoksellaan mukana edistämässä ympäristönsuojeluun tehtävää toimintaa toimimalla yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen, Valonian, Varsinais-Suomen –ELY-keskuksen, järvien hoitoyhdistysten ja vastaavien sekä kaupungin oman organisaation kanssa.
4. Ilmasto-ohjelman päivitys yhteistyössä Valonian kanssa

Tavoitteet

Tavoitteeksi oli kirjattu, että rutiininomaisissa tapauksissa ympäristölupahakemukset käsitellään kolmen kuukauden ja yhteisluvut kahdeksan kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Tavoitteena oli toteuttaa ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa mm. tekemällä tarkastuskäynti 16-17 ympäristöluvanvaraisella laitoksella.

Ympäristölautakunnan alainen viranhaltija on omalla työpanoksellaan mukana edistämässä ympäristönsuojeluun tehtävää toimintaa toimimalla yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen, Valonian, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, järvien hoitoyhdistysten ja vastaavien sekä kaupungin oman organisaation kanssa.

Toteutuminen

Kertomusvuonna käsiteltiin yksi ympäristölupahakemus ja yksi ympäristöluvan muutos. Tavoitteeksi asetetut rutiininomaisia tapauksia koskevat käsittelyajat eivät toteutuneet. Kumpaakin hakemusta on kuitenkin täydennetty useaan kertaan ensimmäisen hakemuksen jättämisen jälkeen.

Ympäristöluvanvaraisilla laitoksilla tehtiin 10 valvontakäyntiä. Luvanvaraisia laitoksia valvottiin myös edellisen vuoden toimintaa koskevien raporttien kautta.

Ympäristönsuojelusihteeri ja vs. ympäristönsuojelusihteeri osallistuivat läsnäolo- ja puheoikeudella Paimionjoki-yhdistyksen hallituksen kokouksiin. Joulukuussa ympäristönsuojelusihteeri nimettiin yhdistyksen hallituksen jäseneksi kaudelle 2022-2023. Jätehuoltoon liittyen vs. ympäristönsuojelusihteeri osallistui yhteistyöhön Forssan jätelautakunnan, LoimiHämeen jätehuolto Oy:n ja yhteistyöalueen kuntien ympäristönsuojeluhenkilöstön kanssa. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa tehty yhteistyö Paimionjoen yläosan säännöstelyn kehittämiseksi johti Aluehallintoviraston päätökseen myöntää Someron kaupungille lupa Hovirinnankosken säännöstelypadon osittaiseen purkamiseen, osittaiseen pysyttämiseen ja muuttamiseen pohjapadoksi kivi-

kynnyksineen, alivirtaamauomineen, altaineen sekä kutosoraikkoineen, Rautelankosken kunnostamiseen ja Painion pohjapadon sekä rullaradan rakentamiseen. Vuonna 2021 yhteistyön avulla on lähetetty Vaasan hallinto-oikeuteen asiantuntevat vastineet lupapäätöksen valituksesta johtuen. Ympäristönsuojelusihteeri, ja hänen tilallaan vs. ympäristönsuojelusihteeri, on toiminut varaedustajana Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmässä. Vs. ympäristönsuojelusihteeri on havainnoinut Painiolla sinilevättilannetta Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten ja kuntien yhdessä toteuttamaa valtakunnallista leväseurantaa varten.

Toiminta

Kertomusvuonna lautakunta käsitteli kokouksissaan ympäristönsuojeluun liittyviä pykäläasioita noin 30 kpl. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin 5 kpl.

Lautakunta antoi Vaasan hallinto-oikeudelle lausunnon yhteen yhteislupaan liittyvään valitukseen. Lisäksi annettiin kaksi vastinetta Vaasan hallinto-oikeudelle Aluehallintoviraston myöntämään lupaan. Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle annettiin lausunto yhteen ympäristölupaan liittyen. Uudenmaan ELY-keskukselle annettiin lausunto pohjavesialueen rajauserämuutoksesta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle mahdollisesta nitraattidirektiivin rikkomisesta, Kosken TI kunnalle ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta ja Forssan kaupungin jätelautakunnalle jätetaksasta.

Lautakunta käsitteli yhden ympäristölupahakemuksen ja yhden ympäristöluvan muutoksen. Lisäksi se käsitteli yhden huoltoaseman rekisteröinti-ilmoitukset, myönsi yhden luvan betoni- ja tiilijätteen hyödyntämiseen ja teki kaksi päätöstä, jotka koskivat ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista. Vapautuksia viemäriin liittämistä käsiteltiin lautakunnassa yksi, ympäristönsuojelulain 115 a § mukaisia ilmoituksia yksi ja jätelain 100 § mukaisia ilmoituksia yksi. Lisäksi käsiteltiin yksi ilmoitus toiminnanharjoittajan vaihtumisesta ympäristölupakohteella.

Nitraattiasetuksen mukaisia aumauseräilmoituksia tehtiin lautakunnalle 7 ja ilmoituksia lannan levityksestä poikkeustilanteissa yksi.

Luvanvaraisten laitosten valvontakäyntien lisäksi ovat vs. ympäristönsuojelusihteeri ja ympäristönsuojelusihteeri tehneet erinäisiä valvonta- ja neuvontakäyntejä, jotka koskivat mm. roskaamista ja muita jätehuoltorikkeitä, maisematyöluvan tarvetta sekä maaperän ja vesien mahdollista pilaantumista.

Talousluvut

930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET							
TOIMINTATUOTOT	4 386	0	4 386	9 277	4 891	111,51%	211,51%
TOIMINTAKULUT	-108 000	0	-108 000	-82 596	25 404	23,52%	76,48%
TOIMINTAKATE	-103 614	0	-103 614	-73 319	30 295	29,24%	70,76%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-138 500	0	-138 500	-134 723	3 777	2,73%	97,27%
SISÄISET							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	110	110	0%	0%
TOIMINTAKULUT	-11 600	0	-11 600	-10 359	1 241	10,7%	89,3%

12.5 Yhdyskuntasuunnittelu

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Yhdyskuntasuunnittelu

Kaavoituksen tehtävänä on tuottaa toimivaa ja toteutuskelpoista yhdyskuntarakenteen suunnittelua Someron kaupungin, sekä maankäyttösopimuksiin perustuvien järjestelyin myös yksityisten maanomistajien tarpeisiin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2021

Kaavoitus

- 1. Tavanomaista rakentamista koskevat ja täydellisenä jätetyt suunnittelutarveratkaisuhakemukset valmistellaan päätettäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**

Mittari: toteutunut (keskimääräinen käsittelyaika; kk) / ei ole toteutunut;

- 2. Keskustaajaman osayleiskaavoituksen eteneminen.**

Mittari: kaavaluonnoksen valmistuminen

Mittaus- ja kiinteistöpalvelut

- 3. Rakennusvalvontaviranomaisen mittaustarpeet täytetään.**

Mittari: toteutunut / ei ole toteutunut; keskimääräinen käsittelyaika (vrk)

Maa-ainesvalvonta

- 4. Maa-aineslupahakemukset valmistellaan päätettäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu.**

Mittari: Käsittelyaika (kk); alkaen siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalla.

Toteutuminen

Suunnittelutarveratkaisujen osalta tavoite on toteutunut noin kuukauden valmisteluajassa, keskustaajaman osayleiskaavoituksen osalta tavoite ei toteutunut.

Toiminta

Kaavoitukseen liittyen valmisteltiin kaupungin toimielimiin viisi pykäläasiaa. Suurin yksittäinen työpanos (noin neljä viikkoa) kohdistui Mäkelän alueen asemakaavaehdotuksen viimeistelyyn ja muihin siihen kytkeytyviin työtehtäviin sekä kaavan hyväksymispäätöksestä (valtuusto) hallinto-oikeudelle tehtyyn valituskirjelmään vastaamiseen. Hiidenlinnan alueelle maanomistajan aloitteesta ympäristölautakunnassakäynnistetyin ranta-asemakaavahankkeen hallinnollinen ja muu viranomaistyö työllisti kaavoitusta kertomusvuonna reilun viikon työmäärän verran. Keskustaajaman osayleiskaavoitukseen sisältyviä selvitystöitä valmistui kaksi kappaletta (luonto, arkeologinen). Lisäksi kaavoituksessa perehdyttiin laajaan, rakentamista ja maankäyttöä koskevaan lainsäädännön kokonaisu-

distukseen ja valmisteltiin lausunto ympäristöministeriön laatimaan lakiluonnokseen. Lisäksi annettiin kymmeniä kaavaotteita sekä erilaisia alueiden käyttöön liittyviä tukipalveluita (erityisesti rakentamisen ohjauksen neuvontaa) lukuisille asiakkaille sekä valmisteltiin muutakin aihepiiriin liittyvää materiaalia etenkin organisaation sisäiseen käyttöön.

MITTAUS JA KIINTEISTÖTOIMI

Mittaus ja kiinteistötietopalveluiden tarkoituksena on tuottaa ja ylläpitää kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä osaltaan suorittaa edellä mainittujen aineistojen sekä muiden kiinteistöihin liittyvien aineistojen jakelua.

Tavoitteet

Tavoitteena oli täyttää rakennusvalvontaviranomaisen mittaustarpeet. Mittarina oli keskimääräinen käsittelyaika vuorokausissa.

Toteutuminen

Tavoite on täyttynyt keskimäärin noin kolmessa vuorokaudessa.

Toiminta

Mittaus- ja kiinteistötoimea työllistivät erityisesti paikkatietojärjestelmän uuden sovelluspäivityksen (pilvipohjainen Trimble Cloud 2) ja sähköinen rakennuslupapalvelun (ePermit) käyttöönotto sekä rakennuslupakohteiden sijainnin merkintä- ja valvontamittaukset. Vähäisemmässä määrin kului henkilöresursseja muutama mittauspäivä kunnallisteknisiin työmaa- ja suunnitelmamittauksiin. Maastotyötä tehtiin myös maa-ainesten oton valvonnan ja kaavoituksen sekä muun teknisen toimen tarpeisiin.

Katualueiden lunastamiseen liittyviä hankkeita oli kertomusvuonna poikkeuksellisen suuri määrä vireillä (10 kpl). Näiden hankkeiden työpanoksesta vastasi pääasiassa valtionhallinto (Maanmittauslaitos noin 450 työtuntia), mutta kaupungin osallekin kertyi noin neljän viikon työtunnit. Vähäisemmässä määrin työllistivät mittaus- ja kiinteistötoimea kertomusvuonna hulevesilaskutukseen liittyvät tukipalvelutehtävät sekä muu kaupungin edustamiseen liittyvä maanmittaustoiminta.

Lisäksi mittaus- ja kiinteistötoimi oli omalta osaltaan mukana kaupungin kiinteistökauppoja koskevien asioiden valmistelussa sekä vastasi kaupungin käyttämän ja seutuyhteistyönä ylläpidettävän paikkatietojärjestelmän tietosisällön täydentämisestä ja kehittämisestä. Myös erilaiset kiinteistöjä koskevat selvitystyöt (esim. osoitetietoja koskevat epäselvyydet) työllistivät.

POHJAKARTTA

Tarkoituksena on ylläpitää asemakaavan pohjakarttaa vuosittain (ainakin keskeisimmän tietosisällön osalta). Toistaiseksi tämä on toteutunut.

MAA-AINESVALVONTA

Maa-ainesvalvonnan tehtävänä on suorittaa Someron kaupungin alueella maa-ainesten ottamiseen liittyvää valvontaa sekä valmistella maa-aineslupiin liittyvät asiat maa-ainesvalvontaviranomaisen (ympäristölautakunta) ratkaistavaksi.

Tavoitteet

Tavoitteina olivat maa-aineslupahakemusten päätöksenteko yhdeksän kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä.

Toteutuminen

Vireille tullut lupahakemus valmisteltiin reilussa neljässä kuukaudessa.

Toiminta

Lautakunta käsitteli yhden maa-ainelupakohteen valvontatarkastuksia koskevan asian. Maa-ainesvalvontaan liittyviä maastokäyntejä on suoritettu vuoden aikana 5 kpl. Maa-ainesten ottoon ja sen edellytyksiin liittyen on myös annettu neuvontaa eri maa-ainestoimijoiden ja viranhaltijoiden kesken.

Talousluvut

940 YHDYSKUNTA-SUUNNITTELU	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
ULKOISET TOIMINTATUOTOT	7 100	0	7 100	3 305	-3 795		
TOIMINTAKULUT	-294 100	0	-294 100	-157 233	136 867	46,54%	53,46%
TOIMINTAKATE	-287 000	0	-287 000	-153 929	133 071	46,37%	53,63%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 600	0	-9 600	-9 295	305	3,18%	96,82%
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT	-46 600	0	-46 600	-43 957	2 643	5,67%	94,33%

13 Käyttötalouden toteutuminen

Edellä esitetyistä valtuuston hyväksymien tehtäväalueiden toteutumisvertailuista ilmenevät talousarvioon varatut määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuminen sekä poikkeama toteutumisesta. Alkuperäinen talousarvio ja siihen hyväksytyt muutokset on esitetty erikseen. Määrärahan ylitys talousarviosta on esitetty -merkillä ja alitus ilman etumerkkiä.

Sisäiset menot ovat tilahallinnon laskuttamia sisäisiä vuokria, ateria- ja siivouspalveluiden ostoja, atk-kustannusten ja taloushallintopalvelujen jakoja sekä kopiointimenoja ja muita lautakuntien välisiä palvelujen ostoja. Sisäiset tulot taas ovat vastaavasti laskuttavan yksikön palvelujen myyntituloja.

Poistot talousarvioon verrattuna näkyvät suoraan ao. tulosalueen kohdalta. Poistojen ylitykset johtuvat uusista investoinneista, niitä ei ole perusteltu. Vain ulkoisten menojen ylitykset ja tulojen alitukset on perusteltu.

Seuraavassa on esitetty perustelut olennaisista menojen ylityksistä ja tulojen alituksista valtuuston hyväksymien tehtäväalueiden (sisältää talousarvion muutokset) tasolla.

Kaupunginhallitus

Hallinto Tulojen ylitys noin 47 400 euroa ja menojen alitus noin 77 400. Palkkamenot ja muut toimintakulut toteutuivat arvioitua pienempinä.

Perusturvalautakunta

Kansanterveystyö Tulojen ylitys johtui sosiaali- ja terveysministeriön myöntämistä valtionavustuksista, jotka myönnettiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Someron kaupunki sai em. valtionavustuksia noin 1,1 milj. euroa vuonna 2021.

Erikoissairaanhoito Menojen ylitys noin 147 600 euroa. Erikoissairaanhoidon menot toteutuivat ennakoitua suurempina.

Sosiaalityö Tulojen ylitys noin 70 400 euroa ja menojen ylitys noin 238 000 euroa. Tulojen ylitys johtuu sosiaalihuollon, etenkin vammais- ja mielenterveys- ja päihdehuollon ostopalveluiden kasvusta. Palkkakulut toteutuivat 141 000 arvioitua suurempina.

Kehitysvammahuolto Menojen ylitys noin 101 750 euroa. Ylitys johtuu kalliista hoitajaksoista KTO:n erityisyksiköissä sekä asumispalveluiden tarpeista.

Sivistyslautakunta

Peruskoulutus Menojen ylitys n. 59 200 euroa Palkkakustannusten toteutuminen arvioitua suurempana. Projektisuunnittelijalle on palkattu hankerahalla. Koronan johdosta on jouduttu palkkaamaan sijaisia. Henkilökohtaisten ohjaajien palkkakustannukset ovat lisääntyneet (laskutettavia).

Tulojen ylitys n. 297 500 €
Saadut kotikuntakorvaukset ja myönnetyt valtionavustukset laskivat ennakoidusta määrästä. Myyntituotoissa mm. kotikuntakorvaukset ovat nousseet noin 300 000 euroa.

Varhaiskasvatus

Tulojen ylitys 21 400 euroa.
Varhaiskasvatuksen tuotot kertyvät pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotoista.

Menojen alitus 202 150 euroa.
Varhaiskasvatuksen palvelujen ostot toteutuivat n. 125 780 euroa arvioitua pienempinä mm. hoitopaikkojen osto oli vähäisempää koulun vuoden aikana.

Tekninen lautakunta

Tekninen hallinto

Menojen alitus n. 296 600 euroa. Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 68 700 euroa, ICT-palveluista 191 000 euroa sekä asiantuntijapalveluista 15 800 euroa.

Tilahallinto

Tulojen alitus n. 11 300 euroa. Tulojen alitus johtui pääosin myyntituotoista.

Menojen alitus n. 353 900 euroa. Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 124 500 euroa, elintarvikkeet 20 200, sähkö ja lämpö leudon alkutalven johdosta 71 800 euroa ja vesi noin 50 600 euroa.

Liikennealueet ja yl.alueet

Menojen alitus n. 39 400 euroa.
Alitus johtui pääosin henkilöstökuluista 77 500 euroa ja puhtaanapitopalveluista 85 200 euroa leudon talven johdosta (auraus, hiekoitus ja lumenajo).

Hulevesihuolto

Menojen alitus n. 43 000 euroa koostui pääosin puhtaanapitopalveluista 25 000 euroa, asiantuntijapalveluista 10 000 euroa sekä henkilöstökuluista 5 600 euroa.

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	10 474	10 474	0	0
TOIMINTAKULUT	-22 900	0	-22 900	-36 279	-13 379	-58,42%	158,42%
TOIMINTAKATE	-22 900	0	-22 900	-25 805	-2 905	-12,69%	112,69%
20 TARKASTUSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%
TOIMINTAKULUT	-21 300	0	-21 300	-13 384	7 916	37,17%	62,83%
TOIMINTAKATE	-21 300	0	-21 300	-13 384	7 916	37,17%	62,83%
30 KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	383 900	0	383 900	341 459	-42 441	-11,06%	88,94%
TOIMINTAKULUT	-2 104 740	-71 000	-2 175 740	-1 961 221	214 519	9,86%	90,14%
TOIMINTAKATE	-1 720 840	-71 000	-1 791 840	-1 619 763	172 077	9,6%	90,4%
50 PERUSTURVALAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	5 106 078	300 000	5 406 078	7 014 511	1 608 433	29,75%	129,75%
TOIMINTAKULUT	-37 561 410	-1 270 000	-38 831 410	-39 820 651	-989 241	-2,55%	102,55%
TOIMINTAKATE	-32 455 332	-970 000	-33 425 332	-32 806 141	619 191	1,85%	98,15%
60 SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	1 540 530	0	1 540 530	1 682 306	141 776	9,2%	109,2%
TOIMINTAKULUT	-13 439 900	90 000	-13 349 900	-13 058 575	291 325	2,18%	97,82%
TOIMINTAKATE	-11 899 370	90 000	-11 809 370	-11 376 269	433 101	3,67%	96,33%
80 TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 703 628	0	1 703 628	1 701 724	-1 904	-0,11%	99,89%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 724 314	-130 000	-9 854 314	-9 117 987	736 327	7,47%	92,53%
TOIMINTAKATE	-8 020 686	-130 000	-8 150 686	-7 416 262	734 424	9,01%	90,99%
90 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	59 112	0	59 112	70 324	11 212	18,97%	118,97%
TOIMINTAKULUT	-824 500	0	-824 500	-620 343	204 157	24,76%	75,24%
TOIMINTAKATE	-765 388	0	-765 388	-550 019	215 369	28,14%	71,86%
RAPORTTI YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 793 248	300 000	9 093 248	10 820 798	1 727 550	19,0%	119,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-63 699 064	-1 381 000	-65 080 064	-64 628 440	451 624	0,69%	99,31%
TOIMINTAKATE	-54 905 816	-1 081 000	-55 986 816	-53 807 643	2 179 173	3,89%	96,11%

13.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä vuosikate oli 4,3 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,1 milj. euroa.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 10,8 milj. euroa. Toimintatuottojen toteutumisprosentti oli 119,0 %. Tuotot olivat lähes 1,8 milj. euroa (20,15 %) edellisvuotta suuremmat. Talousarviomuutoksia toimintatuottoihin hyväksyttiin vuoden aikana yhteensä 300 000 euroa.

Myyntituottoja kertyi 2,9 milj. euroa, joka oli lähes 0,4 milj. euroa enemmän, kuin edellisenä vuotena vastaavana ajankohtana. Maksutuottoja kertyi 3,95 milj. euroa, joka oli n. 0,05 milj. euroa enemmän, kuin edellisenä vuotena. Tuet ja avustukset olivat 1,8 milj. euroa ja muut toimintatuotot 2,1 milj. euroa. Tukiin ja avustuksiin on kirjattu mm. työllistettävistä saatu palkkatuki, valtionkorvaus kuntouttavaan työtoimintaan, Kelan työterveyshuollon korvaus sekä erilaisia hanketukia. Muut toimintatuotot kasvoivat noin 0,63 milj. euroa (3,1 %) viime vuodesta. Muihin tuottoihin kirjataan pääasiassa vuokratuottoja. Tämän lisäksi muita tuloja ovat kertaluonteiset muihin tulolajeihin kuulumattomat tulot. Muut toimintatuotot ovat pääasiassa vuokria yht. n. 1,9 milj. euroa, myyntivoittoja 0,03 milj. euroa ja muita sekalaisia tuottoja lähes 0,2 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat v. 2021 talousarviossa noin 63,7 milj. euroa. Talousarviomuutoksia toimintakuluihin hyväksyttiin vuoden aikana yhteensä n. 1,4 milj. euroa.

Ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli noin 64,6 milj. euroa, joka oli 99,3 % talousarviosta. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 3,5 milj. euroa.

Ulkoisista toimintakuluista henkilöstökulujen osuus oli 27,4 milj. euroa (vuonna 2020 25,5 milj. euroa). Henkilöstökulujen toteutuma oli 99,7 % ja ne alittivat talousarvion noin 0,07 milj. eurolla. Varsinaiset palkkamenot olivat noin 22 milj. euroa ja niissä oli kasvua edelliseen vuoteen noin 1,5 milj. euroa. Palkoista on vähennetty sairausvakuutuskorvaukset ja tapaturmakorvaukset. Näiden tulojen osuus oli vuonna 2021 yhteensä 336 409 euroa, vuonna 2020 yhteensä 333 433 euroa, vuonna 2019 yhteensä 280 000 euroa ja vuonna 2018 yhteensä 309 000 euroa. Henkilösivukulujen toteutuma oli noin 5,4 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,3 milj. euroa.

Palvelujen ostojen toteutuma oli 28,4 milj. euroa, joka oli 100,5 % talousarviomäärärahasta. Palveluiden ostot olivat 43,9 % toteutuneista toimintakuluista. Suurimmat menot ovat asiakaspalveluiden ostot 21,2 milj. euroa, muut yhteistoimintaosuudet 1,2 milj. euroa, rakentamis- ja kunnossapitopalvelut 1,1 milj. euroa, ICT-palvelut 1,0 milj. euroa ja matkustus- ja kuljetuspalvelut 1,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon palvelujen ostoon oli varattu noin 12,05 milj. euroa ja lopullinen toteutuma oli yhteensä noin 12,03 milj. euroa. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntakohtaisen tasaerälaskutuksen kuntakohtainen lisämaksuerä oli 58 322,98 vuonna 2021. Vuonna 2021 erikoissairaanhoidon (VSSHP) käyttö oli noin 11,8 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat olivat noin 4,4 milj. euroa, avustukset noin 3,3 milj. euroa ja muut toimintakulut noin 1,2 milj. euroa, jotka ovat suurimmaksi osaksi vuokratuloja.

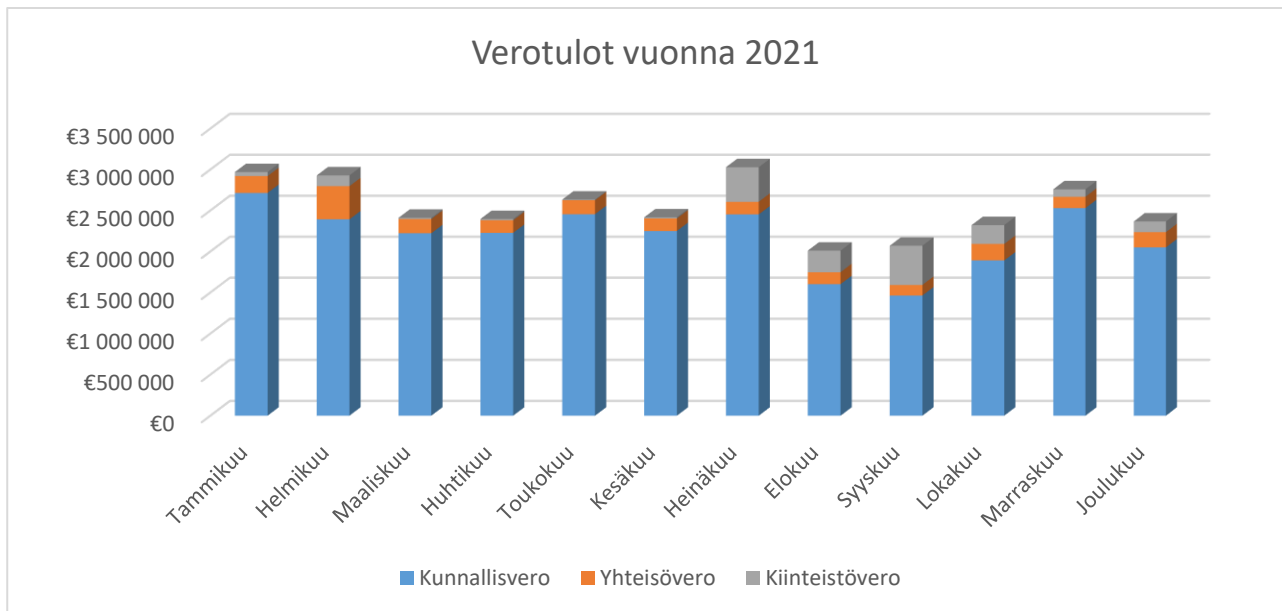
Talousarviossa toimintakate oli noin 54,9 milj. euroa ja talousarviomuutosten jälkeen n. 56 milj. euroa. Tilinpäätöksessä toimintakate oli 53,8 milj. euroa ja se jäi noin 2,2 milj. euroa alle talousarvion. Vuoden 2020 toimintakate oli noin 52,1 milj. euroa.

Verotuloja oli budjetoitu 29,3 milj. euroa ja niitä kertyi noin 30,3 milj. euroa. Vuonna 2020 verotulot olivat noin 28,9 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 1,4 milj. euroa.

Tuloverojen toteutuma oli noin 26,3 milj. euroa ja kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 0,5 milj. euroa. Yhteisöveron tuotto oli noin 2,2 milj. euroa, joka oli noin 0,7 milj. edellisvuotta enemmän. Kiinteistövero kertyi noin 1,8 milj. euroa, joka oli noin 0,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama
Kunnan tulovero	25 655 000	0	25 655 000	26 253 615	598 615
Kiinteistövero	1 818 000	0	1 818 000	1 842 046	24 046
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 787 000	0	1 787 000	2 215 536	428 536
Yhteensä	29 260 000	0	29 260 000	30 311 198	1 051 198

Alla olevassa taulukossa on esitetty verotulojen jakautuminen kuukausittain:

Verovuodelta maksuunpantu veroja valmistuneen verotuksen mukaan:

Verovuosi	Tulovero-%	Verotettava tulo, milj. €	Muutos-%
2012	18,50	21,9	4,5 %
2013	19,00	22,8	4,1 %
2014	19,50	23,9	4,9 %
2015	19,50	23,8	-0,4 %
2016	19,50	23,9	0,6 %
2017	19,50	23,2	-3,4 %
2018	20,00	24,1	4,2 %
2019	20,00	27,5	3,0 %
2020	20,50	28,9	5,1 %
2021	20,50	29,3	1,4 %

Kiinteistöveroprosentit

Verovuosi	Yleinen	Vakit. asuin- rakennus	Muu rakennus
2012	0,60 %	0,32 %	0,90 %
2013	0,70 %	0,32 %	0,90 %
2014	0,70 %	0,32 %	0,90 %
2015	0,80 %	0,37 %	0,90 %
2016	0,80 %	0,37 %	0,90 %
2017	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2018	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2019	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2020	0,93 %	0,41 %	0,93 %
2021	0,93 %	0,41 %	0,93 %

Someron kaupungin vuoden 2021 talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan n. 27,66 milj. euroa. Lopullinen kertymä oli 27,77 milj. euroa. Ylitystä oli noin 0,1 milj. euroa. Kaikkiaan valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta noin 1,5 milj. euroa.

Koronapandemiaan liittyviä tukia Someron kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 1 126 957 euroa.

Korkotuottoja kertyi noin 1 464 euroa. Muita rahoitustuottoja saatiin 99 790 euroa, joista osinkotuottoja oli noin 65 600 euroa ja muita rahoitustuottoja noin 34 000 euroa. Osinkotuotoista Someron Lämpö Oy maksoi 688 euroa, Someron Vesihuolto Oy 14 503 euroa ja Someron Talkkari Oy 19 720 euroa. Lisäksi osinkotuottoja saatiin mm. Lounealta 9 369 euroa, Säästöpankkien keskuspankilta 9 350 euroa, Metsäliiton osuuskunnasta 3 701 euroa ja Kuntarahoitukselta 5 200 euroa. Lainojen korkoja maksettiin noin 66 500 euroa.

Käyttöomaisuuden poistot olivat yhteensä noin 3 milj. euroa.

Lopullinen tilikauden ylijäämä on 1,2 milj. euroa.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2021

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2021 (sisäiset ja ulkoiset erät)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	6 592 738	300 000	6 892 738	7 198 634	305 896	4,44%	104,44%
MAKSUTUOTOT	4 020 006	0	4 020 006	4 153 246	133 240	3,31%	103,31%
TUET JA AVUSTUKSET	566 506	0	566 506	1 797 351	1 230 845	217,27%	317,27%
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 777 648	0	7 777 648	7 917 159	139 511	1,79%	101,79%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 956 898	300 000	19 256 898	21 066 390	1 809 492	9,4%	109,4%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-27 645 600	15 000	-27 630 600	-27 363 485	267 115	0,97%	99,03%
PALKAT JA PALKKIOT	-22 048 700	11 988	-22 036 712	-21 968 044	68 668	0,31%	99,69%
HENKILÖSIVUKULUT	-5 596 900	3 012	-5 593 888	-5 395 441	198 447	3,55%	96,45%
ELÄKEKULUT	-4 730 300	2 568	-4 727 732	-4 725 677	2 055	0,04%	99,96%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-866 600	444	-866 156	-669 764	196 392	22,67%	77,33%
PALVELUJEN OSTOT	-31 650 095	-980 700	-32 630 795	-32 840 041	-209 246	-0,64%	100,64%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 431 109	44 600	-4 386 509	-4 416 665	-30 156	-0,69%	100,69%
AVUSTUKSET	-3 119 500	-370 000	-3 489 500	-3 287 051	202 449	5,8%	94,2%
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 016 410	-89 900	-7 106 310	-6 966 791	139 519	1,96%	98,04%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-73 862 714	-1 381 000	-75 243 714	-74 874 032	369 682	0,49%	99,51%
TOIMINTAKATE	-54 905 816	-1 081 000	-55 986 816	-53 807 643	2 179 173	3,89%	96,11%
VEROTULOT	29 260 000	0	29 260 000	30 311 198	1 051 198	3,59%	103,59%
VALTIONOSUDET	27 658 690	0	27 658 690	27 766 685	107 995	0,39%	100,39%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	1 000	0	1 000	1 464	464	46,38%	146,38%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	153 400	0	153 400	99 790	-53 610	-34,95%	65,05%
KORKOKULUT	-91 000	0	-91 000	-66 486	24 514	26,94%	73,06%
MUUT RAHOITUSKULUT	-24 000	0	-24 000	-17 102	6 898	28,74%	71,26%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	39 400	0	39 400	17 666	-21 734	-55,16%	44,84%
VUOSIKATE	2 052 274	-1 081 000	971 274	4 287 906	3 316 632	341,47%	441,47%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 052 100	0	-3 052 100	-3 038 517	13 583	0,45%	99,55%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-3 052 100	0	-3 052 100	-3 038 517	13 583	0,45%	99,55%
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	3 500 000	0	3 500 000	0	-3 500 000	-100,0%	0,0%
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	3 500 000	0	3 500 000	0	-3 500 000	-100,0%	0,0%
TILIKAUDEN TULOS	2 500 174	-1 081 000	1 419 174	1 249 389	-169 785	-11,96%	88,04%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 500 174	-1 081 000	1 419 174	1 249 389	-169 785	-11,96%	88,04%

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät.

14 Investointiosan toteutuminen

Investointeihin oli talousarviossa varattu 3 187 000 euroa. Lisämäärärahoja hyväksyttiin 505 000 euroa, jonka jälkeen talousarviomäärärahat olivat yhteensä 3 692 000 euroa.

Kiinteä omaisuus ja osakkeet

Kiinteän omaisuuden ostoon oli varattu 50 000 euroa. Maa-alueiden ostoon käytettiin n. 25 000 euroa. Maa-alueiden myyntiin oli varattu 75 000 euroa ja myynneistä saatiin n. 6 000 euroa. Palvelutalo Tervaskannon myynti ei toteutunut vuonna 2021. Osakkeiden ostoon oli varattu 110 000 euroa ja määrärahaa käytettiin yhteensä 45 900 euroa.

Irtain omaisuus

Kalustomäärärahoihin ja atk-hankintoihin oli varattu kaikkiaan 382 000 euroa. Lisämäärärahaa hyväksyttiin 45 000 panoraamaröntgenlaitteen hankintaan. Määrärahojen käyttö oli n. 103 900 euroa, joka koostui seuraavista hankinnoista: Lifecare 2021 -ohjelma n. 13 150 euroa, Lifecare kotihoidon optimointi n. 16 500 euroa, opetuksen (varhaiskasvatuksen) digitalisaatio n. 12 800 euroa, oppivelvollisuuden laajentaminen (lukio) n. 26 000 euroa ja panoraamanröntgenlaite n. 36 200 euroa.

Talonrakennus

Talousarviossa oli varattu 1 280 000 euroa talousrakennusinvestointeihin. Lisämäärärahaa myönnettiin uuden palvelutalon investointimenoihin, kaupungintalon vesikaton uusimiseen ja Sairaalan tien rivitalojen investointimenoihin. Suurin investointi oli kaupungintalon vesikaton uusiminen, johon oli varattu yhteensä 580 000 euroa. Investoinnin toteuma oli n. 350 000 euroa.

Kiinteistöjen esteettömyyskorjauksiin käytettiin n. 12 000 euroa, Urheilukentän huoltorakennukseen n. 23 000 euroa, Urheilukentän katsomoon n. 7 000 euroa, Urheilukentän saneeraukseen n. 7 700 euroa, Joensuun koulun keittiön perusparannukseen n. 7 000 euroa, Jauhetalon LVIS-tekniikan eriyttämiseen n. 16 000 euroa, Monitoimitalon äänentoistoon n. 24 000 euroa, Sairaalan tien rivitalojen kv-putkiston, vesikaton ja sisäpuolen pintaremonttiin n. 94 000 euroa.

Julkisen käyttöomaisuuden rakentaminen

Talousarviossa oli varattu julkisen käyttöomaisuuden rakentamiseen 1 365 000 euroa. Lisämäärärahaa myönnettiin 15 000 euroa frisbeekentän rakentamiseen ja 75 000 euroa katuvalaistuksen parantamiseen. Suurin investointi oli kaavateiden rakentamisinvestointi, jonka toteuma oli n. 224 000 euroa.

Kaavateiden kestopäällysteisiin käytettiin n. 83 000 euroa, katuvalaistukseen n. 87 000 euroa, Mäkelän alueen kunnallistekniikkaan n. 9 000 euroa, hulevesiverkostoon n. 67 000 euroa, frisbeekentän rakentamiseen n. 25 000 euroa, uimarantojen korjauksiin n. 31 000 euroa ja siltarummun (Liiketie-Viljatie) rakentamiseen n. 87 000 euroa.

Tietokoneohjelmit		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9201	Suun terveydenhuollon uusi versio	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
	Menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9204	Lifecare kansalaisen ajanvar.	0	0	0	443	443		
	Menot	0	0	0	443	443		
	Tulot	0	0	0	0	0		
9205	Lifecare Omahaito labrojen lähetykseen	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
	Menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9206	Lifecare SMS-muistutukset	0	0	0	354	354		
	Menot	0	0	0	354	354		
	Tulot	0	0	0	0	0		
9212	Seudullisen paikkatietoj. laajentaminen	-13 000	0	-13 000	0	13 000	100,0%	0,0%
	Menot	-13 000	0	-13 000	0	13 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9213	Rakennusvalv.lupap.(eServices)	-12 000	0	-12 000	0	12 000	100,0%	0,0%
	Menot	-12 000	0	-12 000	0	12 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9216	Lifecare 2021	-170 000	0	-170 000	-13 151	156 849	92,26%	7,74%
	Menot	-170 000	0	-170 000	-13 151	156 849	92,26%	7,74%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9217	Kanta-julkaisu 2017	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
	Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9218	Lifecare kotihoidon optimointi	-15 000	0	-15 000	-16 511	-1 511	-10,08%	110,08%
	Menot	-15 000	0	-15 000	-16 511	-1 511	-10,08%	110,08%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9219	Lifecare Laskutus	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
	Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9220	OMNI360 sos.pal. Asiakastietojärjestelmä	-34 000	0	-34 000	0	34 000	100,0%	0,0%
	Menot	-34 000	0	-34 000	0	34 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
Tietokoneohjelmit yhteensä		-309 000	0	-309 000	-28 866	280 134	90,66%	9,34%
	Menot	-309 000	0	-309 000	-28 866	280 134	90,66%	9,34%
	Tulot	0	0	0	0	0		
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Koneet ja kalusto		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9210	Opetuksen digilis. (varhaisk.)	-13 000	0	-13 000	-12 799	201	1,55%	98,45%
	Menot	-13 000	0	-13 000	-12 799	201	1,55%	98,45%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9221	Oppivelvollis. laaj. lukio	-60 000	0	-60 000	-26 014	33 986	56,64%	43,36%
	Menot	-60 000	0	-60 000	-26 014	33 986	56,64%	43,36%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9226	Panomaraamaröntgenlaite	0	-45 000	-45 000	-36 200	8 800	19,56%	80,44%
	Menot	0	-45 000	-45 000	-36 200	8 800	19,56%	80,44%
	Tulot	0	0	0	0	0		
Koneet ja kalusto yhteensä		-73 000	-45 000	-118 000	-75 013	42 987	36,43%	63,57%
	Menot	-73 000	-45 000	-118 000	-75 013	42 987	36,43%	63,57%
	Tulot	0	0	0	0	0		
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Maa- ja vesialueet		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9000	Maa-alueet	25 000	0	25 000	-18 724	-43 724	-174,9%	-74,9%
	Menot	-50 000	0	-50 000	-24 802	25 198	50,4%	49,6%
	Tulot	75 000	0	75 000	6 077	-68 923	-91,9%	8,1%
	Pysyvien vastaavien myynnit	75 000	0	75 000	6 077	-68 923	-91,9%	8,1%
KI / Maa- ja vesialueet yhteensä		25 000	0	25 000	-18 724	-43 724	-174,9%	-74,9%
	Menot	-50 000	0	-50 000	-24 802	25 198	50,4%	49,6%
	Tulot	75 000	0	75 000	6 077	-68 923	-91,9%	8,1%
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
	Pysyvien vastaavien myynnit	75 000	0	75 000	6 077	-68 923	-91,9%	8,1%

Osakkeet ja osuudet		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9100	Osakkeet	1 270 000	-40 000	1 230 000	-37 158	-1 267 158	-103,02%	-3,02%
	Menot	-110 000	-40 000	-150 000	-45 900	104 100	69,4%	30,6%
	Tulot	1 380 000	0	1 380 000	8 742	-1 371 258	-99,37%	0,63%
	Pysyvien vastaavien myynnit	1 380 000	0	1 380 000	8 742	-1 371 258	-99,37%	0,63%
Osakkeet ja osuudet yhteensä		1 270 000	-40 000	1 230 000	-37 158	-1 267 158	-103,02%	-3,02%
	Menot	-110 000	-40 000	-150 000	-45 900	104 100	45,26%	30,6%
	Tulot	1 380 000	0	1 380 000	8 742	-1 371 258	-16,36%	0,63%
	Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		
	Pysyvien vastaavien myynnit	1 380 000	0	1 380 000	8 742	-1 371 258	-16,36%	0,63%

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9505 Urheilukenttä (saneeraus)	-245 000	0	-245 000	-7 700	237 300	96,86%	3,14%
Menot	-350 000	0	-350 000	-7 700	342 300	97,8%	2,2%
Tulot	105 000	0	105 000	0	-105 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	105 000	0	105 000	0	-105 000	-100,0%	0,0%
9506 Urheilukentän muut liikuntake.	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
Menot	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9700 Kaavateiden kestopäällystys	-90 000	0	-90 000	-82 842	7 158	7,95%	92,05%
Menot	-90 000	0	-90 000	-82 842	7 158	7,95%	92,05%
Tulot	0	0	0	0	0		
9701 Kaavateiden rakentaminen	-300 000	0	-300 000	-223 522	76 478	25,49%	74,51%
Menot	-300 000	0	-300 000	-223 522	76 478	25,49%	74,51%
Tulot	0	0	0	0	0		
9702 Katuvalaistus	-70 000	-75 000	-145 000	-86 993	58 007	40,01%	59,99%
Menot	-70 000	-75 000	-145 000	-86 993	58 007	40,01%	59,99%
Tulot	0	0	0	0	0		
9703 Kevyenliikenteen väylät	-123 000	0	-123 000	0	123 000	100,0%	0,0%
Menot	-150 000	0	-150 000	0	150 000	100,0%	0,0%
Tulot	27 000	0	27 000	0	-27 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	27 000	0	27 000	0	-27 000	-100,0%	0,0%
9704 Joensuuntien esteettömyyskorjaukset	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9705 Keskustaaj. liikenneturv.parantaminen	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9706 Mäkelän alueen kunnallistekniikka	-50 000	0	-50 000	-8 599	41 401	82,8%	17,2%
Menot	-50 000	0	-50 000	-8 599	41 401	82,8%	17,2%
Tulot	0	0	0	0	0		
9707 Hulevesiverkosto	-380 000	0	-380 000	-67 235	312 765	82,31%	17,69%
Menot	-380 000	0	-380 000	-67 235	312 765	82,31%	17,69%
Tulot	0	0	0	0	0		
9708 Puistojen rakentaminen	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9709 Frisbeegolf-ratakenttä (Rankk.	-10 000	-15 000	-25 000	-24 479	521	2,09%	97,91%
Menot	-10 000	-15 000	-25 000	-24 479	521	2,09%	97,91%
Tulot	0	0	0	0	0		

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9711 Lasten liikuntapuisto	0	0	0	0	0		
Menot	-10 000	0	-10 000	0	10 000	100,0%	0,0%
Tulot	10 000	0	10 000	0	-10 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	10 000	0	10 000	0	-10 000	-100,0%	0,0%
9712 Skeittiparkki	-20 000	0	-20 000	0	20 000	100,0%	0,0%
Menot	-40 000	0	-40 000	0	40 000	100,0%	0,0%
Tulot	20 000	0	20 000	0	-20 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	20 000	0	20 000	0	-20 000	-100,0%	0,0%
9713 Uimarantojen korjaus	-50 000	0	-50 000	-31 070	18 930	37,86%	62,14%
Menot	-50 000	0	-50 000	-31 070	18 930	37,86%	62,14%
Tulot	0	0	0	0	0		
9714 Keskustaajaman kehittäminen	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Menot	-35 000	0	-35 000	0	35 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9718 Siltarumpu Liiketie-Viljatie	-120 000	0	-120 000	-86 900	33 100	27,58%	72,42%
Menot	-120 000	0	-120 000	-86 900	33 100	27,58%	72,42%
Tulot	0	0	0	0	0		
Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	-1 583 000	-90 000	-1 673 000	-619 339	1 053 661	62,98%	37,02%
Menot	-1 745 000	-90 000	-1 835 000	-619 339	1 215 661	66,25%	33,75%
Tulot	162 000	0	162 000	0	-162 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	162 000	0	162 000	0	-162 000	-100,0%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Rakennukset		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9508	Kiinteis. esteettömyyskorjaukset	-15 000	0	-15 000	-11 840	3 160	21,06%	78,94%
	Menot	-15 000	0	-15 000	-11 840	3 160	21,06%	78,94%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9509	Kiinteis. kulunvalv./hoivakut.	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
	Menot	-30 000	0	-30 000	0	30 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9510	Kiinteistöjen muut korjaukset	-100 000	45 000	-55 000	0	55 000	100,0%	0,0%
	Menot	-100 000	45 000	-55 000	0	55 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9511	Urheilukentän huoltorakennus	-20 000	0	-20 000	-23 284	-3 284	-16,42%	116,42%
	Menot	-20 000	0	-20 000	-23 284	-3 284	-16,42%	116,42%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9512	Urheilukentän katsomo	-50 000	0	-50 000	-6 842	43 158	86,32%	13,68%
	Menot	-50 000	0	-50 000	-6 842	43 158	86,32%	13,68%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9515	Joensuun koulu (keittiö perusp.)	-25 000	0	-25 000	-7 016	17 984	71,94%	28,06%
	Menot	-25 000	0	-25 000	-7 016	17 984	71,94%	28,06%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9516	Terveyskeskus	-25 000	0	-25 000	0	25 000	100,0%	0,0%
	Menot	-25 000	0	-25 000	0	25 000	100,0%	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9517	Kaupungintalon vesikatto, LVIS-tekniikka	-200 000	-380 000	-580 000	-349 147	230 853	39,8%	60,2%
	Menot	-200 000	-380 000	-580 000	-349 147	230 853	39,8%	60,2%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9518	Kirjasto, omatoimikirjasto	-35 000	0	-35 000	-111	34 889	99,68%	0,32%
	Menot	-35 000	0	-35 000	-111	34 889	99,68%	0,32%
	Tulot	0	0	0	0	0		
9519	Jauhatalo, LVS-tekniikka	-80 000	0	-80 000	-16 333	63 667	79,58%	20,42%
	Menot	-80 000	0	-80 000	-16 333	63 667	79,58%	20,42%
	Tulot	0	0	0	0	0		

Rakennukset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9520 Monitoimihalli, äänentoisto	-20 000	0	-20 000	-24 387	-4 387	-21,93%	121,93%
Menot	-20 000	0	-20 000	-24 387	-4 387	-21,93%	121,93%
Tulot	0	0	0	0	0		
9521 Sairaalan tien rivitalot	-130 000	-45 000	-175 000	-94 153	80 847	46,2%	53,8%
Menot	-130 000	-45 000	-175 000	-94 153	80 847	46,2%	53,8%
Tulot	0	0	0	0	0		
9522 Valkean saunarakennus	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Menot	-15 000	0	-15 000	0	15 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9523 Hovimäki, huoltorakennus	-150 000	150 000	0	-300	-300		
Menot	-150 000	150 000	0	-300	-300		
Tulot	0	0	0	0	0		
9524 Aurinkovoima/-energia	-5 000	0	-5 000	0	5 000	100,0%	0,0%
Menot	-5 000	0	-5 000	0	5 000	100,0%	0,0%
Tulot	0	0	0	0	0		
9529 Uusi palvelutalo	0	-60 000	-60 000	-45 652	14 348	23,91%	76,09%
Menot	0	-100 000	-100 000	-45 652	54 348	54,35%	45,65%
Tulot	0	40 000	40 000	0	-40 000	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet	0	40 000	40 000	0	-40 000	-100,0%	0,0%
Rakennukset yhteensä	-900 000	-290 000	-1 190 000	-579 065	610 935	51,34%	48,66%
Menot	-900 000	-330 000	-1 230 000	-579 065	650 935	19,03%	47,08%
Tulot	0	40 000	40 000	0	-40 000	-5,26%	0,0%
Rahoitusosuudet	0	40 000	40 000	0	-40 000	-5,26%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		

Investoinnit yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
Yhteensä	-1 570 000	-465 000	-2 035 000	-1 358 165	676 835	33,26%	66,74%
Menot	-3 187 000	-505 000	-3 692 000	-1 372 984	2 319 016	38,9%	37,19%
Tulot	1 617 000	40 000	1 657 000	14 819	-1 642 181	-17,51%	0,89%
Rahoitusosuudet	162 000	40 000	202 000	0	-202 000	-21,91%	0,0%
Pysyvien vastaavien myynnit	1 455 000	0	1 455 000	14 819	-1 440 181	-17,03%	1,02%

15 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma- ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja eriä ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

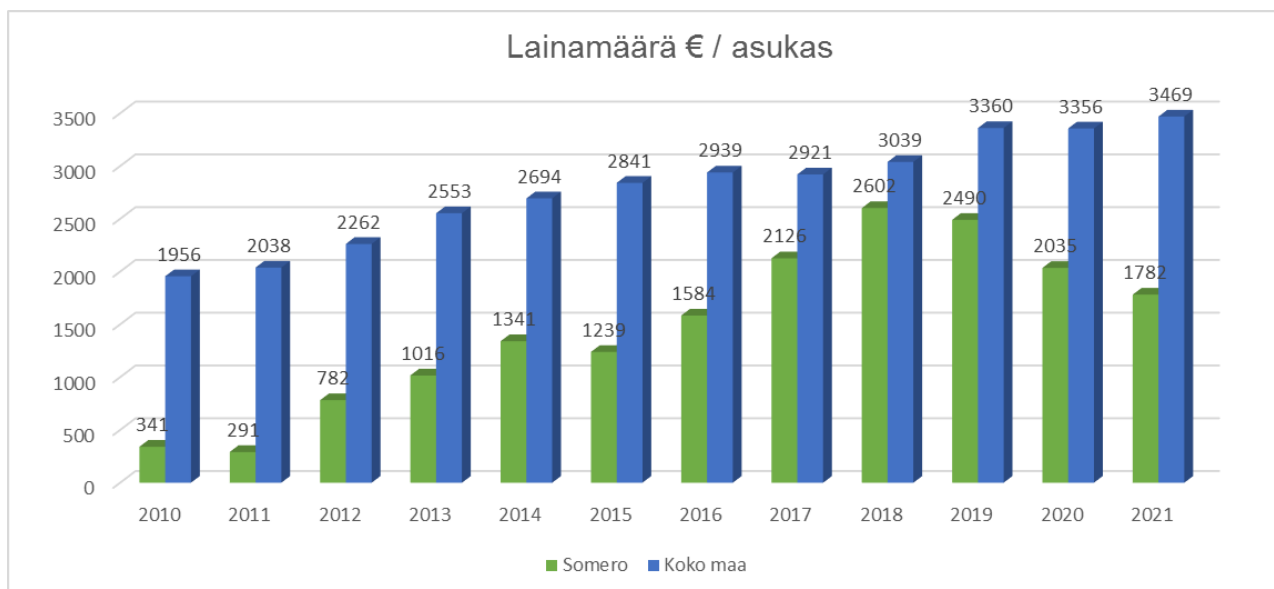
Rahoituslaskelman ensimmäinen luku on tuloslaskelmasta siirtyvä vuosikate 4,3 milj. euroa. Tulorahoituksen korjaukset sisältävät maa-alueiden ja osakkeiden myyntivoittoja sekä kaluston myynti (kotihoidon auton myynti) yhteensä 27 915 euroa.

Investointeihin oli varattu noin 3,7 milj. euroa. Investointien käyttö oli noin 1,4 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ovat maa-alueiden ja osakkeiden myyntituloja sekä kaluston myynti noin 42 734 euroa.

Antolainojen lisäyksiä ei vuoden aikana kirjattu. Vähennyksiin on kirjattu Ktö Oy Jukolantien antolainan lyhennykset 5 496 euroa sekä Jäähallin lyhennys 10 000 euroa. Vuoden 2021 aikana ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin n. 2,3 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhdistäminen osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilivuoden aikana.

Kassavarat kasvoivat vuoden aikana noin 1,05 milj. euroa. Kassavaroja oli vuoden lopussa yhteensä noin 5,9 milj. euroa.

15.1 Yhteenvedo määrärahojen toteutumisesta

	Määrärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama	Alkup. talous-arvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	23	0	23	36	-13	0	0	0	11	11
Vaalit	23	0	23	36	-13	0	0	0	11	11
Tarkastuslautakunta	21	0	21	13	8	0	0	0	0	0
Tilintarkastus	21	0	21	13	8	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus	2 105	71	2 175	1 961	214	384	0	384	341	-43
Hallinto	1 448	71	1 519	1 442	77	14	0	14	61	47
Elinkeinoelämän kehittäminen	301	0	301	214	87	2	0	2	2	0
Maataloustoimi	280	0	280	250	30	113	0	113	105	-8
Maa- ja metsätilat	76	0	76	55	21	255	0	255	173	-82
Perusturvalautakunta	37 561	1 270	38 832	39 821	-989	5 106	300	5 406	7 014	1 608
Hallinto ja huolto	1 013	35	1 048	969	79	59	0	59	111	52
Ympäristöterveydenhuolto	359	0	359	380	-21	1	0	1	1	0
Kansanterveystyö	4 960	570	5 530	5 782	-252	983	0	983	2 026	1 043
Erikoissairaanhoido	13 150	-1 000	12 150	12 298	-148	0	0	0	0	0
Sosiaalityö	5 581	370	5 952	6 188	-236	557	0	557	628	71
Vanhustyö	10 570	1 075	11 645	11 954	-309	3 287	300	3 587	4 028	441
Kehitysvammatyö	1 928	220	2 148	2 249	-101	219	0	219	220	1
Sivistyslautakunta	13 440	-90	13 350	13 059	291	1 540	0	1 540	1 683	143
Sivistystoimen hallinto	324	0	324	314	10	2	0	2	2	0
Peruskoulutus	6 309	-20	6 289	6 349	-60	531	0	531	829	298
Toisen asteen koulutus	983	-20	963	957	6	27	0	27	33	6
Vapaa sivistystyö	434	-30	404	351	53	108	0	108	85	-23
Kirjastotoimi	494	0	494	474	20	13	0	13	12	-1
Vapaa-aikatoimi	863	-20	843	783	60	463	0	463	305	-158
Varhaiskasvatus	4 033	0	4 033	3 831	202	396	0	396	417	21
Tekninen lautakunta	9 724	130	9 854	9 118	736	1 704	0	1 704	1 702	-2
Tekninen hallinto	1 792	0	1 792	1 496	296	20	0	20	13	-7
Tilahallinto	6 542	130	6 672	6 319	353	1 513	0	1 513	1 502	-11
Liikennealueet ja yleiset alueet	682	0	682	642	40	8	0	8	10	2
Vesihuolto	59	0	59	16	43	163	0	163	165	2
Suojelutoimi	649	0	649	645	3	0	0	0	12	12
Ympäristölautakunta	825	0	825	621	204	59	0	59	70	11
Tietoimi	236	0	236	207	29	0	0	0	0	0
Rakennusvalvonta	73	0	73	60	13	47	0	47	58	11
Ympäristönsuojelu	108	0	108	83	25	5	0	5	9	4
Yhdyskuntasuunnittelu	294	0	294	157	137	7	0	7	3	-4
Ympäristötoimen hallinto	114	0	114	113	1	0	0	0	0	0
KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.	63 699	1 381	65 080	64 628	451	8 793	300	9 093	10 821	1 728
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						29 260	0	29 260	30 311	-1 051
Valtionosuudet						27 659	0	27 659	27 767	-108
Korkotulot	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
Muut rahoitustulot						154	0	154	100	54
Korkomenot	91	0	91	66	25					
Muut rahoitusmenot	24	0	24	17	7					
TULOSLASKELMAOSA YHT.	115	0	115	83	32	57 074	0	57 074	58 179	-1 105

	Määrärahat (1000 €)					Tuloarvot (1000 €)				
	Alkup. talousarvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	160	40	200	71	129	4 955	0	4 955	39	-4 916
Kiinteä omaisuus (maa-alueet)	50		50	25	25	75		75	30	-45
Kiinteä omaisuus (rakennukset)	0		0	0	0	0		0	0	0
Osakkeet	110	40	150	46	104	4 880		4 880	9	-4 871
Tietohallinto	382	0	382	68	314	0	0	0	0	0
Suun terveydenhuollon uusi versio	20		20	0	20					
Lifecare 2021	170		170	13	157					
Kantajulkaisu 2017	10		10	0	10					
Lifecare kotihoidon optimointi	15		15	17	-2					
Lifecare Omahaito labr.lähett.	20		20	0	20					
Lifecare Laskutus	15		15	0	15					
OMNI360 sos.pal.asiakastietojärj.	34		34	0	34					
Opetuksen digitalis. varhaiskasv.	13		13	13	0					
Oppivelvollisuuden laajent. lukio	60		60	26	34					
Seud. Paikkatietojärj. laajentam.	13		13	0	13					
Rakennusvalv. lupap. (eServices)	12		12	0	12					
Lifecare käyttötalouteen	0		0	-1	1					
Tekninen lautakunta	2 645	420	3 065	1 198	1 867	162	40	202	0	-202
Talonrakennus:	1 280	330	1 610	586	1 024	105	40	145	0	-145
Joensuun koulu	25		25	7	18					
Terveyskeskus	25		25	0	25					
Aurinkovoima/-energia	5		5	0	5					
Kirjasto	35		35	0	35					
Kaupungint. Vesikatto	200	380	580	349	231					
Jauhetalo	80		80	16	64					
Monitoimihalli, äänentoisto	20		20	24	-4					
Hovimäki, huoltorakennus	150	-150	0	0	0					
Urheilukentän huoltorakennus	20		20	23	-3					
Urheilukentän katsomo	50		50	7	43					
Sairaalan tien rivitalot	130	45	175	94	81					
Valkean saunarakennus	15		15	0	15					
Kiint. kulunvalvonta/työajanseur.	30		30	0	30					
Kiint. esteettömyyskorj.	15		15	12	3					
Kiint. muut korjaukset	100	-45	55	0	55					
Urheilukenttä	350		350	8	342	105		105	0	-105
Urheilukentän muut liikuntake.	30		30	0	30					
Uusi palvelutalo	0	100	100	46	54	0	40	40	0	-40
Julkinen käyttöomaisuus	1 365	90	1 455	612	843	57	0	57	0	-57
Kaavateiden kestopäällystys	90		90	83	7					
Kaavateiden rakentaminen	300		300	223	77					
Kevyenliikenteen väylät	150		150	0	150	27	0	27	0	-27
Keskustaajaman liikenneturv. parant.	35		35	0	35					
Keskustaajaman kehittäminen	35		35	0	35					
Joensuuntien esteettömyyskorj.	15		15	0	15					
Katuvalaistus	70	75	145	87	58					
Puistot ja yleiset alueet	10		10	0	10					
Uimarantojen korjaus	50		50	31	19					
Frisbeegolf-kennttä	10	15	25	25	0					
Skeittiparkki	40		40	0	40	20	0	20	0	-20
Lasten liikuntapuisto(*)	10		10	0	10	10	0	10	0	-10
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	50		50	9	41					

Siltarumpu Liiketie-Viljatie	120		120	87	33					
Hulevesiverkosto	380		380	67	313					
Koneet ja kalusto	0	45	45	36	9	0	0	0	4	4
Panoraamaröntgenlaite (hammas- huolto)	0	45	45	36	9					
Auton myynti/kotihoito	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
INVESTOINTIOSA YHT.	3 187	505	3 692	1 373	2 319	5 117	40	5 157	43	-5 114
RAHOITUSOSA										
Satunnaiset kulut	0		0	0	0	3 500		3 500	0	-3 500
Tulorahoituksen korj.erät	3 500		3 500	28	3 472					
Antolainasaam. lisäykset	0		0	0	0					
Antolainasaam. vähenn.						16		16	15	-1
Pitkäaik. lainojen väh.	2 316		2 316	2 317	-1					
Pitkäaik. lainojen lisäys						3 000		3 000	0	3 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos						0		0	0	0
Oman pääoman muutokset	0		0		0	0		0		0
Muut maksuvaliuden muutokset	0		0		0	0		0	420	420
RAHOITUSOSA YHT.	5 816	0	5 816	2 345	3 471	6 516	0	6 516	435	-81
YHTEENSÄ	72 817	1 886	74 703	68 429	6 273	77 500	340	77 840	69 478	-4 573

* Lasten liikuntapuiston toteutuma 9700,00 €. Investoinnille on tuloutettu Lahja ja Arvo Oksasen testamenttirahoista 9700,00 €.

16 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA ULKOISET ERÄT	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	2 939 975,91		2 521 510,99	
MAKSUTUOTOT	3 950 403,22		3 902 006,53	
TUET JA AVUSTUKSET	1 797 350,96		512 435,81	
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 133 067,43	10 820 797,52	2 069 784,85	9 005 738,18
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-21 965 607,51		-20 469 708,61	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-4 725 676,73		-4 413 854,61	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-669 764,40		-660 719,45	
PALVELUJEN OSTOT	-28 388 548,68		-27 499 194,32	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 411 911,97		-4 039 235,90	
AVUSTUKSET	-3 287 050,56		-2 951 899,41	
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 179 880,21	-64 628 440,06	-1 095 280,03	-61 129 892,33
TOIMINTAKATE		-53 807 642,54		-52 124 154,15
VEROTULOT		30 311 197,64		28 929 187,48
VALTIONOSUUDET		27 766 685,00		29 298 112,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	1 463,76		1 548,91	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	99 790,49		123 668,28	
KORKOKULUT	-66 485,82		-87 574,49	
MUUT RAHOITUSKULUT	-17 102,47	17 665,96	-11 029,96	26 612,74
VUOSIKATE		4 287 906,06		6 129 758,07
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-3 038 517,09		-3 162 713,63
TILIKAUDEN TULOS		1 249 388,97		2 967 044,44
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		1 249 388,97		2 967 044,44

RAHOITUSLASKELMA	2021		2020	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	4 287 906,06		6 129 758,07	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-27 915,00	4 259 991,06	-6 860,96	6 122 897,11
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-1 372 984,26		-463 327,63	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	42 733,84	-1 330 250,42	23 122,00	-440 205,63
	<u>42 733,84</u>	<u>-1 330 250,42</u>	<u>23 122,00</u>	<u>-440 205,63</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		2 929 740,64		5 682 691,48
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	15 496,00	15 496,00	15 496,00	15 496,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 316 708,35		-2 316 104,92	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0,00	-2 316 708,35	-1 800 000,00	-4 116 104,92
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET				
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-102 067,37		-18 931,37	
SAAMISTEN MUUTOS	212,63		-2 430,69	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-268 726,55		721 432,78	
	790 116,43	419 535,14	314 321,43	1 014 392,15
	<u>790 116,43</u>	<u>419 535,14</u>	<u>314 321,43</u>	<u>1 014 392,15</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-1 881 677,21		-3 086 216,77
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 048 063,43		2 596 474,71
RAHAVARAT 31.12.	5 912 859,68		4 864 796,25	
RAHAVARAT 1.1.	4 864 796,25	1 048 063,43	2 268 321,54	2 596 474,71

VASTAAVAA	12/2021	12/2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	192 040,17	302 592,08
AINEETTOMAT OIKEUDET	192 040,17	302 592,08
AINEELLISET HYÖDYKKEET	58 537 359,96	60 144 318,21
MAA- JA VESIALUEET	6 569 525,14	6 550 800,82
RAKENNUKSET	45 170 366,13	46 905 418,46
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	5 700 744,36	5 990 681,87
KONEET JA KALUSTO	335 634,73	456 573,86
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	69 705,56	69 705,56
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	691 384,04	171 137,64
SIOITUKSET	15 385 696,63	15 364 034,14
OSAKKEET JA OSUUDET	14 466 489,05	14 429 330,56
MUUT LAINASAAMISET	764 507,27	780 003,27
MUUT SAAMISET	154 700,31	154 700,31
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	74 115 096,76	75 810 944,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	494 265,88	490 960,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	494 265,88	490 960,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	9 569,17	9 781,80
AINEET JA TARVIKKEET	9 569,17	9 781,80
SAAMISET	3 584 591,89	3 315 865,34
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 046 284,00	1 177 070,00
MUUT SAAMISET	1 046 284,00	1 177 070,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 538 307,89	2 138 795,34
MYYNTISAAMISET	1 590 087,89	1 495 006,33
MUUT SAAMISET	583 758,41	566 195,01
SIIRTOSAAMISET	364 461,59	77 594,00
RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 912 859,68	4 864 796,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 507 020,74	8 190 443,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 116 383,38	84 492 348,39

VASTATTAVAA	12/2021	12/2020
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	27 946 987,54	27 946 987,54
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	30 514 797,13	27 547 752,69
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 249 388,97	2 967 044,44
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	59 711 173,64	58 461 784,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	104 799,37	130 514,12
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 342 913,79	1 410 564,72
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	74 951,17	80 347,55
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 522 664,33	1 621 426,39
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	12 945 944,41	15 263 860,14
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	12 797 393,90	15 087 824,18
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	148 550,51	176 035,96
LYHYTAIKAINEN	9 936 601,00	9 145 277,19
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	2 290 430,28	2 290 430,28
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	27 485,48	26 278,10
SAADUT ENNAKOT	403 809,64	250 850,08
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	2 744 071,77	2 464 456,59
MUUT VELAT	480 820,13	415 483,25
SIIRTOVELAT	3 989 983,70	3 697 778,89
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 882 545,41	24 409 137,33
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 116 383,38	84 492 348,39

KONSERNITULOSLASKELMA (ulkoiset)

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
	€	€
Toimintatuotot	36 918 030,43	34 099 705,91
Toimintakulut	-90 048 988,76	-85 597 653,44
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	30 260,89	21 566,29
TOIMINTAKATE	-53 100 697,44	-51 476 381,24
Verotulot	30 246 758,33	28 863 531,28
Valtionosuudet	29 980 998,96	31 424 458,08
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	42 421,61	32 739,04
Muut rahoitustuotot	73 781,79	42 866,11
Korkokulut	-177 457,49	-203 332,21
Muut rahoituskulut	-24 424,69	-22 259,33
VUOSIKATE	7 041 381,07	8 661 621,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 266 200,76	-5 617 468,15
Omistuksen eliminointierot	0,00	-2 450,85
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 775 180,31	3 041 702,73
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tilikauden verot	10 434,17	-60 368,53
Laskennalliset verot	-14 347,34	67 617,32
Vähemmistöosuudet	-294,51	-7 277,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 770 972,63	3 041 674,49

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 041 381,07	8 661 621,72
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	23 465,37	-2 261,11
Tulorahoituksen korjauserät	-7 445,05	-56 251,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 484 514,88	-1 617 154,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	42 806,01	73 873,16
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	58 250,12	94 029,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 673 942,64	7 153 856,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-192,50
Antolainasaamisten vähennykset	10 000,00	10 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	460 574,48	173 197,22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 788 609,60	-4 111 112,08
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-201 667,72	-1 361 158,53
Oman pääoman muutokset	-48,34	-1 618,82
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-125 576,92	-20 286,61
Vaihto-omaisuuden muutos	137 960,86	-255 314,45
Saamisten muutokset	-689 446,01	683 742,76
Korottomien velkojen muutokset	1 197 433,38	539 934,60
Rahoituksen rahavirta	-2 999 379,87	-4 342 808,41
Rahavarojen muutos	1 674 562,77	2 811 048,21
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	12 292 926,70	10 618 363,93
Rahavarat 01.01.	-10 618 363,93	-7 807 315,70
	1 674 562,77	2 811 048,23

KONSERNITASE

	31.12.2021	31.12.2020
	€	€
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 905 419,95	90 995 359,96
Aineettomat hyödykkeet	352 222,70	473 501,80
Aineettomat oikeudet	322 118,38	436 455,47
Muut pitkävaikutteiset menot	30 104,32	37 046,33
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	86 727 331,58	87 697 675,17
Maa- ja vesialueet	7 326 571,14	7 311 839,13
Rakennukset	62 744 321,38	63 456 914,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 954 392,81	10 363 826,10
Koneet ja kalusto	5 273 379,61	5 655 188,89
Muut aineelliset hyödykkeet	140 442,63	152 445,23
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 288 224,01	757 461,07
Sijoitukset	2 825 865,67	2 824 182,99
Osakkuusyhteisöosuudet	276 355,27	264 560,16
Muut osakkeet ja osuudet	1 825 877,18	1 825 989,61
Muut lainasaamiset	687 371,83	697 371,83
Muut saamiset	36 261,39	36 261,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	755 171,80	707 063,14
Valtion toimeksiannot	104 401,55	81 982,90
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	525 489,31	517 062,15
Muut toimeksiantojen varat	125 280,94	108 018,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 710 549,73	17 623 569,84
Vaihto-omaisuus	619 342,71	757 303,57
Aineet ja tarvikkeet	479 315,93	599 939,39
Keskeneräiset tuotteet	11 411,69	37 665,61
Muu vaihto-omaisuus	128 615,09	119 678,13
Ennakkomaksut	0,00	20,44
Saamiset	6 798 280,32	6 247 902,34
Pitkäaikaiset saamiset	3 692,13	598 614,35
Myyntisaamiset	2 522,56	0,00
Lainasaamiset	739,20	392,50
Muut saamiset	430,37	47 019,32
Siirtosaamiset	0,00	551 202,53
Lyhytaikaiset saamiset	6 794 588,19	5 649 287,99
Myyntisaamiset	3 057 924,23	2 982 644,49
Lainasaamiset	1 378 620,26	1 299 821,61
Laskennalliset verosaamiset	32 231,25	31 954,51
Muut saamiset	1 038 382,69	995 427,39
Siirtosaamiset	1 287 429,76	339 439,99
Rahoitusarvopaperit	1 168 435,23	906 605,90
Osakkeet ja osuudet	1 168 435,23	906 605,90
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	11 124 491,47	9 711 758,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	110 371 141,48	109 325 992,94

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
	€	€
OMA PÄÄOMA	69 671 680,74	66 125 687,98
Peruspääoma	27 946 987,53	27 946 987,53
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	925,03	925,03
Arvonkorotusrahasto	52 449,64	52 449,64
Muut omat rahastot	3 106 536,07	3 051 370,60
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	36 793 809,84	32 032 280,69
Tilikauden yli-/alijäämä	1 770 972,63	3 041 674,49
VÄHEMMISTÖOSUUDET	114 082,81	157 966,27
PAKOLLISET VARAUKSET	816 736,51	776 541,46
Eläkevaraukset	2 516,80	2 571,80
Muut pakolliset varaukset	814 219,71	773 969,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 788 809,65	1 847 318,67
Valtion toimeksiannot	209 880,85	213 577,51
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 376 437,33	1 443 332,77
Muut toimeksiantojen pääomat	202 491,47	190 408,39
VIERAS PÄÄOMA	37 979 831,74	40 418 478,53
Pitkäaikainen	21 236 235,29	24 516 630,63
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 290 440,91	22 659 285,66
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 217 215,97	22 489 749,35
Lainat julkisyhteisöiltä	71 415,07	167 726,44
Lainat muilta luotonantajilta	1 809,87	1 809,87
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 945 794,38	1 857 344,97
Saadut ennakot	36 423,33	36 423,33
Muut velat	1 909 371,05	1 820 921,64
Lyhytaikainen	16 743 596,45	15 901 847,90
Lyhytaikainen korollinen vieras pää- oma	3 729 668,28	3 917 431,76
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 702 182,80	3 890 127,01
Lainat julkisyhteisöiltä	27 485,48	27 304,76
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	13 013 928,17	11 984 416,14
Saadut ennakot	492 890,94	335 722,84
Ostovelat	4 141 298,77	3 577 526,32
Muut velat	1 046 598,98	961 732,03
Siirtovelat	7 216 128,47	7 010 169,08
Laskennalliset verovelat	117 011,01	99 265,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	110 371 141,45	109 325 992,91

17 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

17.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kaupungilla ei ole ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 4, 5, 10, 16, 17, 26, 28, 31, 35, 36, 37, 46.

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kaupunginviraston toimistotarvikevarasto on merkitty taseeseen hankintahinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

17.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä lukuun ottamatta osakkuusyhteisöä Someron Jäähalli Oy:tä. Kunnan omistusosuus on 30,0 %, joten sitä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätöksessä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Edellisinä vuosina Ktö Oy Somerasuntojen ja Ktö Oy Jukolantien rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa *Edellisten tilikausien yli- tai alijäämän* oikaisuksi. Vuodelle 2021 poistojen oikaisua ei enää tehty, kun tytäryhtiöt kirjaavat omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan poistoina kuluksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa.

17.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain:

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	488 952	431 164	351 932	289 526
Sosiaali- ja terveystuotot	28 539 331	26 526 139	7 014 511	5 804 584
Opetus- ja kulttuurituotot	2 244 297	1 860 088	1 682 306	1 370 465
Yhdyskuntatuotot	2 437 393	2 293 183	70 324	65 345
Muut palvelut *	3 208 055	2 989 131	1 701 725	1 475 818
*) josta tilojen ym. vuokratuotot			1 184 013	1 224 100
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	36 918 028	34 099 705	10 820 798	9 005 738

7) Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	26 253 615	25 751 934
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 215 536	1 514 515
Kiinteistövero	1 842 047	1 662 738
<i>Verotulot yhteensä</i>	30 311 198	28 929 187

8) Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	16 131 966	17 612 088	16 131 966	17 612 088
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tase	6 682 553	6 808 888	6 682 553	6 808 888
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet.	-197 227	-185 886	-197 227	-185 886
Yksikköhintatarkistus	2 214 314	2 126 346		
Verotulojen maks. lykkäysten kompensatio		138 881		138 881
Verotulomenetyksien korvaus	5 149 393	4 924 141	5 149 393	4 924 141
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	29 980 999	31 424 458	27 766 685	29 298 112

9) Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	21 363 670	21 348 173
Muiden palvelujen ostot	7 024 879	6 151 021
<i>Palvelujen ostot yhteensä</i>	28 388 549	27 499 194

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Käyttöomaisuuslaji	Poisto- menetelmä	Poistoaika (vuotta)
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5
Liikearvo	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3
Muut	Tasapoisto	3
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	30
Talousrakennukset	Tasapoisto	20
Vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	30
Asuinrakennukset	Tasapoisto	40
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %/20 v
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %/30 v
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	10 %/40 v
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	22 %/10 v
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitos- koneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %/20 v
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %/20 v
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %/10 v
Koneet ja kalusto		
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	Tasapoisto	5
Atk-laitteet	Tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta vuosina 2020 – 2024:

	TP 2020	TP 2021	Taloussuunnitelma		
			2022	2023	2024
Poistonalaiset investoinnit	435 615	1 302 283	12 185 000	9 770 000	4 046 000
Rahoitusosuudet	0		2 825 550	2 807 150	865 350
Investointien omahankintameno	435 615	1 302 283	9 359 450	6 962 850	3 180 650
Suunnitelman mukaiset poistot	3 162 714	3 038 517	2 854 100	2 880 100	2 964 200
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot		2 979 926			
Poistonalaisten investointien omahankintameno		4 248 170			
Ero		-1 268 243			
Poikkeama-%		- 30 %			

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: -42,6 %
 Jos eroa verrataan investointeihin: -29,85 %
 Eli sumupoistot ovat investoinneista: 70,15 %

Selvitys poikkeaman syistä:

Someron kaupunki on hyvästä taloudellisesta tilanteesta johtuen voinut toteuttaa normaalia suurempia investointeja jo useita vuosia. Vuonna 2018 valmistui Kiiruun koulu (vuoden 2018 investointimenot 2,6 milj. euroa). Tulevana vuonna on suunnitelmassa isoja investointeja talonrakennukseen n. 8,0 milj. euroa sekä julkisen käyttöomaisuuden rakentamiseen 3,6 milj. euroa.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu (ky)1.1.	2 572	2671	0	0
Lisäykset				
Vähennykset	-55	-99		
Eläkevastuu (ky) 31.12.	2 517	2 572		
Potilasvahinkovakuutus (ky) 1.1.	773 970	773 565	0	0
Lisäykset	40 250	405		
Vähennykset				
Potilasvahinkovakuutus (ky) 31.12.	814 220	773 970	0	0

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot (Tulorahoituksen korjauserät)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	26 706	10 112	23 928	10 041
Rakennusten luovutusvoitot	3 361	5 261		
Osakkeiden luovutusvoitot	0	11 524		
Muut luovutusvoitot	22 847	273	4 032*)	
Luovutusvoitot yhteensä	52 914	27 170	27 960	10 041
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		3 180		3 180
Rakennusten luovutustappiot				
Osakkeiden luovutustappiot	45	1 693	45	
Muut luovutustappiot	132	7		
Luovutustappiot yhteensä	177	4 880	45	3 180

*) Muihin luovutusvoittoihin (4 032 euroa) on kirjattu kotihoidon auton myynti.

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
<i>Satunnaiset tuotot</i>				
Oikeudenkäyntikulujen palautus				
UPM/”Projekti Raakapuu”				
Rakennusten myyntivoitto				
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	0	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2021	2020
Osinkotuotot		
Someron Lämpö Oy:ltä	688	14 104
Someron Vesihuolto Oy:ltä	14 503	20 117
Someron Talkkari	19 720	8 120
Lamminniemen Hyvinvointikeskus	0	32 900
Muilta	30 691	23 756
<i>Osinkotuotot yhteensä</i>	65 602	98 997

17.4 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	7 311 839	7 315 537	6 550 801	6 544 552
Arvonkorotukset				0
Arvonkorotusten purku				0
Arvo 31.12.	7 326 571	7 311 839	6 569 525	6 550 801
Rakennukset				
Arvo 1.1.	63 456 915	66 436 015	46 905 418	49 071 880
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	62 744 321	63 456 915	45 170 366	46 905 418
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<i>70 070 892</i>	<i>70 768 754</i>	<i>51 739 891</i>	<i>53 456 219</i>

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet
Poistamaton hankintameno 1.1.	302 592	Poistamaton hankintameno 1.1.	6 550 801
Lisäykset tilikauden aikana	16 511	Lisäykset tilikauden aikana	24 802
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	Rahoitusosuudet tilikaudella	0
Vähennykset tilikauden aikana	-12 267	Vähennykset tilikauden aikana	-6 078
Siirrot erien välillä	0	Siirrot erien välillä	0
Tilikauden poisto	-114 796	Tilikauden poisto	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	192 040	Poistamaton hankintameno 31.12.	6 569 525

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat
Poistamaton hankintameno 1.1.	46 905 418	5 990 682	456 574	69 706	171 138
Lisäykset tilikauden aikana	63 484	539 532	87 280(*)	0	608 538
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	16 375	71 121	0	0	-87 496
Tilikauden poisto	-1 814 911	-900 590	-208 219	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	45 170 366	5 700 744	335 635	69 706	692 180(*)

*Enn. maksut ja kesk.er. hankintojen ero 796,50 €. Siirretty 796,50 € käyttötalouteen.

Maa- ja vesialueiden erittely	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	216 865	216 865	212 255	212 255
Muut maa- ja vesialueet	7 109 706	7 094 974	6 357 270	6 338 546
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>7 326 571</i>	<i>7 311 839</i>	<i>6 569 525</i>	<i>6 550 801</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Tytäryhteisöt	Ky- osuudet menot	Muut osakkuudet ja osuudet
Hankintameno 1.1.	7 960 788	4 671 145	1 797 398
Lisäykset	45 900	0	
Vähennykset	-2855	0	-5887
Siirrot erien välillä	0	0	0
Hankintameno 31.12.	8 003 833	4 671 145	1 791 511

Muut lainasaamiset	Tytäryhteisöt	Muut yhteisöt menot
Hankintameno 1.1.	82 631	697 372
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-5 496	-10 000
Siirrot erien välillä	0	
Hankintameno 31.12.	77 135	687 372

Muut saamiset tytäryhteisöiltä	
Hankintameno 1.1.	154 700
Vähennykset	
Siirrot erien välillä	0
Hankintameno 31.12.	0
	154 700

20 - 22) Omistukset muissa yhteisöissä

	Koti- paikka	Kaup. omistus- osuus	Kons. omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Someron Lämpö Oy	Somero	100 %	100 %	3293	4053	9
Someron Vesihuolto	Somero	99,9 %	99,9 %	5909	2486	28
Someron Talkkari Oy	Somero	99,14%	99,14 %	343	41	5
Ktö Oy Somerasunnot	Somero	100 %	100 %	2387	2055	1
Ktö Oy Jukolantie	Somero	100%	100 %	986	63	-8
As Oy Someron Törmä	Somero	100 %	100 %	29	112	14
As Oy Aurinkopuisto	Somero	57,1 %	57,1 %	214	251	0
Ktö Oy Someron Lamminniemi	Somero	100 %	100 %	1471	100	26
Lamminniemen Hyvinvointikeskus Oy	Somero	100 %	100 %	756	715	-34
Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	Somero	100 %	100 %	2	132	-
Kuntayhtymät						
V-S sairaanhoitopiirin ky	Turku	2,2 %	2,2 %	4139	6456	325
V-S erityishuoltopiirin ky	Paimio	3,01 %	3,01 %	164	720	34
Forssan seudun hyvin- vointiky	Forssa	0,23 %	0,23 %	46	41	1
Lounais-Hämeen amm. koulutuksen ky	Forssa	15,7 %	15,7%	3076	290	18
Salon seudun koulutusky	Salo	1,54 %	1,54 %	498	109	-
V-S Liitto	Turku	1,83 %	1,83 %	44	34	-
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Someron Jäähalli Oy	Somero	30 %	30 %			

Ktö Oy Jukolantien omistusosuus 90,6 % muuttunut 100 %:een vuonna 2021.

Someron Talkkari Oy:n omistusosuus 100 % muuttunut 99,14 %:een vuonna 2021.

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä Myyntisaamiset Muut saamiset	1 046 284	270 272	1 177 070	179 117
Saamiset kuntayhtymiltä Myyntisaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset		11 700 0		11 136 57 749
Saamiset yhteensä	1 046 284	281 972	1 177 070	248 002

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset</i>				
T3 sairaalan inv.meno Kuntarahoitukselle	0	551 203		
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>		551 203		
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</i>				
Tulojäämät				
Vakuutusmaksusaamiset	10 863		10 863	19 147
Kelan korvaus työterveyshuollosta	96 545	19 147		
Hankerahoitukset	62 792	90 925		
Jäsenkuntalaskutus		19 136		57 749
Valtionosuussaamiset	428	56 479		
Muut tulojäämät	171 750	13 716	3 764	698
Valtionavustus, Covid-19	353 795	134 959	349 834	
Rakennusprojekti, T-sairaala	591 255			
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	1 287 428	334 362	364 461	76 896

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	27 947	27 947	27 947	27 947
Lisäykset			0	0
Vähennykset			0	0
Peruspääoma 31.12.	27 947	27 947	27 947	27 947
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	1	1	-	-
Arvonkorotusrahasto 1.1.	52	52	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	52	52	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	3 052	3 052	0	0
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	3 107	3 052	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	32 032	33 774	30 515	27 548
Siirto rahastoon/rahastosta				0
Edellisen tilikauden oikaisut				0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	36 794	32 032	30 515	27 548
Tilikauden yli-/ alijäämä 31.12.	1 771	3 042	1 249	2 967
<i>Oma pääoma yhteensä (1000 €)</i>	69 672	66 126	59 711	58 462

27) Pitkäaikaiset velat

Erittely veloista, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevat velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Lainat julkisyhteisöiltä	65 421	84 319
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 890 896	7 412 810
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	5 956 317	7 497 129

Valtiokonttori tarkistaa Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti aravalainan vuosimaksua kunkin kalenterivuoden maaliskuun 1. päivästä lukien. Vuosimaksun tarkistus koskee kaikkia niitä lainoja, joiden ensimmäinen vuosimaksu on tullut voimaan 1.3.2000 tai aikaisemmin.

Pitkäaikaisen vuokra-asumisen perusparannuslainat ovat ns. vuosimaksulainoja, joilla ei ole etukäteen määrättyä kiinteää korko- ja lyhennyssuunnitelmaa. Tästä johtuen valtion lainojen lyhennykset on arvioitu.

(Korjattu taulukon vuoden 2020 lukuja).

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset	2 517	2 572	0	0
Potilasvahinkovakuutusvastuu (ky)	814 220	773 970	0	0
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	816 737	776 542	0	0

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Vieras pääoma				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	526 877	0	415 696
Siirtovelat		0		22 194
Velat kuntayhtymille	0	421 049	0	393 121
Ostovelat				
<i>Velat yhteensä</i>		947 926	0	831 011

32) Muut velat

Muiden pitkäaikaisten velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut (palautuskelpoiset)	1 750 200	1 688 813	0	0
Muut velat	159 171	132 109	0	0
<i>Muut pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	1 909 371	1 820 922	0	0

33) Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotus	10 496	16 826	2 413	7 672
Lomapalkkajaksotus	5 316 207	5 252 446	3 065 695	3 099 277
Työnantajan vakuutusmaksut	157 223	128 933	25 945	1 605
Keva	537 416	506 290	537 416	503 674
Covid-avustukset	69 346			
Muut menojäämät	1 119 294	1 105 674	358 515	85 550
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	7 209 982	7 010 169	3 989 984	3 697 778

17.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lainat julkisyhteisöiltä			0	0
Lainat rahoituslaitoksilta	186 138	220 647	0	0
<i>Annetut kiinnitykset yhteensä</i>	186 138	220 647	0	0

38) Vuokravastuut

Leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	201 836	201 171	85 200	80 548
Myöhemmin maksettavat	298 313	350 482	113 445	145 131
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	500 149	551 653	198 645	225 679

Vuokravastuiden yhteismäärä (uusi)	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	2 764 109	3 905 507	9 000	9 000
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	272 971	335 639		

39-40) Vastuusitoumukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta: (jäljellä oleva pääoma)	Kaupunki	
	2021	2020
Kiinteistö Oy Somerasunnot	1 392 492	1 596 609
Someron Lämpö Oy	2 310 714	2 632 143
	3 703 206	4 228 752

Takaukset muiden puolesta (jäljellä oleva pääoma)	Kaupunki	
	2021	2020
Someron Vanhaintuki	388 507	407 985
Somero-Seura ry	22 808	28 163
	411 315	436 148
	Konserni	
	2021	2020
Ktö Oy Malminselkä (V-S erityishuoltop.)	5 936	6087
Takaukset muiden puolesta yhteensä	417 251	442 235

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	61 129 117	58 107 759
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	40 043	36 206

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Kaupunki	
	2021	2020
Arvonlisäveron palautusvastuu ⁽¹⁾	3 462 499	4 425 797
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	320 449	379 395

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni	
	2021	2020
Sopimusvastuut 31.12.		
- V-S shp:n sopimusvastuu vuokrien palvelumaksuista	13 908	18 863
Siiitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	652	808
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>		
Johdannais sopimukset (V-S shp ja Salon seudun koulutusky)		
- Koronvaihtosopimus		
Jäljellä oleva nimellispääoma	1 679 407	2 170 942
Markkina-arvo	-275 557	-420 613
Arvonlisäveron palautusvastuut ⁽¹⁾	3 774 435	4 820 894
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu ⁽²⁾	320 449	379 395

- 1) Arvonlisäverolain mukaan uudisrakentamis- tai perusparantamismenoista vähennyksenä tai palautuksena käsiteltävien arvonlisäveroon on liittynyt 1.1.2008 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, jos kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

- 2) Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Vastuu voimassa 15 vuotta.

9.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. toimialoittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021		2020	
	Vakin.	Määräaik.	Vakin.	Määräaik.
Hallinto- ja taloustoimi	14	1	26	3
Perusturvatoimi	211	99	154	72
Sivistystoimi	188	56	177	67
Tekninen toimi	65	10	63	19
Yhteensä	478	166	420	161
Joista osa-aikaisia	45	41	34	35

Henkilöstön lukumäärä lasketaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen henkilöstöraporttisuosituksen mukaan. Henkilöstön lukumäärä sisältää kaikki päätoimisessa palvelussuhteessa 31.12. olleet vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt henkilöt. Määräaikaisiin sisältyvät myös sijaiset.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2021		2020	
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	27 361 049	25 544 283		
Henkilöstökuluja aktivoitu taseeseen (inv.)	5 963	5 595		
Henkilöstökulut yhteensä	27 367 012	25 549 878		

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilömaksut	2021		2020	
Keskustapuolue Somero ry	5 554	5 146		
Someron Kokoomus ry	2 592	2 169		
Someron Työväenyhdistys ry	4 350	3 489		
Vasemmistoliitto ry	152	140		
Someron Perussuomalaiset ry	1 369	0		
Salon Seudun Vihreät	233	157		
Härkätien Kokoomus ry	0	41		
Yhteensä	14 250	11 142		

45) Tilintarkastajan palkkiot

BDO Auditor Oy	2021		2020	
Tilintarkastuspalkkiot	9 940	9 165		
Muut palkkiot				
Palkkiot yhteensä	9 940	9 165		

47) Merkittävimpien perintönä tai testamentilla saatujen varojen käyttö

1. Lahja Oksanen (kuollut 2015) ja Arvo Oksanen (kuollut 2000) testamenttasivat koko omaisuutensa "Someron kaupungin päivähoidon lasten hyväksi". Omaisuus koostui lähinnä pankkitalletuksista ja kiinteästä omaisuudesta. Kiinteistöjen arvo perukirjassa on n. 200 000 euroa. Rahavaroja kaupunki sai n. 230 000 euroa. Varoista on maksettu vuoden 2016 aikana vielä kiinteistöjen ylläpitomenoja ja irtaimiston huutokauppailmoitukset. Irtaimistoa on myyty huutokaupalla yhteensä n. 9 100 eurolla. Lisäksi varoista on maksettu väliaikaisen ryhmäperhepäivähoitoyksikön tilakustannuksia n. 3 200 euroa.

Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 22.11.2016 § 94, että testamenttiasian käsittelyä jatketaan kunnes omaisuuden realisointi on edennyt. Kiinteistöt on realisoitu vuonna 2017 ja niistä on saatu 231 100 euroa. Omaisuuden myynnistä saatavat varat kohdennetaan kokonaisuudessaan varhaiskasvatukseen käyttöön. Tilillä oli varoja vuoden lopussa n. 460 000 euroa.

Varojen käytön suunnitteluun on perustettu työryhmä, johon kuuluu varhaiskasvatuksen esimiehet, yksi työntekijä jokaisesta päiväkodista, kaksi työntekijää Tuulihatun ja Leivonpesän päiväkodeista sekä perhepäivähoidosta kaksi edustajaa sekä sivistyslautakunnan edustaja. Sivistysjohtaja toimii puheenjohtajana. Työryhmä on koonnut henkilökunnan, lasten ja vanhempien ideoita testamenttivarojen käytöstä. Työryhmä on kokoontunut kaksi kertaa vuoden 2018 aikana. Tarkoituksena oli laatia pitkän aikavälin suunnitelma varojen käytöstä ja viedä se lautakunnan käsittelyyn lokakuussa 2018. Työryhmän kokoontuminen toteutui kuitenkin vasta marraskuun lopussa, ja sivistyslautakunta hyväksyi suunnitelman 22.1.2019. Suunnitelma sisälsi mm. lasten liikuntapuiston rakentamisen, sijoittamisen lasten liikuntaan ja kulttuuriin (8 000 €/vuosi), retkiin (3 000 €/vuosi), leluja ja välineitä sekä materiaalia (4 000 €/vuosi tarpeen mukaan). Suunnitelmaan oli kirjattu myös varojen sijoittaminen.

Vuoden 2019 aikana hankittiin 5 kpl Hygio –otsonointikaappeja päiväkotiyksiköihin (yht. 25 640 euroa). Varhaiskasvatukseen lapsille hankittiin myös pyöräilykypäriä 50 kpl (yht. 653 euroa). Sivistyslautakunnassa hyväksytty lasten liikuntapuiston rakentaminen siirtyi kaupunginhallituksen käsittelyssä vuoteen 2022, mutta testamenttivaroista kustannettiin suunnittelutyö asiantuntijapalkkioineen ja matkakuluineen yht. 2 895 euroa. Varoja oli vuoden 2019 lopussa käyttämättä n. 430 000 euroa.

Vuoden 2020 aikana varhaiskasvatuksessa järjestettiin päiväkotien päiväretkiä mm. hoivamaatila Alkumaahan ja seikkailupuisto Hiidenlinnaan. Lisäksi maksettiin vuonna 2019 hankittujen Hygio –otsonointikaappien ylläpitokustannuksia. Vuoden 2020 lopussa varoja oli käyttämättä n. 422 740 euroa. Vuoden 2021 lopussa varoja oli käyttämättä n. 397 368 euroa.

2. Kaupunki teki vuonna 2010 valtiokonttorille anomuksen perillisittä kuolleen yläasteen lehtori Marja-Liisa Mäkelän omaisuuden luovuttamisesta kaupungille. Varoja oli käytettävissä kaikkiaan n. 340 000 euroa. Kaupunki ilmoitti hakemuksessaan käyttävänsä omaisuuden stipendiraahastojen perustamiseen, lapsille ja nuorille tarkoitetun ohjatun musiikki- ja teatteriharrastuksen järjestämiseen, bänditilan hankkimiseen nuorille, kulttuuritapahtumien järjestämiseen sekä vanhusten kuntouttavan päivätoiminnan käynnistämiseen. Kaupunginhallitus päätti 25.2.2013 käyttää 100 000 euroa stipendiraahaston perustamiseen. Loppuosan käytöstä tehdään erilliset päätökset. Rahastoa on käytetty n. 8 500 euroa lukion infotaulun ja ylläpitojärjestelmän hankintaan. Käyttövaroja oli vuoden 2017 lopussa n.230 300 euroa. Käyttövarojen käytön suunnittelu on sisällytetty sivistystoimialan talousarvion 2018 toiminnallisiin tavoitteisiin kulttuuritoimessa ja nuorisotoimessa.

Bänditilasta on tehty investointiesitys yhdessä starttipajan ja suuremman nuorten iltatilan kanssa. Bänditilaa on suunniteltu perustettavaksi ns. SoLuun. Kulttuuri ry on järjestänyt testamenttivaroin

lasten kulttuuritapahtumia ja yhteistyössä Somero-opiston kanssa lasten ja nuorten teatteri- ja sirkuskurssitoimintaa (4 430 euroa). Käyttövaroja oli vuoden 2018 lopussa n. 226 000 euroa.

Vuoden 2019 aikana varoja on käytetty nuorten bänditilan soittimiin ja tarvikkeisiin, lasten ja nuorten kulttuuritapahtumiin sekä teatteri-ilmaisun opetukseen. Nuorisotoimi aloitti bänditilatoiminnan ns. Solun rakennuksessa alkusyksystä 2019. Someron Kulttuuri ry ja kirjasto järjestivät lapsille ja nuorille lukuisia kulttuuritapahtumia Kiiruun talolla, kirjastossa ja muualla. Osa tapahtumista oli avoimia ja osa suunnattu päiväkotij- ja koululaisryhmille. Somero-opisto ja Someron Kulttuuri ry järjestivät lapsille ja nuorille teatteri-ilmaisun opetusta. toisen opettajan palkka maksettiin perintövaroista. Vuoden 2019 lopussa varoja oli käyttämättä n. 211 000 euroa.

Vuoden 2020 aikana varoja on käytetty lasten- ja nuorten kulttuuritapahtumiin. Varoja käytettiin kirjastoon lasten- ja nuorten osaston hankintoihin. Vuoden 2020 lopussa määrärahoja oli käyttämättä 199 080 euroa.

Vuoden 2021 aikana sivistyslautakunta määrärahoja myönsi Kiirun koulukeskuksen kirjaston hankintoihin. Vuoden 2021 lopussa määrärahoja oli käyttämättä 192 428 euroa.

3. Valtioneuvosto on luovuttanut Someron kaupungille Matti Sallisen valtiolle mennyttä omaisuutta käytettäväksi ennaltaehkäisevään lastensuojelutyöhön. Varoilla palkattiin neuvolaan perhetyöntekijä ja perhepalveluihin lapsiperheiden kodinhoitaja. Rahaa oli käytettävissä vuoden 2018 lopussa n. 377 600 euroa. Vuoden 2019 käyttö oli n. 71 300 euroa ja rahaa oli vuoden lopussa n. 306 300 euroa. Vuoden 2020 käyttö oli n. 60 700 euroa ja rahaa oli vuoden lopussa n. 245 550 euroa. Vuoden 2021 käyttö oli n. 111 227 euroa ja määrärahoja oli käyttämättä vuoden lopussa 134 326 euroa.

18 Tilinpäätöksen allekirjoitussivu

Somero, 11. huhtikuuta 2022

KAUPUNGINHALLITUS

Jutta Varjus
Puheenjohtaja

Tero Pirttilä
I varapuheenjohtaja

Taina Ruuhilehto
II varapuheenjohtaja

Jaana Kyyrä
jäsen

Riitta Lehtinen
varajäsen

Matias Mäkinen
jäsen

Janne Nurmi
jäsen

Henry Seppälä
jäsen

Mikko Virtanen
jäsen

Sami Suikkanen
kaupunginjohtaja

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Somerolla _____ 2022

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Seija Hakamäki
JHT, HT -tilintarkastaja